GORENJSKI GLAS

Leto XLIII — št. 82 — CENA 8 din

Kranj, petek, 19. oktobra 1990

edino rafinirano rastlinsko olje CEKIN

SNOVANJA

Tomaž Kukovica: NOREC IN NUNA
Lea Mencinger: NA ODRU JE DOMA RESNICA
Mija Mravlja: NA ZAHODU NIČ NOVEGA

Ljubljanska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJC IN BANKA PRIHRANKA
FORMULA 1

Stare smreke se umikajo mladju

V kmetijstvu in gozdarstvu grmi in treska. Stare, debele smreke, ki so zaudarjale po realsocialistični smoli in delale senco podrasti, padajo in se umikajo mladju - svežim idejam, drugačnim rešitvam in novi politiki.

Besede, s katerimi smo začeli, so kar prelepe za vse lastninske in organizacijske pretrese in prekucije, ki jih je tudi v kmetijstvu in gozdarstvu spodbudila "slovenska pomlad" in jih zdaj nadaljuje nova oblast. Kmetje so s Slovensko kmečko zvezo dobili pomembnega glasnika v parlamentu, predsedstvu republike in v vladi, tako da se zdaj ne morejo več pritoževati nad tem, da so nemočni in brez vpliva na odločanje o pomembnih družbenih vprašanjih in še posebej o kmetijski politiki. Njihov vpliv in odgovornost sta velika, vprašanje je, ali bosta še kdaj tolikšna, kot sta po prvih strankarskih volitvah.

Zdaj je pravzaprav prehodni čas, v katerem ne gre samo za iskanje novega, ampak tudi za iskanje starega, pri nas nekdaj že uveljavljenega in v kmetijsko razvitem delu Evrope preskušenega. Je organiziranje zadružništva na klasičnih načelih in ponovno postavljanje gospodarskih temeljev zadružništva kaj drugega kot le vračanje k preteklosti?

Zvezna vlada je naredila hudo napako, ko je najprej sprejela zakon o podjetjih, z zamudo pa tudi zakon o zadrugah, in spodbudila reorganizacije, ki so zaobšle kmete in zadruge. Značilen primer je organiziranje kranjske Mlekarne v družbo, v kateri je Mercator dobil precejšen delež in vpliv, kmetje, ki oskrbujejo mlekarno z mlekom, pa nobenega. To je bil tudi eden od razlogov za torkov "mlečni udar" in za nezaupnico vodstvu Mlekarne. Zmeda je tudi pri organiziranju zadružništva: zvezni zakon o zadrugah v Sloveniji ne velja, ker je tako sklenila republiška skupščina, novega še ni, kmetje pa so še dodatno nezaupljivi, ker so v preteklosti že nekajkrat plačali zadružni delež, a so bili vsakič opeharjeni.

Če k političnemu organiziranju kmetov in zadružni reformi dodamo še velike gozdarske spremembe, ki bodo ločile strokovno delo, podjetništvo in nadzor ter ob skrbi za gozd uzakonile prosto prodajo, pa vračanje lastniško spornih družbenih gozdov (in kmetijskih zemljišč) prejšnjim lastnikom dobimo vsaj približno sliko trenutnega kmetijsko-gozdarskega "treskanja in grmenja." ● C. Zaplotnik

Škofja Loka - Za svoje dosežke na področju muzejske dejavnosti ter za prispevek k širjenju kulture nasploh je te dni Loški muzej prejel visoko odlikovanje - red dela s srebrno zvezdo, s katerim ga je odlikovalo Predsedstvo SFRJ. Odlikovanje je na skupnem zasedanju Zbora delavcev Loškega muzeja, Sveta Loškega muzeja in Izvršnega odbora Muzejskega društva podelil predsednik Skupščine občine Škofja Loka Peter Hawlina. - L.M. - Foto: Jure Cigler

Novi pogoji za prodajo in dvig deviz

Na dan največ tisoč mark

Kranj, 18. oktobra - Z odlokom z zadnjega zveznega uradnega lista lahko z deviznega računa oziroma devizne knjižice na dan dvignemo le do tisoč mark ali protivrednosti v drugi tuji valuti v gotovini. Ni pa omejitev pri dvigu potovalnih čekov ali nakaznic. Ob dvigu deviz je treba predložiti veljavni potni list, saj odlok ZIS določa, da je devize mogoče dvigniti le za potovanja v tujino. Naenkrat je moč nesti v tujino do tisoč mark v gotovini, vendar je treba na meji pokazati potrdilo o nakupu ali dvigu deviz. Največja dnevna vsota, če kupujemo devize, je tisoč mark, če jih takoj položimo na račun, pa je ta vsota neomejena. Dvigovanje deviz z računa kot nakup deviz sta po novem možna le v matičnih enotah bank, to je tam, kjer imamo devizno knjižico. Po novem pa tudi nimajo nobenega pomena prejšnja najavljanja dvigov deviz.

Pri Ljubljanski banki so se dogovorili, naj bi v bankah prodajali občanom od petsto do tisoč mark, vendar le svojim varčevalcem. "Nov odlok za nas ne pomeni bistvene spremembe, saj smo pri Ljubljanski banki, Gorenjski banki, d. d. Kranj, že doslej večinoma delali v skladu s tem odlokom. Res je, da so pred našimi okenci še vedno zastoji in ni moč vedno dobiti želenih deviz, vendar če nimaš, tudi vojska ne vzame," je povedal pomočnik direktorja Jože Krišnan. ● V. Stanovnik

Turistična sezona na Gorenjskem dobra

Številne odpovedi zimskih počitnic

Bled, 16. oktobra - Te dni po naših turističnih krajih vlečejo črto pod iztekajočo se poletno sezono. Večinoma ugotavljajo padec turističnega prometa, vendar pa so glede na siceršnje razmere v našem gospodarstvu in turizmu še kar zadovoljni.

"Letošnja sezona je bila nekako povprečna. Če primerjamo podatke z lanskimi, je sicer nekaj osipa gostov, vendar pa se letos pojavljajo težave nad pregledom gostov, saj po tridesetih letih zaradi novih odlokov nimamo več pravega pregleda nad zasebnimi sobami. Lahko pa rečem, da je bila sezona kar dobra, tudi iztržek je bil dober. Nismo imeli večjih težav, začele pa so se pojavljati zadnje dni. Prihaja do precejšnjih odpovedi tujih agencij, kjer je jasno napisano, da so vzrok naše nezanesljive politične razmere. Zato s strahom gledamo naprej, saj po podatkih iz tujine najbolj optimistične napovedi govorijo o dvajset odstotnem osipu tujih gostov. Nihče pa ne ve, kaj bo, saj nikomur ni znan razplet dogodkov pri nas doma," pravi Marko Potočnik, tajnik Turističnega društva Bled. ● V. Stanovnik

Za pešce vhod na postajo pri Bekselnu

Nova avtobusna postaja

Kranj, 17. oktobra - Kranjski izvršni svet se je strinjal z ureditvijo nove avtobusne postaje v istem nivoju, s čimer so zavrnili ureditev peronov v dveh etažah. Zaradi tega bo potreben večji poseg v Koroško in Stošičevo cesto.

Za novo avtobusno postajo je bila v Kranju že kot najprimernejša ovrednotena lokacija ob Koroški cesti, saj ima vrsto prednosti, predvsem je blizu mestnega središča, glavni vhod za pešče je predviden pri Bekselnu. Primestni in mestni avtobusi bodo na novo postajo pripeljali po Koroški cesti, s tem bo razbremenjena Cesta JLA. Novo avtobusno postajo bo kasneje moč povezati z železniško, ki je zdaj preveč odmaknjena od središča mesta, zato se Kranjčani vozijo predvsem z avtobusi, malokdo z vlakom.

Celotno območje ureditvenega načrta, ki je že v izdelavi, se razteza od gimnazije do križišča Koroške in Stošičeve ceste. Tik ob gimnaziji, kjer je zdaj začasno parkirišče, je predviden poslovno trgovski in stanovanjski center s podzemnimi garažami. Bežkova vila bo ostala, pod njo pa bo urejen terasasti park, od vile naprej do križišča pa se bo raztezala avtobusna postaja. Pod zahodno mestno obvoznico bodo kasneje gradili stanovanjske objekte in čelno železniško postajo.

Nova avtobusna postaja bo po sedaj izbrani varianti zgrajena v istem nivoju, imela naj bi 21 postajališč za medkrajevne in primestne avtobuse in 4 za mestne avtobuse. V prvem nadstropju objekta bodo trgovine, servisi, gostinske in druge storitvene dejavnosti, v kleti pa je predvidenih 200 parkirnih prostorov. Kranjska avtobusna postaja je zelo prometna, dnevno ima 25 tisoč potnikov, zato bodo spremljajoče dejavnosti tam resnično potrebne. Izbrana varianta izgradnje postaje pa bo zahtevala nekoliko večji poseg v križišče Koroške in Stošičeve ceste, znižati ga bodo morali za 2,60 metra in preurediti nekaj uvozov. ● M. V.

Praznik gledališča

Slovesnost pred Borštnikovo hišo

Cerklje - Drevi ob 19.30 bo pred Borštnikovo rojstno hišo slovesnost, ki so si jo v Cerkljah zamislili kot svoj prispevek k 25. obletnici mariborskih Borštnikovih srečanj.

S prireditvijo se bodo spomnili Borštnika, rojenega v Cerkljah, režiserja, dramatika, organizatorja in največjega dramskega igralca tedanjega časa. Slavnostni govornik na prireditvi bo dr. Matjaž Kmecl, član predsedstva republike Slovenije, v kulturnem programu pa bo sodelovala dramska igralka Jerca Mrzelova s songi na Prešernova besedila. ● J. Kuhar

Turistična taksa se bo zbirala le za propagando

Taksa naj bo del proračuna

Ljubljana, 17. oktobra - V Sloveniji smo s turistično takso doslej letno zbrali okrog 60 milijonov dinarjev. Ta denar se je po občinah različno porabil, med drugim tudi za komunalna dela - od urejanja pokopališč do gradnje cest in čistilnih naprav. Nekaj več kot 200 tisoč dinarjev pa so na primer lani občine namenile za Slovensko turistično zvezo.

V osnutku novega zakona o turistični taksi je predvideno, naj bi ta postala prihodek republike, republika pa naj bi občinam vračala 80 odstotkov pobrane turistične takse. Po sedanjem osnutku naj bi bila višina turistične takse enaka za tuje in domače goste, 10 dinarjev na dan. Republiški izvršni svet bi lahko spreminjal višino turistične takse, vendar bi moral spremembo objaviti vsaj tri mesece prej.

Denar, ki bi ga zbrali s turistično takso, naj bi namenili le za turistične informacije, za predstavitev Slovenije in turističnih krajev na kulturnih, športnih in drugih prireditvah. To pa pomeni, da denarja za te namene, kot je bil sedaj (komunalno urejanje), ne bo več. Del ga bodo dobila tudi turistična društva, posredno pa tudi Turistična zveza Slovenije, vendar le, če bodo imela programe, ki bodo všeč republiškemu sekreteriatu za turizem in gostinstvo.

Ni dvoma, da bo predlagani osnutek zakona o turistični taksi povzročil veliko negodovanja v turističnih občinah (tudi na Gorenjskem), kjer so doslej velik del denarja porabili za komunalno urejanje krajev. O predlaganem osnutku bo republiška skupščina prvič razpravljala prihodnji teden. ● V. Stanovnik

Težko je razumeti

V podbreškem gozdu, oktobra - Borih štirinajst dni pred svobodo, 24. aprila 1945, je bil v gozdu pri Podbrezjah mučen in ubit borec Lovro Erzar, doma s Pšenične police. Ena poslednjih krvavih žrtev gorenjskih belogardistov.

Nekdo od njegovih mu je na tistem mestu postavil spominsko ploščo in spodaj pripisal: VEM, VI TEGA NE MORETE RAZUMETI.

Pred kratkim so to spominsko ploščo v podbreškem gozdu našli razbito, vrženo v brezno...

Tudi danes je težko razumeti, da se najdejo ljudje, ki se znašajo še nad mrtvimi, nad kamnom. ● D. Dolenc, Foto: S. Saje

Drugo vroče poletje - Vroče dni smo imeli te dni in le barve v naravi in zrel kostanj so spominjali na jesen. Tako toplo je bilo, da so celo trobentice znova vzcvetele... - Foto: J. Cigler

KERN
KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
KERN MARTA, KOROŠKA 5, 64000 KRANJ
TEL. (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Razsulo parlamenta

Sredino zasedanje zvezne skupščine je bilo zelo podobno zaključku zadnjega kongresa že pokojne Zveze komunistov Jugoslavije. Zagovorniki klasične partije, grajene na demokratičnem centralizmu oziroma trdem centralizmu brez demokracije, so tiščali z glavo skozi zid in vztrajali kljub breizhodnosti položaja toliko časa, da je del delegatov zapustil dvorano, organizacija pa se je razsula. Seveda so bili krivi tisti, ki so razmišljali drugače, ne pa oni, ki so zavračali vsako možnost dogovora. Kasnejši čas je pokazal, kdo je bil resnični miner. Manever pa je vseeno uspel: kalilci ljubega miru so bili odstranjeni, in če se prav spomnim, z aplavzom pospremljeni iz dvorane.

Tudi v sredo je bilo v zvezni skupščini vse uglašeno na to struno. Zanesljivo bi srbski, vojvodinski in črnogorski delegati ploskali, če bi Hrvati in Slovenci zapustili dvorano. Žal se srbski scenarij, za katerega poslušnega izvrševalca so tokrat določili kar predsednika zveznega predsedstva dr. Borisava Jovića, ni uresničil. Skupščina je včeraj nadaljevala delo, danes pa bodo najprej razglasili, če ne bo napovedanega bojkota delegatov iz Vojvodine, novega člana zveznega predsedstva dr. Stipeta Mesiča s Hrvaške (na skupščinsko milost je čakal dva meseca), nato pa bodo razpravljali o Jovićevem oziroma srbskojugoslovanskem predlogu nove jugoslovanske federacije, ki naj bi se imenovala Zvezna republika Jugoslavija. Ime bi bilo lahko mirne duše drugačno, recimo Srboslavija ali Kraljevina Srbija, dejstvo pa je, da je tak predlog v skupščini, da napovedani Jovićev govor ni več tajnost in je sploh vprašanje, ali se bo ta politik, očitno z zelo trdo kožo, sploh pojavil za govornico. Poskus osvojitve zvezne skupščine je delno propadel. Sicer pa je bil ta organ v sredo bolj podoben norišnici kot pa parlamentu. Ker kosovskih delegatov ni, je vprašanje legitimnosti, vprašljiva pa je tudi legitimnost zveznega predsedstva, saj Mesića še ni v njem, dr. Janez Drnovšek pa na seje, na katerih se bo nasilno vsiljevala volja enega, ne bo več hodil.

Zagovorniki nove jugoslovanske unitaristične federacije, pa naj ima takšno ali drugačno ime, prav dolgega spiska morebitnih zaveznikov nimajo več. Zanesljivo pa bodo skušali pridobiti zase vsaj enega, ki še vedno igra zelo pomembno vlogo v jugoslovanski krizi. To je Jugoslovanska ljudska armada, edina organizacija, ki naj bi še trdno stala na jugoslovanskih federativnih izhodiščih. Po njenem obnašanju v teh dneh bomo lahko že trdneje sodili o razpletu jugoslovanske krize. Ocene so različne. Podpredsednik zvezne vlade Živko Pregl ocenjuje, da vojska ne bo posredovala, Slovenci in Hrvati pravimo, da bi njen poseg pomenil prvi korak k njenemu razpadu, ne bi bila več ljudska in niti jugoslovanska, grozeče pa so izjave dveh hrvaških generalov (imen niso povedali), da je treba sedanjo oblast na Hrvaškem pobiti in spet formirati Zvezo komunistov Jugoslavije.

Slovenci nimamo razloga za spreminjanje svojih stališč. Hudo napak bi ravnali, če bi se potuhnili v svoj slovenski kot in čakali. Za nas je prva izbira samostojna suverena Slovenija, pa tudi še vedno Jugoslavija, o katere vsebini in notranjem ustroju naj se dogovorijo na demokratičnih volitvah izvoljeni predstavniki. Tak je naš predlog, do katerega naj se vsak v Jugoslaviji prostovoljno opredeli. Če bomo pač ostali sami, bomo živeli sami in prav je, da se tudi na to pripravljamo. Seveda ne smemo ostati sami na svojem zapečku, ampak samostojni v Evropi držav, narodov. Če bi sedaj, po svoji volji, ubežali jugoslovanski stvarnosti, bi tistim, ki nas podijo, naredili veliko uslugo, v Beogradu pa bi pustili veliko svojega denarja, bogastva. Goli in bosi, revni kot cerkvena miš, pa ne moremo niti samostojno živeti, bodisi sami ali kot del Jugoslavije, za katero ni dovolj samo spremeniti tablo, ampak predvsem vsebino. Nove vsebine pa stari oblastniki, ki so nas pripeljali sredi žerjavice, ne morejo dati, niti niso dorasli tej nalogi. ● **Jože Košnjek**

Predavanje za pedagoge

Kranj, 17. oktobra - Marjan Peneš iz pedagoške sekcije organizira v petek, 19. oktobra, ob 19.30 v predavalnici kranjskega župnišča zanimivo in poučno predavanje za pedagoške delavce. Angelca Žerovnik, poslanka v slovenskem parlamentu, zadolžena za razvoj znanstveno-raziskovalne dejavnosti, zaposlena na Pedagoškem inštitutu v Ljubljani pri raziskovalnih projektih s področja defektologije, bo spregovorila o problemih medsebojnih odnosov med učitelji oziroma vzgojitelji v zbornici ter učitelji in učenci v šolski množici različnih značajev in sposobnosti. Nakazala bo tudi način reševanja teh problemov ter odgovarjala na vprašanja udeležencev. ● **H. J.**

Kako je z nami

ZKS - stranka demokratične prenove Kranj organizira v soboto, 20. oktobra, ob 18. uri v kulturnem domu v Stražišču shod stranke pod naslovom Kako je z nami. Sodelovali bodo člani vodstva stranke Ciril Ribičič, Miran Potrč in Borut Pahor. Za zabavo bo igral ansambel Dixieland, kulturni program pa bodo oblikovali Talijini ljubitelji Kieselsteinski pod vodstvom Alenke Bole - Vrabec. ● **J. K.**

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TČR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta **Kristina Kobal**

naročnina za IV. trimesečje je 160,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (v. d. odgovornega urednika), **Vilma Stanovnik** (šport, turizem, poslovne informacije), **Danica Dolenc** (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), **Danica Zavrl - Žlebir** (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo; Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, J[illegible]ice), **Stojan Saje** (družbene organizacije, ekologija), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Ivo Sekne, Nada Prevc** in **Mirjana Draksler** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj
Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999
Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

ZKS - stranka demokratične prenove kritična do zadnjih dogajanj v slovenski skupščini

Strankarski veljaki za isto mizo

Dr. Ciril Ribičič je pismeno in javno pozval dr. Jožeta Pučnika, naj skliče šefe parlamentarnih strank in vodje poslanskih klubov. Teme pogovora naj bi bile ustava, imenovanje republiškega javnega tožilca in zakon o Radioteleviziji.

Ljubljana, 16. oktobra - Takšna koordinacija je bila dogovorjena na predlog prenoviteljev že ob zapletu z republiškim štabom za teritorialno obrambo, za njeno sklicevanje je bil zadolžen dr. Jože Pučnik in tudi tokrat je pismeno in ustno pozvan, naj jo skliče zaradi zadnjih dogajanj v republiški skupščini. Ribičič predlaga dogovor o razpravi o novi ustavi Republike Slovenije, o imenovanju javnega tožilca Republike Slovenije in zakonu o Radioteleviziji Slovenija. To so vprašanja, o katerih je treba doseči nacionalni, nadstrankarski konsenz.

Prenovitelji, v njihovem imenu so na torkovi novinarski konferenci govorili dr. Ciril Ribičič, Sonja Lokar, Peter Bekeš, Borut Pahor in Lenart Šetinc, sodijo, da so nekateri njihovi predlogi v osnutek ustave vključeni (vključitev NOB v najširšem pomenu besede, soupravljanje delavcev, parlamentarni sistem pred predsedniškim), manj uspeha pa je bilo pri določitvi roka novih volitev ter upoštevanju proporcionalnega sistema, vendar je bila zadnja seja skupščine poskus, da se poslanci izključijo iz enakovredne razprave. Poprejšnji dogovor je bil prekršen, pomembno pa je to, da se tudi vsi Demosovi poslanci niso ogrevali za sprejem osnutka brez razprave in so bili za spoštovanje dogovora. Da se je tako izteklo, ima zasluge tudi predsednik skupščine, dr. Bučar. Prenovitelji so za podaljšanje razprave in bodo po svojih kanalih skušali vključiti v razpravo čim večji del javnosti. Nova ustava bo pomembna tema bližnjega kongresa, ki bo 27. oktobra v Novi Gorici.

Da politika vlada nad stroko, kažejo že tri razprave o imenovanju novega republiškega javnega tožilca v komisiji za volitve in imenovanja skupščine. Javni tožilec je pomembna funkcija in če niti dosedanji tožilec Pavle Car in Demosov kandidat, odvetnik Anton Drobnič ne ustrezata, kaže poiskati nova imena, ki jih v naši pravosodni stroki ne manjka in imajo višjo strokovnost kot sedanja kandidata. Prenovitelji so predlagali Ivana Beleta in Mitjo Daisingerja, pa se je pismeni predlog na poti do komisije izgubil. Prav je, da se o predlogih glasuje, saj je to mehanizem demokracije, vendar glasovanje ne sme iti na škodo stroke.

Osnutek zakona o Radioteleviziji pa je po sodbi prenoviteljev najslabši, kar je mogoče ponuditi, in je v bistvu poskus državne zaplembe RTV. Ker je bil prvi val neuspešen, prihaja sedaj drugi in v razpravo se mora vključiti demokratična javnost, pa aktivneje tudi sama RTV. RTV naj bo javna in ne državna ustanova, last vladajočih političnih strank. RTV mora imeti v svetu ustanove več zastopnikov, parlament pa naj ima ključno vlogo pri volitvah (z dvetretjinsko večino) predstavnikov javnosti. Sploh mora biti zakon tak, da ne bo ob vsakokratni zamenjavi oblasti v Sloveniji pometala na RTV tudi temu ustrezna politična metla. ● **J. Košnjek**

Prihodnjo soboto kongres

Prenovitelji bodo imeli prihodnjo soboto, 27. oktobra, v Novi Gorici kongres. Stranka bo dobila socialdemokratsko vsebino, o čemer večjih razhajanj v stranki ni. Takšno utegne biti tudi novo ime. Na kongresu bo sprejeta politična deklaracija socialdemokratske prenove, statut ter deklaracija o preteklosti ter še več drugih izjav. Znane so tudi že nekatere predlagane kadrovske rešitve. Za nepoklicnega predsednika je predlagan dr. Ciril Ribičič, za podpredsednika je kandidatov več, glavni tajnik naj bi bil Franci Pivec, predsednik programskega sveta Milan Kučan, predsednik poslanskega kluba Miran Potrč in predsednik vlade v senci Emil Milan Pintar.

Črnograditeljem se obetajo slabši časi

Črnih gradenj vse več

Od 79 črnih gradenj v 43 primerih dovoljenja ne bodo mogli dati.

Kranj, 10. oktobra - Tudi v kranjski občini je črnih gradenj vse več, občinska vlada jih bo skušala preprečevati, črnograditeljem se vsekakor obetajo slabši časi, vendar pa zelo ostrih ukrepov le ni moč takoj pričakovati, saj je problematika na področju urbanizma pisana, spremeniti bo potrebno tudi zakonodajo, ki je po letu 1984 dovolila legalizacijo črnih gradenj in s tem napravila medvedjo uslugo urbanizmu.

Na področju urbanizma je bila kranjska občina do leta 1984 ena vodilnih v Sloveniji, tedaj spremenjena urbanistična zakonodaja pa je njegovo urejenost v Kranju izničila, saj je bilo potrebno vse postopke začeti znova, je izvor sedanjih problemov pojasnil vodja urbanističnega inšpektorata za Gorenjsko **Griša Nagy**. Poleg tega je zakonodaja dovolila legalizacijo črnih gradenj in s tem napravila medvedjo uslugo urbanizmu, odtlej inšpektorji dejansko "pomagajo" črnograditeljem, saj jim naročajo, naj zaprosijo za dovoljenje.

Občina je nato nenehno zamujala pri sprejemanju izvedbene dokumentacije, ki poleg tega ni povsem usklajena s prostorskimi sestavinami družbenih planov, kar inšpektorjem povzroča nemalo težav. V prostoru obstajajo "bele lise", kjer ne morejo ukrepati, tam so gradnje, ki bodo zato še dolgo sporne. Urbanizacijo v zazidalnih načrtih in urbanističnih redih pa je čas prehitel, zato je postala neživljenjska. Ljudje danes želijo graditi hiše s poslovnimi prostori ali pa jih dozidati, nadzidati in podobno, tudi novi kmetijski objekti so drugačni.

Razmere celo spodbujajo črne gradnje, saj so postopki za pridobitev dovoljenja zapleteni in dolgotrajni, prinašajo tudi visoke stroške, ki se jim graditelji skušajo izogniti, je dejal **Miha Perčič**, predsednik komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve. Črne gradnje spodbuja tudi parcelacija kmetijskih zemljišč in gozdov, ki novih lastnikom daje upanje, da bodo njihove parcele zazidljive. Na povečevanja nedovoljenih gradenj pa vpliva tudi priključevanje vodovoda in elektrike brez dovoljenj.

Na seji izvršnega sveta je bilo več članov kritičnih do zapuščine stare oblasti, ki je bila zelo prizanesljiva do črnograditeljev, nekateri pa so hkrati opozorili, da črne gradnje spodbuja tudi pomanjkanje zazidljivih parcel, kar je **dr. Remškar** strnil v besede: večji red, vendar v urejeni državi. Število črnih gradenj kaže na neučinkovitost sistema in stare oblasti, je dejal predsednik kranjskega izvršnega sveta **Vladimir Mohorič**, opozoril je na črne gradnje, ki so pogojene s sosedskimi odnosi, saj povzročajo največ hude krvi, ob ponedeljkih, ko ima pisarno odprto za ljudi, jih tri četrt pride prav zaradi tega. Gre za poseben problem, saj je prav na tem področju pravna praznina, kar povzroča hude spore. Pred vojno so obstajali predpisi, kakšne morajo biti razdalje, višine objektov, zdaj tega ni.

Izvršni svet je odločil, da bo sklenil pogodbo s podjetjem Gradnje iz Kranja, ki bo izvajalo izvršbe, zanje so zagotovili tudi sredstva. Nezakonitosti na področju urbanizma namreč nameravajo vsaj pravočasno preprečevati. Pospešili pa bodo pripravo prostorskih dokumentov, s spremembo zakonodaje pa naj bi poenostavili in skrajšali postopke. ● **M. Volčjak**

Za lokacijsko dovoljenje prosi 79 črnograditeljev, ki jim je urbanistični inšpektor izdal odredbo o ustavitvi gradnje. Vse kaže, da bodo 36 črnih gradenj lahko legalizirali, 43 pa ne, saj po zakonu za te objekte ni moč izdati dovoljenja. Gre za 14 stanovanjskih hiš na Mlaki in šest stanovanjskih hiš v Šenčurju, kjer so graditelji posegli v gozd oziroma na kmetijsko zemljišče, po dolgoročnem planu pa so tam predvideni zazidalni načrti. Nadalje za dve hiši v Čirčah, kjer je v teku izdelava zazidalnega načrta, osem črnih gradenj je na območjih neveljavnih urbanističnih redov, 13 pa na kmetijskih in gozdnih zemljiščih oziroma v varovalnih pasovih cest.

Črna gradnja je cenejša, kazen nizka. Ko zaprosite za dovoljenje, morate imeti v žepu vsaj 180.000 dinarjev, saj morate plačati prispevek za spremembo namembnosti zemljišča in za komunalne naprave, lokacijsko dovoljenje pa velja 7.000 dinarjev. Kazen znaša le 5.000 dinarjev, tolikšna pa je šele od aprila naprej, saj je lani znašala 5 dinarjev.

Zavod ne bo izdelal lokacijske dokumentacije

Je klavnici v mestu ura odbila?

Škofja Loka, 18. oktobra - Konec avgusta se je iztekel čas, ki so ga inšpekcijske službe po poprejšnjem večkratnem podaljševanju dale Mesoizdelkom, da spravi v red klavnico na Spodnjem trgu, ker je z odplakami pretirano obremenjevala komunalno čistilno napravo (kri, maščobe), motila okolje s hrupom (mukanje živine pred zakolom) in smradom (shranjevanje ostankov od klanja v nehermetično zaprtih kontejnerjih), z neurejenimi prostori in zastarelo tehnologijo pa postavljala pod vprašaj neoporečnost mesa. Klavnica je morala zapreti vrata. Obnova, ki vsebuje tako gradbene posege kot posodobitev tehnologije, je v teku in bo po besedah direktorja Mesoizdelkov Mira Duiča stala 3,5 milijona mark.

Občinski sekretariat za družbeni razvoj je dal dovoljenje za ekološko-tehnološko sanacijo škofjeloške klavnice, zeleno luč ji je prižgala tudi vlada, potem ko je dobila pristanek odbora za prenovo mestnih in vaških jeder ter pozitivno mnenje krajevne skupnosti mesto za pridobivanje nadaljnje potrebne dokumentacije za sanacijo. Tudi na zadnjem zasedanju občinskega parlamenta na informacijo o obnovi klavnice v mestu, kjer naj bi ostala začasno, do preselitve na drugo lokacijo, ni bilo ugovorov.

A bilo je le zatišje pred burjo. V krajevni skupnosti so dobili pritožbo 56 podpisanih krajanov, ki so dejali, da je bilo soglasje dano brez njihovega sklica in privoljenja. Pritožbo krajanov na sklep upravnega organa, ki je dovolil obnovo v klavnici, rešuje republiški sekretariat za industrijo. Oglasili so se tudi Zeleni pa še nekateri drugi.

V krajevni skupnosti so se zato odločili, da skličejo informativni pogovor s prizadetimi meščani. Pogovor je bil sinoči, njegov končni izkupiček pa je bil, da je potreben zbor krajanov.

Direktor Mesoizdelkov Miro Duič je sicer lepo razložil, da bi klavnico radevolje preselili iz mesta, če bi le vedeli kam. Idealen prostor, komunalno že opremljen, bi bil ob hladilnici na Trati, ki pa je sporen z vidika varstva kmetijskih površin in zaščite podtalnice Sorškega polja. Nova lokacija bi firmo stala 18 milijonov mark.

Predsednik občinskega sekretariata za družbeni razvoj Tone Jenko je dejal, da je sekretariat izdal dovoljenje na obnovo klavnice, čeprav je predvidena preselitev, ker nove lokacije ni. Cilj ni bil, da se klavnica zapre, ampak da se čimprej obnovi in v treh do petih letih najde primernejši prostor zanjo bodisi v Škofji Loki ali kje drugje na Gorenjskem.

Franci Feltrin, Zeleni, je spomnil na dogovor ob gradnji hladilnice na Trati, ko je bilo rečeno, da bo vsaka od treh občin, ki jih "pokrivajo" Mesoizdelki, nosila po eno breme: škofjeloška hladilnico, kranjska predelavo mesa, tržiška klavnico. Zahteval je tudi, da se pravno razjasni vprašanje lastnine škofjeloške klavnice in v zvezi s tem grožnja, da bi bi preselitev klavnice moralo plačati mesto.

Peter Kavčič je namreč dokazoval, da je bila klavnica (od leta 1906 v lasti takratne mestne občine) 1949. leta proglašena za splošno ljudsko premoženje in da v zemljiški knjigi še vedno pripada mestu. Torej o njej odloča mesto. Za meščane je preživela, še bolj, ker je v Sloveniji kar 50 odstotkov klavniških zmogljivosti neizkoriščenih. Peter Kavčič je še dejal, da noben dober gospodar ne vlaga velikega denarja v obnovo samo za nekaj let.

Direktorica Zavoda za družbeni razvoj Mana Veble-Grum je povedala, da bodo morali Mesoizdelki za obnovitvena dela pridobiti lokacijsko in gradbeno dovoljenje. Zazidalni načrt iz leta 1985 opredeljuje klavniški prostor za druge namene, v Zavodu torej ne bodo mogli izdelati lokacijske dokumentacije za tehnološko-ekološko obnovo klavnice. Že pred petnajstimi leti, ko so bili dovoljeni minimalni posegi v obnovo, je bilo jasno rečeno, da mora klavnica drugam. Razjasniti bo treba osnovno dilemo, za kaj in kakšne potrebe v Škofji Loki rabijo klavnico. Glede na dogovorjeni razdelilnik med tremi občinami prostora zanjo v Škofji Loki ni treba zagotoviti.

Upravičeno torej pričakujemo, da bo debata o klavnici, ki se bo nadaljevala na zboru krajanov, še vroča. Žal ob tem lahko tudi spet ugotovimo, da nekatere bližnjice, ki jih že vrsto let ubira občinska uprava z izgovorom, češ da so ljudje vedno proti vsaki ponujeni prostorski rešitvi in da je treba probleme videti in reševati življenjsko (torej tudi mimo dogovorjenega in celo mimo stroke?), prostorske zagate samo še povečuje in poglablja nezaupanje ljudi. ● **H. Jelovčan**

Zasedanje kranjske občinske skupščine

Komisija bo raziskala povojne poboje in dvomljive procese

Kranj, 17. oktobra - Čeprav je bilo pričakovati, da bodo zbori kranjske občinske skupščine na seji v sredo rešili še zadnje sporno vprašanje in uskladili datum, kdaj naj bi ustanoviteljske pravice Radia Kranj prenesli na občino, je predsedstvo skupščine na predlog delegatov družbenopolitičnega zbora Eda Resmana in Aleksandra Ravnikarja (ZKS-SDP) problematiko radia umaknilo z dnevnega reda in jo preložilo za eno od prihodnjih sej. Delegata sta predlog pisno utemeljila in med drugim navedla, da za obravnavo problematike radia niso izpolnjeni predpisani pogoji, saj statut in poslovnik občine določata, da zbori po dveh zaporednih obravnavah spornega vprašanja imenujejo skupno komisijo, ki pripravi predlog za uskladitev spornih zadev. Ugotavljata, da so zbori po številu obravnav tega vprašanja v različnem položaju in tudi po datumu, kdaj naj bi ustanoviteljstvo prenesli na občino; predlagala pa sta tudi, da bi z obravnavo počakali do sprememb zakona o javnem obveščanju, da bi skladno s sklepom o ustanovitvi Radia Kranj imenovali organe upravljanja in programski svet in da bi sprejeli ustrezni odlok.

Na odlok o dodeljevanju posojil za pospeševanje razvoja obrti in podjetništva, ki obrtnikom in podjetjem v zasebni in mešani lastnini omogoča, da dobijo posojilo za nakup, obnovo in graditev poslovnih prostorov ter za nakup opreme, patentov in blagovnih znamk za opravljanje dejavnosti, ni bilo dosti pripomb, še največ jih je imel **Jože Kristan** (ZKS-SDP), ki je med drugim dejal, da bi morali s tovrstnimi posojili spodbujati vse drobno gospodarstvo in ne samo obrt in del podjetništva, in da naj bi tovrstne finančne posle za občino opravljala banka ali katera druga finančna organizacija. Kar zadeva dopolnitve odloka o davkih občanov, so zbori skupščine soglašali s tem, da se po odbitku ne plačuje davek od dohodkov, ki so ustvarjeni z mentorskim in s strokovnim delom s šolsko mladino v šolskih kulturnih društvih ter kulturnih društvih in skupinah ter z delom v volilnih organih in za te organe. Pri obravnavanju odloka o občinskih upravnih organov smo slišali, da do sprememb sistemske zakonodaje ni mogoče pričakovati večjega zmanjšanja števila delavcev v občinski upravi, sicer pa je **Sašo Govekar** (ZSMS-Liberalna stranka) dal pobudo, da bi vse občinske službe, ki so vsakodnevno pomembne za občane (izdajanje potnih listov, osebnih izkaznic, prometnih dovoljenj itd.), bile v pritličju občinske stavbe, **Rastko Tepina** (ZSMS-Liberalna stranka) pa je predlagal, da bi v občinski stavbi uvedli blagajno za plačilo raznih taks in dajatev. Kakšne bi bile za občinsko upravo finančne posledice uvedbe blagajne, naj bi izvršni svet po sklepu skupščine proučil do konca leta. V razpravi o rebalansu finančnih načrtov za družbene dejavnosti in za dejavnosti gospodarske infrastrukture ter spremembi odloka o proračunu je bilo nekaj konkretnih pa tudi povsem načelnih vprašanj, kot na primer - ali bomo več denarja vlagali v ceste in v drugo gospodarsko infrastrukturo ali v izobraževanje, zdravstvo, skrb za otroke. **Edo Resman** (ZKS-SDP) je menil, da je v sedanjih razmerah človek pomembnejši od cest.

Če izvzamemo nekaj žaljivk in klicev s klopi, namenjenih precej pogostemu razpravljalcu **Aleksandru Ravnikarju** (ZKS-SDP), lahko rečemo, da je seja potekala dokaj normalno in za kranjske razmere tudi hitro vse do obravnavanja odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi komisije za raziskavo povojnih pobojev in pravno dvomljivih procesov v kranjski občini ter kadrovskih zadev. Čeprav smo pričakovali, da so razne spravne slovesnosti in izjave predstavnikov najvišjih državnih in cerkvenih oblasti že kaj prispevale k državljanski umiritvi oz. k narodni spravi, je razprava o ustanovitvi komisije pokazala, da nekateri delegati niso povsem razumeli glavnega namena odloka - ne ustvarjati novih ločnic med ljudmi, ampak tudi z delom komisije, ki naj bi ugotavljala "dejstva v zvezi z množičnimi poboji v občini", kje so množična grobišča, kateri povojni procesi so bili politično in ideološko zrežirani itd., prispevati, da se 45 let po vojni ne bi več ločevali na "zmagovalce" in poražence". **Vladimir Stiasny** (Demos) je dejal, da gre za naš dolg do mrtvih, ki ga moramo izpolniti, kot ga je ves civilizirani svet. Če so imena pobitih "rdečih" vklesana v marmor, naj bodo tudi imena onih z nasprotne strani. **Ciril Meglič** (Slovenska kmečka zveza) je menil, da ni treba kopati kosti po grobiščih, ampak naj se le objavi spisek pobitih ter tistih, ki so dali predlog za pobitje; vprašal pa se je tudi, zakaj je problem zagotoviti denar za delo komisije, ko pa je bilo v preteklosti na voljo dovolj denarja za razne spomenike in komemoracije. **Sašo Govekar** (ZSMS-Liberalna stranka) je dejal, da mladi ne bomo živeli od kosti, predsednik izvršnega sveta **Vladimir Mohorič** je povedal, da bi bilo prekopavanje kosti po 45 letih povsem nesmiselno in da strokovnjak dr. Ferenc ugotavlja, da spiski pobitih z množičnih grobišč niso tako nepopolni, za Kranj jih sicer še ni dobil, vendar upa, da jih bo. Komisija je bila izvoljena, na tajnem glasovanju pa noben od kandidatov za predsednika, **Jože Kristan** in **Štefka Poštrak**, ni dobil potrebne večine.

● **C. Zaplotnik**

*Najbolj se je zapletalo pri kadrovskih zadevah. Delegati so brez razprave zavrnili predlog, da bi **Aljošo Drobniča** imenovali za družbenega pravobranilca samoupravljanja; kasneje pa se je izkazalo, da za večino delegatov ni sporen "institut pravobranilca", ampak kandidat, ki formalno sicer izpolnjuje vse pogoje. Pri volitvah dodatnih članov sveta za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito se delegati niso strinjali, da bi bila v svetu tudi **Slobodan Lončar in Miloš Bregar**, med drugim tudi zato ne, ker aktivni vojaki ne morejo biti člani civilnih skupščinskih organov **(Branko Grims)**, ker se je JLA že večkrat postavila proti demokraciji in slovenskemu narodu **(Cveto Bulovec)** in ker izjavi dveh generalov v Delu, češ da je treba pobiti vse strankarske veljake, vzbujata strah in ogorčenje **(Jakob Vreček)**. Za komisijo za medobčinsko in mednarodno sodelovanje je bilo devet kandidatov, vsi predlogi o glasovanju pa so bili takšni (zmanjšanje število članov komisije na sedem, tajno glasovanje), da bi iz nje izrinili **Aleksandra Ravnikarja** in morda še koga. Ko je **Sašo Govekar** pozval delegate, naj dajo karte na mizo in povedo, da ne gre za proceduralne, ampak za vsebinske zagate, je delegat **Cveto Bulovec** javno priznal, da naj stranka ZKS-SDP za člana komisije predlaga drugega kandidata. Ravnikar je nato dejal, da verjame, da je komu trn v peti, povedal pa je tudi, da dobiva anonimne telefonske grožnje in da vpadanje v besedo, kadar govori kot delegat v skupščini, ni več samo nekultura, ampak pojav, ki skupščini ne more biti v čast. Komisije niso izvolili in ker tudi zbor združenega dela ni bil več sklepčen, so zasedanje po nekaj zastavljenih delegatskih vprašanjih prekinili.* ● **C. Zaplotnik**

Klub Demokratičnega foruma v Kranju

Kot vest političnemu sistemu

Kranj - Marca letos je bil pri CK ZKS - Stranki demokratične prenove ustanovljen Demokratični forum, ki naj bi ga, kot je bilo zapisano v programskih smernicah, ne zanimala visoka politika, ampak problemi, ki jim ravno ta politika obrača hrbet. V fazi ustanavljanja pa je, kot nekakšna podružnica republiškega, tudi klub Demokratičnega foruma v Kranju. Poseben poudarek naj bi dali problemom, ki zadevajo mlade.

"Demokratični forum deluje povsem avtonomno in samostojno, čeprav je bil ustanovljen v okviru CK ZKS SDP, hkrati tu tudi ni pomembna strankarska opredelitev, naprimer obvezno članstvo v partiji, naš član je lahko vsak, ki sprejema programske usmeritve in pravila ter podpiše pristopno izjavo," je dejal **Boštjan Šefic** član iniciativnega odbora za ustanovitev kluba Demokratičnega foruma v Kranju in hkrati dodal, da bo Demokratični forum kot nekakšna vest sedanjemu političnemu sistemu, iz tega pa sledi, da se ne bodo borili za oblast in za mesta v parlamentu, ampak bodo opozarjali na napake, ki so tu navzoče. Zaenkrat svoje pobude predstavljajo preko kluba poslancev ZKS SDP direktno v skupščino, na bližnjem kongresu komunistične stranke pa se bodo odločili ali se bodo ločili od le-te ali bodo še delovali v njenem okviru.

Na eni strani se bodo zavzemali za razreševanje problemov, ki zadevajo mlade ljudi kot so stanovanjski problemi, nizek dijaški in študentski standard, težave z iskanjem zaposlitve, prizadevali se bodo za razvoj mladinskega turizma, za boljše možnosti za socialno in politično promocijo mladih ljudi, na drugi strani pa bodo organizirali družabna srečanja mladih v okviru kluba, saj je, kot je menil Boštjan Šefic, na neki način potrebno zapolniti "prosti čas" in politično praznino, ki je nastala z ukinitvijo ZSMS.

Klub Demokratičnega foruma v Kranju naj bi ustanovili še ta mesec, s konkretnimi projekti in predstavitvami v javnosti pa nameravajo pridobiti simpatizerje in tudi nove člane.

● **Igor Kavčič**

Interkulturno srečanje v Celovcu

Bled, 15. oktobra - Pod okriljem skupnosti Alpe-Jadran smo se tokrat na Pedagoški akademiji v Celovcu 9. oktobra srečali učenci, učitelji in starši otrok iz Celovca, Vidma ter iz Osnovne šole prof. dr. Josipa Plemlja z Bleda.

Po koroški pesmi mladinskega zbora iz Škocjana smo spoznali primer dvojezične učne ure z ljudske šole iz Bistrice v Rožu, pod naslovom Moja šola - tvoja šola pa so se predstavile tudi gostujoče šole. Športne in zabavne igre so pomešale nemške, slovenske, italijanske in koroške besede. Minimundus je postal tudi naš internacionalni svet.

Pohvala velja organizatorici tega srečanja, Pedagoški akademiji iz Celovca, in veselimo se že uresničitve nadaljnjih idej; povezavi in izmenjavi učiteljskih izkušenj, starševskih vzgojnih in otroških. Kot bo povezava v trikotniku Celovec - Bled - Videm predvidoma postala tradicionalna, tako ta povezava pogojuje v trikotnik tudi učence, učitelje in starše. ● **M. Eri-Birk**

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Odpad Jugoslavije

Na zadnjem zasedanju slovenske skupščine se je pokazalo, da poslanci tudi pri tako bistvenih stvareh, kot je nova slovenska ustava še niso sposobni premagati ozkih stankarskih interesov. Osnutek ustavnih sprememb z vsemi dodatnimi predlogi, ki je zdaj v razpravi, je namreč ravno tisti dokument, s katerim naj bi Slovenija utrdila še zadnje poti do svoje suverenosti. Z ustavo se toliko bolj mudi, ker "beograjska opcija" ne prinaša nič dobrega. Projekt federacije, kakršnega zagovarja predsednik predsedstva dr. Borisav Jović, je namreč na moč podoben tistemu, za katerim stoji tudi Slobodan Milošević s svojim partijskim vrhom.

Zaradi tega ni prav nič čudnega, če pred skorajšnjim zasedanjem zvezne skupščine povsod po Jugoslaviji narašča napetost.

Na jugoslovanskem političnem prizorišču pa je na vidiku še ena vroča stvar in sicer v obliki volitev v Srbiji, kjer ima Slobodan Milošević pred opozicijo precejšnjo prednost. To je po svoje velika farsa, saj ravno on zagovarja in predstavlja danes že preživeto komunistično partijo na oblasti. Vendar je njegova prednost ravno v popolnoma razbiti srbski opoziciji, ki ni enotna niti v ekstremističnih četniških vrstah.

Strah preostalih delov Jugoslavije pred Veliko Srbijo je precej neupravičen, saj dogodki kažejo, da je Srbija prej napihnjena kot velika. Ko je Milošević pred meseci začel svojo protislovensko kampanjo ravno s tem, da je odločno zavračal vse pobude, ki so prihajale iz naše republike, je stavil na napačnega konja. Ker je zavračal slovenske predloge, je moral ponujati svoje, ti pa so bili diametralno nasprotni.

Ko se je slovenska politika odločila, da enopartijski sistem nadomesti z večstrankarsko demokracijo, je Milošević v svoji zagnanosti lahko izbral samo utrditev enopartijske diktature. Z vsem tem pa je vedno bolj zahajal v slepo ulico in danes iz nje nima izhoda. Zaradi svojih "zaslug" pri reševanju kosovskega vprašanja ima seveda določen ugled med Srbi (in ravno ta mu lahko ogromno pomaga pri volitvah), hkrati pa za ves svet predstavlja čisti anahronizem, ki mu je ob bok mogoče postaviti le še kakšno Albanijo ali Kitajsko. Zanimivo pri tem je, da se je celo Helen Delich, poslanka v ameriškem kongresu in ena najaktivnejših članov srbskega lobbyja v ZDA, pritožila nad tem, da v zadnjem času ne more veliko doseči s svojimi pobudami, ker vedno znova naletava na srbski komunizem. Pri slednjem pa seveda Američanom še danes začnejo delovati vsi varnostni mehanizmi.

V tej jugoslovanski zmedi so posebno potezo potegnili v hrvaški politiki, saj je njihov sabor vsem republikam in zvezni skuščini predlagal naj sprejmejo "deklaracijo o prenehanju sovražnosti" v Jugoslaviji, ki naj bi vodila k enakopravnemu dogovoru. Hrvaška je s svojimi problemi, ki jih ima zaradi srbske manjšine, seveda ena najbolj poklicanih v Jugoslaviji za pozivanje k miru, vprašanje pa je, koliko je takšna pobuda v današnjih razgretih razmerah tudi realna in sploh uresničljiva.

Sovražnost lahko namreč v Jugoslaviji preneha le tedaj, ko bodo imele vse republike za pogajanja enaka izhodišča. To pa so večstrankarski sistemi.

Če se ob koncu spet povrnemo k slovenski skupščini, potem je treba dodati, da je za Slovenijo sedaj zelo pomembno, kakšno ustavo bo sprejela. Dejstvo je namreč, da se vse srbske pobude skoraj avtentične prenašajo v najvišje organe jugoslovanske federacije in s tem dobivajo nekakšno "legitimnost" (če je o njej v Jugoslaviji sploh še mogoče govoriti). Ravno to neprestano potrjevanje legitimnosti srbskih interesov pa lahko privede do tega, da se Sloveniji sploh ne bo treba odcepiti, saj bo s svojo potjo kar sama Jugoslavija odpadla od nje.

Marko Jenšterle

Gospodarstvo plačuje 43 različnih prispevkov in davkov

Z novim letom olajšanje za računovodje

Škofja Loka, 17. oktobra - Občinski sekretariat za družbeni razvoj je na zahtevo skupščine pripravil pregled davkov in prispevkov, ki jih plačuje gospodarstvo za javno porabo. Na obsežnem seznamu, ki ne upošteva davkov oziroma deležev v cenah materialov in izdelkov, je kar 43 različnih prispevkov in davkov, od tega 19 občinskih in 24 republiških.

Nova davčna zakonodaja, ki bo vpeljana predvidoma z novim letom, bo prinesla težko pričakovano olajšanje zlasti računovodjem, ki se zdaj izgubljajo v množici različnih izračunov in žiro računov. Vendar pa to ne bo edini napredek; tako imenovani integrirani davki bodo omogočili tudi racionalnejše gospodarjenje z denarjem v javni upravi in s tem nižje obremenitve gospodarstva. Če lahko verjamemo, bo davčni sistem stabilen, saj bo država za celo leto določila višino svojih dohodkov; če bo slabo računala in bodo njene potrebe višje, ne bo popravljala davkov, ampak zniževala pravice uporabnikov ali se zadolževala na trgu denarja.

Skrajni čas, je bilo enotno mnenje članov škofjeloškega izvršnega sveta, ki so se na včerajšnji seji dobesedno zgrozili zaradi pretiranih obremenitev gospodarstva in neučinkovitosti sedanjega davčnega sistema, ki dopušča, da denar po nepotrebnem ovinkari in se izgublja po različnih računih, dokler ne pride do končnih porabnikov.

Razmišljali so tudi, ali ne bi poenostavitve kazalo speljati na občinski ravni že pred novim letom, vendar je na koncu prevladalo mnenje, da nima smisla prehitevati republiške zakonodaje.

● **H. Jelovčan**

LASTNI PARKIRNI PROSTOR P
UGODNA SKLADIŠČNA PRODAJA
IZREDNA IZBIRA
CENE BREZ KONKURENCE
● EUDORA
● ZANUSSI
● LIEBHER
● MIELE
Elektro Plankensteiner
VSI ELEKTRIČNI STROJI, INŠTALACIJE, PRODAJA - SERVIS - MOJSTRSKA DELAVNICA
BELJAK, NIKOLAIGASSE 5 - TEL.: 9943-4242-27321
FACHMARKT
PRALNI STROJI, HLADILNIKI, HLAD. SKRINJE, POMIVALNI STROJI, SUŠILNIKI PERILA, EL. ŠTEDILNIKI
Dollhopfg. 1 · Tel. 25 602
NASPROTI PIVOVARNE - (VHODA)

PFAFF STREICHER brother
PFAFF
HOBBY LOCK 783
neto ATS
5.817.-
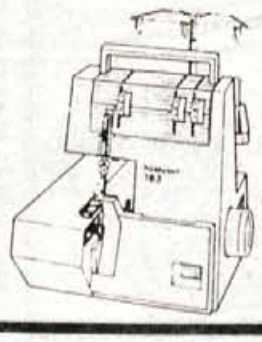
NUDIMO VAM VSE ŠIVALNE, PLETILNE IN OWERLOCK STROJE ZNAMKE PFAFF, BROTHER, BABY LOCK, JUKI, ELNA, BERNINA, HUSQVARNA itd...
CELOVEC (CENTER)
10. OKTOBERSTR. 22
TEL.: 9943-463-513648

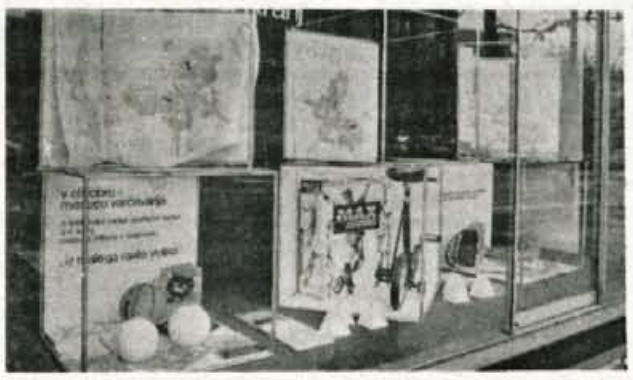

Nagrade za likovno okrasitev hranilnikov - Ljubljanska banka-Gorenjska banka d.d. Kranj, ki vsako leto oktobra v mesecu varčevanja razpiše za šole poseben natečaj, je letos za najmlajše razpisala natečaj z naslovom Iz malega raste veliko. Okrog štiri tisoč otrok male šole oziroma prvošolčkov z Gorenjskega se bo tako ta mesec poskusilo v okrasitvi ličnega kartonskega hranilnika. Trud malčkov pa ne bo zastonj. V banki so namreč pripravili kar 35 praktičnih nagrad. Najbolj privlačna je vsekakor prva nagrada - kolo "skatebike". Sicer pa so vse nagrade razstavljene (na sliki) v izložbi kranjske ekspoziture Ljubljanske banke-Gorenjske banke pri Globusu. - A. Ž. - Foto. G. Šinik

Na osnovi sklepa Sveta KS Železniki z dne 2. oktobra 1990

RAZPISUJEMO

volitve za predsednika in člane sveta krajevne skupnosti Železniki

1. Za razpis volitev po tem sklepu šteje 10. 10. 1990, kandidacijski postopek pa traja do 25. 10. 1990.
2. Svet Krajevne skupnosti, kot kolektivni izvršilni organ in delegacija za ZBOR KS občinske skupščine bo štel petnajst (15) članov.
3. Kandidate za predsednika in člane Sveta KS predlagajo: politične stranke, društva, krajani, Svet KS

Predloge za navedene kandidate oziroma podpisane izjave le-teh o kandidiranju, naj predlagatelji posredujejo krajevni volilni komisiji na sedež KS Železniki, Trnje 20.

4. Volitve predsednika in članov Sveta KS bodo na zborih krajanov v soboto in nedeljo, 10. in 11. novembra 1990.
5. Za izvedbo razpisa volitev predsednika in članov Sveta KS je zadolžena krajevna volilna komisija.

Železniki, 12. 10. 1990

DELAVSKA UNIVERZA "TOMO BREJC" KRANJ

spin poslovne in športne informatike Kranj d.o.o.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ in SPIN poslovna in športna informatika, Kranj d.o.o.

organizirata **TEČAJE računalniškega izobraževanja, in sicer:**

UVODNI - 7 ur (1 dan)	5. XI., 3. XII.
MS-DOS - 14 ur (2 dni)	6. - 7. XI., 4. - 5. XII.
MS - DOS ZA SISTEMCE (14 ure)	po dogovoru
UVODNI Z MS-DOS-om - 14 ur	8. - 9. XI., 6. - 7. XII.
WORDSTAR - 21 ur (3 dni)	14. - 16. XI., 19. - 21. XII.
LOTUS - 21 ur (3 dni)	21. - 23. XI., 12. - 14. XII.
dBASE - 21 ur (3 dni)	26. - 28. XI.
CLIPPER - 21 ur (3 dni)	po dogovoru
INFORMATIVNI - 7 ur (1 dan)	po dogovoru

Izobraževanje bo potekalo v Kranju vsak dan od 8. do 15. ure. Prijave: pisno na naslov Delavska univerza Tomo Brejc Kranj, Staneta Žagarja 1, 64000 Kranj do 30. 10. 1990.

Informacije tel. (064)27-481 do 7. do 14.30 ure.

DELIKATESA cekar BLED

DELIKATESA CEKAR PRISTAVA — BLED

Še vedno se lahko oskrbite z ozimnico. Pri nakupu štirih ali več zabojev jabolk (ob že tako ugodnih cenah) nudimo 10 % popusta.

Prodajamo tudi pakete OZIMNICE ETA. Poleg dobro založene delikatese vam nudimo domači kruh iz pekarne VIDIC - Jesenice.

Odprto imamo vsak dan (TUDI NEDELJE)
od 7. do 11. ure, ter od 13. do 20 ure.
Ob sobotah neprekinjeno od 7. do 20. ure.

Dobrodošli!

Praznik v krajevni skupnosti Primskovo

Drugače v pričakovanju večje podpore

Krajevna skupnost naj bo ogledalo, v katerega nas ne bo sram pogledati.

Primskovo, 19. oktobra - V drugi letošnji številki glasila Stiki krajevne skupnosti Primskovo, ki je izšla pred začetkom letošnjih prazničnih prireditev tudi tokrat ob pomoči Gorenjskega tiska, je predsednik skupščine krajevne skupnosti Darko Mesec pozdravil in povabil krajane k praznovanju z mislijo in željo, naj bo krajevna skupnost ogledalo, "v katerega nas ne bo sram pogledati."

Najbolj kritična prometna točka je križišče pri Jaku...

Praznovanje, ki po pestrosti prireditev (začele so se že 3. oktobra) pomeni nadaljevanje dosedanje bogate vsestranske dejavnosti na različnih področjih v tej krajevni skupnosti v kranjski občini pa s sinočnjo otvoritvijo razstave Primskovo skozi čas in nocojšnjo proslavo beleži vrh, tudi svojevrstne drugačnosti. Spomladi izvoljeno novo vodstvo krajevne skupnosti se tokrat namreč ni odreklo tradicionalnemu datumu praznovanja. Vendar pa prav slednji dve prireditvi še posebno

Darko Mesec

Drago Česnik

bogatita praznovanje. Po vsebini in scenariju se namreč razlikujeta od dosedanje tradicionalnosti. Sinočnja otvoritev razstave (odprta bo do nedelje do 19. ure) naj bi obudila nekdanje spomine na življenje in delo v tem nekdaj pretežno kmečkem predmestju Kranja. Namen nocojšnje proslave pa je ob podelitvi priznanj za delo razveseliti vse z zabavo in programom, ki so ga (izvirno) denarno omogočili pokrovitelji posameznih nastopajočih in sicer zakonca Arvaj (za ansambel Marela), Mizarstvo Ovsenik (za Heleno Blagne), Trgovina Biba (za Naceta Junkarja) in Trgovina Kaja (za plesalca). Za okrasitev pa bo poskrbela Cvetličarna Dalija - Mini tržnica Planina.

Podobnega sponzorstva bi bila v prihodnje prav gotovo vesela predsednica KUD Primskovo Milica Žagar (in tudi v vodstvu KS), ki združuje pevski zbor in folkloro. Sicer pa pohvala za delavnost oziroma živahno dejavnost v krajevni skupnosti velja tudi gasilcem, balinarjem, nogometašem, šahistom... in še posebej organizaciji Rdečega križa.

"Poleg ostalih je v krajevni skupnosti že ves čas zelo zavzeta komisija za komunalne zadeve, ki jo vodi inž. Jože Ahačič," je v pogovoru pred dnevi poudaril predsednik sveta KS **Drago Česnik. "Sicer pa se prav na komunalnem področju srečujemo z nekaterimi resnimi problemi. V mislih imam dokončanje Likozarjeve ceste, ureditev križišča pri Jaku, rekonstrukcijo Jezerske ceste, ureditev prometnega režima na Planini III, javne razsvetljave, otroškega igrišča v novem delu na Planini. Pripravljamo se tudi na telefonsko akcijo skupaj s sosednjo KS Britof in na izgradnjo sistema kabelske televizije..."**

Pravzaprav gre za nadaljevanje uresničevanja že opredeljenega programa za to srednjeročno obdobje, ki bo prav gotovo imelo mesto tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Tu sta namreč še načrtovana trgovina in ureditev Združnega doma, za katerega pa bo seveda treba urediti predvsem lastništvo. Nenazadnje tudi nezadovoljstvo mladih družin v stanovanjih na Planini, kjer so vgrajeni kalorimetri, a še vedno plačujejo pavšal za ogrevanje, ne more biti zgolj zadeva stanovalcev samih. Ob prazniku pa velja poudariti tudi zgledno sodelovanje ob prenovi cerkve, kjer akcijo vodi župnik Franc Godec.

"Pričakujemo od krajanov, da nam bodo v pomoč vselej, kadar bomo želeli bogatiti ali urejati krajevno skupnost. Pa tudi od občine si želimo in pričakujemo drugačne podpore, predvsem pri razrešitvi komunalnih problemov (ceste oz. promet), saj že lep čas na tem področju v krajevni skupnosti ni bilo pomembnejše investicije. Sicer pa v pisarni krajevne skupnosti (če nam vzamejo tajnika, bo dejavnost v KS zamrla) že zbiramo pripombe in mnenja krajanov za sestavo prihodnjega srednjeročnega plana, katerega osnutek nameravamo obravnati v začetku prihodnjega meseca," je ob čestitki in želji za sproščeno praznovanje povedal predsednik skupščine KS **Darko Mesec** in poudaril, da podporo za delo najde KS predvsem v delovnih organizacijah IBI, Gorenjski tisk, Surovina, Petrol, Cestno podjetje, Merkur in pri zasebnikih. ● **A. Žalar**

Gobarska razstava v Kranju

Zanimanje za darove narave

Kranj, 16. oktobra - Dobršen del prostora na letošnjem kranjskem sejmu stanovanjske opreme so odmerili razstavi gob. Člane Gobarske družine Kranj je presenetil množičen obisk na razstavi, kjer so predstavili okrog 380 vrst gob. Takšno spoznavanje gob je najboljša preventiva pred zastrupitvami neosveščenih nabiralcev.

Vrvež ob razstavi gob je bil v sejemskih dneh posebej živahen ob dopoldnevih, ko so si prišle ogledat gobe skupine šolarjev. Mladi so s posebnim zanimanjem prisluhnili razlagi enega od članov Gobarske družine Kranj, kakšna gobja bogastva ponujajo naši gozdovi, katere nevarnosti pretijo človeku pri uživanju gob, in kako se je treba vesti v gozdu, da bi ga ohranili vsem obiskovalcem. Pojasnila je nazorno dopolnil ogled razstavljenih gob, kjer je bilo moč posebej videti strupene in radioaktivne vrste gob. Za še bolj radovedne so razobesili plakate s slikami in podatki o posameznih gobah, manjkali pa tudi niso transparenti z vzgojnimi napisi.

»Kljub obsežnemu delu s pripravami razstave in številnim uram za spremljanje prireditve smo z doseženim rezultatom v Gobarski družini Kranj zelo zadovoljni,« je ocenil njen predsednik **Franci Žumer** med dežurstvom v torek popoldne in dodal: **»Pri pripravi razstave, na kateri je bilo prvi dan zbranih okrog 380 vrst gob, so nam pomagali tudi gobarji iz Ljubljane, Škofje Loke in Tržiča. Letos so nas obiskali tudi gobarji iz italijanskega Tržiča, ki so v nedeljo prinesli 21 vrst gob s Pokljuke. Posebnost naše prireditve je, da traja ves teden, zato je precej dela z obnavljanjem eksponatov. Vse to ni zaman, saj je obisk presenetljivo dober. Upamo, da bo zanimanje za razstavo gob pripomoglo tudi k nadaljnjemu zmanjševanju nesreč zaradi zastrupitev.«**

Od predsednika Žumra smo še zvedeli, da so se med včerajšnjim obiskom s predstavniki Zelenih iz Kranja dogovarjali o sodelovanju pri pripravi zakonodaje za zaščito vsaj redkih vrst naših gob. Obenem je potožil, da obiskovalci razstave pogrešajo gobove jedi, ki jim jih letos niso mogli ponuditi zaradi zaprte kuhinje. ● **S. Saje**

Šolarji so pokazali veliko zanimanja za gobe - Foto: S. Saje

PRITOŽNO KNJIGO PROSIM

Smrtno ogroženi potniki

V ponedeljek, 15. oktobra, ob 14. uri in 15 minut je bilo na Alpetourovem avtobusu na relaciji Planika - Labore - Vodice precej razburljivo in ne bom pretiraval, če rečem smrtno nevarno. Voznik Blaž Milan, ki sicer ni poklicni šofer, je bil totalno pijan. Potniki so kaj kmalu opazili njegovo stanje, zato so že predčasno izstopali, saj so se bali peljati z njim. Primerno njegovemu stanju, je bil naš "Miško vozi" tudi skrajno nevljuden, saj nas je obdajal s psovkami, kot so kurbe, hinavci, pizde, kar vsekakor ne sodi na avtobus. Potniki zato prosimo, da predpostavljeni v Alpetouru v njegovem primeru temu primerno ukrepajo!

Ogorčeni potniki!
(naslov v uredništvu)

Večer s starimi Tržičani

V soboto, 20. oktobra, se bodo v dvorani sv. Jožefa v Tržiču predstavili Tržičani - poznavalci kulturno prosvetnega življenja izpred 50 let in več. Spregovorili bodo o pevstvu, tržiški godbi, instrumentalni glasbi, igralskih priredbah in o tržiških posebnežih in meščanih, v programu pa so tudi glasbene točke. ● **I. K.**

Zlata vrtnica 90

Cerklje - Turistično društvo Cerklje se je tudi letos odločilo, da bo na območju sedmih krajevnih skupnosti pod Krvavcem izvedlo ocenjevanje gostinskih lokalov, katerega namen je predvsem izboljšati gostinsko in turistično ponudbo. V letošnje tekmovanje so vključili 24 gostinskih lokalov, ki so razdeljeni v dve skupini. V prvo spadajo tisti gostinski objekti, ki gostom nudijo prenočišče, hrano in druge gostinske usluge, v drugo pa tista gostišča in lokali, ki prenočišč nimajo. Najbolje ocenjeni gostinski lokali v vsaki od skupin bodo prejeli zlato, srebrno in bronasto vrtnico. Z ocenjevanjem bodo končali 20. novembra, zaključna prireditev s podelitvijo "Vrtnic 90" pa bo sredi decembra. ● **J. Kuhar**

(Ne)zainteresiranost strank

Senično - Prihodnji teden v četrtek, 25. oktobra, bo v krajevni skupnosti Senično v tržiški občini končan postopek za kandidiranje evidentiranih kandidatov za člane novega sveta krajevne skupnosti. Neposredne tajne volitve bodo namreč prvo nedeljo novembra. Na sestanku z vsemi doslej evidentiranimi možnimi kandidati v začetku tega tedna (od 41 evidentiranih je pisni pristanek že dalo 24 kandidatov) pa so tudi ugotovili, da se kljub pisnemu pozivu v postopek evidentiranja oziroma kandidiranja ni vključila nobena od strank v tržiški občini. ● **A. Ž.**

Loški gobarji razstavljajo

Škofja Loka, 17. oktobra - Člani Gobarske družine v Škofji Loki, sedaj je v njej zbranih več kot 50 aktivnih gobarjev, pripravijo vsako leto gobarsko razstavo. Letošnja tradicionalna prireditev bo še nekoliko svečanejša, saj bo označila 15-letnico društvene dejavnosti. Pripravili jo bodo v soboto in nedeljo, 20. in 21. oktobra 1990, v škofjeloškem hotelu Transturist. Ogled razstave, na kateri bodo posebej prikazali tudi radioaktivne vrste gob iz loške okolice, bo brezplačen. Organizatorji vabijo nabiralce, naj prinesejo nepoznane vrste gob, ki jih bodo prepoznali in opisali njihovi strokovnjaki. Obiskovalcem bodo tudi ponudili gobovo juho za pokušino. ● **S. Saje**

Se pokojninska varnost maje?

Upokojencem še ne gre slabo

Da se stabilnost pokojninskega sistema maje, upokojenci zaenkrat še niso občutili. Sredi oktobra so vendarle dobili z rastjo plač usklajene pokojnine, ali pa bo to do konca leta še mogoče, se še ne ve.

Do konca leta bo namreč pokojninski skupnosti zmanjkalo v najboljšem primeru 770 milijonov dinarjev. Za primanjkljaj je krivo na eni strani kritično stanje v slovenskem gospodarstvu, po drugi pa obseg pokojninskih pravic. Tudi delež upokojencev v primerjavi z aktivnim prebivalstvom se vse bolj veča.

Suše v pokojninski vreči prejemniki teh sredstev še niso občutili. Tako so nam pritrdili tudi tržiški upokojenci, ki smo jih ondan povprašali, ali tudi za naprej pričakujejo enako gladko izplačevanje pokojnin kot doslej. Nekateri čutijo tudi nekakšnega moralnega mačka, ker se jim kriza ne pozna, medtem ko veliko zaposlenih životari z bornimi plačami, čeravno so upokojenci zadnji, ki bi bili krivi za to.

Slavko Primožič, predsednik Društva upokojencev Tržič: »Upokojenci se večidel ne pritožujemo nad svojim materialnem položajem: prejemke imamo kar v redu, prihajajo tudi stalno, stanovanjsko vprašanje imamo rešeno, otroci so odrasli... V primerjavi z zaposlenimi v Tržiču nimamo razlogov za tožbe, saj je najnižja pokojnina višja od najnižjih plač, za te pa vemo, da jih dobiva vse več delavcev. Zadnjič sem bil na sindikalnem sestanku, kjer sem bil priča številnim očitkom, da gre upokojencem veliko bolje kot zaposlenim. Sicer pa upokojenci upamo, da bo šlo z izplačevanjem pokojnin vselej tako gladko kot doslej, čeprav že slišimo o tovrstnih težavah.«

Alojz Trstenjak: »Upokojil sem se pred 13 leti, za časa aktivne dobe pa sem delal v milici. Pokojnino imam dobro, v tem pogledu je naša generacija na boljšem kot tista, ki prihaja. Upokojencev je vsak dan več, zaposlenih pa manj, zato tudi denarja za pokojnine ne bo vedno dovolj. Nekoč je šest zaposlenih delalo za enega upokojenca, zdaj pa berem, da le še dva in pol.«

Francka Dobrin: »Pokojnino imam nizko, saj sem delala v tekstilni stroki, ki je imela ves čas tudi nizke plače. V pokoju sem šest let. Ker še živim skupaj z mladimi, imam enake stroške kot poprej. Res pa sem bolj skromna, kupim manj oblačil in tistih stvari, ki niso nujno potrebne. Sicer pa tudi v pokoju ne mirujem. Varujem vnučko, gobarim, kegljam, tudi na prireditve grem rada.«

Jože Ahačič: »Doslej smo pokojnine v redu prejemali in kot optimisti upamo, da bo tudi v prihodnje tako. V pokoju sem deset let, s prejemki sem zadovoljen, v primerjavi z nekaterimi zaposlenimi so kar v redu, pa tudi stroškov upokojenci nimamo toliko kot še zaposleni, saj so otroci že pri kruhu. Tudi sicer znamo poskrbeti, da nam je prijetno: jaz denimo sodelujem v društvu upokojencev in pevskem zboru, pa tudi upokojenski čas hitro mine.«

Olga Meglič: »Desetletje sem v pokoju, in sicer invalidsko. Z višino pokojnine sem kar zadovoljna. Resda bi mi kak dinar več prav prišel, toda primerjaje s plačami nekaterih zaposlenih se nam upokojencem ni pritoževati. Dvomim, da bo izplačevanje pokojnin vselej teklo tako gladko: preveč tovarn slabo stoji in dotoka v pokojninsko skupnost ni dovolj.« ● D. Z. Žlebir

V reviji Otrok in družina izšla Konvencija o pravicah otrok

Konvencija je šele prva črka v abecedi otrokovih pravic

Ljubljana, 15. oktobra - Skoraj leto dni je že tega, kar je generalna skupščina Združenih narodov sprejela konvencijo o otrokovih pravicah, katere besedilo je nastajalo desetletje. Ratificiralo jo je 40 držav, Jugoslavije še ni med njimi. Celo uradnega prevoda konvencije pri nas še ni, revija Otrok in družina je v oktobrski številki objavila »neuradnega«.

Slednjič so tudi otroci, ki so v množičnih človeških stiskah najbolj izpostavljeni, a brez pravice, da povzdignejo glas v svojo zaščito, postali posebni predmet mednarodnega prava. Konvencija jamči otrokom, od rojstva pa do osemnajstih let starosti, splošne državljanske pravice, države podpisnice morajo v otrokovo korist ravnati tudi na drugih področjih, denimo v družinskih razmerjih, glede ekonomsko-socialnih pravic, pravic do zdravstvenega varstva, izobraževanja in podobno. Posebnih pravic so deležni tudi prizadeti otroci, ki jim morajo države zagotavljati ustrezno pravico do izobraževanja in usposabljanja za primerno zaposlitev. Tudi pravno varstvo otrok je med zajamčenimi pravicami.

Države podpisnice se zadolžujejo, da bodo besedilo konvencije tudi razširjale med otroki in odraslimi. Nekatere države, kot je na časnikarski konferenci povedal pravnik Marjan Činč, so v tem pogledu sila domiselne. Finci, denimo, so konvencijo dramatizirali, v Italiji jo bodo otroci sami napisali, prevedli v otroški jezik in ilustrirali, na Švedskem naj bi družine njeno besedilo dobivale vsako jutro (po členih) na steklenici mleka, pri Unicefu snujejo ilustrirano izvedbo. Na Slovenskem jo zdaj po zaslugi prijateljev otrok iz revije Otrok in družina imamo (tudi v lani dopolnjeni slovenski ustavi se eno od določil nanaša na pravice otrok), treba jo je predstaviti otrokom in odraslim. Odrasle pa čaka naporna naloga uveljaviti načela konvencije na vseh področjih našega življenja. Kot je povedala Maja Vojnovič iz komisije za otrokove pravice pri Zvezi društev prijateljev mladine Slovenije, otroci že uživajo deklarirane pravice, denimo, z nekaterih družbenih področij, med njimi pa je še najbolj vprašljivo področje vzgoje in izobraževanja, ki si mora v prihodnje zaslužiti več pozornosti.

V tujini se kopica nevladnih organizacij ukvarja s pravicami otrok, so na tiskovni konferenci povedali ljudje, ki so sodelovali pri prevodu konvencije za revijo Otrok in družina. Naše nevladne organizacije, ki se ubadajo z otroki, tako imenovana civilna družba, bi svoj večji vpliv na vladne organizacije lahko uveljavile prek komiteja za otrokove pravice. ● D. Z. Žlebir

V Kranju zasedal otroški parlament

Zrele pobude otrok, ne žepna izdaja odraslih

Kranj, 16. oktobra - Otroški parlament, ki je v kranjski skupščini zasedal na pobudo Zveze društev prijateljev mladine iz Kranja, je z branjem spisov na temo letošnjega gesla iz tedna otroka sprva morda res kazal pomanjšano sliko odraslih. Ko pa so se mali poslanci razživeli, so sproščeno nanizali kopico težav iz otroškega sveta, pa tudi odraslega, ki jih mi veliki pogosto niti ne vidimo.

O onesnaženem okolju, ki otrokom in odraslim krati zdravje, o nevarnostih, ki prežijo na poti v šolo, o prijaznejši šoli z več izleti in stiki z naravo, o odraslih, ki se premalo zavzeto vživljajo v otroški svet, so mali poslanci spregovorili z veliko skrbi in resnosti. Šolarji iz Cerkelj so pripravili kopico vprašanj o razvoju Krvavca, ki je tesno povezano z ekološko problematiko tega okolja, in sicer na način, ki se ga ne bi sramoval noben odrasel poslanec. Iz Trboj je bilo slišati pobude za ureditev odlagališč smeti, nove trgovine, otroškega vrtca in igrišča, saj že cela generacija otrok zaman prosi za postavitev dveh košev. S Planine, kjer se mladi izgubljajo v betonski džungli, odrasli pa jim kratijo radoživost na igriščih, zemelnicah in dvoriščih, prihaja želja po več sproščenosti v odnosih z odraslimi, zlasti učitelji, o tem, da jih ne bi toliko obremenjevali s šolo, o bolj demokratičnem ocenjevanju, o prostoru, kamor bi lahko hodili sproščat svojo otroško energijo. Iz nekaterih podeželskih šol je bilo slišati, da otroci celo tamkaj ostajajo vse dni zaprti med šolske stene. Otroci bi radi bolj sproščeno, manj napeto šolo z več praktičnega pouka (in ne le pri tehniki in gospodinjstvu), več izletov (slišali smo o gmotnih težavah, zaradi katerih si jih šole ne morejo privoščiti več, mnogi starši pa zaradi nizkih dohodkov prav tako ne), da bi učitelji prisluhnili tudi njihovim predlogom. Parlament ni obšel niti ponižujočega in izkoriščevalskega zbiranja starega papirja, ki ga odkupne organizacije kupujejo po sila nizkih cenah, učenci pa si s prigaranim denarjem ne morejo privoščiti niti lutkovne predstave, kaj šele izleta.

Tokrat se šolarji ne morejo pritožiti, da jih odrasli niso vzeli resno. Otroškemu parlamentu sta zavzeto prisluhnila podpredsednik kranjske skupščine Sašo Govekar in predsednik izvršnega sveta Vladimir Mohorič, pa tudi drugi zastopniki odraslega sveta, ki imajo pri svojem delu opraviti z otroki. Predloge tega skupščinskega zasedanja bodo slišali tudi poslanci vseh treh zborov občinske skupščine, konec tedna pa tudi otroški parlament na »višji ravni«, namreč v slovenski skupščini, kjer bo iz Kranja sodelovala dvojica šolarjev, otroke pa bo sprejel predsednik dr. France Bučar. ● D. Z. Žlebir

DISKONT NADA JELOVČAN
GRENC 2, 64220 ŠKOFJA LOKA, tel. 064-632 094

NUDIMO:
● TRAVARICA 1 l 58,20
● GORENJSKI SADJEVEC 66,10
● VELIKA IZBIRA VIN
● MEHČALEC ZA PERILO 4 l 60,90
● CET - za pomivanje posode 162,70
● KVALITETNA MOKA V VREČAH po 25 kg od TIP 400 do TIP 850

ZELO UGODNO!
NA ZALOGI IMAMO SVEČE RAZLIČNIH OBLIK IN VELIKOSTI - PO IZREDNO UGODNIH CENAH

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA
TZO SLOGA Kranj

Vse naše varčevalce vabimo v nove prostore

HRANILNO KREDITNE SLUŽBE

v Zadružnem domu na Primskovem.

Hranilne vloge na vpogled obrestujemo s 15 % obrestmi.
Za vloge jamči republika.

Odprto od 7. do 15. ure.
Pokličite nas po tel. 23-866 ali 26-171.

PRI NAS NALOŽEN DENAR JE DOBRO NALOŽEN DENAR!

Hkrati obveščamo vse naše poslovne partnerje, da smo tudi UPRAVNE PROSTORE PRESELILI v Zadružni dom na Primskovem (Jezerska cesta 41).
Telefon (064)23-866, 26-171.

MODUL podne plošče
OGLED IN PRODAJA GRADBINEC, SPODNJI PLAVŽ 4, JESENICE

romana
Boutique ROMANA v Reginčevi ulici v Kranju (za Delikateso) vam nudi
pestro izbiro damskega in moškega spodnjega perila, od erotičnega do perila za močnejše postave.
Velika izbira spalnih srajc, pižam in kopalnih plaščev.
Na zalogi pasovi za ledvice vrhunske kvalitete, kakor tudi intimna kozmetika (milo, sprayji, robčki) ter različne vrste vložkov - tudi dišečih.
Velika izbira trenirk in ostale lahke konfekcije za moške in ženske.
Dobro smo založeni z nogavicami in hlačnimi nogavicami vseh velikosti predvsem priznane firme GOLDEN LADY.
Večina naštetih artiklov je iz uvoza po zelo ugodnih cenah.
Odprto imamo vsak dan od 9. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.
S prinesenim kuponom vam odobrimo 5 % popusta!

PREJELI SMO

V Evropo kot suverena slovenska država in ne kot freisinški podložniki!

V Gorenjskem glasu, 5. tm., in Delu, 9. tm., je objavil gospod Vojmir Tozon pobudo za spremembo občinskega praznika Škofje Loke. Po njegovem naj se ne bi več praznovala obletnica dražgoške bitke, temveč 30. junij iz leta 973, ko je nemški cesar OTTON II. dodelil loško ozemlje, s podložniki vred, freisinškim škofom.

V popolnem nasprotju s programom Slovenske demokratične zveze (v nadaljevanju SDZ) in stališči predsednika SDZ dr. Dimitrija Rupla, ki je pred kratkim ponovno dal izjavo o pozitivni zgodovinski vlogi NOB na Slovenskem. G. M. Tozon negira NOB in s tem tudi pomen dražgoške bitke in predlaga ukinitev praznovanja obletnice 9. januarja 1942 kot škofjeloškega občinskega praznika. G. M. Tozon je še zapisal, da je dal omenjeno pobudo v imenu SDZ, odbora Škofja Loka.

Glede ustanovitve področnega odbora SDZ v Škofji Loki naj dam naslednje pojasnilo:

Programska izjava SDZ je bila sprejeta na ustanovnem zboru 15. decembra 1988 v Ljubljani in je bila objavljena v Delu. Strinjal sem se z njeno vsebino, zato sem se 11. januarja 1989 udeležil ustanovnega kongresa SDZ v Ljubljani in se ob tej priložnosti vpisal med članstvo. Na prošnjo vodstva SDZ iz Ljubljane in naknadno še na prošnjo dr. Huberta Požarnika sem pristopil k ustanavljanju iniciativnega odbora SDZ v Škofji Loki. Iniciativni odbor, ki sem mu predsedoval je organiziral ustanovni občni zbor področnega odbora SDZ v Škofji Loki 21. junija 1989. Kot začasni predsednik novega odbora in podpisnik Majniške deklaracije sem v Gorenjskem glasu dne 30. junija 1989 (Odprte strani) objavil svoje načelno stališče glede 45-letne partijske vladavine in glede političnega pluralizma na Slovenskem.

Na 2. seji področnega odbora SDZ Škofja Loka, ki je bila 19. septembra 1989, pa so nekateri člani odbora izrazili do NOB negativno stališče, zato sem iz odbora izstopil in o tem podal pismeno izjavo.

Medvojna, še manj pa povojna generacija Slovencev ne upošteva dovolj zgodovinskega političnega opredeljevanja Slovencev med dvema svetovnima vojnama. Z nastopom fašizma v Italiji leta 1922 se začenja, zaradi preganjanja naših rojakov onstran meje, antifašistično razpoloženje. Z nastopom Hitlerja na oblast v Nemčiji v letu 1933 se začenja na Slovenskem antihitlerjevsko razpoloženje, ki narašča vse do II. svetovne vojne.

Kolikor več držav si je Hitler podjarmil, toliko bolj je naraščal naš odpor do njegovega nasilja.

Zato ni težko razumeti, da smo po okupaciji naše domovine vsi svobodoljubni ljudje na Slovenskem sprejeli program Osvobodilne fronte kot edino pot, ki nas bo pripeljala do svobode, pot organiziranega oboroženega boja.

Kdo od nas, večinoma mladih udeležencev v partizanskih enotah pa bo mogel v tistih usodnih vojnih časih razmišljati o tem, da ima Partija, poleg osvobodilnega boja, še čisto svoj program, da si bo namreč v vojnem času pridobila oblast "za večne čase". Več kot 90 odstotkov partizanskih borcev ni vedelo, čeprav smo borci med vojno sprejemali članstvo v SKOJ in Partijo, da se hkrati za nacionalno osvoboditev in boljšo socialno ureditev, bori tudi za program Partije in Kominterne.

Sedaj pa še o dražgoški bitki in njenem pomenu za slovenski narod. Zaradi boljšega razumevanja moje občutljivosti in prizadetosti pri tem vprašanju moram navesti nekaj podatkov o sebi. Sem namreč eden redkih preživelih borcev Cankarjevega bataljona, udeležencev dražgoške bitke in že več let predsednik domicilnega odbora Cankarjevega bataljona. V meni je še vedno živa partizanska prisega, ki smo jo škofjeloški borci dali 25. decembra 1941 pri Koširju na Valtarskem vrhu, in ki govori o našem prostovoljnem vstopu v osvobodilno vojsko slovenskega naroda.

Kaj je v zimi 1941/42 pomenila dražgoška bitka sredi Evrope, ki je bila vsa pod Hitlerjevim škornjem? Kje od La Mancha pa do Leningrada in Moskve se je Hitlerjevemu vojaškemu stroju zoperstavila organizirana 200 članska narodnoosvobodilna borbena enota v tridnevnem frontalnem boju? To je pravzaprav izziv zgodovinarjem, da navedejo podoben primer iz prve vojne zime.

V našem bataljonu smo bili tedaj borci pestrega socialnega in političnega sestava od delavcev-kovinarjev, gozdarskih in drugih delavcev, kmečkih mož in sinov, obrtnikov vseh poklicev, uslužbencev, študentov in dijakov. Tudi politična opredelitev borcev je bila različna od komunistov, simpatizerjev Partije, Sokolov, krščanskih socialistov, kulturnikov pa tudi čisto apolitičnih posameznikov. V različnih partizanskih akcijah ter na borbenih položajih so bile takrat med nami stkane take plemenite človeške in žlahtne vrednote, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagale premagovati vse stiske.

Kraj spopada našega bataljona z nemškimi enotami so določile takratne strateško-taktične vojne razmere. Ne poveljstvo ne borci Cankarjevega bataljona in ne vaščani Dražgoš nismo mogli na to vplivati. Bil je surov čas vojne. Bili so spopadi, boji z do zob oboroženimi nemškimi policisti in drugimi enotami. Bile so žrte tako med borci kot med domačini. Vsi bodo z mladimi generacijami živeli naprej.

O padlih nemških policistih v Rovtu, o poljanski vstaji, o bojih na Poljanskem in o tridnevni dražgoški bitki so tedaj delali načrte za protiukrepe v Berlinu pri Hitlerju, Himlerju in poveljstvu Wehrmachta. Naši boji in žrtve niso bile zastonj, saj je bila posledica tega definitivni propad okupatorjevega uničevalnega načrta: pregona in izselitve Slovencev z Gorenjskega.

Posledice za naše zimske podvige smo plačevali vse leto 1942 tako borci kot naši sodelavci. Naš krvni davek na Gorenjskem je bil velik, zato se pa tudi zavedamo cene, ki smo jo plačali za našo svobodo in ne bomo nikomur pustili, da bi se z njo poigraval.

Lahko bi rekel, da je bila zima 1941/42, vsaj za Gorenjsko to drži, rojstvo slovenske vojske. Preko člana Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet Staneta Žagarja, ki je bil tedaj skupaj z nami na dražgoških položajih, je bil naš bataljon zgodovinsko povezan z vojsko generala Maistra, osvoboditelja Maribora po prvi svetovni vojni, saj je bil tudi Stane Žagar leta 1918 borec za Koroško mejo, torej tudi Maistrov borec.

Oktobra 1990 pa se pojavi v slovenski javnosti g. M. Tozon, izobraženec iz povojne generacije, ki pod "ščitom" SDZ - škofjeloške frakcije objavi "fenomenalni" predlog za spremembo škofjeloškega občinskega praznika. Tu naj zapišem, da sem še vedno član SDZ, pa za tak predlog v okviru SDZ Škofja Loka doslej nisem slišal. Rad bi videl zapisnik seje področnega odbora SDZ, na katerem je bila ta problematika rapravljana in stališča posameznih članov odbora o tem vprašanju. Če bo predlog g. M. Tozona res prišel na dnevni red škofjeloške občinske skupščine, predlagam, naj dajo na zapisnik poimensko vse tiste odbornike oz. delegate, ki bodo glasovali za freisinško podložništvo. Zaradi zgodovinske dokumentacije. Pravzaprav pa moram vprašati g. M. Tozona, ali je pri vsem tem kaj pomislil, da imajo pri datumu škofjeloškega občinskega praznika kaj besede tudi prebivalci Škofje Loke in obeh dolin, ki so vojne strahote doživljali in svojci tistih, katerih kri je napojila loško ozemlje.

Danes, ko Heimatdienstovci na Koroškem norijo v povorkah zaradi prigoljufane slovenske zemlje, danes, ko Miloševičeve in Draškovičeve organizirane skupine divjajo po Jugoslaviji g. M. Tozon hujska prebivalstvo Škofje Loke in vse Slovenije proti borcem NOB in omalovažuje pomen ene od najplemenitejših bitk v zgodovini slovenskega naroda.

Kot je bil za usodo našega naroda usoden oktober leta 1918, je usoden tudi oktober 1990. Če Deželna vlada iz subjektivnih in objektivnih razlogov ni našla tedaj boljšega izhoda kot priključitev h kraljevini Srbiji, potem danes, med drugim, prav zaradi pozitivnih izkušenj NOB na Slovenskem, zaradi naše kadrovske in moralne moči in že uveljavljenega političnega pluralizma po aprilskih volitvah, lahko zremo z večjim optimizmom v prihodnost. Vsakodnevno lahko spremljamo delo slovenske skupščine, ki pod vodstvom predsednika dr. Franceta Bučarja, tudi partizanskega borca, na podlagi najnovejših znanstvenih dosežkov iz ustavnega področja z neuklonljivo vztrajnostjo in voljo ustvarja novo slovensko ustavo za prvo slovensko državo in domovino vseh Slovencev.

Kot je bila doslej, bo tudi v prihodnje Teritorialna obramba Slovenije, sedaj pod poveljstvom novih, mladih slovenskih oficirjev, vzgojenih v duhu slovenske vojne partizanske tradicije, s svojimi enotami med glavnimi organizatorji obletnice dražgoške bitke.

Le pridite Gorenjci in Slovenci, kot ste prihajali v vseh zadnjih letih v vse večjem številu tudi v prihodnje na obletnico dražgoške bitke v organiziranih pohodih, skupinah in posamično, kajti to je naš zgodovinski dan in praznik, kar ste s svojo udeležbo že neštetokrat dokazali!

France Kavčič
Škofja Loka

Samopostrežbe menedžerskih plač

V Gorenjskem glasu 12. oktobra 1990 ste pod naslovom »Samopostrežbe menedžerskih plač« objavili tudi novico, da je DS minuli ponedeljek (8. 10.) preprečil znižanje plač za 10 odstotkov, osnova direktorjevi plači pa se je povečala z 32 na 45 tisočakov din...

Delavski svet TERMO je obravnaval na seji 8. 10. pod 3. točko »OD za mesec september s problematiko gospodarjenja in izplačevanja OD«. To problematiko običajno obravnava vsak mesec, saj hočemo zaposleni vedeti, kako smo gospodarili v preteklem mesecu in kakšne ukrepe je zato treba izvajati v tekočem in v naslednjih mesecih. Upamo, da nam tak način dela ni šteti v zlo.

O 10 odstotnem znižanju OD ni bilo nobenega govora, pač pa strokovno predstavljena odločila zakonov, ki urejajo to področje in njihov vpliv na izplačevanje OD.

Na predlog poslovnega kolegija so bile DS predstavljene tri variante možnosti izplačila OD za september in sicer:
- izplačilo OD po zakonu o zajamčenem OD
- izplačilo OD v obveznicah
- izplačilo OD v internih delnicah.

DS je odložil izplačilo OD v internih delnicah na čas, ko bo sprejet slovenski lastninski zakon. Za izplačilo OD v obveznicah pa se DS prav tako ni odločil, saj izračuni kažejo, da bi pri 100 din večjem gotovinskem izplačilu, morali izplačati 200 din v obveznicah in 300 din prispevkov družbi. Enako kot poslovni kolegij se je tudi DS odločil za izplačilo OD po Zakonu o zajamčenem OD, ki omogoča izplačilo enakih OD kot avgusta.

Direktor podjetja je na IS RS - Sekretariat za delo naslovil vlogo za pisno tolmačenje sprememb zakona o zajamčenem OD, ki so bile sprejete avgusta in objavljene v uradnem listu RS št. 30/90, saj menimo, da ustna tolmačenja, ki smo jih prejeli na tem sekretariatu niso usklajena z zakonom. Po teh tolmačenjih izplačil OD po Zakonu o zajamčenem OD ni možno povečati, s čimer pa se v vodstvu podjetja ne moremo strinjati.

Nezadovoljstvo delavcev, ki je bilo izkazano že pri izplačilu OD za avgust, je delno upravičeno, saj smo racionalizirali poslovanje, zmanjšali število zaposlenih za 5 odstotkov, delovne obveznosti pa razporedili na ostale zaposlene, ki pa jim zaradi prej navedenih razlogov ne moremo ugoditi povečanje OD. Maso OD za podjetje kot celoto smo morali za enak odstotek kot število zaposlenih zmanjšati. Septembra smo presegli plan konvertibilnega izvoza za 7 odstotkov, v prvih 9 mesecih letošnjega leta pa smo v primerjavi z lanskim enakim časom povečali izvoz za 37 odstotkov. Zaradi zagotavljanja pogojev za povečanje konvertibilnega izvoza smo uvedli posebno stimulacijo v komercialnih in tehničnih službah, ki pa je ne moremo izplačati, saj bi bilo izplačilo na škodo zmanjšanja OD vseh zaposlenih.

Menimo, da smo z gornjimi primeri dovolj jasno ponazorili, do česa nas je pripeljalo striktno vztrajanje pri »zamrznjenem« zajamčenem OD. Sprememba tolmačenja zakona o zajamčenem OD bi v nameš podjetju rešila številne probleme, ki so se nakopičili na področju izplačil OD v zadnjih mesecih, hkrati pa doprinesla k povečani produktivnosti in kvaliteti poslovanja.

Direktor podjetja je prejel za avgust 22.950,50 din, za september pa 23.799,70 din OD. Pomočnik direktorja - vodja izvoza pa avgusta 19.180,00 din in septembra 19.830,70 din OD. Ti podatki so vzeti s plačilnih list, ki so uradni dokumenti in zanje odgovarjamo. Vsak drugačen podatek je izmišljotina.

Novinarka pravi, da je do točnih podatkov težko priti. Morda ponekod res. Mi bi jih ji brez zadržkov dali, če bi jih le iskala. Modro bi ravnala, če bi tako informacijo poiskala na pristojnem mestu, drugače pridobljeno pa vsaj preverila. Navedeni OD so za vodenje 530 članskega podjetja, ki izvaža več kot polovico svoje proizvodnje na zahodno tržišče.

Vodja izvoza je delovno razmerje odpovedal, odpoved pa je zadržal zaradi navezanosti na podjetje. Novi delodajalec bi mu dal 5000 DEM plače. Presodite sami, po naši sodbi je ravnal v korist podjetja ne sebe.

Direktor
splošnega sektorja
Jože Stanonik

MODUL
fasadne obloge
OGLED IN PRODAJA
GRADBINEC, SPODNJI PLAVŽ 4
JESENICE

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

Zatem sem obiskal politična vodstva občin Žiri, Gorenja vas in Železniki, da so me seznanili s stanjem in svojo aktualno problematiko. Dogovorili smo se tudi glede sklicevanja zborov volivcev in pripravili njihov razpored. Zatem so me iz raznih krajev klicali in vabili na zbore. V obeh dolinah so me prebivalci kar precej poznali, nekaj iz časov NOB, nekaj pa iz mnogih srečanj kot svojega dotedanjega poslanca (v Poljanski dolini), v Selški dolini pa iz številnih sestankov, ki so jih sklicevale kmetijske zadruge in katerih sem se udeleževal kot član upravnega odbora Glavne zadružne zveze Slovenije in član upravnega odbora Zadružne poslovne zveze Slovenije ali pa kot predstavnik Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo LR Slovenije. Na zborih volivcev sem ljudem razložil svoja načelna programska izhodišča ter tudi to, da se bom kot družbeno politični delavec zavzemal za napredek in nadaljnji razvoj socialistične družbe. Povedal sem jim tudi, da se bom odločno zavzemal za ustrezno reševanje tistih odprtih vprašanj in problemov kot tudi upravičenih zahtev, za katere bom zvedel na zborih volivcev in drugih priložnostnih zborovanjih. Obenem pa sem na zborih tudi povedal, da se za take predloge in zahteve, s katerimi se ne bom strinjal, pač tudi ne bom brezpogojno zavzemal, seveda pa bom v morebitnih takih primerih podrobneje obrazložil in pojasnil, zakaj zahteve zavračam. Če pa se bo v razpravi pokazalo, da nisem imel prav, se bom pač za zadevo zavzel. Povsod sem pojasnil, da je bil stil mojega dela tak tudi do sedaj.

Rezultati volitev 23. marca 1958 so razvidni iz spodnje tabele.

Občina	Število vpisanih volilcev	glasovalo	% udeležbe	Glasovalo za Prezlja	Peternelja	Štev. nevel. glasov
Železniki	4.163	3.492	83,88	1.693	1.495	306
Gorenja vas	4.001	3.167	79,18	527	2.366	272
Žiri	2.433	2.147	88,24	ni podatkov		101
Skupaj:	10.597	8.806	83,07	–	–	679

Mandat sem vrnil iz dveh razlogov, v prvi vrsti zato, ker mi je ob mojih razpravah v skupščini o problemih in napakah v kmetijski politiki, predsednik Ljudske skupščine LR Slovenije tovariš Miha Marinko kar štirikrat vzel besedo, češ da sem predolg, v resnici pa zato, ker se z mojo razpravo ni strinjal. Ko mi je tovariš Marinko četrtič vzel besedo, sem mu potem v pogovoru dejal, da mi je ne bo treba več jemati, ker bom vrnil mandat, če mi ni dano, da bi povedal vse tisto, kar mislim, da je prav, in če mi ni dana možnost, da bi svoja stališča in predloge lahko tudi pojasnil, bodisi v razpravi, bodisi v polemiki. Mene so imeli za nepoboljšljivega desno usmerjenega komunista - oportunista, ki ne more iz svoje kmečke kože ter zato ne razume smeri razvoja socializma v kmetijstvu, imeli so me za kmečkega advokata in kulaškega podrepnika, kot mi je bilo večkrat v »šali« rečeno. Svojo odločitev, da vrnem mandat, sem sporočil tajniku skupščine dr. Mihu Potočniku. Kmalu zatem sem dobil obvestilo, naj pridem na razgovor k predsedniku skupščine tovarišu Marinku. V razgovoru mi je med drugim dejal, naj ne počenjam neumnosti in delam težav oziroma »škandala«, ker bodo ljudje mislili, da sem »suspendiran« zaradi nekaterih mojih stališč in pogledov v kmetijski politiki. Dejal mi je, naj potrpim še nekaj mesecev, potem bodo pa tako nove volitve in mi bo mandat potekel. Zaradi tega tedaj mandata nisem vrnil.

Drugi manj pomemben razlog pa je bil v tem, ker sem prišel v navzkrižje s tedanjim predsednikom Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo LR Slovenije, kjer sem bil kot član upravnega odbora in kot predsednik več zborničnih komisij redno zaposlen. Zato sem bil pravzaprav brez službe in na razpoloženju. Ponujena mi je bila možnost zaposlitve v državni upravi, kar pa ni bilo združljivo s poslansko funkcijo. Mandata kljub vsemu nisem vrnil. Ko je kmalu zatem (1962) Ljudska skupščina LR Slovenije na svoji seji sprejela sklep, da se mandat podaljša še za eno leto in da bodo volitve šele potem, sem se takoj odločil, da mandat vrnem — spet na veliko nejevoljo tovariša Mihe Marinka. Tedaj sem sprejel ponujeno mesto in bil imenovan za glavnega republiškega kmetijskega inšpektorja, kar sem ostal do upokojitve. Na tem položaju sem bil dokaj samostojen v svojem delu in odločitvah. Pred volitvami leta 1963 je pa prišlo k meni več delegacij iz Poljanske in Selške doline in tudi nekaj predstavnikov delovnih organizacij na razgovor s predlogom in željo, naj na volitvah kandidiram za mesto predsednika občinske skupščine Škofja Loka. Kot sem v pogovorih z njimi ugotovil, so me želeli na ta način »rehabilitirati«, ker so bili prepričani, da sem bil poslanske funkcije razrešen na zahtevo republiških vrhov. Delegacijam in predstavnikom podjetij sem pojasnil, da ponudbe ne morem sprejeti predvsem zato, ker vem, da mi na okraju niso naklonjeni in da menijo, da za to mesto nisem primeren. Zahvalil sem se jim - in preko njih tudi volivcem - za njihovo naklonjenost in zaupanje in jim zagotovil, da bomo tudi v prihodnje sodelovali povsod tam, kjer bodo mislili, da jim lahko pomagam. Pri tej odločitvi sem se držal stare modrosti! »Ne ščij proti vetru, če hočeš, da ne boš moker«. S to svojo odločitvijo sem bil vseskozi povsem zadovoljen.

Svečanost v Loškem muzeju

PRIZNANJE MUZEJSKIM PRIZADEVANJEM

Škofja Loka - Podelitev državnega odlikovanja Loškemu muzeju je vsekakor priložnost za predstavitev muzejske dejavnosti, ki je v dosedanjih več kot petih desetletjih delovanja tega muzeja pač ni malo. Toda slovesnost, kot je bila ta v sredo popoldne v okroglem stolpu Loškega muzeja, ko so se na skupni seji zbrali delavci Loškega muzeja, svet Loškega muzeja in člani izvršnega odbora Muzejskega društva Škofja Loka ob navzočnosti predstavnikov občine, je vsekakor treba izkoristiti tudi za predstavitev načrtovanega razvoja.

Pri muzejski dejavnosti kot pri vsaki drugi ni mogoče natančno razmejiti - to je bilo do včeraj, zdaj pa se lotevamo spet nečesa novega. Tudi pri Loškem muzeju, katerega pregled je na prireditvi predstavil njegov ravnatelj, Andrej Pavlovec, tega seveda ni mogoče razmejiti, saj nekatere dejavnosti ravnokar potekajo, druge pa se prav zdaj začenjajo, kar velja vsekakor najbolj za strokovno delo; ne gre pa tudi mimo vzdrževalnih del, ki so pri tako impozantni stavbi še kako pomembna, potrebna - in kot kaže nikoli dokončna. Pri vsakem delu pa je danes seveda nekaj povsem razumljivega, da brez sodobnih tehničnih pomagal, kot je na primer računalnik, ne gre več. No, tega pomagala, ki bi zelo veliko odvrnil pri inventarizaciji predmetov in se še, muzej še nima. Če je taka oprema merilo dohitevanja muzejske dejavnosti na določeni recimo evropski ravni, se ji muzej seveda na ta način bliža zelo počasi. Če pa k temu dodamo še ostale pogoje, na primer sposobnost, da v enem letu muzej kupi lahko le deset strokovnih knjig, je tako prizadevanje h kakovostnejši ravni lahko le še počasnejše.

Vendar pa se v Loškem muzeju dogaja tudi kaj novega. Prav zdaj urejajo prostore za arheološko zbirko, saj je doslej ni bilo mogoče predstaviti. Tu v novih vitrinah, za katere pa bo seveda prej treba odmeriti kar veliko denarja, bo našla svoje mesto tudi pravkar pridobljena novost arheološke zbirke - kamnita sekira iz Sovodnja. To pa ni edina novost muzeja, ki je ob svoji petdesetletnici uredil v okroglem stolpu muzejsko pedagoško delavnico: izbor videopredstavitev muzejskih zbirk nenehno dopolnjujejo, čeprav že dosedanje predvajanje presega 400 minut programa. Prav ta prostor bo še dodatno dobil na pomembnosti, ko bodo napolnili že postavljene nove vitrine z gradivom za manjše občasne razstave. Žal pa ni mogoče tudi danes govoriti o kakšni posebno cvetoči galerijski dejavnosti, ki je sicer že dolga leta ena od muzejskih dejavnosti, toda avantgardnosti, ki ji je bila lastna v prvih letih, ji zdaj vsekakor ni več mogoče pripisati; še ena posledica pičlo odmerjenega deleža za kulturo pač.

Ko je govoril še o drugih oddelkih Loškega muzeja, je Andrej Pavlovec omenil raziskave, s katerimi se ukvarja etnološki oddelek, pa oddelek novejše zgodovine, ki se namerava ukvarjati z raziskovanjem sindikalnega gibanja v loškem območju; nikakor tudi ni mogoče mimo konzervatorske delavnice, ki je povsem sodobno opremljena, zato je tudi število predmetov, ki jih je restavratorka rešila pred zobom časa, temu primerno veliko, pa tudi po kakovosti izstopa. Loški muzej je vse od 1960 leta skupaj z Muzejskim društvom ustanavljal podružnične muzejske zbirke, med prvimi Groharjevo spominsko zbirko v Sorici, Železnikih, Žireh, v Dražgošah in tudi po nekaterih manjših šolah.

Vzdrževanje stavbe, kot je Loški grad, je seveda poglavje zase. Že številke o vsoti potrebni za obnovo grajske strehe, o kateri se govori že kar nekaj časa, so podobne avstronomskim, predračun se giblje nekje okoli 34 milijonov din. Popravljena streha bo seveda tudi omogočila drugačno uporabo podstrešja in sicer za depoje, kamor bodo prenesli nekaj muzejskih predmetov, ki se zdaj gnetejo v dvoranah in onemogočajo postavitev novih zbirk. To, kar pa je že vidno in bo kot kaže kaj kmalu tudi dokončano, je tlakovanje grajskega dvorišča, s katerega bo končno izginil pesek.

"Želimo biti odprti v svet, odprti za kritiko in nanjo tudi odgovarjati z delom," je ob koncu predstavitve poudaril ravnatelj muzeja Andrej Pavlovec. "Vsega tihega dela, ki ga muzejski delavci opravljamo, pač ni mogoče videti v kratko predstavljenem programu, niti naporov kustosov pri vodstvih, pedagoškem delu, vpisovanju v kartoteke, spremljanju muzeološkega napredka in drugo, kar vse je potrebno pri nastajanju novih zbirk." ● **L. M., Foto: Jure Cigler**

SREČANJE SLOVENSKIH PESNIKOV

Kranj - V kadilnici Prešernovega gledališča bo v ponedeljek, 22. oktobra, z začetkom ob 9.30 uri Srečanje slovenskih pesnikov. Za temo letošnjega simpozija so si izbrali Poezijo in tišino. Žirija, ki jo imenuje Društvo slovenskih pisateljev, je tudi tokrat med vrsto predloženih pesniških zbirk izbrala eno vredno Jenkove nagrade. V dvorani Prešernovega gledališča bo ob 19.30 tudi literarni večer, na katerem bodo tako letošnji Jenkov nagrajenec kot tudi drugi pesniki brali svoje pesmi.

Premiera v Prešernovem gledališču

KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF

Kranj — Drevi ob 19.30 bo Prešernovo gledališče uprizorilo znamenito delo Edwarda Albeeja. Vsakokratno srečanje različnih gledaliških generacij s pomembno Albeejevo igro pomeni enkraten ustvarjalen izziv, saj je njegov vpliv čutiti tudi v pisanju slovenskih dramatikov.

Premiero v Prešernovem gledališču pripravljajo igralci Judita Zidar, Igor Samobor, Bernarda Oman in Pavel Rakovec. Predstavo je režijsko vodila Barbara Hieng-Samobor, ki je tudi scenografka, dramaturg predstave je Matija Logar, prevod je pripravila Metka Zobec, ki sodeluje tudi kot dramaturginja.

(ar)

ŠKOFJELOŠKI EX - TEMPORE

Škofja Loka - Ta konec tedna bodo na škofjeloških mestnih ulicah pa tudi izven mesta slikarji z vseh koncev Slovenije postavili slikarska stojala in lovili na platno ali papir najzanimivejše škofjeloške razglede. Od petka, to je danes, pa do nedelje bodo udeleženci Ex - tempora 90 na Loškem gradu lahko žigosali platna in druge podlage. V nedeljo, 21. oktobra, popoldne bodo dokončane slike sprejemali v galeriji Loškega muzeja. Žirija v sestavi dr. Cene Avguštin, Herman Gvardjančič, in dr. Milček Komelj bo najboljša dela predstavila na prodajni razstavi, ki jo bodo odprli v petek, 26. oktobra, ob 18. uri. Za najboljše slike so pripravljene denarne nagrade.

SLIKE IZ TABORIŠČ

Kranj - V galeriji Prešernove hiše so včeraj odprli razstavo slik akademskih slikarjev Marija Preglja, Doreta Klemenčiča, Slavka Pengova in vrto slik neznanih francoskih in angleških umetnikov. Slike so nastale v oficirskih jetniških taboriščih v obdobju 1941 - 1945. Ohranile so se po zaslugi Jelka Ranta, takratnega rezervnega kapetana, ki je slike rešil iz nemškega taborišča. Tako slike kot tudi obsežno zbirko barvnih diapozitivov z raznih krajev vsega sveta, kamor je po vojni Jelka Ranta v službi Organizacije združenih narodov vodila pot, je podaril Gorenjskemu muzeju Kranj.

BOGASTVO OBLIK

Jesenice — V Kosovi graščini je na ogled razstava likovnih del slikarja Zmaga Puharja.

Prvi vtis ob gledanju razstavljenih slik ni preveč obetaven: slike se zdijo zgolj nekakšni dekorativni predmeti, ponavljanje ene in iste variacije v neskončnost - skratka, zdi se, da bi si lahko v eni minuti ogledal vse slike in odšel prazen. Pa ni tako! Ob nadaljnjem gledanju slike kar strašljivo zaživijo, izbruhnejo iz sebe vso čudovito paleto barv in postanejo polne moči in divje neugnanosti. To so slike vrtoglave hitrosti, so vrtinci, ki te potegnejo vase, da si prisiljen gledati jih še naprej — in sedaj odkriješ spet nekaj novega. V teh vrtincih se skriva bogastvo oblik: prikažejo se cvetovi, očesa, falusi, črke, številke, čevlji... Vse to se lušči iz navidez konfuzne površine in slika postaja vse bolj gledalčeva osebna lastnina, saj v njej odkriva vedno nove oblike, in ker jih je odkril prvi, so pač njegove. Naslednji, ki bo gledal »mojo« sliko, bo namesto očesa videl cvet in slika bo sedaj »njegova«. In tako naprej in naprej. Slikarja očitno res zasleduje neka neskončnost, pa naj bo to v dobrem ali slabem smislu. Ali pa on zasleduje njo?

Gospa Slavica Keržan je v slikah odkrila erotiko (popolnoma se strinjam z njo). Pa le-ta ni doma samo »v najbolj oddaljenih vaseh«, ampak povsod. To ni prikrita, zatajevana erotika, temveč divja, nebrzdana sila, ki z neposrednostjo in brez sramu plane nad gledalca.

Na koncu poudarjam, da je to zgolj moje osebno »videnje« slik. Ostali jih verjetno vidijo drugače, saj ob tako mogočni eksploziji barv in oblik, kaj drugega tudi ni mogoče.

E. Gradnik

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava slik nastalih v ***oficirskih jetniških taboriščih 1941 - 1945.*** V galeriji Mestne hiše je še do konca oktobra odprta razstava ***Kranj, kakršnega ni več.*** ***V Prešernovem gledališču*** bodo danes, v petek, ob 19. 30 premierno uprizorili E. Albee ***Kdo se boji Virginije Woolf - za izven.*** Jutri, ***v soboto,*** ob 19.30 bodo predstavo ponovili za ***abonma sobota I*** in ***izven.*** V galeriji Bevisa razstavlja slikar ***Kiar Meško.***

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava likovnih del akademskega slikarja Zmaga Puharja.

Jutri, v soboto, ob 19.30 bo v ***Gledališču Tone Čufar*** v okviru koncertnega abonmaja nastopila estradna ***pevka Simona Vodopivec.***

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši razstavlja ilustracije akad. slikar ***Zvonko Čoh.***

V galeriji Kamen je odprta prodajna razstava vitražev ***Lene Šajn.***

ŠKOFJA LOKA - ***Na Loškem odru*** bodo danes, v petek, ob 19.30 ponovili Slawomira Mrožka ***Tango - za izven.*** Jutri, ***v soboto,*** ob 19.30 bo predstava za ***abonma rdeči.***

V Groharjevi galeriji bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo akvarelov akad. slikarja ***Milana Rijavca.***

TRŽIČ - V Fotogaleriji Slovenija, Partizanska 6, Je na ogled razstava razstavo fotografij Tihožitja avtorja ***Matije Pavlovca.***

JESENSKE LOŠKE PRIREDITVE

Škofja Loka - ZKO Škofja Loka tudi v jesenskem času nadaljuje s prirejanjem glasbenih dogodkov, le da so jih z odprtega prostora preselili v znane loške gostilne. Jutri, v petek, ob 20. uri bo v gostilni Mihol nastopil kvartet Spev, obenem pa se bo z akvareli predstavil slikar Štefan Bertoncelj.

OBLETNICA SAMA VREMŠAKA

Kamnik - Danes, v petek, ob 20. uri bodo v veliki dvorani Kina Dom priredili koncert v počastitev 60-letnice skladatelja, pevca, zborovodje in visokošolskega profesorja Sama Vremšaka. Na prireditvi, ki jo organizira ZKO Kamnik, bodo izvedli vrsto Vremšakovih skladb, ki jih bodo izvajali godalna zasedba Simfoničnega orkestra Domžale - Kamnik pod vodstvom dirigenta Tomaža Habeta, mezzosopranistka Eva Novšak - Houška, Marjan Treček, tenor, Vlado Mlinarič, klavir, Mile Kosi, viola, dekliški zbor KD Domžale pod vodstvom Karla Leskovca, vokalna skupina Ave pod vodstvom Ardraža Hauptmana in Prvo slovensko pevsko društvo Lira Kamnik pod vodstvom Sama Vremšaka.

Film

ČEDNO DEKLE (Pretty Woman)

Režija: Garry Marshall
V gl. vl.: Richard Gere, Julia Roberts

Richard Gere je uspešen poslovnež, Julia Roberts je povprečna prostitutka. Spoznata se prek sklopke in Gere jo po začetnem cincanju odpelje v svoj luksuzni apartma. Ko se zmenita za tarifo, ji pove, da bi se z njo rad le pogovarjal. To je začetek njune enotedenske igrice biznisa in emocij.

Skozi vrsto različnih posrečenih situacij se začne njun odnos počasi spreminjati. Richard Gere ostaja ves čas filma v svoji strogi črno-beli wallstreetovski uniformi, spreminja se zgolj notranje. Od hladnega in preračunljivega mešetarja, ki v popolnosti obvlada sebe in svoje okolje, se ob nepričakovanem vdoru emocij zlagoma prelevi v moškega, ki v brezkompromisnem svetu biznisa uganja razne neumnosti. Privošči si brezglavo trošenje denarja, ljubosumen izpad, pretep in celo humano gesto do svojega poslovnega »nasprotnika«, ki ga je imel že za premaganega na kolenih. Gereova osebna zgodba je torej relativno klišejska, toda znosna.

Čisto nekaj drugega je Julia Roberts. Po prvem šoku po srečanju z bliščem njej do tedaj neznanega sveta, se začne v njej prebujati nekaj novega, nekaj, kar ima mnogo večjo in bolj prepričljivo težo od Gereove transformacije. To »nekaj« je lepo razvidno iz njenega oblačenja in frizure, še lepše pa iz njene igre. Na začetku filma nosi blond lasuljo s kričeče neokusno ulično opravo, ki naj bi privabljala poglede strank. Ko se ji odpro vrata najekskluzivnejših modnih trgovin, postane prava ekstravagantna dama, samozavestna in visoka, uživajoč v predstavi drugih o njej. Lasuljo zavrže, nosi košato valovito frizuro. V zadnji fazi, po ločitvi z Gereom je najlepša: oblečena je skromno in enostavno, lasje se ji nekako razrahljajo in poenostavijo, z obraza pa ji sije tisto »nekaj«, kar znajo izraziti samo najboljši igralci.

Zakaj torej toliko besed o oblekah, zunanji formi? Zato, ker je tisto, kar se nahaja za tem, z druge strani zrcalne slike, pač nekaj, kar ni lastno časopisnim skrpucalom, ampak le filmskemu izrazu, ki je v tem primeru zadel v polno. Julia Roberts bo enkrat v naslednjih letih nedvomno dobila Oscarja.

Z. S.

PRAZNIK ZA OČI

V elitni beljaški galeriji »Ob mestnem zidu« sta do 17. novembra postavila na ogled slikarska dela škofjeloška akademska slikarja, Dora Plestenjak in njen sin Domen Slana.

Dorini portreti, akvareli in pasteli in Domnova olja pričajo, da obema narava, ki jo slikata, ogromno pomeni. Na otvoritev so prišli številni ugledni predstavniki kulturnega in političnega življenja Beljaka, italijanski, nemški in konzul SFR Jugoslavije Franc Mikša.

Dogodek v Beljaku so popestrili tudi Dorin drugi sin Jan Plestenjak in njegov prijatelj Uroš Rakovec z igranjem na kitari. Spremljala pa sta tudi pevko Marjano Zuranič.

Besedilo in slika: M. Kunšič

TV SPORED

PETEK

19. oktobra

9.00 TV mozaik
9.00 Delfin Flipper, ameriška nanizanka
9.25 Slovenija, dokumentarna oddaja
9.45 Pogum za tveganje: Pionirji sodobne kirurgije, angleška poljudnoznanstvena serija
10.45 O. Osetinski - L. Nehorošev: Mihajlo Lomonosov, sovjetska nadaljevanka
14.30 Video strani
14.40 Žarišče, ponovitev
15.10 Slovenija: Zima, dokumentarna oddaja
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik
18.10 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nebu naproti, ameriška dokumentarna serija
21.20 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Družinske vezi, ameriška nadaljevanka
Ciklus filmov Johna Frankenheimerja: Izziv, ameriški film
0.50 Video strani

2. program TV Slovenija

17.30 Regionalni programi TV Slovenija
19.00 Domači ansambli: Ansambel Slovenija, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Koncert simfonikov RTV Slovenija
20.50 Oči kritike
21.30 Skupščinska kronika
23.00 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
10.00 Šolski program »Edukon«, kontaktna oddaja
11.40 Hrana kot energija za rast in razvoj
12.00 Poročila
12.10 Video strani
13.55 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
14.30 Poročila
14.35 Program plus, ponovitev
16.45 Poročila
16.55 Družinski magazin, izobraževalna oddaja
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke
18.45 Taksi, ameriška humoristična nanizanka
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Popolni vohun, angleška nadaljevanka
21.05 Zabavnoglasbena oddaja
21.50 TV dnevnik
22.10 Oddaja o kulturi
23.10 Poročila v angleščini
23.15 Program plus
1.25 Poročila
1.30 Ekstra program plus - Paralax: Nevarne igre, igrani film

SOBOTA

20. oktobra

8.20 Video strani
8.30 Izbor tedenske programske tvornosti
8.30 Nemščina
9.00 Muzzy, angleščina za najmlajše
9.10 Radovedni Taček
9.30 Lonček, kuhaj: Jabolčna pena
9.40 Pesterna
10.05 Čebelica Maja: Maja in deževnik Maks
10.30 Čudežna leta, ameriška nanizanka
11.55 Zgodbe iz školjke
11.25 Popotovanje ob reki Zali
12.10 Večerni gost: Dr. Miloš Kroft
12.50 Oči kritike
14.55 Video strani
14.05 Karavana zapravljivčkov: Novigrad
15.35 Pesem je... Andrej Šifrer
16.20 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Ciklus filmov Walta Disneyja: Veliki rdeči, ameriški mladinski film
18.30 EP video strani
18.35 Zdravila, izobraževalna oddaja
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 Titanic, kontaktna oddaja v živo
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Zlata dekleta, ameriška nanizanka
Studio 5 b, ameriška nadaljevanka
Ko se veja zlomi, ameriški film
1.30 Video strani

2. program TV Slovenija

14.30 Videonoč, ponovitev
18.30 Danes skupaj, oddaja HTV
19.00 'Alo, 'alo, angleška nanizanka
19.30 TV dnevnik
20.15 Filmske uspešnice
Tom Horn, ameriški film
22.05 DP v košarki: Smelt Olimpija - Šibenka, posnetek iz Ljubljane
22.50 Svetovni pokal v ritmični gimnastiki, posnetek iz Bruslja
23.50 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

9.25 TV koledar
9.35 Čebelica Maja, risana serija
10.00 Šolski program
10.30 Ura violine v Grožnjanu
11.00 Nemščina - Alles gute
11.35 Poročila
11.40 Lov za srečo, kanadska nadaljevanka
12.30 Prezrli ste, poglejte
14.30 Čudež, ameriški film
15.55 Operne zgodbe, angleška serija
16.50 Poročila
17.00 Narodna glasba
17.30 Ulica strahopetcev, angleška nanizanka
18.20 Sedmi čut, oddaja o prometu
18.30 Prisrčno vaši, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.15 Igrani film
22.00 TV dnevnik
22.20 Športna sobota
22.40 Poročila v angleščini
22.45 Program plus
0.55 Poročila
1.00 Ekstra program plus, Mora v ulici Brestov I, ameriški film

NEDELJA

21. oktobra

8.10 Video strani
8.20 Živ žav
9.10 Hov!, ponovitev angleške nanizanke
9.40 Gradovi: Kako so rastli, ponovitev
10.10 Zgodba o Hollywoodu, ponovitev
11.00 'Alo, 'alo, ponovitev angleške nanizanke
11.30 Videomeh
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Video strani
13.10 Show Rudija Carrella, ponovitev
14.45 M. Brautigam: Rosowski, nemška nadaljevanka
15.35 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Jetniški rock, ameriški film
18.50 Risanka
19.00 TV mernik
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Strategija srake, nadaljevanka TV Sarajevo
21.10 Zdravo
22.30 TV dnevnik
22.50 Sova: Doktor Doogie Howser, ameriška nanizanka, Studio 5 B, ameriška nadaljevanka
0.05 Video strani

2. program TV Slovenija

10.00 Danes za jutri, oddaja za JLA in igrani film
13.00 Športno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Čudežna čutila, angleška poljudnoznanstvena serija
20.30 Beseda na strehi sveta, pogovor z Reinholdom Messnerjem in Tomom Česnom
21.50 Športni pregled
22.35 DP v nogometu - Olimpija : Budučnost, reportaža iz Ljubljane

1. program HTV

9.30 Poročila
9.35 Smrkci, risana serija
10.00 Nedeljski zabavnik, program za otroke
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Resna glasba
13.00 Daktari, serijski film za otroke
13.50 Poročila
13.55 Nedeljsko popoldne
16.00 Svet narave, angleška poljudnoznanstvena serija
16.50 EPP
16.55 Pojmo v dežju, ameriški film
18.45 Smrkci, risana serija
19.10 TV Sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Igrana serija
21.00 Rock teatron, zabavna glasba
21.30 TV dnevnik
21.50 Športni pregled
22.20 Poročila v angleščini
22.25 Program plus
0.35 Poročila

PONEDELJEK

22. oktobra

8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade
9.00 Miti in legende islamskih ljudstev
9.15 Mačkon in njegov trop, risana serija
9.40 Mozaik, ponovitve slovenski ljudski plesi, Dolenjska
10.10 Utrip
10.25 Zrcalo tedna
10.40 TV mernik
15.25 Video strani
15.35 Sova, ponovitev
17.00 TV dnevnik
17.05 Zdravo, ponovitev
18.25 Spored za otroke in mlade
18.30 Radovedni Taček
18.45 Čebelica Maja
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Novica Savić: Beg, drama HTV
20.55 Osmi dan
21.45 TV dnevnik
22.05 Veliki koreografi: Alvin Ailey
23.05 Sova:
Alfred Hitchcock vam predstavlja
Studio 5 B, ameriška nanizanka
0.20 Video strani

2. program TV Slovenija

17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.00 Bill Oddie v raju, angleška poljudnoznanstvena serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Po sledeh napredka
20.55 Sedma steza, oddaja o športu
21.15 Camel Trophy
21.50 Omizje: Javna RTV v Evropi in pri nas

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.45 Otroška oddaja
10.00 Šolski program
12.05 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
14.30 Poročila
14.35 Program plus, ponovitev
16.45 Poročila
16.55 Šolski program
17.24 Hrvaška danes
18.25 Številke in črke
18.45 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 TV drama
21.05 Argumenti, zunanja politika
21.35 TV dnevnik
21.55 Poročila v angleščini
22.00 Program plus

TOREK

23. oktobra

8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Zgodbe iz školjke
9.30 Človekovo telo
10.00 Boj za obstanek
10.30 Nemščina
11.05 Sedma steza
11.25 Osmi dan
14.20 Video strani
14.30 TV mozaik: Šolska TV, ponovitev
15.05 Žarišče, ponovitev
15.35 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.05 Šolska TV
18.00 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Nespodobno vedenje, angleška nadaljevanka
21.00 Mestne zgodbe: Karlovac, zabavnoglasbena oddaja
22.05 TV dnevnik
22.25 Sova
Dekameron, slovenska nanizanka
Studio 5 B, ameriška nadaljevanka
23.45 Video strani

2. program TV Slovenija

16.40 Svet športa, oddaja HTV
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio 2 Koper
19.00 Naša pesem
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Žrebanje lota
20.35 Gradovi: Kako so živeli na gradovih
21.05 Borštnikovo srečanje, kronika
21.25 Umetniški večer, BBC - Shakespeare — Cymbaline

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Oddaja za otroke
10.00 Šolski program
12.05 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
14.30 Poročila
14.35 Program plus
16.45 TV dnevnik
16.55 Šolski program
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke
18.45 Znanost in mi
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.05 Igrani film
21.30 EPP
21.35 Kontaktni magazin
23.05 TV dnevnik
23.25 Poročila v angleščini
23.30 Program plus

SREDA

24. oktobra

8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Spored za otroke in mlade: Živ žav
9.50 Novica Savić: Beg, drama TV HTV
10.35 Nespodobno vedenje, angelška nadaljevanka
14.55 Video strani
15.05 Žarišče, ponovitev
15.35 Sova, ponovitev
17.00 TV Dnevnik 1
17.05 TV Mozaik
18.15 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Film tedna: Želja po nesmrtnosti, kanadski film
21.40 EPP
21.45 TV dnevnik 3, Vreme
22.05 Sova
Alf, ameriška nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka,
Zgodba o Hollywoodu, angleška dokumentarna serija
0.05 Video strani

2. program TV Slovenija

17.00 Satelitski programi
18.30 Alpe Jadran
19.00 Zdravila, izobraževalna oddaja
19.13 Kriza, dokumentarna oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 Danes v skupščini
20.45 Športna sreda
22.00 Operne zgodbe: Tosca
22.55 Svet poroča

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV Koledar
9.30 Otroška oddaja za otroke
10.00 Šolski program
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
14.30 Poročila
14.35 Program plus, ponovitev
16.45 Poročila
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Potopis
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Filmski večer in igrani film
22.45 TV dnevnik
23.05 Poročila v angleščini
23.10 Program plus

ČETRTEK

25. oktobra

8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Grizli Adams
9.25 Oddaja za učitelje
9.40 Pustolovščina slikarstvo: Nevidni svet
10.10 Muzzy, angleščina za najmlajše
10.20 Alpe Jadran
10.50 Zakon v Los Angelesu
15.05 Video strani
15.15 TV mozaik: Muzzy, angleščina za najmlajše
15.30 Alpe Jadran
16.00 Sova, ponovitev
17.00 TV Dnevnik 1
17.05 TV mozaik
18.00 Teleski '90, Pripravimo se na smučanje
18.30 Spored za otroke in mlade, Alf, ameriška nanizanka
18.55 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Podmornica, nemška nadaljevanka
21.05 Tednik
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka
23.50 Video strani

2. program TV Slovenija

17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Kako je nastajala oddaja Musikantenstadel
20.15 Musikantenstadel, posnetek zabavne oddaje
21.45 Danes v skupščini
22.30 Borštnikovo srečanje, kronika
22.50 Goli z evropskih nogometnih igrišč
23.20 Svet na zaslonu

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Oddaja za otroke
10.00 Šolski program
12.05 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
14.30 Poročila
14.35 Program plus, ponovitev
16.45 Poročila
16.55 Otroška oddaja
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke
18.45 Dokumentarni program
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Spekter, politični magazin
21.05 Zabavna glasba
22.05 TV dnevnik
22.25 Poročila v angleščini
22.30 Program plus

DAIHATSU
AVTOSERVIS IN VLEČNA SLUŽBA
DAIHATSU
ANTON BIZILJ
Cesta Andreja Bitenca 108
Ljubljana - Šentvid
Tel. 061/50-903

Osnovna šola Staneta Žagarja Lipnica

Osnovna šola Staneta Žagarja, Zunanja enota Ovsiše razpisuje prosto delovno mesto

TEHNIČNIH DEL
(kuharica, hišnica, snažilka)

s skrajšanim delovnim časom (6 ur na dan) za nedoločen čas, od 3. 1. 1991 dalje.

Za kandidata se zahteva poklicna izobrazba gostinske smeri, rok prijave je 15 dni.

Astrologinja META MALUS - KOZMETIKA AFRODITA
Rogaška Slatina

Za vse dame iz Kranja in okolice, ki se želite znebiti odvečnih kilogramov, pričenjamo 24. 10. v Preddvoru enomesečni shujševalni tečaj po astro-psihološki metodi. Pokličite št. 061/485-170, kjer boste dobile vse informacije o vpisu.

AKCIJSKA PRODAJA CDA IZREDNA PRILOŽNOST CDA AKCIJSKA

Vaš denar bo ohranil isto vrednost z nakupom TV - VIDEO - HIFI aparatov v našem centru na 3 obroke brez obresti.

8.990 (8.450)

BVT Samsung
raven ekran 55 cm
teletekst
stereo 2 x 10 W

6.290 (5.970)

BVT Samsung
ekran 51 cm
30 programov
99 kanalov

6.590 (6.260)

Glasbeni stolp Samsung
CD gramofon
dvojni kasetofon
digitalni tuner
daljinsko upravljanje

6.190 (5.880)

Videorekorder Samsung
daljinsko upravljanje
30 programov
99 kanalov

3.190 (3.790)
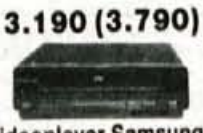
Videoplayer Samsung
daljinsko upravljanje

CDA® mednarodno podjetje Ljubljana

del. čas
od ponedeljka do petka
9. do 12. ure
15.30 do 19.30 ure

CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni Blažun)
tel. **064/22-367**

12 mesecev garancije - DOBAVA TAKOJ

Ob takojšnjem plačilu vam odobrimo **5 % POPUST**
Pohitite, morda bo že jutri prepozno!

Vljudno vabljeni!

RADIO

PETEK, 19. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba -

SOBOTA, 20. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tednik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP -

NEDELJA, 21. oktobra:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.00 Priljubljene operne melodije

PONEDELJEK, 22. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba

TOREK, 23. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Znanje za prihodnost - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe -

SREDA, 24. oktobra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba

ČETRTEK, 25. oktobra:

Prvi program
9.05 Z glasbo v dober dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana

KINO

KRANJ CENTER

19. oktobra amer. akcij. pust. film LOV NA RDEČI OKTOBER ob 17.45 uri, amer. melodrama NAKLJUČNI POPOTNIK ob 18. in 20. uri **20. oktobra** amer. pust. akcij. film LOV NA RDEČI OKTOBER ob 16.45 in 19. uri, prem. amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 21.15 uri **21. oktobra** amer. akcij. pust. film LOV NA RDEČI OKTOBER ob 16.45 in 19. uri, prem. amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 21.15 uri **22. oktobra** amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 16., 18. in 20. uri **23. oktobra** amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 16., 18. in 20. uri **24. oktobra** amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 16., 18. in 20. uri **25. oktobra** prem. amer. pust. film OTOK Z ZAKLADOM ob 16. in 18. uri, amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 20. uri

KRANJ STORŽIČ

19. oktobra amer. trda erot. LAHKO NA VSAK NAČIN ob 18. in 20. uri **20. oktobra** amer. vestern film SILVERADO ob 16. uri, amer. trda erot. LAHKO NA VSAK NAČIN ob 18. in 20. uri **21. oktobra** amer. west. film SILVERADO ob 16. uri, amer. trda erot. LAHKO NA VSAK NAČIN ob 18. in 20. uri **22. oktobra** Danes zaprto! **23. oktobra** amer. akcij. film NEVARNA VROČICA ob 18. in 20. uri **24. oktobra** amer. ljub. drama SENATOR IN STRIPTIZETA ob 18. in 20. uri **25. oktobra** amer. ljub. drama SENATOR IN STRIPTIZETA ob 18. in 20. uri

ŽELEZAR

19. oktobra amer. karate film PET POGUMNIH ob 18. uri, amer. trda erot. SUŽNJI SLASTI ob 20. uri **20. oktobra** prem. amer. thrill. filma ODPOREN ZA KROGLE ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SUŽNJI SLASTI ob 21. uri **21. oktobra** amer. thrill. ODPOREN ZA KROGLE bo 17. in 19. uri, prem. amer. ljub. drame SENATOR IN STRIPTIZETA ob 21. uri **22. oktobra** amer. ljub. drama SENATOR IN STRIPTIZETA ob 18. in 20. uri **23. oktobra** Danes zaprto! **24. oktobra** amer. west. SILVERADO ob 18. uri, amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 20. uri **25. oktobra** amer. kom. LJUBEZEN, SEKS IN TISTO DRUGO ob 18. uri, amer. trda erot. RAZBURLJIVE PRIGODE NICOLE ob 20. uri

DUPLICA

19. oktobra amer. barv. kom. GREMLINI II. ob 18. in 20. uri **20. oktobra** amer. kom. GREMLINI II. ob 17. in 19. uri, prem. amer. trda erot. RAZBURLJIVE PRIGODE NICOLE ob 21. uri **21. oktobra** prem. amer. pust. filma OTOK Z ZAKLADOM ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. RAZBURLJIVE PRIGODE NICOLE ob 21. uri **22. oktobra** Danes zaprto! **23. oktobra** amer kom. ČEDNO DEKLE ob 18. in 20. uri **24. oktobra** amer. akcij. film NEVARNA VROČICA ob 20. uri **25. oktobra** amer. trda erot. LAHKO NA VSAK NAČIN ob 20. uri

TRŽIČ

19. oktobra amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 19. uri **20. oktobra** amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 17. in 19. uri **21. oktobra** amer. kom. GREMLINI II. ob 17. in 19. uri

KOMENDA

19. oktobra amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 19. uri

ČEŠNJICA

19. oktobra amer. vojna drama ŽRTVE VOJNE ob 20. uri

KRANJSKA GORA

19. oktobra amer. pust. film OTOK Z ZAKLADOM ob 18. uri

DOVJE

21. oktobra amer. srhlj. MORILSKI MEHURČEK ob 19. uri

ŠKOFJA LOKA

19. oktobra amer. trda erot. RAZPOSAJENA DAMA ob 20. uri **20. oktobra** amer. glasb. film LAMBADA ob 18. in 20. uri **21. oktobra** amer. glasb. film LAMBADA ob 18. in 20. uri **22. oktobra** amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 20. uri **23. oktobra** amer. film STARFIGHTER ob 20. uri **24. oktobra** amer. film STARFIGHTER ob 18. in 20. uri **25. oktobra** avstr. film CROCODILE DUNDEE ob 20. uri

POLJANE

19. oktobra amer. kom. SESTANEK Z NEZNANCEM ob 20. uri **21. oktobra** avstr. avant. film CROCODILE DUNDEE ob 18. uri

ŽELEZNIKI

19. oktobra amer. glasb. film LAMBADA ob 19. uri **20. oktobra** amer. trda erot. RAZOSAJENA DAMA ob 20. uri **21. oktobra** amer. kom. SESTANEK Z NEZNANCEM ob 19. uri **24. oktobra** amer. film GREMLINI II. ob 20. uri

RADOVLJICA

19. oktobra amer. barv. film BILO JE NEKOČ V AMERIKI ob 20. uri **20. oktobra** amer. barv. film BILO JE NEKOČ V AMERIKI ob 18. uri **21. oktobra** amer. zab. film DVA PARA SESTER ob 18. uri, amer. grozlj. TEQUILA SUNRISE ob 20. uri **22. oktobra** amer. grozlj. TEQUILA SUNRISE ob 20. uri **23. oktobra** amer. zab. film DVA PARA SESTER ob 20. uri **24. oktobra** amer. zab. film DVA PARA SESTER ob 20. uri **25. oktobra** amer. barv. film SALSA ob 20. uri

BLED

19. oktobra amer. vojni film CESARSTVO SONCA ob 20. uri **20. oktobra** amer. akcij. film SMRTONOSNI PLEN ob 18. in 20. uri **21. oktobra** amer. vojni film CESARSTVO SONCA ob 18. uri, amer. barv. film OBTOŽENI ob 20. uri **22. oktobra** amer. zab. film DVA PARA SESTER ob 20. uri **23. oktobra** amer. grozlj. TEQUILA SUNRISE ob 20. uri **24. oktobra** amer. grozlj. TEQUILA SUNRISE ob 20. uri **25. oktobra** amer. zab. film DVA PARA SESTER ob 20. uri

BOHINJ

20. oktobra amer. barv. film OBTOŽENI ob 20. uri **21. oktobra** amer. akcij.film SMRTONOSNI PLEN ob 18. in 20. uri **25. oktobra** amer. grozlj. TEQUILA SUNRISE ob 20. uri

OPTIKA SEVER KRANJ
NUDIMO ZELO KVALITETNE OPTIČNE USLUGE, EKSPRESNA POPRAVILA
SMO NAJCENEJŠI V KRANJU
DELOVNI ČAS
od 9. - 12. ure
od 14. - 16. ure
SOBOTA od 9. - 12. ure

KOVINOTEHNA
blagovnica FUŽINAR Jesenice
NOVO NAJNOVEJŠE

BARVNI TELEVIZORJI SETRONICS
99 kanalov
daljinsko upravljanje
video vhod
POSEBNA UGODNOST
nakup na 6-mesečno potrošniško posojilo vam odobrimo takoj v blagovnici
CENE:
ekran 37 cm **4.815 din**
ekran 51 cm **6.948 din**
zatemnjen
ekran 51 cm **6.571 din**
NEMOGOČE JE MOGOČE - NEMOGOČE JE MOGOČE

Nagradna križanka

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: Milančan, trombon, Avogadro, reklama, Raman, Ernani, red, snet, osnova, Zeta, EC, akt, atentat, lak, Aka, AN, Askar, JNA, nart, Antara, ekipa, terenka, EC, zarod, uran, vena, Aro, čar, kapelnik, panoga, orjak, strina, Arve, akov, klarinet, AT, Liły, lasi, arest, letak, kan, sorta, Aci.

Izžrebali smo: 1. nagrada: Janez Tiringar, Škofjeloška 43, Kranj. 2. nagrada: Špela Kirbiš, L. Hrovata 9, Kranj in tri tretje nagrade: Marija Martinjak, Češnjevek 2, Cerklje; Julka Fabjan, Ješetova 5, Kranj in Igor Rakovec, Jezerska 4a, Kranj.

Čestitamo!

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:
1. nagrada: 300 din
2. nagrada: 250 din
Tri tretje nagrade po 100 din.

Rešitve pošljite do srede, 24. oktobra, na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

AVTOR KRIŽANKE R NOČ	SL. SKLADATELJ (FRIDERIK ŠIRCA)	ZNANSTVENICA KORNHAUSER	TONOVSKI NAČIN V GLASBI	REKA, KI TEČE SKOZ MÜNCHEN	PALICA ZA ČIŠČENJE PLUGA	ALI RANER	SOD. SLOV. MLADINSKI PISATELJ (VITAN)	GRŠKI POLOTOK	KRAJEVNO IME	DRŽAVNA BLAGAJNA	RAJKO KORITNIK	STAROGRŠKI KIPAR	BIVŠI SIRSKI POLITIK (NUREDIN)	STEKLENIK ZA RASTLINJE	OČE
LJUBITELJ RADIOTEHNIKE															
AVTORICA ILUSTRACIJ												ZMIKAVT / DOMAČE ŽEN. IME			
KOPE OSTRIH BLOKOV NA LEDENIKU						SLOVANSKO DREVO / LARVA					VELIKO AFRIŠKO JEZERO				
TONE KRALJ			ŽORANA ZEMLJA / STARI NARNICA				CERKVENI PEV. ZBOR / ŽGANA PJAČA				PREZKUS / ČRV, KI SE ZAREDI V MOKI				MRŽUČA, KI SE POJAVLJA VSAK OSMI DAN
ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA				VELIKA, NEROGNA ŽENSKA	PISATELJ ČANKAR / BALERINA PAVLOVA					PRIPOMOČEK ZA MERJENJE / KVALITETA					
SENTIMENTALNI ZAŠANJANI LJUDJE								PRAVOSLAVNA VERSKA PODOBA					IVAN KRILOV / GL. MESTO ALBANIJE		
SKLADATELJ DVORAK								EGIPT BOMBAŽ / LJUBITELJ LEPEGA				TRINITROTOLUOL / ZVEZDA, KI NENADOMA ZAŽARI			
NASILNO VSTOPANJE									ANT. POKRAJINA V ALPAH / RUS. PESNIK INIKOLAJI						
PREBIVALKA IRSKE					POLUKSOV BRAT DVOJČEK							LUKA V ALŽIRU / TRGOVEC S KRAMO			
BIVALIŠČE UMRLIH				POSODA ZA SMETI	TVORNI GLAGOLSKI NAČIN / PISATELJ ZORMAN						KLJUKA				
GORENJSKI GLAS	ROŽEVINAST DEL PRSTA	REŠEVALNI ČOLN / OPERNI SPEV				LUKA V IZRAELU (ENA OD PISAV)	ODMEV JEK				NORD. BOGINJA MORJA / KUCA POGANJEK			ZAGOZDA	SMUČAR SAILER
PRIRODA, NATURA							VERDIJEVA OPERA / ARISTOFANOVA KOMEDIJA						URADNI SPIS / HOL. DRSALEC SCHENK		
VELETOK V JUŽNI AMERIKI								MESTO V KONGU / LOJZE ROZMAN						LARS ONSAGER / TELUR	
ZEV. VRZEL					GL. MESTO NORVEŠKE					ENO OD IMEN SLOMŠKA					
LJUBKOV IME ZA OČETA					ŽIVEC					GOROVJE V FRANCIJI IN BELGIJI					

Sodelovanje med Triglavom in dunajsko zavarovalnico

"Kupec" bo lahko izbiral

Do 1. januarja prihodnje leto naj bi bila podpisana pogodba med Zavarovalnico Triglav in dunajsko zavarovalnico WVP (Wiener Stadtische Vorsorgeplan) in tako bodo legalizirana dosedanja "na črno" sklenjena zavarovanja.

Pred nekako dvema letoma so se po Jugoslaviji začela širiti življenjska zavarovanja dunajske zavarovalnice, ki jo zastopa firma iz Graza. Po nekaterih podatkih je dunajska zavarovalnica v tem času zbrala okrog 50 tisoč zavarovancev, od tega približno eno tretjino v Sloveniji in na Hrvaškem. Seveda našim zavarovalnicam to ni bilo pogodu, razen tega pa so zastopniki graške firme dunajske zavarovalnice delali pri nas nekako "v senci". Nazadnje se je zapletlo zaradi naših veljavnih predpisov.

Zaplet, ki je postajal vedno večji, saj so naši "kupci" radi sklepali zavarovanja (prek graške firme) z dunajsko zavarovalnico, pa se je začel reševati v drugi polovici aprila letos. Od takrat naprej so imeli predstavniki Zavarovalnice Triglav v Sloveniji s predstavniki dunajske zavarovalnice že več uradnih pogovorov. Zdaj kaže, da so glavna vprašanja za bodoče sodelovanje med obema zavarovalnima hišama rešena in da bo še pred 1. januarjem prihodnjega leta podpisana takšna pogodba, po kateri bodo tudi legalizirana doslej "na črno" sklenjena življenjska zavarovanja z dunajsko zavarovalnico. Zavarovalnica Triglav bo (tako kaže) prevzela vse listnice oziroma vrednotnice (portfel) na novo sklenjenih življenjskih zavarovanj od dunajske zavarovalnice. Ta bo pri nas ustanovila tudi zastopniško firmo, ki bo prek svoje mreže ponujala našim zavarovancem njihovo zavarovanje, ki pa ga bo posredovala Triglavu. Drugih Triglavovih zavarovanj (razen življenjskih) zastopniki dunajske zavarovalnice pri nas ne bi ponujali, zastopniki Triglava pa ne dunajskih. Triglav bi tako izstavil le police, skrbel za inkaso premij in izplačilo odškodnin. **Skratka, "naš kupec" naj bi v prihodnje pri življenjskem zavarovanju lahko (legalno) izbiral.**

● A. Ž.

RTC odložili prispevke

Kranj, 17. oktobra - Kranjski izvršni svet je Razvojno tehnološkemu centru Iskre Kibernetike Kranj je za mesec odložil plačilo prispevkov za avgustovske plače v višini 120 tisoč dinarjev. To je že drugi odlog za podjetje, za katerega na kranjskem sodišču poteka postopek prisilne poravnave. V ozadju pa je seveda uradna prijava za stečajni postopek, če prisilna poravnava ne bi uspela. Podobno potekata tudi postopka še za dve podjetji bivše Kibernetike: Vzdrževanje in Sestavne dele. ● M. V.

BRAZDA KALAN Poljšica 6, Podnart
Tel. 064/70-225

PO UGODNIH CENAH
imamo na zalogi
ITALIJANSKA GORSKA KOLESA, KOSILNICE BCS in TRAKTORJE ZETOR.

Se priporočamo!

Lth

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV
64220 ŠKOFJA LOKA
Kidričeva 66
tel. (064) 632-451

IZJEMNA PRILOŽNOST

V SOBOTO, 20. 10. 1990, BO POSEBNA POSEZONSKA RAZPRODAJA IZDELKOV LTH:

HLADILNE OMARE
HLADILNE VITRINE
HLADILNI PULTI
HLADILNA OPREMA
TEHNOLOŠKI PRESEŽKI
REPROMATERIALA

V MALOPRODAJI LTH VAS PRIČAKUJEMO OD 8. DO 14. URE.

IZKORISTITE PRILOŽNOST NIZKIH CEN IN VELIKE IZBIRE.

Z zakonom o privatizaciji bomo družbeni lastnini našli boljšega gospodarja

Nočemo kapitalizma tridesetih let

Družbene lastnine ne bomo brezplačno razdeljevali, tudi podržavili je ne bomo, saj je bila država vedno slab gospodar. Gre za temeljito lastninsko reformo, vendar ne za kapitalizem tridesetih let, ampak za takšnega, ki ga pozna sedanja Evropa. Slovencu ne odgovarjata niti državni kapitalizem niti državni socializem, pravi soavtor osnutka zakona dr. Jože Mencinger, podpredsednik republiške vlade.

Ljubljana, 16. oktobra - V začasno podržavljanje ne gremo, razen tam, kjer bo morala država izpeljati privatizacijo, saj pri začasnosti nikoli ne veš, koliko časa bo trajala. Običajno pa traja zelo dolgo, dodaja podpredsednik slovenske vlade, ki je skupaj z dr. Urošem Koržetom in dr. Markom Simonettijem avtor zasnove osnutka slovenskega zakona o privatizaciji. Osnutek je pretekli teden že obravnavala vlada, vendar razprave še ni konec. Pričakovati je, da bo zakon sprejet do konca leta.

Tak zakon že nekaj časa čakamo. Privatizacija naj bi doletela nad 3300 slovenskih podjetij, seveda ne v enem zamahu, ampak postopno, maksimalno v petih desetih letih, ki so vredna 31 milijard dolarjev ali nad 45 odstotkov vrednosti vseh družbenih podjetij v republiki. Ta zakon bo obšel infrastrukturo, komunalne dejavnosti, bančništvo, kmetijska zemljišča, zadruge in gozdove. Za ta področja bo sprejeta druga zakonodaja, na primer zakon o zadrugah, še prej pa bo treba speljati denacionalizacije, reprivatizacije, prav tako pa je doma za privatizacijo teh področij premalo kapitala. Tudi tujci bodo lahko sodelovali v teh procesih. Omejitev za zdaj še ni, lahko pa pred tujim kapitalom in vplivom zaščitimo nekatere dele narodnega gospodarstva, vendar je to stvar prihodnosti. Nastajajoči zakon o privatizaciji, če bo sprejet v sedanji zasnovi, bo segel do nacionalizacij do leta 1948, ne pa kasneje. Bivši lastniki morajo biti enakopravni. Njihov vložek bo preračunan v delnice. Odškodnin v gotovini, razen v izjemnih primerih, ne bo, prav tako pa tudi ne fizičnega vračanja. Denarja za to Slovenija enostavno nima.

Slovenija zastavlja koncept decentralizirane privatizacije, ki omogoča devet različnih načinov. Prožnost je zato, ker so tudi podjetja različno nastajala, ker so različno kapitalsko močna. Odločitev je v podjetjih, republiška agencija za privatizacijo pa naj bi imela nadzorno vlogo, v vlogo prodajalca ali skrbnika pa bi se postavila le, če je podjetje v brezizhodnem položaju in samo želi državno skrbništvo. Zato so predlagane tri glavne skupine privatizacije: avtonomna v podjetjih, privatizacija s sodelovanjem agencije in privatizacija v izvedbi agencije. Zakon bo natančno določil vrednotenje premoženja in pogoje, kje se upošteva knjigovodska vrednost, kje korigirana vrednost, kje bo treba oceniti posamezne dele podjetja. Sredstva se bodo zbirala na računu Republike Slovenije in v pokojninskem skladu, z njimi pa bo razpolagala vlada oziroma sklad za razvoj. Sestavljalci osnutka tudi poudarjajo, da ne bi radi rušili uspešnih podjetij, ki bi skupaj z ozdravljenimi povečala gospodarsko učinkovitost. Privatizacija je logična. Ljudje gospodarijo s svojo lastnino vedno boljše kot z družbeno. Če bo podjetje prodano, bo šel denar v sklad, če pa bo šlo za dokapitalizacijo, pa ostane v podjetju. Privatizacija bi potekala letno, pri nakupu delnic bo popust, upoštevana pa mora biti tudi delitev dobička iz preteklih let.

Pojavlja se vprašanje poštenosti. Dr. Mencinger pravi, da popolnoma pravične razdelitve ni. Če bi dali vsakemu Slovencu po eno delnico, ni povsem pošteno. Še manj pošteno pa bi bilo, če bi podjetja podržavili in jih potem poceni prodali. Bore malo bi bilo pravičnosti, če bi jih kupovali ljudje, ki so 30 let davke prikrivali in imajo tudi zato denar za sedanji nakup. Zanima nas preteklost, vendar veliko bolj prihodnost. Gospodarstvo se zaradi preteklosti ne sme zrušiti. ● J. Kolenjek

Kako to počno drugi

Decentralizirani model privatizacije ustreza našim pogojem in stopnji razvitosti. Madžari so se odločili za prodajo posameznih podjetij, za model prodaje enega za drugim. To je po vzoru Britancev. Vendar v enem letu lahko prodajo le majhno število podjetij. Večina še naprej ostaja državna, kar pa po izkušnjah ni dobra rešitev. V Vzhodni Evropi je vodilna teorija brezplačne razdelitve. Podjetja pa s tem ne dobe aktivnega lastnika, ki bi vanje kaj prispeval in to ne prinaša nove kvalitete v poslovanje. Pravijo, da je brezplačno razdeljevanje pravično, vendar popolne pravičnosti ni.

V naših smučarskih središčih z negotovostjo čakajo zimo

Nova zima brez snega bi bila katastrofa

Medtem ko v gorenjskih turističnih krajih in smučarskih središčih še ni gotovo ali bo sneg iz topov lahko nadomestil morebitno novo pomanjkanje snega, je med našimi ljubitelji belega športa že veliko zanimanje za smučanje v tujini.

Kranj, 18. oktobra - Ko smo te dni brskali po katalogih in cenikih naših turističnih agencij, so nam povedali, da je moč dobiti ponudbo in cene tujih smučišč (od Evrope do Amerike in Kanade), da pa še ni znano, koliko bo treba odšteti za teden dni počitnic v naših zimsko športnih centrih. Tudi žičničarji pravijo, da še nimajo povsem izoblikovanih cen smučarskih vozovnic (cene za smučarske vozovnice v tujini so že v katalogih), vendar pa naj bi se cene gibale nekako med 20 in 30 DEM.

Tri zime, ko praktično skoraj po vseh naših smučiščih ni bilo snega in so naprave obratovale le nekaj dni (dve zimi pa se na nekaterih nižje ležečih smučiščih sploh niso zavrtele), so tudi naše žičničarje prisilile, da ne le razmišljajo, ampak tudi kaj več storijo, da tudi letos ne bi ponovno prišlo do tako imenovane "naravne katastrofe". Čeprav so direktorji žičnic in vodilni turistični delavci gorenjskih smučarskih središč spomladi prisegali, da bodo takoj začeli s pripravami na novo zimsko sezono, pa se danes, ko je le-ta pred vrati, zdi, da ni bilo narejeno vse, kar bi bilo lahko. Seveda za vse niso krivi žičničarji, ki so jim "suhe zime" izpraznile blagajne, in so (vsaj nekateri) ostali ob skromni pomoči republiških sredstev namenjenih naravnim katastrofam.

Tako je prvi krivec gotovo denar, drugi pa še vedno dejstvo, da v večini krajev še vedno ni pravega sodelovanja med tistimi, ki jim turizem pomeni zaslužek. Če pa se najde denar, če skupaj stopijo vsi, ki se zavedajo pomena umetnega zasneževanja - potem pa (kot je to primer Kranjske Gore) nastanejo težave drugod - na primer ob vprašanjih škodljivosti okolju... Tedni pa tečejo in le dober mesec dni je do prvega zimskega meseca, ko so temperature že primerne za umetno zasneževanje ali dosneževanje. Čez mejo, na avstrijskem Koroškem, so takrat topovi že na svojih mestih (tudi ob budnih očeh naravovarstvenikov) in "delajo" sneg. Kajti pomanjkanje snega je naravna katastrofa za zimska smučarska središča le eno leto, naslednje pa se je že treba (hočeš nočeš) znajti. Nekaj pripomore umetni sneg, nekaj pa tudi vsa dodatna ponudba - od pokritih teniških in squash igrišč do drsališč, barnov, savn, diskotek... ● V. Stanovnik

Kot je povedal Dušan Gorišek, direktor smučarskega cenntra Kobla, so žičničarji cene že usklajevali in se bodo gibale od 20 DEM naprej, možnost pa je tudi, da bodo še višje, saj so močno narasli stroški za elektriko. Kljub smelim načrtom o zasneževanju Koble to letos še ne bo mogoče, potrudili pa se bodo, da bo (ob pomanjkanju snega) zasneženo vsaj del smučišča.

Če pogledamo nov Kompasov katalog SMUČANJE 90/91 (priložene so tudi cene v tujih smučarskih središčih) vidimo, da so cene zelo različne, največ možnosti za ceneno bivanje pa je v številnih apartmajih, kjer je tedenski najem za štiri osebe od 3 000 šilingov naprej. Cene tedenskih smučarskih vozovnic se večina gibljejo med 1000 in 1500 šilingov. V agencijah pravijo, da je za počitnice v tujini že precej zanimanja.

Drama se nadaljuje

BPT drugič iz blokade

Tržič, oktobra - Pretekli teden se je izteklo že drugih šestdeset dni blokade Bombažne predilnice in tkalnice Tržič, vendar jim je tudi tokrat uspelo izogniti se najhujšemu. Tokrat ji niso priskočile na pomoč banke, temveč so si ponovno pomagali z odlogom plačil obveznosti republiki in občini ter z dogovorom o zadržanju akceptnih nalogov nekaterih dobaviteljev. - Novembra naj bi tovarna začela s pretransformacijo.

Izvršni svet skupščine občine Tržič je problematiko BPT podrobno obravnaval na svoji seji 16. oktobra. Načelnica oddelka za gospodarstvo in družbne dejavnosti Jana Primožič je pripravila kronološki pregled dogodkov, ki so BPT spravili v tako težaven položaj. Začelo se je že leta 1985, ko so se poslovni rezultati močno poslabšali in je bil 1986. narejen prvi program za odpravo motenj. Leta 1988 je bil na predlog vseh treh zborov tržiške skupščine sprejet sklep o ukrepu družbenega varstva v tovarni. Takrat je bila ugotovljena že prva izguba za 8,1 milijona DEM, ali 22,5 odstotka vseh prihodkov tovarne, 1989 se je stanje izboljšalo in je izguba znašala le še 1,1 milijona DEM ali 2,8 odstotka vseh prihodkov, v 1. polletju 1990 pa 1,5 milijona DEM ali 10,7 odstotka vseh prihodkov.

Pozitivnega rezultata v BPT tudi ob koncu letošnjega leta ne morejo pričakovati, vendar delavci in vodstvo pa tudi občinski organi bodo storili vse, da bodo tovarno obdržali pri življenju, kajti predobro se vsi skupaj zavedajo, da čim pride tovarna v stečaj, ji ni več pomoči in bolje je, da ima zaposlitev vsaj 300 do 400 delavcev, kot noben.

Drama v BPT se torej nadaljuje, vodstvo se krčevito upira blokadi in išče najugodnejših rešitev. 12 milijonov dinarjev, ki jim jih je republiška vlada posodila do konca leta, so ji sicer v pomoč, vendar brez tujega kapitala ne bo šlo. Prihodnji teden pride v Tržič zainteresirani lastnik tekstilnega koncerna iz Milana, ki pa zahteva lastništvo 51 odstotkov kapitala. To ni dobra rešitev, se zavedajo v Tržiču, vendar če je edina, ki bo rešila tovarno pred stečajem, so jo pač primorani sprejeti. ● D. Dolenc

KERN

KOZMETIČNI SALON IN SAVNA

KERN MARTA, KOROŠKA 5, 64000 KRANJ
TEL. (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

Marija Lončar, v.d. direktor BPT:

Zdržali bomo

Tokrat smo se iz blokade rešili sami, brez pomoči bank. Deset dni smo blokirani smo, vendar pa nam manjka 12 milijonov dinarjev kapitala, da bi se v miru borili naprej za pretransformacijo. V Sloveniji tega denarja ne bomo našli, zato vse kaže, da se bomo morali nasloniti na tujega partnerja. Eden zelo resnih ponudnikov prihaja iz Italije, ki načrtuje popolno preureditev in visoko avtomatizacijo predilnice, tkalnice in oplemenitilnice. Ni pa to dokončno. Preko agencije iščemo še druge, ugodnejše ponudnike, ki bi ne zahtevali soudeležbe 51 odstotkov, ki bi ohranili čim več delovnih mest in zagotovili čim boljše trženje. Zaradi prodaje se ne moremo pritoževati; naše blago se doma lahko prodaja le domači trg slabo plačuje, pri izvozu, na katerega smo močno vezani, pa zaradi nizkega kurza dinarja vsak mesec izgubimo en neto osebni dohodek tovarne. Vendar, do konca leta bomo zdržali, do takrat se bodo pa stvari uredile. Za naše kvalitetne tkanine je zunaj veliko zanimanja, tudi med ameriškimi in kanadskimi kupci, kjer se bo dalo, vsaj tako kaže, iztržiti občutno višje cene. Trenutno smo res najbolj zaposleni s finančnimi težavami, a nam je uspelo postaviti team, ki se bo posebej zavzel za trženje, za zaposlovanje delavcev na domu in drugod, da bo vse skupaj kar najmanj boleče.

SNOVANJA

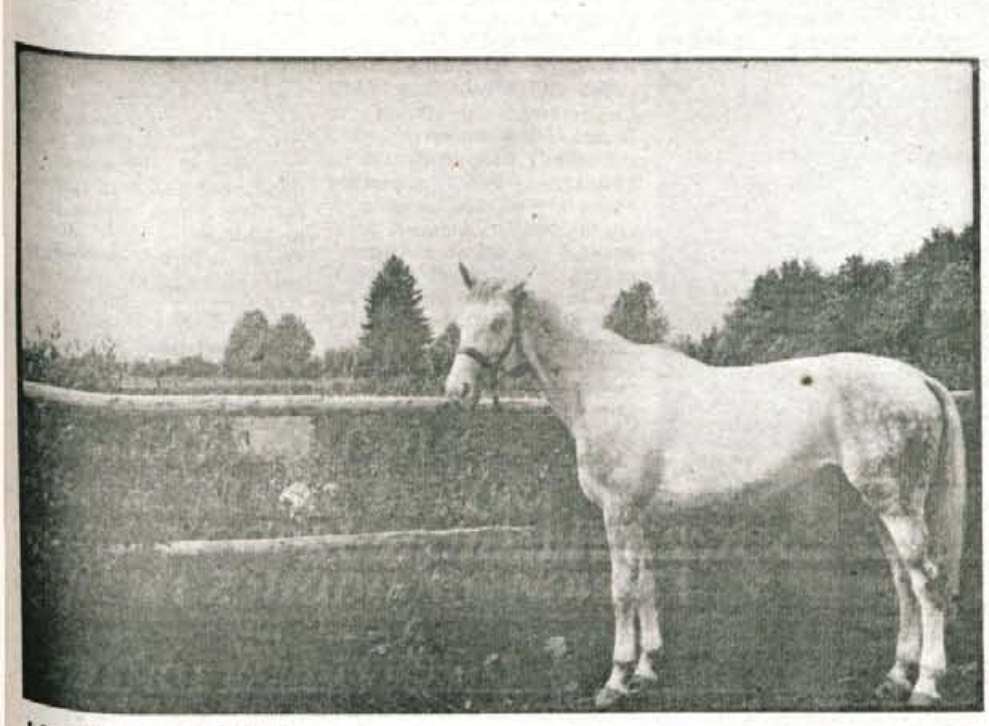

LOJZE PETROVIČ: LISEC

V novoodprti škofjeloški galeriji Fara je te dni na ogled prva meddruštvena razstava fotografij na temo KONJ, ki so je pripravili Foto kino zveza Slovenije, ZKO Škofja Loka, Foto kino klub Anton Ažbe in družba Peter - Jan iz Kranja. Na razstavi, ki bo odprta do konca oktobra, sodeluje s fotografijami triintrideset avtorjev iz osemnajstih slovenskih in jugoslovanskih foto klubov. Vse fotografije v tokratni prilogi Snovanj so s te razstave.

VSEBINA 18

Lado Kralj: ***PREVAJALEC - IZDAJALEC***
Franc Križnar: ***PETER LIPAR - 2. del***
Dr. Denis Poniž: ***BESEDA O POEZIJI NEŽE MAURER***
Marko Jenšterle: ***POGOVOR S TINETOM DEBELJAKOM ML.***
Tomaž Kukovica: ***NOREC IN NUNA***
Lea Mencinger: ***NA ODRU JE DOMA RESNICA***
Mija Mravlja: ***NA ZAHODU NIČ NOVEGA***

Urednikova beseda

Zaradi gledališkega praznika - petindvajsetih Borštnikovih srečanj v Mariboru - je v Snovanjih nekoliko več pozornosti namenjeno prav gledališču. Na to se deloma nanaša tudi uvodnik Lada Kralja, prispevek Matije Logarja, analiza drame Norec in Nuna izpod peresa Tomaža Kukovice in pogovor z dramskim igralcem Poldetom Bibičem, ki to sezono v predstavi Hišnik nastopa v kranjskem Prešernovem gledališču. Srednje strani v Snovanjih pa so namenjene predstavitvi dela dr. Tineta Debeljaka, kakor ga je skušal osvetliti simpozij, ki je bil minuli teden v Škofji Loki. O tem dogodku piše v intervjuju z Debeljakovim sinom in v povzetkih z razprave Marko Jenšterle.

Lea Mencinger

Lado Kralj

Prevajalec - izdajalec

Prevajalec - izdajalec. Traduttore - traditore. Italijanska sentenca, ki jo je prof. Anton Ocvirk zelo rad citiral, kadar je v predavanjih omenjal prevajanje. Smisel reka je približno naslednji: prevod literarnega dela se mora, če hoče biti estetski fenomen, zmeraj na neki način oddaljiti od izvirnika. Filološka akribija ima lahko za posledico, da prevod povsem izgubi duha, ritem, strukturo in torej šarm izvirnika. Po drugi strani pa prevelika vnema v lovljenju te posebne atmosfere izvirnika lahko pripelje do grehov na področju filološke akribije, prevod se preveč oddalji od izvirnika in tako spet utegne izgubiti status estetskega fenomena. To so znane reči, prevajalec torej vozi slalom med to Scilo in Karibdo.

Od tukaj naprej se bom osredotočil samo na **gledališki prevod**; prepričan sem namreč, da se izdajalska narava prevajanja še s posebno močjo kaže v gledališču. Tudi to so, vsaj v izhodišču, znane stvari: vemo, da gledališki prevod zastara mnogo, mnogo hitreje kot npr. prevod romana. Gledališke hiše imajo navado, ko so si jo pridobile z bridkimi izkušnjami, da za vsako novo uprizoritev historičnega teksta naročijo nov prevod; pa celo takrat bovaje do nekateri igralci na bralne je zelo kmalu prinesli slovar- je in predlagali lastne prevode nekaterih replik. Največkrat ne gre za to, da bi igralci ne zaupali filološki korektnosti prevoda; dostikrat celo priznajo, da je v tem smislu replika povsem v redu prevedena, vendar bi jo oni hoteli povedati tako- le: in tu sledi tipičen izdajalski predlog.

Na tem mestu je treba poudariti, da igralec ali tudi režiser s svojim izdajalskim predlogom v zelo majhni meri zasledujeta cilj, ki smo ga zastavili zgoraj, namreč duha, ritem, strukturo, šarm izvirnika. To skrb prepuščata dramaturgu. Gre jima za neko drugo substanco, ki se s konjunkturnim in dostikrat zlorabljenim izrazom imenuje »gledališkost«; skratka, gre za neko odrsko specifičnost, kakršne prevedena literatura, ki je namenjena samo branju, ne pozna. In moj današnji namen je nekoliko natančneje definirati to gledališko specifičnost prevoda.

Vrnimo se na zgoraj postavljeno vprašanje: zakaj gledališki prevod zastara toliko prej od proznega? Običajni odgovor je znan, vendar se mi ne zdi dovolj prepričljiv. Običajni odgovor se namreč glasi: gledališka uprizoritev se dogaja tukaj in zdaj, namenjena je današnjemu občinstvu, govoriti mu je torej treba z njegovim današnjim jezikom. Šibak argument, poruši ga že npr. misel na uprizoritev katerekoli Cankarjeve drame v povsem nespremenjenem Cankarjevem jeziku. Ta jezik je sicer v primerjavi z današnjim zastarel, pa vendar učinkuje popolnoma prepričljivo in koherentno: je namreč nerazdružno povezan s Cankarjevim dramskim dejanjem. Poglejmo si zdaj primer, v katerem so premise samo nekoliko premaknjene, rezultat pa je povsem drugačen: primerjajmo Župančičevo Veroniko Deseniško z njegovim prevodom Hofmannsthalovega Slehernika. Jezik v Veroniki Deseniški se nam bo zdel primeren, v prevodu Slehernika zastarel. Posebna jezikovna substanca, »gledališkost«, kot smo jo začasno imenovali, torej ni odvisna od usklajenosti s tako imenovanim »današnjim občinstvom«. Kar je prepričljivo v izvirnem historičnem tekstu, ni prepričljivo v prevodu, čeprav je bil prevod narejen v približno istem času.

Poskušajmo se temeljni razliki med dramskim in drugimi literarnimi prevodi približati z druge strani, s pomočjo doktrine o razliki med dramskim in drugimi literarnimi teksti, kot jo uveljavlja komunikacijska teorija. Na poljuden način pravi Käthe Hamburger o tem takole: »V sistemu literature je govorno-logični položaj drame definiran predvsem in samo z odsotnostjo funkcije pripovedovalca.« Gre torej za neko temeljno razliko med narativnim in dramskim tekstom, razliko, ki se kaže v vsej zgodovini literature. Definirana je na ravni govornega položaja ali, z drugo besedo, na ravni komunikacijskega razmerja med avtorjem in sprejemnikom. Takšno tipologijo najdemo že v Platonovi Državi, tam Platon ločuje med poročanjem in predstavljanjem, namreč glede na to, ali govori pesnik (poročanje) ali pa dovoljuje, da njegove osebe same dobijo besedo (predstavljanje). Dramska besedila se torej od narativnih ločujejo po tem, da se zmeraj nahajajo v modusu predstavljanja, tj., da iz njih nikjer ne govori avtor. Sprejemnik dramskega besedila, tj. občinstvo, je neposredno soočeno s predstavljenimi osebami. Te iste osebe pa so v narativnih besedilih posredovane sprejemniku s pomočjo bolj ali manj močno konkretizirane osebe pripovedovalca.

Ne bo odveč, če si ogledamo podrobnejšo razslojenost te komunikacijske sheme. Položaje oddajnika in sprejemnika vzpostavlja po logiki zaporednih semiotičnih ravni, od katerih je vsaka naslednja podrejena prejšnji in obenem bolj notranja, podobno, kot je narejena čebula. Če si stojita nasproti oddajnik in sprejemnik, je na strani oddajnika najbolj zunanja (ali: nadrejena) raven proizvajalec literarnega dela, tj. empirični avtor. Podrejena ali bolj notranja raven je idealni avtor, impliciran v besedilu kot subjekt celote literarnega dela. Tej podrejena in še bolj notranja raven je fiktivni pripovedovalec, formuliran v literarnem delu; ima posredniško pripovedno funkcijo. **In prav to je raven, ki je dramski tekst preprosto nima.** In najbolj notranja raven sta fiktivni figuri, oddajnik in sprejemnik, ki komunicirata s pomočjo dialoga. - Na strani sprejemnika imamo potem zrcalno podobo: fiktivnemu pripovedovalcu (ki ga v drami ni) ustreza fiktivni poslušalec, idealnemu avtorju idealni sprejemnik celote literarnega dela in empiričnemu avtorju empirični bralci oz. poslušalci.

Ker v drami ni posredniškega komunikacijskega sistema, ima to za posledico tako imenovano absolutnost dramskega besedila. Absolutnost se pojavlja tako v razmerju do avtorja kot tudi do občinstva. O tem pravi Peter Szondi takole: »Drama pripada svojemu avtorju samo kot celota in še to ni njena bistvena značilnost. Sicer pa kaže drama svojo absolutnost in sicer prav tako v razmerju do avtorja kot tudi do gledalca. Dramski dialog ni niti avtorjeva izpoved niti nagovor, namenjen občinstvu.« Podobno izjavo je o tej zadevi dal Ibsen, čeprav še ni uporabljal izraza »absolutnost«, in sicer v zvezi s svojo dramo Strahovi: »Skušajo mi naprtiti odgovornost za nazore posamičnih dramskih oseb v Strahovih. Pa vendar ne boste našli v vsej drami niti enega nazora in niti ene izjave, ki bi ju lahko pripisali avtorju.«

Dramski tekst je »absoluten«, odvija se samo po železni logiki dramskega dejanja, kakor je to zastavljeno, in karakterji s svojim dialogom poleg drugega definirajo same sebe - o njih ne pripoveduje kdo drug. In prav v tej absolutnosti dramskega teksta bi se mogoče dalo iskati razloge, zakaj dramski prevod hitreje zastari od proznega in odgovor na vprašanje, kje je specifičnost prevajalskega izdajalstva, kadar gre za gledališke prevode. Poglejmo: če je za prozni tekst značilna posredniška funkcija pripovedovalca, potem je tudi razumljivo, da nas zastarela ali celo arhaična dikcija pripovedovalca v prevodu nemškega romana, ki sta opravila npr. F. Albreht ali Vl. Levstik v tridesetih letih, ne bo bistveno motila; razumeli jo bomo kot dodaten nivo »Zeitgeista«. Pri prevodu drame je to drugače - prevajalec drame mora predvsem zagotoviti »absolutnost« dramskega dogajanja. To pa pomeni, da mora biti gledalec povsem prepričan o železni logiki dramskega dogajanja in da ga pri tem nobena stvar ne sme motiti. In ta železna logika seveda predpostavlja današnjo percepcijo, čeprav gledalčev tako imenovani »horizont pričakovanja« jemlje na znanje eventualno historičnost teksta - ampak spet z današnje perspektive. Tu zdaj naenkrat ne govorimo več samo o zastarelosti ali nezastarelosti dramskega prevoda, temveč kdaj pa kdaj tudi o povsem direktnih posegih v tekst, pogosto eksplanatorične narave: o drobnih opuščanjih na nekem mestu in nadomestitvah na drugem, ustreznejšem; o morebitni spremembi metra, kadar gre za dramo v verzu ali za verzne vložke; o iskanju adekvatov za manirizme ali časovne modne reference (česar v proznem prevodu sploh ne bi počeli); o potrebi, da ima dialog na kritičnih točkah dejanja neki zaostren ritem in da replike padajo ena na drugo - zaradi česar je treba včasih nekoliko prirediti njihov smisel itd. itd. Skratka, gledališki prevajalec mora poleg drugega tudi zagotavljati, da gledališka mašina teče.

Izdajalstvo gledališkega prevajalca je torej znotraj fenomena literarnega prevajanja še posebej daljnosežno in tudi neizogibno. Narekuje ga žanr. Francoski dramski prevodi se običajno imenujejo kar »adaptation«, tudi takrat, ko so tiskani v knjigi. V gledališčih angleškega govornega področja pa je do druge svetovne vojne veljal za prevajanje neki poseben postopek: najprej je dramo prevedel lingvist in od njega se je zahtevala čim večja zvestoba izvirniku, filološka korektnost. Potem pa je gledališče zaupalo ta prevod človeku, ki so mu rekli »the man of the theatre« - in ta je bil bodisi uspešen dramatik ali pa profesionalen adaptator. Šele ta je besedilu vdihnil življenje, mu dal teatrsko vitalnost, napravil je, čemur se je potem reklo »professional playscript«. Ker izvirnika sploh ni imel v rokah, je seveda žrtvoval večji ali manjši delež filološke akribije v prid »teatrski vitalnosti«. Šele po 2. svet. vojni so Eric Bentley in nekateri drugi ugledni teatrski prevajalci počasi izbojevali spremembo, da se namreč prevajalec in adaptator pojavljata v eni in isti osebi.

Franc Križnar

Peter Lipar (1912-1980)

Deset let po smrti II.
(nadaljevanje in konec)

Lipar - dirigent

Kljub temu da se je Lipar po zaključku šolanja kompozicije (1937) pri Slavku Ostercu po devetmesečnem služenju vojaškega roka leta 1938 v Kranju pričel ukvarjati najprej s pedagoškim delom (poučevanje in vodenje glasbene šole), je bil njegov stik z dirigentskim poslom opazen že veliko prej. Od leta 1932 dalje je v Mengšu vodil ženski, moški in mešani pevski zbor, v Kranju pa med leti 1938-42 že tudi gimnazijski moški zbor in mladinski godalni kvartet; seveda, če odmislimo še predvojno (občasno) vodenje mengeške godbe. Tudi po zadnji - drugi svetovni vojni (po 1945) so se Liparjeva naprezanja v tej smeri nadaljevala, kajti najprej je v Kranju prevzel gimnazijski dekliški pevski zbor (Mladinski zbor Zveze slovenske mladine; z njim je med drugim gostoval tudi v Bosni in Hercegovini - na mladinski delovni progi Šamac-Sarajevo in na avtocesti Bratstva in enotnosti). Poelg tega pa je Lipar vodil še Učiteljski pevski zbor "Stane Žagar", bil je ustanovitelj in prvi umetniški vodja današnjega (vokalnega moškega) Okteta "Sava" ter šolskega (ustanovljen 1955; gostovanja po Franciji in Italiji) in simfoničnega orkestra glasbene šole Kranj (in še dodatno: Mestni orkester Kranj). Vmes in zraven pa je bil Lipar še dirigent najrazličnejših množičnejših množičnih pevskih zborov na proslavah, srečanjih, akademijah, festivalih in tekmovanjih. Hkrati ob zborovskem in orkestralnem dirigiranju pa je Lipar svoje znanje nenehno in sproti prenašal na druge - mlajše generacije. Bil je mentor številnih pevskih zborov v Kranju in okolici, hkrati pa tudi vodja ter sodelavec najrazličnejših glasbenih in še posebej zborovskih prireditev, festivalov, revij in tekmovanj v ožji in širši domovini.

Največji dirigentski uspeh pa je v letih 1945-75 dosegel kot zborovodja **Mešanega pevskega zbora "France Prešeren" v Kranju.** Maja 1945 je bil zbor ustanovljen kot sindikalni moški zbor in imel v Kranju že prvi koncert 25. julija istega leta (1945). Moškemu zboru pa se je leta 1949 pridružil še ženski in odtlej pravzaprav beležimo največje Liparjeve zborovodske dosežke z mešanim zborom "France Prešeren." Lipar je ta zbor vodil celih 30 let (maj 1945 - sept. 1975) na številnih koncertih, akademijah, proslavah, radijskih snemanjih, tekmovanjih, turnejah in množičnih nastopih. Zbor je ves čas doma in v tujini veljal za sam vrh zborovske poustvarjalnosti. Vse odlike tako kvalitetnega ansambla so ga vodile tudi na številne turneje v tujino: Italijo, Francijo, Nizozemsko, Veliko Britanijo, Avstrijo in Češkoslovaško. Glede na takratne idejne razmere v naši družbi in gospodarstvu ter politiki, so se le-te odražale tudi v umetnosti. Umetnostni socrealizem je Liparjevim Prešernovcem najprej narekoval oblikovanje programov zbora z borbenimi, partizanskimi in delavskimi (pevskimi) zbori, ves čas pa je bila programsko navzoča tudi izvirna in umetna ljudska zborovska pesem slovenskega naroda in narodov Jugoslavije. Kasneje, v dolgih 30 letih delovanja pa se je tem programskim pomanjkljivostim pridružila tudi svetovna zborovska produkcija, kamor moremo prišteti tudi črnske duhovne pesmi, madrigale in motete, pa tudi prenekateri Liparjev in Osterčev (pevski) zbor. Lipar - zborovodja je bil znan kot študiozni zborovodja, analitično in muzikalno delaven ter ustvarjalni vodja. Tako je z moškim zborom Prešeren že leta 1948 dosegel prvo domače najvišje (slovensko) priznanje - nagrado v Mariboru in kar se je nato s celotnim - mešanim sestavom ponovilo še sedemkrat. Lipar - dirigent je tako obvladoval slovensko glasbeno reprodukcijo kot zborovodja tega zbora in še kje drugje celih 30 let. Ta del njegove uspešne glasbeniške kariere se je žal moral umakniti iz njegovega opusa septembra 1975, žal zaradi prezgodaj načetega zdravja. Kljub temu da je bil za tovrstna glasbena naprezanja star 63 let.

Lipar - učitelj in ravnatelj

Lipar se je v Kranju pojavil v najbolj kriznem času, ko je Glasbena šola v šolskem letu 1938/39 vpisala vsega skupaj le 35 učencev z malim zborom in orkestrom. Službo je nastopil 15. septembra 1938 hkrati kot učitelj na (kranjski) Državni gimnaziji in Glasbeni šoli, kjer je bil tudi vodja. Konkurenca za to delovno mesto je bila res velika, saj so Liparja izbrali izmed 36 prijavljenih kandidatov. V Glasbeni šoli je Lipar poučeval violino, teorijo glasbe, vodil gimnazijski orkester in godalni kvartet. S svojim notranjim ustvarjalnim in poustvarjalnim nabojem, ki je še vedno pulziral iz Osterčeve, moderno usmerjene kompozicijske šole v Ljubljani, pa je s svojim delom zelo kmalu prerastel ozke šolske okvire. Tudi v učiteljevanju se je zelo kmalu razvil v okrajnega (gorenjskega, kranjskega) glasbenega referenta, svetnika-svetovalca in predavatelja izven šolskih zidov gimnazije in glasbene šole. Tako je postal tudi duhovni in strokovni vodja mnogih množičnih prireditev, festivalov, revij, tekmovanj in podobno. Že kmalu po Liparjevem prihodu v Kranj pa se je razbesnel drugi svetovni vihar. V deželo kranjsko je tudi prišla druga svetovna vojna. Kljub temu da so Nemci v kranjski glasbeni šoli organizirali podružnico celovškega glasbenega Konservatorija z domačimi (slovenskimi!) učiteli glasbe in z Nemci, se je Lipar umaknil. Med vojno je učil zasebno, postal pa je tudi simpatizer Osvobodilne fronte (1942-45). Poskril je precej šolskega arhiva (knjižnice z nototeko). Prav paradoksalno pa je ob tem dejstvu še to, da je Kranj prišel v najtežjih narodovih časih druge svetovne vojne do konservatorijske oblike glasbenega izobraževanja (nižja-srednja-višja/visoka stopnja) in česar Kranj niti formalno niti vsebinsko nikoli prej in nikoki kasneje ni več dosegel; žal seveda tokrat pod Nemci. O, ja! Z Liparjevim povojnim glasbenošolskim naprezanjem, ko je bil z državnim dekretom ponovno nastavljen za učitelja in ravnatelja Glasbene šole Kranj, se je vsaj vsebinsko približal tem medvojnim in takrat nemškim okupacijskim časom. Lipar je bil tako (ponovno) imenovan za vodjo kranjske glasbene šole in učitelja glasbe na Državni gimnaziji v Kranju, ravnatelj glasbene šole pa je bil od 1947 dalje. Poučeval je tudi solfeggio z diktatom in vodil šolski mešani (mladinski) pevski zbor, ki je bil leta 1955 ukinjen in odtlej je Lipar nadaljeval z orkestrom. Liparjev pedagoški in ravnateljski credo se je vzpenjal z neslutenim crescendom in tako dosegel še en vse-

binski konservatorijski preblisk, ko je prav z Liparjevo upokojitvijo poučevalo na glasbeni šoli 30 učiteljev (nedosegljivi sen kranjske Glasbene šole še v letu 1989, prim. Kranjski zbornik, Kranj 1990) in poučevali tako rekoč poleg temeljnih stranskih premetov z zborom in orkestrom ter komorno igro še klavir, kitaro, harmoniko in skoraj vse orkestrske instrumente: godala (violina, viola, violončelo in kontrabas), pihala (flavta, oboa, klarinet s saksofonom in fagot), trobila (trobenta, rog in pozavna) ter tolkala. Če pa pogledamo na zemljevid naše širše domovine - Jugoslavije, je Lipar z učenci GŠ prepotoval skoraj vso domovino, preko Beograda tja do Skopja. Že leta 1959, ob 50-letnici GŠ Kranj (ustanovljena je bila leta 1909 kot šola Glasbene matice Ljubljana) pa so že bili napravljeni idejni načrti preureditve festivalskega trga (današnji Trubarjev trg v Kranju - prostor pred sedanjo dotrajano zgradbo kranjske GŠ) z dozidavo komorne koncertne dvorane kot prizidek k dotedanjemu poslopju. V kasnejših napovedih oziroma poročilih (nazadnje v že citiranem Kranjskem zbor-

niku, 1990, ob minuli 80-letnici GŠ Kranj) pa nič več o tem. In tako kranjska Glasbena šola tudi ob ponovnem spominu na Petra Liparja še vedno ostaja mestni (kranjski) status quo. Peter Lipar je ostal zdaj že "na delih in nalogah" ravnatelja GŠ Kranj do 31/12-1972, ko je bil upokojen z več kot polno delovno dobo (40 let). Na kranjski (slovenski) glasbeni sceni pa je tako ali drugače še ostal.

Lipar - organizator

Že doslej omenjeno prepletajoče se Liparjevo kompozicijsko-dirigentsko (zborovodsko) - pedagoško (ravnateljsko) delo kaže na dokaj fleksibilno in sposobno ter delovno Liparjevo osebnost. Malo je glasbenikov, ki jim vsi življenjski posli ne ovirajo ustvarjalne intuicije. Pri Liparju je bilo ravno narobe. Bil je aktiven v številnih strokovnih glasbenih društvih od Kranja, preko Ljubljane do Beograda in še čez. Deloval je v najrazličnejših društvenih, družbenih in kulturno-prosvetnih organizacijah. Pričel in končal je s tovrstno "kariero" v Kranju: po vojni je bil zadolžen kot predsednik glasbenega odbora ljudske prosvete okraja Kranj za glasbeno-kulturni napredek. Bil je član in predsedujoči v številnih strokovnih glasbenih društvih: Društvo glasbenih pedagogov Slovenije (predsednik: 1961-75), član Društva slovenskih skladateljev (1946-80 in podpredsednik upravnega odbora DSS; 1975), aktiven je bil v SOKOJ-u (Savezu organizacija kompozitora Jugoslavije), član Društva glasbenih umetnikov Slovenije. Aktiven pa je bil v Zvezi kulturnih (prosvetnih) organizacij od Kranja do Ljubljane kot nepogrešljivi mentor, svetovalec, pisec, član uredniških odborov in urednik v Naših zborih. Liparjeva aktivnost je na področju glasbenega ljubiteljstva segla tudi onkraj Karavank - na avstrijsko Koroško. Bil je tajnik Glasbene mladine Slovenije (1973-76) in glavni urednik revije Glasbena mladina (danes revija GM, 1976-77). V Kranju je Lipar leta 1946 ustanovil **Koncertno poslovalnico** in bil njen vodja več kot 30 let (1946-79). Prav z njo je kranjsko glasbeno sceno še dodatno obogatil in preko članov DGUS povezal takratno poustvarjalno srenjo doma in na tujem s Kranjem. V kranjski renesančni (sedanji poročni) dvorani Mestne hiše se je prav na ta način odvilo več kot 100 solističnih recitalov in komornih koncertov. Ob otvoritvah likovnih razstav je tako z uvodnimi koncerti povezal kar dvoje (in še več v sami likovni umetnosti!) umetniških disciplin. V deveti sezoni kranjskih koncertov (1977/78) so tako 24. aprila 1978 uprizorili 100. tak koncert. Ti koncerti so bili brez vstopnine, občinstva pa je bilo vedno nabito polno. Nekaj novega so bile v Kranju tudi nedeljske dopoldanske glasbene matineje v kranjskem Delavskem domu in so trajale celi dve leti, ko je tudi le-te pregnal nedeljski dopoldanski kino. Lipar je dopisoval v Grlico in druge glasbene strokovne revije. Specializiral se je za področje glasbenega šolstva, zborovodstva, vzgoje in izobraževanja nasploh, glasbene metodike in didaktike. Iz dostopne dokumentacije lahko ugotovim, da je bil Lipar posredno preko DGPS tudi član ISME (= International Society for Music Edikation, od 1974 dalje, prim. Liparjevo člansko izkaznico s potrdilom o plačani članarini v skladateljevem arhivu, op. pisc.!). Liparjevo povezovanje vokalne in instrumentalne glasbene poustvarjalnosti je bilo v Kranju nenehno soočeno z ostalimi domačimi in tujimi dosežki prav zaradi njegove osebne odprtosti, nesebičnosti, organizacijskih sposobnosti in osebnih človeških vrlin. Tudi vezi med glasbeno šolo, kot edino poklicno in strokovno profesionalno glasbeno inštitucijo v Kranju, kvalitetnim glasbenim ljubiteljstvom in številnim občinstvom, so bile Liparjeve osebne kvalitete in organizacijske sposobnosti, ki jih po njegovi smrti Kranj niti ni več dosegel, kaj šele presegel. Vendarle pa je Lipar že deset let mrtev. Kljub temu je tudi Liparju ostal neuresničen sen - kranjska koncertna dvorana. Pomanjkanje le-te je že čutil, vendar v tej smeri izgleda, da ni nič več mogel tudi on sam. Vendar načrti in želje so že bili, saj se današnja GŠ Kranj še sedaj ponaša s klavirjem, kvalitetnim manjšim instrumentom, ki ga je Lipar uspel kupiti še na stroške takratne koncertne poslovalnice.

Liparjeve nagrade in priznanja

Medalja dela (1951), diploma Mladinskega pevskega festivala v Celju in Drabosnjakovo priznanje Slovenske prosvetne zveze v Celovcu (Avstrija, 1952), red dela III. stopnje in srebrno odličje Svobod (1955), Prešernova nagrada mesta Kranj (1957), zlato odličje Svobod (1961), diploma Muzičkih društava Hrvatske (1962), diploma republiškega odbora Srbije za proslavo 50-letnice smrti Stevana St. Mokranjca v Beogradu (1964), diploma ob 25-letnici JLA-Komande Vojnega področja Ljubljana (1966), Gallusova plaketa ZK(P)OS in zlata plaketa Zveze skladateljev Jugoslavije ob 20-letnici SOKOJ-a (1970), red dela z zlatim vencem in spominska plaketa Zveze glasbenih pedagogov Jugoslavije (1971), Prešernova nagrada Gorenjske (1972), zlata značka mednarodnega tekmovanja pevskih zborov C. A. Segizzi (Italija, 1974), nagrada festivala "Kurirček" v Mariboru, zlata plaketa in diploma ob 10-letnem jubileju jugoslovanskega festivala "Abrašević" in priznanje republiške konference Glasbene mladine Slovenije (vse 1976), zlata značka Muzičke omladine Jugoslavije (1977) in red zaslug za narod s srebrnimi žarki (1978). Poleg naštetih pa je Lipar prejel skupaj z Mešanim pevskim zborom France Prešeren še Titovo odlikovanje - red zaslug za narod s srebrnimi žarki, in prav tako z istim ansamblom še Gallusovo plaketo ZKOS (oboje 1975). Že omenjeni seznam je tako obilen ter pisan in raznolik, da verjetno ne potrebuje posebnega komentarja. Res pa je, da se je celoten Liparjev nagradni opus skoncentriral v njegovih poznih-zrelih poustvarjalnih letih (1951-78) in da je večinoma namenjena Liparjevim dirigentskim (zborovodskim), pedagoškim in organizacijskim rezultatom.

Izgleda, da je Lipar kljub izkazanemu glasbenemu opusu 275 del žal tukaj ostal neuslišan in tudi nenagrajen. Škoda. Celotna bera vsega navedenega skupaj z več kot 20 nagradami in priznanji ter najrazličnejše listine pa je ostala v okvirih kranjskih in širših gorenjskih dosežkov - tudi nedosežena.

Sklep

Skladatelj in glasbenik Lipar je prav gotovo tehtno zarezal v slovensko glasbeno zgodovino, še poseben pečat na poustarjalnem in pedagoškem ter organizacijskem glasbenem področju pa je zapustil "svojemu" Kranju. Z občečloveškimi vrlinami, ki so: iskreno tovarištvo in nesebičnost, marljivost in požrtvovalnost, optimizem, vedrost, spoštovanje in priznavanje dela drugih, močan moralni karakter; nadalje jasno izklesan napredni svetovni nazor, ki je urejal Liparjevo osebno življenje v smislu progresivnosti, konstruktivnosti in premočrtnosti ter samokritičnosti in povrhu vsega še velika ljubezen do glasbe in rodne grude - je bil Lipar enako uspešen bodisi kot vzgojitelj učencev za glasbo ali kot predstojnik na kranjskem glasbenem zavodu, bodisi kot pedagoški svetovalec in predavatelj na neštetih zborovodskih seminarjih ali kot zborovodja mnogih zborov, posebej še zbora "France Prešeren" in Učiteljskega pevskega zbora "Stane Žagar" iz Kranja in simfoničnega orkestra ter še kaj.

Seveda pa Liparjevo ime in delo tudi zadolžujeta. Dandanašnje generacije se mu več kot deset let po njegovi smrti še niso oddolžile tako rekoč z ničimer. Razen dveh pričujočih, pa žal še vedno neobjavljenih diplomskih nalog (neobjavljeno, prim. v Viri in literatura). Liparjevo življenje in delo tako še vedno ostajata neizmerjena, neovrednotena, skrbi za skladateljevo arhivsko gradivo, ki še vedno ostaja v zasebni lasti Liparjeve družine, se ni še nič premaknilo. Potrebna bi bila (sofinancirana) raziskovalna naloga, ki bi z ustreznimi izsledki in rezultati kasneje omogočila v tisku izdano sintetično besedilo o Liparju - njegovo monografijo. V Kranju bi bilo nujno poimenovati po Liparju vsaj eno ulico - uličico ali trg, prav tako pa stoji še vedno ob strani ideja poimenovanja kranjske Glasbene šole po Petru Liparju. Prav tako ponujajo svoje izzive skladateljeve kompozicije in za katere Kranj ima tako soliste kot ansamble in zbor (ne pa orkestra!), ki bi lahko vsaj enkrat letno pripravili tematski-spominski koncert. To pa zopet potem potegne za seboj RTV - snemanje s kasnješimi možnostmi izdaje plošč, kaset itd.

Liparjeva bogata skladateljska bera in še bogatejše siceršnje glasbeno življenje in delo, predvsem pa rezultati, pa kar kličejo k vsemu navedenemu in naravnost izzivajo take in drugačne priložnosti.

Viri in literatura

Mengešan, Mengeš, maj 1930, 7-8 (v.: Mengeška godba);
Kompozitori i muzički pisci Jugoslavije, Savez kompozitora Jugoslavije, Beograd 1968, 353;
(Gorenjski) Glas, 4/3-1972, 20 (v.: Zorec C., Pomniki o Mengšu in njegovih ljudeh - Glasbenik, skladatelj, dirigent in pedagog);
Ibidem, 15/4-1972, 16 (v.: Zorec C. - ibidem - Še nekaj poglavij);
Muzička enciklopedija, 2. zvezek, Glas Op., JLZ, Zagreb 1974, 460 (v.: Cvetko D., Lipar Peter);
Križnar F., Peter Lipar (1912-1980), nekrolog s sliko (v.: Dnevnik, 15/8-1980, 5);
Ajdovec A., Peter Lipar-zborovski skladatelj, diplomska naloga (tipkopis), Akademija za glasbo v Ljubljani, 1984;
Katalog Edicij Društva slovenskih skladateljev, Ljubljana 1984, 34-35;
Glasbeniki, Leskikon CZ, Ljubljana 1988, 226;
Železnik A., "Peter Lipar (1912-1980)", diplomska naloga (tipkopis), Pedagoška akademija v Ljubljani, julij 1990;
Skladateljeva zapuščina v Kranju (dela Lipar, delno);
Arhivi in dokumentacija Društva slovenskih skladateljev, Narodne in univerzitetne knjižnice - Glasbene zbirke, RTV Slovenija in Slovenska akademija znanosti in umetnosti - Slovenski biografski leksikon.

Dr. Denis Poniž

Beseda o poeziji Neže Maurer

Literarni kritiki veljamo po splošnem prepričanju za nekakšne anatome, in če smo malce hudobni na lasten rovaš, za mrhovinarje, ki vse raztelesijo, vse zmrcvarijo, potem pa z dvignjeno glavo in zavihanim nosom zapustijo prizorišče svojega literarnega zločina. Na račun literarne kritike so avtorji spletli strašne zgodbice; tega jim pravzaprav ne moremo zameriti, saj so avtorji. Pesnica, ki ji je posvečen ta večer, Neža Maurer, ne sodi med te hudovalce. Kolikor sem pregledoval te dni njen opus, ni nikdar skušala drugim vsiliti svojega prav in do kritikov se je v pogovorih vedla ljubeznivo in zadržano. Ni pa si dala odvzeti svoje elementarne pravice, da pove o svoji literaturi in svetu, v katerem nastaja, tisto, kar misli, da je zanjo in njeno ustvarjanje pomembno in v prvem planu.

Kadar ljubimo, njena šesta pesniška zbirka in hkrati prvi pregledni izbor dosedanjega snovanja, je tudi poseben in svojevrsten odgovor na vprašanja, ki si jih zastavlja vsak pesnik in ki mu jih zastavljajo. Trenutek torej, ko si kritik vzame čas za premislek in poskuša pesmi videti tako, kot se razgrinjajo pred njim. Brez slabe vesti jih jemlje v pretres, nič se ne boji, da bo s svojo anatomijo to poezijo kaj poškodoval. Reči v poeziji namreč težejo drugače kot v vsakdanji govorici: razlika tolikokrat opisana in navidez ujeta v formule, živi naprej svoje življenje. In lok tega življenja, ujet v mavrico petih zbirk ter izbora, ki je, to moramo takoj podčrtati, nova, samostojna, somerna in vznemirljiva knjiga, ima kaj pokazati in zna marsikaj zarisati v drobni pesek minevanja. Če je bila na začetku res Beseda, kot priča judovsko-krščanska tradicija, ob njej pa vsaj še dvajset drugih civilizacij, potem je vsaka vrnitev besede k Besedi tudi pesniško dejanje brez preostanka in kot tako samo po sebi znamenje elementarne človečnosti. V tej pristni človečnosti pa ima vsaka beseda poleg pomena tudi svojo zgodovino, svoj odtenek in svojo trdoto in še stotine drugih lastnosti, s katerimi stopa pred pesnico.

Da je Neža Maurer trdno zasidarna v snovnost besed, priča že njena prva zbirka Skorja dlani in skorja kruha (1969). A v tej zbirki ne gre samo za snovnost kot tako, za določanje nečesa, kar je v besedah, ki zaznamujejo čustva, pripeto na tostranske pokrajine, marveč za odločno, samosvoje stališče, ki ga je izpovedala v pogovoru z Brankom Hofmanom za knjigo Iskani in najdeni svet (1988). Tako je odgovorila na vprašanje "Čustvo je torej odločujoč element za nastanek pesmi?" "Absolutno. Čustvu podrejam vse: besede, ritem, metaforiko. In zato boste našli v mojih pesmih tudi trde besede, take, ki bi jih lahko zamenjala z "lepšimi" in estetsko ustreznejšimi, vendar nočem, ker mi je ljubša formalno nedodelana pesem, ki adekvatno ponazarja moje doživetje, kot še tako formalno popoln izdelek jezikovnega velemojstrstva, ki nima v sebi pristnega doživetja." Tem mislim smemo dodati še misli o jeziku, ki so prav tako zapisane v omenjenem pogovoru: "Jezik je v službi moje izpovedi, kot sta kiparju kamen in glina. In kot kipar, kadar oblikuje, ne raziskuje geoloških sestavin kamna, tako tudi jaz ne raziskujem jezikovnih plasti in ne eksperimentiram z jezikom; zadostuje mi tak, kakršen je."

A vendar se že v drugi zbirki, **Ogenj do zadnjega diha (1973)** kažejo nekatere novosti, ki jih ne narekuje samo spremenjen odnos do sveta kot posledica osebne tragedije, marveč tudi poglabljanje intimnega razmerja med "jaz" in "ti", kakor ga zaznamujejo nekatere od najbolj ekspresivnih pesmi v zbirki, recimo **Vonj tvoje kože, Pa vendar igrava ali Vijoličasta roža.** Jedra teh pesmi segajo preko čutno-čustvenega k tistim globinskim razmerjem med moškim in žensko, ki se jih pesem sicer lahko dotakne, a se v tej dotakljivosti vendarle skriva tudi nedotakljiva plast, gre za tisto človekovo razmerje do ljubezni, ki jo je pesnica, če se še enkrat vrnemo k pogovoru s Hofmanom, označila z besedami: "Ljubezen je sama na sebi vrednota."

Ta Ljubezen (pisana z veliko začetnico) bo pesnico spremljala tudi skozi naslednje zbirke. Značilna je zbirka **Čas, ko je vse prav (1978)** z mottom: Ljubezen je strašna, (njena mavrica je rdeča. Tu ljubezen ni samo vpeta v nenehno se obnavljajoči snovni spomin, marveč se prvič prikradejo tudi resignativni toni, skozi katere ne seva samo žalost, marveč tudi na novo utrjeno razmerje do pesniškega jezika: Vse je mimo. /Na vse sem pozabila, /Stojim v središču sveta./ V praznino obračam njegovo os./ (To so verzi zaključne pesmi Sama sem, ki na novo postavlja pred nas vodilni motiv zbirke, ujet v verze: Bolj ko žari moja ljubezen, /temnejši postajaš. /In manjši./)

Naslednja zbirka, **Tej poti se reče želja (1984),** znova vrača pesničino zanimanje k triadi življenje-vztrajanje-svetloba, ki jo kontrastira s triado prejšnjih zbirk želja-strast-bolečina, kar je še posebej opazno v ciklu **Dvoglasja**, kjer teče pred nami dvainpetdeset pesmi (torej za vsak teden v letu po ena), razdeljenih v šestindvajset dvojic, vsaka od teh dvojic pa skuša kontrastno odgovoriti na kakšno od pesniških vprašanj. To je že svet, ki ga Neža Maurer vidi skozi izkušnjo mnogih jezikovnih popotovanj. V pesmi **Svet je tak, kot je bil** so verzi:

in vendar je čisto drugačen.
Na tej strani sem jaz -
na oni je človek, ki mi je drag.
Hrbtne strani življenja ni.
Kamor se ozrem, gledam svetu
v obraz.

Trpkost te lirike pa se vedno bolj staplja z novimi toni, med katerimi prevladuje začudenje nad pesnjenjem samim, nad besedno čarovnijo, v kateri ostaja več kot samo sled, jezik postaja dom in hiša, v katerem so skriti marsikateri odgovori, ki so se zdeli pesnici v prejšnjih zbirkah zgolj varljiva sled. Z novo vsebino se pojavlja tudi prevrednotenje tega, kar sama pesnica imenuje arhaično: morda najbolj oblikovano v zadnji zbirki, **Drevo spoznanja (1987).** Tu najdemo vrsto pesmi, v katerih so zaznamovana elementarna čustva, recimo **Slast, Sreča,** v kateri se erotizem Neže Maurer znova dotika svojih korenin. Te korenine vežejo zbirko **Drevo spoznanja** z zgodnjimi pesmimi, a jih tudi nadgrajujejo. Če se še enkrat vrnem k pogovoru s Hofmanom, najdem v njem tudi definicijo za ta elementarni, a vendar kultivirani, človeško pretresljivi erotizem: "Ljubezen je temelj človekove eksistence: iz ljubezni živimo, v ljubezni živimo in z njo odhajamo. (...) Po mojem bi morali najti za ljubezen novo, izvirno, nezamenljivo besedo ali pa jo vsaj pisati z veliko začetnico, kot pišemo imena kontinentov."

Po vsem povedanem ni presenetljivo, da je izbor njene dosedanje lirike naslovljen **Kadar ljubimo.** V pesmih so strnjena spoznanja, ki konkretne izkušnje, pa najsi bodo grenke ali radostne, prevajajo v pesniško govorico, kjer prihajata v ospredje dve značilni razsežnosti erotizma, zelo pomembni za liriko Neže Maurer: na eni strani je to njena kozmična razsežnost, vseobsežnost in hkratna strnjenost v poezijo, ki je dom jezika (značilna je npr. pesem **Na šahovnici sveta** in zbirke **Drevo spoznanja**), na drugi ujetost erotike v mreže boga Kairosa, boga srečnega trenutka. Kairos in Kozmos sta dve stalnici njene lirike, ki skuša najti odgovor na brezštevilna vprašanja o smislu bivanja zase in za drugega, v sebi in iz sebe (iz drugega). V izboru **Kadar ljubimo** tako zgodnja pesem **Kakor rž in pšenica** korespondira z eno iz zadnjih časov, **Zorna kota,** ko malce zagonetno in resignativno sklepa svoje spoznanje:

Oglušela sem,
slabo vidim,
še teže hodim.
Spoznavam,
kaj so čustva.

In prav spoznanje je naslednja od stalnic v liriki Neže Maurer. Skozi spoznanje ne stopa samo v svet, k bližnjim, skozi spoznanje se ji ne razkriva samo tisoč obrazov zemlje, ki je hkrati snovna in pesniška kategorija, prag in postelja obenem, spoznanje je tudi tisti agens, ki ji dovoljuje, da se vedno znova loteva tega opravila. Značilna je pesem **Igra za življenje.** Ne le zaradi spoznanja o ljubezni-preizkušnji, marveč tudi zaradi radoživosti, ki je podlaga sleherne produktivne, osrečujoče in osvobajajoče ljubezni.

Še eno pomembno prvino zaznavam v izboru **Kadar ljubimo.** Ponavlja se opozicijska dvojica, ki jo izreče v pesmi **Danost** iz zbirke **Drevo spoznanja** in ki glasi: kaj je življenje, je to svoboda ali morebiti ječa ali oboje v enem, do nespoznavnosti prepleteno, nikdar odgoneteno stanje človekovega duha. Zdi se, da pesnica vztrajno išče odgovore, jih odlaga, zamenjuje z drugimi, zato pa svojo pesem vedno organizira kot nadgrajevanje večnih tem in znanih obrazcev z izvirnimi, čeprav včasih ne do kraja izpiljenimi različicami.

Na kategoriji svobode in ječe se vežeta še kategoriji svet in hiša, kot komplementarni kvaliteti, ki pa določata pesničino samospoznavanje v obeh območjih, v območju erotizma in intime ter v območju aktivnega poseganja v svet.

Hiša, ki jo je zgradila v svoji poeziji ali bolje: s svojo poezijo v teh letih Neža Maurer, ni samo trdna in polna detajlov, ki presenečajo z izvirnostjo, nežnostjo, a tudi silovitostjo skic, marveč tudi govori o svojih naseljencih. Z drugimi besedami, malo slovenskih erotičnih poezij je, ki bi tako silovito dodajale k "jaz" tudi "ti", ki bi znale tako enkratno izrabiti v govorici nasprotij tisto prvino slovenščine, ki pride do polnega izraza prav v liriki, torej dvojine. A to ni preprosta slovnična dvojina, to je tisti način govorjenja mene o drugem, mene za drugega, mene iz drugega, ki ga zmore samo pesnjenje, za katerim stoji trdna, globoka in mnogoobrazna življenjska skušnja.

In če se vrnem k sumljivemu anatomu, ali raje kar mrhovinarju z začetka tega uvoda, potem je skrajni čas, da prepustim besedo pesmim. Je namreč tak čuden in zagaten čas, da bomo potrebovali oboje, pesem in ljubezen. Neža Maurer ve, kako je, kadar ljubimo. In ve tudi, kako je, kadar pesnimo. Naj bo njena pesem še naprej ljubezen in Ljubezen.

Matija Logar

Ponovno na začetku

V zadnjih tednih naša gledališča z vso silovitostjo opozarjajo, da piš vsakršnih sprememb ni utišal ustvarjalnega živca gledaliških ustvarjalcev. Predstave so "pluralistične", med njimi je največ uprizoritev slovenskih dramskih besedil in med vsemi uprizorjenimi teksti je kar dve uprizoritvi doživela "ponarodela" igra Cankarjevih "Hlapcev"...

Kdo se boji...

Drevi bo kranjsko Prešernovo gledališče uprizorilo že svojo drugo letošnjo premiero. Tokrat bo premiero doživela igra Edwarda Albeeja Kdo se boji Virginije Woolf. Ko so v šestdesetih letih pri nas uprizarjali to znamenito igro, je prevladovalo spoznanje, da je to sicer odlično delo, ki kritično vrednoti svet, ki pa je daleč stran od naše čiste in nepokvarjene oaze. Razmišljanje ni izhajalo iz prepričanja v klenost našega evropskega in predvsem podalpskega življa, izhajalo je iz optimizma, da so naši duhovni in materialni interieri dekorativno povsem drugačni in našemu človeku tuji. Amerikanizem naj ne bi bil značilen za našega človeka. Duhovni interieri našega bivanja so bili verjetno drugačni, materialni so bili brez dvoma skromnejši. Amerika je bila daleč. Vera, da naj umetnost plemeniti in morda celo odvrača od negativnega, vera, da je smiselno igrati take "komade" zaradi preprečitve takih in podobnih situacij na naših tleh, je bila še dovolj centralna in nikjer ne piše, da smo pred tako ali podobno vero v umetnost v prihodnje obvarovani, toda dejstvo je, da so nam dandanes situacija in dialogi iz igre Kdo se boji Virginije Woolf bistveno bližji kot pred tremi desetletji. Takrat smo se tudi na odru igrali Amerikance v svetem prepričanju, da smo v rezervatu, danes je jasno, da so travme včerajšnjih štiridesetletnikov travme današnjih tridesetletnikov. Pomikanje intimnih travm in problemov v leta pozne mladosti so neusmiljen davek brzenju.

Tako je tudi dekadentnost politike postala za dramatiko vse manj razburljiva. Zanimiva postaja "dekadentnost" naše intime. Znašli smo se pred brezobzirno sliko naše dejanske (ne)svobode.

"Hlapci" kot atrakcija in kot intima

Slovenska gledališča med vsemi avtorji največkrat uprizarjajo Shakespearea. Moliera in med domačimi Cankarja. Ta trojica rešuje čast in slavo našega gledališča že desetletja. Med njimi smo na Cankarja še prav posebno občutljivi. V tej občutljivosti smo seveda predvsem smešni. Trditev: To ni Cankar! ali To je Cankar! je za gledališke ustvarjalce povsem neprimerna, oziroma neuporabna. Za gledališčnike je Cankar še vedno atraktiven, za občinstvo in vsevedno kritiko pa je ob vsaki dobri predstavi Ivana Cankarja obilo priložnosti za vreščeče ali tiho zgražanje. Menda smo le nekako napredovali: gledališčniki so si pridobili pravico do vedno "novega" prebiranja njegove dramatike, bitke za "pravovernega" Cankarja ni nihče dobil. In tako je Cankar tudi blagajniški avtor...

Ob otvoritvi letošnje gledališke sezone sta "Hlapce" uprizorili celjsko in tržaško gledališče. Režijsko dramaturški rokopis je pri obeh predstavah svojski. V Celju je Korun uprizoril svoje variacije na "Hlapce". Njegov rokopis je prepoznaven zato praktično "ne pomeni" nikakršne inovacije. V ospredju je najprej vzpostavitev oblasti (župnik se pojavi kot pravi mafijaš?), ki želi pridobiti tudi poražence (bosonogost župnika in Jermana), ki so v svoji politični naivnosti smešni. Skozi celjsko predstavo prihaja v ospredje predvsem jalovost Jermanove pozicije, ki se najprej pojavi v pumparicah in končuje s kristusovsko bodečo krono. Vseskozi pa je nedolžen in izgleda tudi nedonošen. Pač Slovenec, ki bi moral počakati v inkubatorju, da bi bilo mogoče njegovo idejo vsaj začeti.

Po domovini se sliši glas, da je ta trenutek Cankar nadvse aktualen. Za Koruna je bil vedno aktualen.

Diametralno nasprotni so "Hlapci" Borisa Kobala v tržaškem gledališču. To je predvsem predstava zraka in osvobojenega prostora, kjer je lahko v ospredju samo individualna drama in tragedija. Predstava velikega zamaha, predstava, ki pretrese. Cankarjanske karikature iz njegovih "Hlapcev" so potisnjene v ozadje, v ospredje se zato lahko prebija moč posameznika, modernega človeka, ki propade (ali sploh propade) zaradi svoje veličine in ne zaradi svoje majhnosti in naivnosti. Jerman v Kobalovi predstavi ni podoben revšetu, ki se mu skozi njegovo impotentnost sfiži praktično vse. Jerman in ob njem župnik sta človeka evropske civilizacije in Cankar zazveni skozi Kobalovo režijo kot svetovljanski avtor, ki ga na žalost pretežno igrajo le v Sloveniji. To je Kobalov in moj Cankar, Cankar, s katerega so otresli jokavost "našega" človeka, ki se pač pred mednarodno priznano institucijo "mora" tako ali drugače sesesti. Usoda Jermana je usoda potnika, na koncu svoje poti je utrujen. Vse je naravno. Čustva in razum si razumno razdelita posameznika. Nič ni bolnega. Element moškosti v predstavi odlično dopolnjuje element nežne ženskosti. Na odru, kljub različnim likom ni videti človeških pomot. Vsi imajo pravico do življenja. V iskanju pravice do življenja pa je daleč najradikalnejši Jerman. Znameniti Cankarjevi stavki (Narod si bo pisal sodbo sam... Ta roka bo kovala svet...) so v predstavi normalni in se odmikajo od parol. Vrinjena Kosovelova pesem o brinjevki je eden od čustvenih in razumskih vrhuncev v resnici srhljive predstave.

Butalski hlapčki

V Slovenskem mladinskem gledališču se na enoumje o lastni zadostnosti in o lastni nacionalni pomembnosti, ki se na eno stran odpira na drugo pa zapira (Turkom vstop najstrožje prepovedan), odzivajo z gledališko upodobitvijo "Butalcev" Frana Milčinskega. Ta predstava je nekakšen mehki ludizem. Zabava, kolikor pač more, Milčinski ostaja morda prvi slovenski ludist in hkrati prvi slovenski humorist in satirik, ki nas je zadel direktno v našo tarčo - glavo. In tarča se je za trenutek zamajala in nič več, kajti "naš" človek je klen in se ne pusti presenetiti. Seveda je bilo na premieri dovolj odobravajočega smeha, toda tudi premierski navijači niso mogli prekriti resnice, da gre bolj ali manj za posrečeno obdelane skeče. Izdaten gledališki list se trudi dokazati, da bi morda šlo lahko še za kaj več, toda ostala je predstava, ki prikazuje zahojene hlapčke in postavno nabite butce. V izrazu, ki naj bi poudarjal naravo naše ljudske igre, pa je bilo možno opazovati predvsem elementarna gledališka sredstva. Butce je z rafiniranimi gledališkimi sredstvi do danes uspelo uprizoriti le Miranu Herzogu v neponovljivi predstavi Kozlovska sodba v Višnji gori. Če že govorimo o ljudskem gledališču, potem nikjer ne piše, da mora biti na odru obvezno nekaj gnoja in osušene slame. Kljub vsemu pa je predstava namenjena gledalcem. Prvenstveno njim in videli bomo, koliko časa se bodo identificirali z znamenitimi liki "Butalcev".

V slovensko klasiko so segli tudi v Novi Gorici. Uprizoritev Vide Grantove Ferda Kozaka. Režiserka Katarina Pegam je delo aktualizirala do občutljivosti, ki je danes blizu sodobnikom. V iskanju izraznih sredstev za ilustracijo vseh tonov in podtonov je šla gotovo nekoliko predaleč, brez dvoma pa je našla ogromno stičnih točk med včerajšnjo in današnjo dekadentnostjo in usodnimi odnosi med posamezniki in posebej med moškim in žensko.

Politika se umika intimi

Nedolgo tega smo se gledališčniki počutili kot v nekakšnem vakuumu. Politične teme so se izpele, kam se torej obrniti? Letošnje predstave že napovedujejo tisto smiselno smer, ki bo lahko polnila ustvarjalce in avditorij. In verjetno se ne bo zgodilo nič nenavadnega: brez težav bomo potrdili staro in veljavno resnico, da se k popolnosti nagiba tisto gledališko dejanje, ki te lahko v vsej polnosti pretrese. Zdi se, da v polju tako začrtanega gledališča ni mesta za komedijo. Zmota je popolna: skozi komedijo imamo tudi pravico do olajšanja do smeha. Na žalost komedije in komedijantov, ki se zavedajo, da je "komedija" za marsikoga pogrošno gledališko blago, je komedijskih piscev bistveno manj od tistih, ki se lotevajo resne dramatike. Mirno bi lahko ugotovil, da je komedijo težje napisati od tragedije.

Marko Jenšterle

Doslej med nami ni bilo živega stika, upam, da bo zdaj drugače

Pogovor s Tinetom Debeljakom

Tine Debeljak, sin istoimenskega slovenskega pisatelja, je po 36 letih zdomstva spet prišel v domovino. Debeljak je sicer urednik časopisa Svobodna Slovenija, vendar tudi pesnik in neutrudni kulturni ustvarjalec med Slovenci v Argentini. O vsem tem smo se z njim tudi pogovarjali za Gorenjski glas.

- Poznamo Vas predvsem kot urednika Svobodne Slovenije, manj pa kot pesnika, ki ima za seboj izdani že dve pesniški zbirki. Ali lahko torej najin pogovor za kulturno prilogo Gorenjskega glasa začneva kar z Vašo kulturno dejavnostjo? Kdaj ste začeli pesniti?

Po stari navadi slovenskih študentov sem začel pesniti že v gimnaziji. V nekdanji peti gimnaziji sem z dvema prijateljema izdajal svoj literarni list Vaje, v katerega sem pisal pesmi. V Argentini sem pisal pesmi v Mladinsko vez. Iz vsega tega sem izbral najboljše pesmi in jih izdal leta 1966 pod naslovom Homo Viator skupaj z Vinkom Rodetom v knjigi Pesmi iz pampe. Leta 1987 pa sem izdal lastno zbirko Prsti časa.

- Kako je na Vaše pesništvo vplivalo argentinsko okolje?

Zame je bil velik šok milijonsko cementno velemesto, po drugi strani pa široka brezbrižna pampa. A počasi sem se na oboje navadil in pozneje tudi vzljubil predvsem neomejeno pampo.

- Ko prebiram Vaše verze ugotavljam, da v poeziji niste obremenjeni s konkretnimi vzroki odhoda v emigracijo (na primer povojni poboji ipd.). Te teme so sicer med vašo skupnostjo neprestano navzoče. Kako Vam jih je uspelo preseči?

Revolucijo sem doživljal kot mlad otrok, zato so ti problemi zame bolj zgodovinsko in politično važni, ne pa čustveno. V mojih pesmih me bolj zanima problem prostora in časa ter lastna notranjost.

- Slovenija še ni spoznala vse kulturne ustvarjalnosti v zdomstvu. Katere so glavne kulturne organizacije Slovencev v Argentini in kakšno je njihovo delo?

Danes opravlja glavno delo Slovenska kulturna akcija, ki zajema s svojim vplivom ves slovenski svet. Izdaja knjige precejšnje literarne vrednosti, prireja razstave, koncerte, kulturne večere s predavanji, izdaja kulturno revijo Meddobje in mesečnik Glas SKA. Vseh knjig in posameznih zvezkov Meddobja je do danes izšlo v Buenos Airesu že 144. Posebej naj omenim Balantiča, Majcna, Jurčeca, Truhlarja, Mauserja (Ljudje pod bičem), Kosa, Kremžarja, Debeljaka; zadnja knjiga, ki je izšla, je Ladijski dnevnik pisateljice Dolores Terseglav iz Reke. Zdaj se pa tiskajo izbrani članki pokojnega Franceta Dolinarja.

- Kako se namerava slovenska kultura iz Argentine zdaj po vrnitvi demokracije predstaviti slovenskemu občinstvu?

Zaenkrat naše knjige še ne morejo neovirano v Slovenijo, pač pa imamo interes, da jih ponudimo tukajšnjim bralcem takoj, ko bo to mogoče.

- Kateri pa so vzroki za to, da knjig iz Argentine ne moremo uvažati, čeprav jih tukaj lahko ponatiskujemo?

Za prestop meje še vedno veljajo zvezni jugoslovanski zakoni, po katerih je potrebno iz Beograda dobiti dovoljenje za uvoz. Ko pa so enkrat knjige v Sloveniji, ni nobenega problema več. Sicer pa želimo, da bi z založbami in institucijami v Sloveniji organizirali kakšne skupne projekte. Idej je veliko; upajmo, da se uresničijo.

- Na simpoziju v Škofji Loki ste nastopili z zanimivim referatom o očetu in Škofji Loki. Kako je oče v zdomstvu doživljal svoj rodni kraj?

Pri nas doma je bila Škofja Loka vedno navzoča. Knjige, slike, Loški razgledi, pogovori, spomini... Oče je imel predavanja pri Slovenski kulturni akciji o Škofji Loki, ob 1000-letnici je izdal knjigo Moja rast, ki jo je napisal ravnatelj Ivan Dolenc iz Sopotnice. Sicer je v prejšnjih letih Loka uradno molčala o njem, a prijatelji (dr. Blaznik, prof. Planina, dr. Savnik in drugi) so ga omenjali in o njem pisali, čeprav so včasih zato imeli probleme. Njegova pesem o Loki je navzoča v slavnostnem zborniku Loških razgledov ob 1000-letnici, čeprav pod psevdonimom. A zadnja leta mu je mesto dalo zadoščenje, ga imenovalo med soustanovitelji Muzejskega društva in mu podelilo častno medaljo. To mu je odtehtalo prejšnja razočaranja. Bil je vesel, da se ga je rodno mest spet spomnilo.

- Hiša vaše družine v Buenos Airesu je prava knjižnica, saj imate zbrano skoraj vse, kar je v dolgih letih emigracije izhajalo onkraj oceana. Predvsem po zaslugi očeta, zdaj pa tudi Vi neumorno nadaljujete s tem delom. Kako je vsa ta literatura prihajala do Debeljakov?

Španske knjige je oče kupoval skoraj vsak dan, večinoma v antikvariatih. Slovenske knjige pa so tudi deževale z vseh strani: iz Slovenije je naročil, kar je mogel. Druge so mu pošiljali prijatelji, enako tudi vse, kar je izhajalo med Slovenci po svetu. Pri knjigah iz Argentine pa je tako ali tako on sam sodeloval, ali jih ocenjevalo. Posebej pa je zbiral iz zgodovinskega vidika vse, kar je izhajalo v taboriščih, oziroma pozneje. Zavedal se je, da je to izredne zgodovinske literarne pomembnosti, obenem pa mu je služilo za njegovo delo.

- Na razstavi, ki je posvečena delu in življenju Vašega očeta v knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki je na ogled nekaj izredno dragocenih dokumentov. Posebej za to priložnost ste jih iz Argentine prinesli v Slovenijo. Ali lahko opozorite na kakšne posebne dragocenosti?

Iz očetovega arhiva sem prinesel precej dokumentov in slikovnega materiala, kakor tudi nekaj njegovih knjig. Seveda je to samo majhen del njegove zapuščine. Ravno sedaj moja mama ureja kakih 20 zabojev rokopisov, izrezkov in podobnega. Posebej bi omenil le rokopise raznih verzij Črne maše, ki sem jih prinesel s seboj, začenši iz leta 1946 do danes. Gre za razvojni prikaz nastanka te pesnitve. Veliko literarno vrednost ima tudi osnutek številke Domačih vaj, dijaškega lista iz Škofovskih zavodov, ki jim je bil oče urednik. Original namreč ne obstaja več. Iz tega osnutka pa danes lahko izvemo, kakšna je bila njegova vsebina.

- Kaj pa je z zapuščino očeta, ki je po njegovem odhodu ostala v Sloveniji?

Potem ko smo morali v eni uri zapustiti hišo, je OZNA zažigala papirje na dvorišču. Zato smo mislili, da so vsi izredno važni literarni dokumenti uničeni. Sedaj pa smo izvedeli, da je profesor Pibernik odkril pomemben del očetove zapuščine v Arhivu Slovenije. V času svojega obiska imam namen vse to pregledati. Njegova knjižnica, največja slovenska knjižnica v Ljubljani, pa je končala neznano kje.

- Slovenska politična emigracija je ohranila slovenski jezik. Imate kar osemnajst nečakov, od katerih jih osem živi v isti hiši kot Vi. Vsi po vrsti odlično govorijo slovensko, čeprav so bili rojeni v Argentini. Povejte malo o tem, na kakšen način ste doma ohranjali slovenstvo?

Prva star, ki jo je naša skupnost organizirala po prihodu v Argentino, so bile šole. Zavedali smo se, da je to najvažnejše za obstoj slovenstva. Otroci doma govorijo slovensko in se španščine naučijo šele v osnovni šoli. Imamo dopolnilno slovensko osnovno šolo in gimnazijo, pa tudi tečaje za univerzitetne študente. Med profesorji na slovenskem srednješolskem tečaju je polovica že rojenih v Argentini. Seveda je vse to delo brezplačno. V naši družini se vedno govori slovensko, otroci radi poslušajo slovenske kasete in gledajo tudi slovenske video posnetke. Vsi radi nastopajo v slovenskih igrah, kar jim utrdi slovenščino, starejši pa tudi sodelujejo pri Mladinski vezi in v raznih mladinskih organizacijah. Najstarejši pa so tudi že obiskali Slovenijo in s tem doživeli to, kar so prej poznali le po pripovedovanju.

- Kaj slovenskim otrokom v Argentini pomeni Slovenija? In kaj jim pomeni Argentina, kjer so bili rojeni?

Na to ni enostavnega odgovora. Njihova domovina je Argentina, njihov izvor in materin jezik je slovenski. Počutijo se deloma Slovenci, deloma Argentinci. Poznajo obe kulturi in v njih se nekako integrirata obe duši. Nekateri literarno ustvarjajo v slovenščini, nekateri v obeh jezikih. Uživajo pa enako lepoto obeh dežel.

- Kaj bo sedaj, po vrnitvi demokracije, držalo pokonci emigracijo? Ali obstaja nevarnost, da bi prišlo do pospešene asimilacije v argentinsko družbo?

Zavedamo se, da so se razmere spremenile in zato se bo spremenil tudi odnos naše skupnosti do Slovenije. Naš glavni dosedanji cilj, to je demokratizacija Slovenije, se uresničuje. Ostane še dolžnost pričevanja. Večji poudarek pa bomo morali odslej dajati kulturni povezavi; a to je v sedanjih razmerah lažje. Ravno v teh mesecih iščemo načine, kako to uresničiti in kam usmeriti bodoče delovanje. Na vsak način pa ima kultura tu največjo važnost. Le tako se bomo lahko upirali asimilaciji v argentinsko okolje in ohranili slovensko narodno zavest še v prihodnje rodove.

- Koliko pa je Argentina tolerantna do ohranjanja slovenske identitete?

Argentinci so še tako mlad narod, da skoraj nimajo lastne identitete, zato tudi Slovenci lahko v njej razvijamo svobodno lastno kulturo. Država se za nas ne zanima, kot tujci pa imamo celo prednost.

- In kakšna je ta?

To je prevsem socialna prednost. Zaradi pridnosti in vestnosti dobimo boljše službe, bolj iskani pa smo celo kot zakonski partnerji. Argentina je kulturno sploh usmerjena proti Evropi, ne pa k Južni Ameriki (kar ji tam zamerijo).

- Po dolgih 36 letih ste spet prišli v Slovenijo. Kakšni so bili Vaši občutki ob vrnitvi. Kako nas sploh vidite?

Moram priznati, da se mi je zdelo, kot da sem šele pred kratkim zapustil Slovenijo. Res je zraslo veliko novih hiš, a ker sem v teh 36 letih intenzivno živel v stalnem stiku z domovino, sem se tukaj takoj počutil doma. Dejansko bi enako lahko živel tukaj ali v Argentini, čeprav sem večino svojega življenja preživel onstran oceana. Opazil pa sem, da smo mi iz Argentine zelo zanimivi za tukajšnje Slovence. Seveda, dosedaj so o nas vedeli bolj malo in jih zanima, kako živimo in kaj delamo ter so presenečeni, ko jim odgovarjam, da imamo intenzivno slovensko življenje. Opazim pa tudi nekatere razlike, ki so posledica preteklosti. Ena med njimi je, da čutim razliko v načinu govorjenja, tako v vsebinsko, kakor zvočno. V tem se vidi, da dosedaj med nami ni bilo živega stika; upam, da bo zdaj drugače.

Foto: Gorazd Sinik

VINKO SKALE: »BALET«

Simpozij o dr. Tinetu Debeljaku

Na simpozij o dr. Tinetu Debeljaku je v Škofjo Loko prišla vrsta poznavalcev dela pokojnega slovenskega pisatelja, prevajalca, mentorja in sploh aktivnega kulturnega delavca. Tine Debeljak se je na ta način simbolično vrnil v Škofjo Loko, pa tudi v Slovenijo. Po odhodu iz domovine je namreč svoje kulturno delo nadaljeval v Argentini. Onkraj oceana je literarno kritično vrednotil vrsto slovenskih pisateljev, ki so bili doma zamolčani. Zamolčano pa je bilo tudi njegovo ime. Simpozij v Škofji Loki je tako tudi začetek sestavljanja slovenske literarne zgodovine, ko bodo morali strokovnjaki v Sloveniji vanjo uvrstiti imena, ki prav tako sodijo v slovenski kulturni prostor. Z Debeljakom so se torej odprla vrata v čisto nov svet slovenske literature. Povzetke razprav na simpoziju je pripravil Marko Jenšterle.

Tine Debeljak ml. —

Moj oče in Škofja Loka

Moj oče je bil ves navezan na svojo rojstno Loko. Ni je pozabil, čeprav je že kot mlad fant odšel iz nje v šole, dalje v službo, še dalje kot begunec na drug kontinent. Petdeset let je ni gledal s telesnimi očmi, a videl jo je jasno z duhovnimi, s tretjim očesom spomina in ljubezni. Vedno mu je bila navzoča rojstna Škofja Loka v pogovorih, v delih, kot center srečanj loških rojakov, čeprav sredi pampe ali velemestnega cementa.

Vedno in povsod se je s ponosom imel za loškega rojaka, ki mu je rojstno mesto pri srcu. Rad se je obdajal z ožjimi rojaki, ki jih je v Argentini kar precej, večkrat so se srečevali na raznih prireditvah in se pomenili o zadnjih novicah od doma. A ni ostal samo v takih prijateljskih odnosih, tudi v njegovem kulturnem delu je Loka dobila mesto, ki ji gre.

Že eni svojih prvih objavljenih pesmi v Domu in svetu leta 1924 je dal naslov Loka. Govori predvsem o nunskem samostanu, ki ga je dobro poznal, saj je bil rojen ravno pod njim, Jamnikov s Podnun. Pozneje je napisal vrsto pesmi, ki so jih deklamirali ali recitirali ob raznih loških slovesnostih ali počastitvah.

V prostorih škofjeloške knjižnice Ivana Tavčarja je še danes na ogled razstava knjig, fotografij in drugih dokumentov o delu in življenju dr. Tineta Debeljaka. - Foto: Gorazd Šinik

Dr. Helga Glušič —

Tine Debeljak kot literarni zgodovinar

Debeljakovo literarnozgodovinsko delo je raslo v času vzpona slovenskega ekspresionizma, ki se mu je odzival s študijami in problemskimi analizami. Med prvimi njegovimi literarnimi ocenami je bila predstavitev pesnika Vojeslava Moleta ob izidu pesniškega zbirke Tristia ex Siberia, kasneje oznaka pesniškega dela Antona Vodnika, mladega Ivana Preglja in vrstnika Srečka Kosovela. Tedanje literarno dogajanje, v katerega središče je Debeljak postavil prozo Ivana Preglja, je poimenoval »domačijski ekspresivni realizem«, ki mu zdi ustrezen pogoj za dobro literaturo, »ki kot naravna oblika življenja poudarja njegovo zdravje in etos«.

Tine Debeljak je svoje kritike in literarne študije po večini objavljal v Križu na gori, posebno tudi v Domu in svetu, krajše ocene pa v časopisu Slovenec, kjer je bil urednik za kulturo. V tem času je Debeljak pogosto opredeljeval svoja estetska izhodišča, med katerimi je zanimiva misel, da umetnostni zakoni niso odvisni od ideološke presoje.

Ob dejstvu, da je v drugi polovici njegovega življenja literarnozgodovinsko delo nastajalo v izrednih okoliščinah, vzbuja še večje spoštovanje.

Ladislav Lenček —

Debeljak kot kulturni delavec v zdomstvu

Čeprav je bil dr. Tine Debeljak eden urednikov kolikor toliko političnega tednika v izseljenstvu Svobodna Slovenija, se on sam domala ni spuščal v razpravljanje o vsakdanjih političnih problemih, dasi je vedno ohranjal odločno protirežimsko stališče. Kot vseskozi praktičen katoličan je bil protikomunist že iz verskega stališča, saj si ni mogel predstavljati slovenskega človeka v brezboštvu. Njegova življenjska potreba je bila sodelovati pri ohranjanju in razvijanju stoletnih, tudi verskih vrednot slovenskega naroda, in ta skrb je bila gonilna sila vsemu njegovemu kulturnemu delu v slovenskem izseljenstvu. On se ji je do kraja v polnosti predajal.

Dr. Tine Debeljak je večji del svojega življenja, nad 40 let, preživel v Argentini. Ne le v tej deželi živečim rojakom, ampak v vsej slovenski izseljenski skupnosti je bil duša kulturne zavzetosti, zvesti sodelavec, mentor literarnim ustvarjalcem, kulturni zgodovinar in literarni kritik. Vzdrževal je stike s pomembnimi izseljenskimi kulturniki drugih narodov, zlasti slovanskih. Če kdaj kdo govori o »slovenskem čudežu v Argentini«, je ta resnični lepi dosežek slovenske politične emigracije v Argentini predvsem zasluga kulturne dejavnosti dr. Tineta Debeljaka v argentinski slovenski skupnosti.

Alojz Rebula —

Debeljak prevajalec Danteja

Debeljak pristopa k Danteju v popolni zavesti, da mora biti prevajanje Božanske komedije predvsem poetično opravilo. Tukaj je treba reči, da je Debeljakova pesniška produkcija zbujala glede tega nekaj bojazni, in to zaradi nekega njegovega neumerjenega ekspresionizma, kontaminiranega z neizbranim, kaotičnim in baročnim jezikom. Ne, da ta jezik ni tu pa tam preniknil tudi v njegov prevod Pekla: toda v celoti je treba priznati, da je ta Debeljakov Pekel ne samo nad Debevčevim, ampak tudi nad Gradnikovim.

V primeri z drugimi prevajalci je pri Debeljaku mogoče najprej ugotoviti večjo avtonomijo v odnosu do izvirnika. Zdi se celo, da je Debeljak, ki je bil po formaciji slavist, bolj od drugih zaznal razloček, ki je med italijanščino Trecenta v Komediji in med nekim slovanskim jezikom, ki se je vrhu tega v glavnem izoblikoval v zadnjih sto letih, kakor je primer slovenščine. Pri tem pa moramo takoj poudariti, da se tudi Debeljak, nadaljujoč v tem tradicijo zvestobe slovenskih prevajalcev, spoštljivo, kakor se prevajalcu tudi spodobi, drži vsebine Dantejevega verza.

France Pibernik —

Retrospektiva Debeljakovega zgodnjega pesništva

Ko danes v domovini prvič širše predstavljamo poezijo dr. Tineta Debeljaka, se zavedamo, zakaj je tako, vemo, zakaj Debeljakova poezija za nas tukaj ni mogla obstajati. To v posebnem smislu drži za štiri Debeljakove pesniške knjige, ki so izšle po vojni v Buenos Airesu, in sicer Velika črna maša za pobite Slovence (1949), Poljub (1951), Mariji (1954) in Kyrie eleison - slovenski Veliki teden (1955). Buenosaireška literatura je bila v celoti težje dostopna, predvsem pa postavljena pod strogo režimsko cenzuro.

Kar zadeva začetke Debeljakovega pisanja, bi lahko rekli, da so bili nenavadno zgodnji. Sam je zapisal, da je že od prve gimnazije, to je od svojega 12. leta naprej, pisal, in sicer najprej prozo. Ta usmeritev je ostala nespremenjena najmanj do pete šole, kot je mogoče ugotavljati na osnovi ohranjenega letnika Domačih vaj 1918-19. V tem letniku je namreč ob dveh pesmih objavil kar deset črtic. Ker nam naslednji letnik Domačih vaj ni ohranjen, ne vemo, kdaj je Debeljak opustil prozo, pač pa lahko konstatiramo, da je v letniku 1920-21 kot sedmošolec objavil čez dvajset pesmi ob eni sami noveli.

Dr. Taras Kermauner —

Debeljakova Črna maša

Črna maša odpira vrsto vprašanj. Med njimi mnogo takšnih, ki doslej sploh še niso bila postavljena; ali pa vsaj z nedovoljšno nujnostjo. Najprej mislim na vprašanja med vero in kulturo. Kot prva jih načenjam tudi zato, ker me vse bolj obsedajo; ker sem prepričan, da so - ali postajajo - bistvena. Čisto kulturo imam ali za stvar visoko estetskega, prefinjenega užitka - območje (s)lasti - ali za larpulartistični, samozadostni, v relativno avtonomni sekciji družbenega delovanja obračajoči se institucionalni pogon; oboje skupaj da le tehnologijo kulture, tehnopoetiko, tehnokulturo.

Zdi pa se, da je tudi vera zunaj kulture roben primer; morda niti ne najbolj posrečen. Takšna vera teži v a(nti)kulture, celo v verski barbarizem - čeprav se sebi predstavlja in prakticira kot moralni in religiozni asketizem. Teži v pretirano zanikanje tega sveta. Ta svet je brez božje Besede prazen, izgubljen. Vendar je svet od Boga; Bog ga je ustvaril. Čeprav je človek od Boga odpadel - ne dokončno - in z njim do neke mere tudi svet, ne nehata biti božje delo.

Dr. Irena Mislej —

Likovna oprema Debeljakovih del

V knjižnem opusu dr. Tineta Debeljaka najde umetnostna zgodovinska stroka zelo redek primer dolgoletnega sodelovanja besednega in likovnega ustvarjalca, ki sta v številnih delih dosegla visokokvalitetno stopnjo simbioze obeh ustvarjalnih jezikov. Razlogov za tako izjemno soustvarjanje je več, gredo pa dlje od priložnostnega dogovora založb, temeljijo na globokem medsebojnem poznavanju značajev, ne nazadnje je treba opozoriti na sorodstvene vezi med obema, namreč Tine Debeljak in Bara Remec sta svak in svakinja. Pri Debeljaku pa opažamo prav posebno skrb za likovno opremo knjig in drugih knjižnih izdaj. Prav on je privabil takratno mlado umetnico - diplomantko zagrebške akademije, k ilustriranju knjižnih izdaj Doma in sveta.

Po odhodu iz domovine maja 1945, je Bara Remec v svojem bivanju po raznih taboriščih v Avstriji in Italiji, kot sama pravi »hodila okrog vedno s skicirko in svinčnikom v roki«. Motivi iz tega taboriščnega življenja se zrcalijo tudi v delih, ki so nastala veliko pozneje. Nekateri spomini - tako likovni kot vsebinski - se še danes pojavljajo v umetniških delih Bare Remčeve.

Marko Jenšterle —

Odnosi med Debeljakom in Kocbekom

Vzrokov za oddaljitev med Edvardom Kocbekom in dr. Tinetom Debeljakom je bilo več, eden najpomembnejših pa je bil ta, da je Debeljak menil, da gre Kocbek s svojimi potezami proti cerkvi po krizi v Domu in svetu (zaradi objave njegovega Premišljevanja o Španiji) predaleč. Še posebej se ni strinjal s Kocbekom tedaj, ko je le-ta na nekem sestanku dejal, da je treba spremeniti sistem. Debeljak je uredništvo Doma in sveta prevzel po smrti dr. Jožeta Debevca, s katerim je bil v sorodu. Že umirajoč je Debevec prosil Debeljaka naj prevzame uredništvo, saj bo lažje delal z založnico KTD, ker je bil predsednik Odar njegov sošolec.

Debeljak je torej rešil revijo pred propadom in se s tem nekako tudi postavil v opozicijsko vlogo do Dejanja, vendar je pri tem treba povedati, da v reviji ni več obnavljal spora, niti polemiziral z Dejanjem. Kocbek pa je Debeljakovo odločitev štel za oportuno dejanje. Še posebej zato, ker sta bila nekaj časa nazaj oba v istem taboru. Kocbek je namreč menil, da se je Debeljak s tem uklonil tistim katolikom, ki so na silo hoteli zatreti spor za svobodo kulturnega ustvarjalca.

Dr. Vilko Novak —

Moje sodelovanje s Tinetom Debeljakom

Na Tineta Debeljaka me je navezalo predvsem najino skupno delo, prevod Imreja Madacha Tragedije človeka iz madžarščine. Zaslugo za nastanek prevoda ima Niko Kuret, v tridesetih letih glavni ideolog novega gledališča pri nas, izdajatelj časopisa Ljudski oder, sam prevajalec in prireditelj sodobnih in starejših del za Založbo ljudskih iger. Prosil me je, da prevedem besedilo Tragedije človeka, toda oba sva videla, da je potrebno prevesti celo delo. Odločila sva se tudi za pomoč Tineta Debeljaka, ki je bil s svojim dotedanjim delom najprimernejši, da prelije prevod v pesniško obliko. V pozni jeseni 1940 je prevod prišel na svetlo kot izredna izdaja Založbe ljudskih iger, opremljen z lesorezi Dezsoja Fagyja. V Budimpešti je bil ocenjen kot najlepša knjiga med vsemi prevodi Madacha. Toda jeseni 1946 (ali kvečjemu v letu 1947) so vso zalogo najinega prevoda odpeljali v papirni mlin v Vevče. Nobena druga Debeljakova knjiga ni doživela tako barbarskega uničenja in najbrž nobena tako temeljitih in ugodnih ocen. Naj bo to povedano po toliko desetletjih v počastitev njegovega spomina, ki bo v njegovem delu preživel vse nekulturno sovraštvo!

Dr. Stanko Janežič —

Moja srečanja z Domom in svetom in s Tinetom Debeljakom

Za sodelovanje v reviji Dom in svet, ki sem jo že dalj časa z velikim spoštovanjem ogledoval, jo prelistaval in prebiral, sva se v poletnih počitnicah 1939 dogovorila z visokošolcem Tonetom Čokanom, ki je bil takrat že sodelavec revije. Kmalu sem poslal na uredništvo nekaj pesmi in črtic in te so bile v decembrski številki tega leta že objavljene. Sprejel jih je urednil Tine Debeljak in me tako vpeljal med sodelavce Doma in sveta. Seveda sem bil tega zelo vesel, uredniku Tinetu Debeljaku pa hvaležen za podano roko. Tine Debeljak je bil dlje časa tudi kulturni urednik Slovenca in včasih sem kaj napisal za kulturni obzornik tega dnevnika, zlasti o literarnem delu svojega nekoliko starejšega bližnjega rojaka Staneta Kocipra, ki je takrat vstopal v slovenski literarni svet s svojo domačijsko igro in pripovedjo.

Slovenci bi potrebovali nove Tinete Debeljake, ki bi v požrtvovalni ljubezni zbirali ob sebi nadarjene in zveste sodelavce ter tako, po vseh težkih in žalostnih preizkušnjah, skupno sooblikovali svetlejšo podobo slovenske družbe.

France Planina —

Pismo zborovalcem in simpoziju

Tineta sem poznal že takrat, ko je obiskoval otroški vrtec. Spominjam se, da je Tinko kasneje izredno rad prebiral knjige in v njih zlasti življenjepise pisateljev, tako kot učenec tedanje ljudske šole in kot gimnazijec. Spominov na prijatelja Tineta imam toliko, da o njih premišljujem ure in ure. Rad bi se udeležil zborovanja, a žal mi zdravstveno stanje tega ne dopušča. Zadnjega septembra sem stopil že v 90. leto življenja. Vendar imam to srečo, da sem dočakal Tinetovo vrnitev v slovensko kulturo in vrnitev osnovnih človekovih pravic. Moralna dolžnost slovenske javnosti je sedaj, da se primerno oddolži za desetletja pisateljevega trpljenja in ponižanja.

Kot edini še živeči član »podnunskega ceha« kljub starostnim tegobam uživam radost ob zavesti, da je iz te mladeniške trojke v Škofji Loki zrastel profesorski ceh in Muzejsko društvo. Žal pa Tinetu kasneje ni bilo mogoče več sodelovati in je sam s svojim pisanjem v tujini budil Evropo in svet za uveljavitev osnovnih človeških pravic.

Foto: Gorazd Šinik

DRAGAN PROLE: »K - 1«

Tomaž Kukovica

Kritika - gledališče - kultura - ideologija - psihoanaliza:

Norec in nuna — spodleteli poskus alternative

Predgovor

Kritika je področje, za katero je že zadnji čas, da se stopi na prste vsem stupidnostim, ki prihajajo iz občinstva. Vzrok stupidnosti je neznanje. Malo ljudi ve, da je kritika neke vrste kultura. A žal je to vrsta kulture, ki je ne poznamo dobro, oziroma se je zavedamo kot področje, ki vse pred sabo ruši.

Rušilnost kritike je absurd, saj kritika ne more biti negativna. O tem priča paradoks kritike. Zakaj kritika ne more biti negativna?

1. Ker predstava brez ocene kritika nima statusa predstave. (Kritikova ocena že s tem, da je, pomeni pozitiven element, ki eliminira negativnega).

2. Ker temeljni principi kritike kritiku naročajo, da se mora držati Aristotelovega pravilnika o nujnem in skupnem podajanju pozitivnih in negativnih faktorjev predstave.

A kako stopiti na prste neznanju, nevednosti? Pričujoča študija - kritika ima vse atribute prave, celostne ocene in je kot taka sama sebi namen. To ne pomeni, da je absolutna, temveč da je svobodna znanost, ki naj bi razbila enostranskost gledanja na problem kritike, ergo, ali gledanje s pozicije gledalca, ali s pozicije igralca, ali s pozicije kritika in ga celostno izoblikovala.

Študija je nastala decembra 1989, neposredno po premieri »Norca in nune« v izvedbi Gledališča ante portas, z namenom, da bi bila objavljena v »Telexu«. Ker usoda »Telexu« ni bila naklonjena in do objave ni prišlo, sem menil, da je tematika zastarela in kot stvaritev post-festum neprimerna za objavo.

Po uspehih »Ante portasa« in ponovni uprizoritvi dotičnega dela v mesecu septembru, sem se za objavo končno odločil. Čeprav mineva skoraj dobro leto od nastanka kritike do objave, pa je prišlo med tem časom tako s strani občinstva, igralcev kot tudi z moje strani do zdrave distance, ki pomeni apriorno določilo za vpogled v »področje«.

Razčlenitev

»Psihoanaliza ni nikakršno netendenciozno znanstveno raziskovanje, marveč terapevtski poseg; sama na sebi ne skuša ničesar dokazati, temveč le nekaj spremeniti.«[1] Terapevtski poseg v kulturo igranja in gledanja teatrskih predstav je nujen in neizbežen. Neizbežen zato, ker je v predstavi Teatra ante portas - Norec in nuna, prišlo zaradi »odsotnosti komunikacije«[2] med gledalci in igralci do lapsusa; le-ta pa je nujnost, da se na stvar gleda psihoanalitično.

Že sama fabula skuša skozi glavni objekt predstave - pesnika Walpurga - razrešiti spor med psihoanalizo in klinično psihiatrijo, kar ji ne uspe - zaradi pomanjkljivega, neuvidnega gledanja na problematiko:
- zgodbe,
- življenjske usode pisatelja Witkiewicza v povezavi z zgodbo.

Metoda reševanja pravega pogleda iz interpretacijskega kaosa je ena - psihoanalitična. Legitimnost psihoanalitične metode se izkazuje na lapsusu mearleau - pontyjskega izvora[3] - torej neuvidenju ključne točke predstave, ki se postavlja zaradi napačne metode - na norega pesnika Walpurga iz njegove diagnoze: dementia preacox. Čar lapsusa se kaže v:
- vidni nevidnosti oz. nerazumljivosti.

Na delu gledalčevega cogita je dvojna kulturna cenzura, ki prepove oz. je, že skozi vzgojni proces gledalca, le-temu onemogočila seznanjanje s tujkami in mu jih ostudila, da razum reagira nanje z nezavednim avtomatizmom preskočitve; torej, da neznane tujke raje preskoči, kot da bi jih proučil in spoznal. Tako se zopet potrjuje ugotovitev dr. Močnika, da je od Cankarja naprej samo domorodec[4] lahko tujec[5].

Napačna metoda kot učinek, kateremu vzrokuje, ideologija je napačno prenesla glavni objekt obravnave (predstave iz »diagnoze na postelji« na »pesnika na postelji«. Pomembna distinkcija za razumevanje je - kdo je na postelji - ker, če Walpurg ne bi zbolel za nevrozo (če nevroza genetske ne bi bivala v njem), potem ne bi bila oba »na postelji«.

Glavni objekt in center predstave je diagnoza: dementia preacox. »Če je (...) bistvo nevzroze v odvrnitvi od »drugega«, kar je videti značilno za stanja, ki jih zajemamo z oznako demantia preacox, so prav zaradi tega ta stanja za naša prizadevanja neozdravljiva.«[6] Tako Freud o dementii preacox, ki je zanj - očeta psihoanalize kot za klinično psihiatrijo neozdravljiva. Dementia preacox je ničelna točka, s tem je tudi centralna in izhodiščna pozicija ničelna.

Spor med klinično psihiatrijo in psihoanalizo oz. pristaši njunih metod je navidezen, že iz pozicije verovanja, saj o psihoanalizi kot metodi lahko - v predstavi - govorimo le pogojno - v trenutku, ko dr. Grün, zdravnik, ki zagovarja metodo psihoanalize, vé, da Freud vé.

Dr. Grün se oprime metode psihoanalize (čeprav vanjo ne verjame) zgolj zaradi kljubovanja antipatičnemu tekmecu dr. Burdygielu, pristašu metod klinične psihiatrije. Njegova poteza je fanatična; v psihoanalizo ne verjame, ker pa v primeru, če z njo ozdravi Walpurga, dobi mesto nadrejenega nad dr. Burdygielom, poskuša verjeti, da Freud vé.

Analitik in analizant

Značilnost vsakega psihoanalitičnega zdravljenja je konfrontacija analitika (zdravnika in analizanta) pacienta. Lacan analitika označi kot subjekta, za katerega se predpostavlja, da ve, analizanta, pa kot subjekta, katerega želja je želja drugega. Analizant hoče, da mu analitik pove, kaj je njegova želja, se pravi, da je »verovanjski moment (...) vštet v sam vednostni proces psihoanalize.«[7] Analitik sam lahko le pokrene proces psihoanalize, ne more ga razrešiti, ker je razrešitev delo analizanta, saj ko analizant reče analitiku, da mu pove, kaj je njegova želja in ko analizant »najde« material analitikove vědnosti, bo verovanjski moment odvečen. Tedaj se konstituira postavka pacientove ozdravitve.

V trenutku, ko v predstavi dr. Grün vé, da Freud vé, (da je psihoanaliza prav metoda zdravljenja), se vzpostavi postavka pacientove ozdravitve, vendar ne za pesnika Walpurga, marveč za dr. Grüna.

Walpurga ne more dobiti statusa psihoanalitičnega pacienta, ker med njim in dr. Grünom ne pride do koncentracije verovanjskega in vednostnega momenta med analitikom in analizantom. Dr. Grün bi v psihoanalitični situaciji nastopil kot pacient (Izključitev možnosti, da bi Grün nastopil kot analitik psihoanalize, temelji na naslednjih dejstvih: Grün ne pozna psihoanalize - ne zadostuje predpostavki analitika kot subjekta, za katerega se predpostavlja, da vé, da je dementia preacox ničelna točka pri zdravljenju.), ker ves čas veruje oz. želi, da bi Freud psihoanaliza uganila njegovo željo.

Freud, ki se skriva za psihoanalizo, v predstavi ni realna oseba, zato izpade analitik iz psihoanalitske pozicije, ki je dejansko ni. Dr. Grün je lahko sebi analitik in analizant; situacija nastopanja analitika in analizanta v eni osebi oz. avtopsihoanalizo Freud označi kot sredstvo reševanja lažjih motenj, nikakor pa ne nevroz.[8]

Freud, Lacan, Witkiewicz - Avtoerotika in Ojdipov kompleks

Skratka, spor med psihoanalizo in klinično psihiatrijo je navidezen oz. ga ni na polju predstave.

Aspekt zaostritve spora psihoanalize in klinične psihiatrije je mogoče pokazati z vpotegom pisateljevega osebno izpovednega elementa v igri. Podobnosti usod pesnika Walpurga in pisatelja Witkiewicza so očitne;
- umetniška naravnanost
- smrt.[9]

Povsem legitimna, čeprav v tem trenutku majava, analogija je označitev Witkiewicza kot nevrotika z diagnozo: dementia preacox. Legitimiteto dane izjave lahko iščemo v času in prostoru pisateljevega ustvarjanja in smrti, komparativno z usodo psihoanalize.

V letu 1924 datira nastanek Witkiewiczeve drame, hkrati se tedaj tudi psihoanaliza (Freudova šola) uveljavi in skristalizirajo se t. i. odpadniki psihoanalize. Omenjeno podatkovje avtor uporabi v delu »Norec in nuna«, kar se da umno, tako da so točke poljubljanja s psihoanalizo očitne:
- sestra Anna. Anna O[10] je Freudovo diskretno poimenovanje pacientke - analizantke.
- dementia preacox
- avtoerotika in biološka raven ljubezni.

Slednji točki poljubljanja s psihoanalizo sta ideološko determinizma, ki ju je režija nezavedno prezentirala kot premestitev. Skratka, če je bil Witkiewicz genetsko nagnjen k dementii preacox, potem je upal, da bo v psihoanalizi našel svoje ozdravljenje. Ob spoznanju, da je dementia preacox ničelna točka psihoanalize, (da je avtoanaliza neučinkovita), je bil že dober poznavalec psihoanalize, ki v svoji razočaranosti do nje v delu ne izpostavi Ojdipov kompleks kot temeljni; Ojdipov kompleks se v igri skriva v nezavednem, torej nam ni prezentiran in je nezavedno[11] in prezentirano, ker se nezavedno skriva - za avtoerotiko in biološko ravnijo ljubezni.

Walpurg ves čas leži na postelji - zvezan v prisilnem jopiču. Obdaja ga prazen prostor, pulzija in misel - na Anno. Ni idealnejšega prostora za masturbacijo od zaprtega oddelka sanatorija[12], a prisilni jopič onemogoča zadovoljitev. Želja po zadovoljitvi se veča in organon le-te se prenese iz rok na Anno.

Anna avtoerotični del izpolni na podoben način kot Walpurg, le da je označevalec drugi. Walpurgov označevalec je prisilni jopič, Annin - križ (simbolični penis). Misel - bolje rečeno - prisilne predstave sestre Anne, da je križ penis, so nemišljive za nuno. Ker se Anna zaveda svoje dvojne[13] pregrehe ob prisilnih predstavah pri pogledu na križ, je paranoična, ker ne vé, kaj storiti. (Anna vé, na čigav penis misli, a skuša misel potlačiti.) Rešitev nakaže Walpurg sam, ko predlaga Anni, naj mu križ da v spomin. A to je že dejanje post festum ali Witkiewiczev posmeh ameriški psihoanalizi.

Anna namreč že prej koitira z Walpurgom, kar dokazuje:
- da Anna ni potlačila v nezavedno prisilnih predstav,
- da se je spustila v a priori jalov projekt ameriške psihoanalize; predstavljanje analitika namesto objekta analizantove želje.

Walpurg je bil priljubljen pesnik Anne v času, ko sta se z zaročencem podajala na dolge sprehode in pesmi so bile povezava obeh. Sledila je zaročenčeva smrt in Annin odhod v sanatorij, kjer je postala nuna, priljubljeni pesnik pa pacient. Tako je prišlo do premestitve ljubezenskega objekta z zaročenca na Walpurga in brezupnega poskusa odprave frustracije ob zaročenčevi smrti s koitiranjem z Walpurgom.

Seveda bi teoretizirali še na drugih simbolih, toda potrebno je povedati bistveno, spor med psihoanalizo in klinično psihiatrijo je navidezen tam, kjer je napačno predpostavljen in pričakovan - pri Walpurgu, a vseeno obstaja. Jabolka spora je Anna; njene premestitve, dejanja, govor, kažejo na skriti Ojdipov kompleks v nezavednem, ki bi bil potreben psihoanalitične obravnave, a je izpadla. Tu se skriva paradoks; dr. Grün - fanatični privrženec psihoanalize, po uboju dr. Burdygiela (ubije ga Walpurg), ob zasedbi tako pričakovanega mesta primarija, na primeru Anne, (ki je trenutno legitimen primer za analizo), zaradi moralnega pritiska odpove. Skratka dr. Grün je v trenutku, ko naj bi se Annin primer bolezni reševal psihoanalitsko, ravnal moralistično; opustil je psihoanalizo in se oprijel klinične psihiatrije. Tu je spojni dokaz diagnoze kot glavnega objekta predstave in Witkiewicza kot dobrega poznavalca psihoanalize; točka sovpadanja psihoanalize in morale.

Morala ima v psihoanalizi mesto predsodka[14], ki mora pasti, da zdravljenje steče. Odvečnost morale v psihoanalizi oz. pogoj, da se o psihoanalizi govori brez prizvoka morale, je očiten, saj je analiza nezavednega sredstvo za ozdravitev analizanta. Paradoks morale je tu očitno na delu; če nasprotujemo ozdravljenju analizanta s »sredstvom« analize, potem zaradi svoje morale delujemo ne-humano, ne-moralno.

Witkiewicz problem morale v psihoanalizi in družbi s fabulo prav šolsko eksemplarično dojame. Postavi pa se vprašanje, ali je režiser dojel smisel fabule ali ne. Predstava na zastavljeno vprašanje očitno odgovarja negativno, kar spravlja pod vprašaj samozvano alternativnost gledališča[15].

Gledališka predstava predstavlja v celoti - telo, z vso dialektiko avtoerotičnega gledanja, ki se razmeji na naslednji poziciji:
- t. i. poziciji »gledati« in
- t. i. poziciji »biti gledan«.

Omenjena razdelitev hkrati pomeni ločnico alternative od normative. Alternativa mora imeti poleg predpostavljajočega »gledati« tudi zmožnost »biti gledan«. »Biti gledan« je pozicija alternative, ki lahko uvidi svojo budalnost.[16] Alternativa se razmerji od normative na njenem manjku.

Paradoks Gledališča ante portas je v patoloških poskusih izstopanja iz normativnih okovov (npr. klasična brechtovska postavitev), pri čemer ponavljalno v transferih kulture in ideologije padejo nazaj - na izhodišče; Gledališče ante portas je spodleteli poskus alternative.

SENKA BUDIMIR: PRIZEMLJENJE

1. *Freud, Mali Hans - Volčji človek, SH, Ljubljana 1989, str. 92*
2. *Levi-Strauss, Oddaljeni pogled, SH, Ljubljana 1985, str. 2*
3. *Mearleau-Ponty govori o treh pogledu kot o dvojnosti pogleda: 1. vidno (videti), 2. nevidno (gledati).*
4. *Če tujec napačno uporabi performativ, potem mu domorodci / intelektualci odpuste, ker ne vé, kaj govori.*
5. *Povzetek: Močnik, Beseda beseda, ŠKUC, Ljubljana 1985, str. 168-172*
6. *Freud, Mali Hans - Volčji človek, SH, Ljubljana 1989, str. 93*
7. *Močnik, Psihoanaliza v verovanju in vednosti, SH, Ljubljana, 1988, str. 251*
8. *Kar človek lahko razreši sam, so lažje motnje, nikakor pa ne nevroza, ki se je proti Jazu vzpostavila kot nekaj tujega; za obvladovanje nevroze za takega je potreben drugi, in da kodeč drugi lahko pomaga, tako daleč je nevroza ozdravljiva. Freud, Mali Hans - Volčji človek, SH, Ljubljana 1989, str. 92-93.*
9. *Witkiewicz je napravil leta 1939 samomor.*
10. *Pravo ime Anne O je Bertha Papenheim.*
11. *Lacanova teza: nezavedno je strukturirano kot govorica.*
12. *Vsakega jetnika pred daljšim odhodom v temnico opozore, da masturbacija slabi telesno moč.*
13. *Misel je po Biblji greh; ritual svete maše vsebuje tudi kesanje, kjer se začetek glasi: Priznam, da sem grešil - v mislih, besedah in dejanjih. Anna greši:*
    - ker misli: Bog - penis,
    - ker primerja Boga s penisom.
14. *Samovoljnosti v psihičnem splošno in nezanesljivost v izjavah otrok pa izvira iz premoči njihove fantazije, kakor izvira nezanesljivost izjav odraslih iz premoči njihovih predsodkov. Freud, Mali Hans - Volčji človek, SH, Ljubljana 1989, str. 9[illegible]*
15. *Izjavljalni moment, ki a priori [illegible] gira njihovo alternativnost, [illegible] označevalno obšli.*
16. *Povzetek zaključnega akorda [illegible] je R. Močnika, Postmoderna [illegible] ternativna, Ekran, št. 5-6, 7-8, Ljubljana 1985*

Lea Mencinger: Pogovor z igralcem Poldetom Bibičem

Na odru je doma resnica

Kranj - Kranjsko gledališko občinstvo ima to sezono redko priložnost uživati v odrski igri enega najvidnejših slovenskih dramskih igralcev Poldeta Bibiča in sicer kot potepuha Daviesav Hišniku Harolda Pinterja - in to v seriji abonmajskih predstav.

Začetek gledališče sezone v Prešernovem gledališču je v znamenju Pinterjevega Hišnika, katerega prvi abonmajski del se je že odigral, medtem ko bo druga polovica abonmajskih predstav na sporedu nekaj kasneje. Prav gotovo je bila pri teh predstavah dvorana vedno polna ne le zaradi izredno dobrih obeh domačih igralcev - Omana in Višnarja, pač pa predvsem zaradi Poldeta Bibiča. Ne zgodi se ravno vsako sezono, da tako markkanten igralec ljubljanske Drame uvede sezono v najmlajšem poklicnem slovenskem gledališču, kot zadnje čase pravijo kranjskemu gledališču.

Je bil kakšen poseben razlog, da ste izbrali abonmajsko vezanost že na začetku gledališke sezone?

"Izpadlo je tako, da na začetku sezone nisem zaseden, kot pravimo v gledališču. Saj veste, v tem poklicu delo ni razporejeno enakomerno, zgosti se v nekem obdobju, drugič je spet na pretek časa. Prav zdaj imam čas, pa sodelujem s Prešernovim gledališčem - resda prvič na tak način. Če seveda odmislim monodramo Življenje Luke D. na kranjskem odru, pa še pokojni Dare Ulaga je zraven igral Partljičevo Šolsko nalogo. Po drugi strani pa me je zanimal Pinter. Avtorja Hišnika sicer še nisem igral, poznam ga pa po nekaterih drugih delih, s katerimi so se ukvarjali moji študentje na Akademiji, ko sem tam še delal kot pedagog.

Pinter je vsekakor avtor, s katerim ima človek veselje. Tudi delo v gledališču je zelo dobro potekalo, majhna ekipa treh igralcev, režiser, dramaturginja, scenograf se je izredno dobro ujela. Igra je sploh imenitna, vloge krasne, tudi moja kolega sta zadovoljna z delom, to že vem - sploh je vse tako imenitno izpadlo, da se kaj takega le redko dogaja."

Za gledališče nenehno govorijo, da kaže in mora kazati zrcalo življenju. Kaj pa je naloga igralca?

"Danes je pač tako. Ne avtor, ne igralec, režiser s svojimi domislicami je 'glavni'. S tako imenovanim novim branjem, kar pa po moje ni nobeno branje, pač pa nekakšno izmišljanje ob avtorju, nastane pa nekaj površnega, raztresenega - pravijo pa, da učinkovitega. Zato ta novi teater tudi doživlja uspeh. Moderni režiserji nekaj dodajo, eni več drugi manj, pa nastane uspešna predstava. Nič ne očitam temu novemu branju v teatru, le ugotavljam, da se je pač zdaj delo v gledališču spremenilo, nov slog, ali kaj, bi temu rekel. Samo jaz nisem za tak novi slog, enostavno ni mi všeč. Sem za to, da se avtorja spoštuje, tako kot je to bilo nekdaj in najbrž bo spet vse prišlo znova nazaj. Zdaj režiserji delajo proti besedilu in ne z besedilom.

Jamnik je že take vrste režiser, ki še ostaja veren avtorju besedila, zato sem se tudi dobro počutil v kranjski ekipi. Enostavno je bral Pinterja, ni pa bral sebe proti Pinterju, kot je sicer danes v modi in to mi je zelo všeč. Dosti bolj kot pa sodobna gledališka improvizacija, pri kateri se režiserji požvižgajo na avtorja, razbijejo delo in se na ta način 'avtorsko' uveljavljajo. Ker pač niso dovolj ustvarjalni, da bi sami ustvarili svoje delo, gredo in pokvarijo drugo igro."

"Jaz bi rekel, da je igralec teater. Res je danes že marsikaj drugače, ko je teater pravzaprav prišel v roke režiserja. Na ta način, vsaj mislim tako, teater ne more biti ogledalo družbe. Morda sem malo starokopiten, kar zadeva pogled na teater. Všeč mi je teater, ki ga skorajda ne poznamo več, 'šmirantski' teater mu rečemo, poznamo ga pa tudi kot potujoče gledališče. Skratka pri srcu mi je glumaški, komedijantski teater, malo ciganski, tak je res držal zrcalo družbi - ker je bil družbeno nekako izobčen, pa si je marsikaj lahko privoščil."

Takrat so igralci ustvarjali teater, danes ga pa režiserji?

pač v vrsto igralcev, ki niso vezani na nekatere zveneče vloge. Ni me na primer nikoli zanimal Hamlet do te mere, da bi ga hotel igrati. Vloge pač ne izbiram po tem, kako imenitna je, pač pa po tem, če je zame zanimiva. Morda to res ni tako slavno, kot pa igrati Hamleta, s tem se pač pride v gledališko zgodovino. Toda tudi Polonij je zanimiva vloga in to sem igral. Je pa tako, da mora tudi igralec nenehno sklepati kompromise - kot tudi sicer v življenju vedno delamo - in se prilagajati igralski skupini, s katero

pač delaš. Sicer pa se mi zdi, da morda res nisem še naredil vsega, kar bi lahko, pa ne mislim ravno na vloge, pač pa na vse, kar zadeva teater."

V svojem dolgem in uspešnem nastopanju na odru, če ostaneva le pri gledališču, ste upodobili celo vrsto imenitnih vlog, sijajnih likov. Je ostalo med načrti tudi kaj takega, kar ste si vedno želeli delati, pa doslej še niste prišli do, recimo, življenjske vloge?

"Nikdar nisem imel želje po kakšni posebno vlogi. Sodim

Kakšna se vam zdi sedanja podoba slovenskega teatra? Ob vrsti novitet še vedno ne pozabljamo na klasiko, na Cankarja?

"Slovenska dramatika je bila v zadnjih letih zelo uspešna, ni dvoma. Cankarja še vedno igramo, najboljše, kar se danes lahko naredi, so seveda Hlapci - zaradi aktualnosti. Za gledališče je vedno dobro, da se takoj odziva na dogajanja v družbi. Kako se bodo sodobni pisatelji in dramatiki odzivali na stvari, ki se zdaj dogajajo, ne vem. Občutek imam, da so vsi še majčkeno zbegani. Vsi smo pač hoteli imeti novo družbo, demokracijo, zdaj pa spet nismo čisto zadovoljni. Smo še navajeni, da smo v časih socrealizma, kakor ga že imenujemo, stvari pripovedovali v metaforah, ko naravnost nismo smeli reči. Ne vem, če je to, kar se zdaj dogaja v družbi, kaj posebno zanimivo za gledališče. Za Partljiča in njegove ostre komedije je materiala vsekakor dovolj."

Se vam zdi, da se bo gledališče bolj obrnilo h klasiki kot doslej?

"Mislim, da ne, klasika je bila vedno del teatra in bo tako tudi naprej. Gledališče in mi vsi bomo zajeli sapo in vse bo šlo lepo naprej. Še bodo nastajale dobre igre; ta čas jih pač ni, toda nastale bodo, zagotovo."

Kar nekaj časa ste ob igranju še predavali na Akademiji za gledališče, radio, film in TV. Ali je učenje drugih o igralstvu bogatitev samega igralca?

"Zame je bilo to delo zanimiva izkušnja, pri kateri pa sem spoznal, da dveh stvari naenkrat ne morem dobro opravljati. Za vso univerzo velja, da profesorji veliko bolj hodijo okoli, kot pa predavajo študentom, saj se morajo kot univerzitetni profesorji potrjevati. Pri igralskem poklicu je to vse še toliko težje. Dobro sem čutil, da me študentje potrebujejo, po drugi strani pa nisem mogel biti kaj dosti na akademiji. Včasih je bilo drugače, ko so bili znameniti igralci lahko tudi profesorji na akademiji, saj so se lahko potrjevali le z eno vlogo na leto. Današni igralec pa ima še televizijo, film, vse to nas priklepa in posrka ves čas in tudi ena gledališka vloga sploh ni dovolj.

Nasploh pa šole ne maram. Vzgoja je tako pomembna stvar v življenju, da ne sodi v tako birokratske okvire kot šola je. To me je tudi ves čas mojega pedagoškega dela tudi motilo, pa predpisi, pa samoupravljanje. Vzgajati je pač treba z ljubeznijo, z odnosom do ljudi, ki te poslušajo, ne pa z odnosom oblastnika, ki se izživlja nad tistimi pod sabo - učenci, študenti. Idealno je, če si učenec izbere učitelja, pri katerem se hoče učiti in obratno. Če bi jaz imel take možnosti, bi se marsičesa lahko bolje naučil, sicer pa nas je večina imela take izkušnje s šolo."

Bi imeli zasebno igralsko šolo?

"To bi bilo sicer idealno, to so imeli nekdaj in še imajo drugod po svetu. V šolo bi prišli tisti, ki bi izbrali mene za učitelja in sam bi izbral svoje učence. Sicer pa - to je le predpostavka. Mislim, da sem že prestar za kaj takega, naj to delajo mlajši. Danes tako ali tako ne bi imel za svoje študente niti minute časa, oddan sem na vse strani. Glejte zdaj igram v Prešernovem gledališču, hkrati snemam nadaljevanko za hrvaško televizijo Dirigenti in mužikaši... Morda kdaj kasneje še kaj takega pride na vrsto. Toda kdaj kasneje?"

Imate še kaj časa za politiko? Pred volitvami ste se angažirali pri tem oziroma je politika angažirala vas.

"No, res je politika izbrala mene, sicer pa smo bili bolj ali manj vsi z bolj znanimi imeni vaba za volilce in to pri vseh strankah na enak način. Pa nič hudega. Mislim pa, naj se s politiko ukvarjajo tisti, ki se na to spoznajo."

So politiki tudi igralci?

"Ne, igrati v življenju ali na odru - to je velika razlika."

Je igra na odru resnica?

"Kar je na odru, je resnica. Tu ni pretvarjanja, vse, kar naredim, moram narediti z največjim poštenjem, kar ga premorem. Tudi če igraš nekaj, kar je v nasprotju s tvojim siceršnjim prepričanjem v življenju, je to treba zares in pošteno zaigrati, kot da je vse to res in tvoje, tvoja resnica. Težko z besedami povem vse to, nisem noben teoretik. Oni znajo lepo povedati, pa jih tudi večkrat ne razumemo - tako kot mene ne. V vsaki vlogi je pač treba poiskati resnico, ki je seveda dobra ali slaba resnica. Toda do vsake je v pravem igralcu neka velika toleranca, močno razumevanje do vsega sveta, do ljudi, do vseh resnic. Če nekaj igram, potem moram tisto verjeti, da potem gledalci verjamejo meni, v bistvu pa verjamejo resnici. Morda se sliši zamotano, pa ni. Zato tudi gledalci hodijo v gledališče. In mi igralci tudi."

Foto: Gorazd Šinik

Mija Mravlja

NA ZAHODU NIČ NOVEGA?

Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj v Zvezni republiki Nemčiji in na Švedskem.

Začetek letošnje sezone je bil zares v švedskem slogu. Najprej zborovodski seminar in odmevni koncerti s priznanim švedskim dirigentom Ericom Ericsonom, nato pa gostovanje v Zvezni republiki Nemčiji in na Švedskem.

Le dva dneva smo zajemali sapo po Ericsonovem odhodu, nato pa samo se veselo zbasali v avtobus in odfrleli. Nočni skok preko Avstrije, nerazumljivo zadrževanje »vzhodnjakov« - tudi nas - na avstrijsko-nemški meji; München zviška ignoriramo in se ustavimo v manjšem srednjeveškem mestu Rotenburg blizu Nürnberga. Opazimo, kako morajo biti urejana stara mestna jedra, ogledamo si muzej - tudi srednjeveških - mučilnih naprav in si privežemo dušo z Brucknerjevo Ave Mario v rotenburški cerkvi in Planinsko na mestnem trgu.

Potem naprej do Wittna, kjer se srečamo s starimi prijatelji, moškim zborom Glück auf! Witten - Bomerholz in zapojemo na koncertu v mestni koncertni dvorani, po kakršni v Kranju zaman vzdihujemo že vrsto let. Wittenčanom smo se predstavili s programom, ki ga je z nami izpilil Eric Ericson, le da tokrat z našim Tomažem, na klavirju pa nas je spremljala domačinka kitajskega rodu.

Naslednji dan nadaljujemo pot preko Danske na Švedsko - po kopnem, po morju, po kopnem, po morju in spet po kopnem. Naša končna postaja je Nybro - mesto na jugu Švedske. Tam deluje cerkveni mešani zbor, ki je pred dvema letoma gostoval tudi v Kranju. Gostitelji so nam pripravili dva celovečerna koncerta v protestanskih cerkvah v Nybru in Mönsterasu ter opoldanski nastop v stolnici v Kalmarju. Povsod so poslušalci z zanimanjem spremljali naše koncertiranje in tudi slovenske umetne in ljudske pesmi so bile deležne zadostne pozornosti. Švedskim poslušalcem smo se predstavili z deli Claudia Monteverdija, Iacobusa Gallusa, Jakoba Ježa, Lojzeta Lebiča, Uroša Kreka, Angleža Ralpha Vaughana Williamsa, Šveda Oscarja Lindberga, Finca Einojuhanija Rautawaara in slovenskimi ljudskimi pesmimi. Kot pravi gostje smo vedno dodali tudi dve švedski ljudski pesmi.

Seveda smo se šli tudi turizem. Mesto Nybro ima 14.000 prebivalcev in je zagotovo tipično malo švedsko mesto. Povsod je dovolj zraka in prostora, v mestu je raje manj kot preveč prometa, mestno središče je namenjeno le pešcem - nakupovalcem. Hiše so majhne, lesene, saj Švedi svojega visokega življenjskega standarda ne kažejo v zidovih. A imajo vse: cerkev, mladinski hotel, kamp, kitajsko restavracijo... življenje teče lepo in brez naglice, ljudje so prijazni in Kranjca srečaš povsod - tudi v Nybru jih je kar nekaj. Tem so se ob slovenskih ljudskih pesmih še posebej zarosile oči.

Nybro z okolico je center švedske steklarske industrije. Obiskali smo eno izmed steklarskih tovarn v Orreforsu in posebej ženske smo se dodobra navzdihovale nad bogastvom oblik švedskega kristala. Tudi marsikatero kranjsko gospodinjstvo bo obogateno z njihovimi čudovitimi izdelki.

Poleg Nybra smo si ogledali še zgodovinsko mesto Kalmar z mogočnim renesančnim gradom in se po najdaljšem evropskem mostu - 6 kilometrov popeljali na drugi največji švedski otok Öland, prebogat z različnimi živalskimi in rastlinskimi posebnostmi. Pravijo, da je otok gotovo »priplaval« iz Sredozemlja.

Vračanje domov je trajalo dva dni in dve noči - vse v avtobusu. A pestrosti je bilo tudi tu dovolj. Velikanski trajekti, ki prevažajo avtobuse, vlake, tovornjake, osebne avtomobile in ljudi med Švedsko in Dansko, so ena sama velika brezcarinska prodajalna in prav nič težko se ni izgubiti v njih. Dansko glavno mesto Köbenhaven nas je ob mraku k sreči pričakalo z že zaprtimi trgovinami, tako da smo lahko tudi le v treh urah začutili njegov utrip, se navdušili nad njim in sklenili, da se bomo z njim še srečali.

Ko zapuščamo Dansko, se zavedamo, da se je stara Evropa medtem spremenila. Pred tremi dnevi smo potovali skozi eno Nemčijo, zdaj smo v združeni. Na Zahodu je le nekaj novega.

ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

ODSLEJ TUDI OB NEDELJAH

Prodajni center BRITOF pri Kranju je odslej odprt tudi ob nedeljah od 8. do 11. ure.

Obiščite nas!

VSAK DOBER GOSPODAR NIMA SVOJE IMOVINE SAMO ZAVAROVANE, AMPAK TUDI VAROVANE!

1

Prvi korak vsake zaščite premoženja temelji na spoznanju potrebnosti po zaščiti in po pravilni izbiri različnih metod, kombinacij ukrepov, storitev in sredstev.

2

V podjetju Varnost Kranj imamo sposobno ekipo sodelavcev - strokovnjakov za prepoznavo in odpravo nevarnosti, ki grozijo vaši imovini. Na voljo smo vam z vsemi nasveti in uslugami.

3

Z dolgoletnimi izkušnjami in s pomočjo najmodernejših tehničnih pripomočkov opravljamo:

1 preventivno fizično - tehnično varovanje premoženja pred uničenjem, poškodovanjem in drugimi nevarnostmi

2 sodobno in varno prevažamo in spremljamo denar v gotovini, zaupne dokumente, vrednostne papirje, dragocenosti ipd. z lastnimi sodobnimi namenskimi vozili

3 nudimo vse vrste tehnično - elektronskega varovanja industrijskih objektov, prodajnih in skladiščnih objektov, stanovanjskih hiš, stanovanj, z možnostjo povezave na računalniško operativni center »INFRANET« sistema z intervencijskim ukrepanjem.

Pokličite nas po tel. 28-684, 22-762, telefax 22-726

Nudimo vam usluge evropske kvalitete!

V sodelovanju z zavarovalnico TRIGLAV

VARNOST Kranj, p. o. Podjetje za varovanje premoženja C. JLA 16, Kranj

MI SMO Z VAMI!

Zato smo tu.
Da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali obnovi doma.
Tu smo.
S celovito ponudbo gradbenih materialov, stavbnega pohištva, keramičnih izdelkov.
Z resnično veliko izbiro blaga.

MI SMO Z VAMI V VAŠEM MESTU!

lesnina
LGM les gradbeni material

Kranj - Primskovo
tel.: 26-076 ali 23-949

Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure.

Elita — Volna — Elita — Volna

izredna ponudba - vse uvoz

3500 različnih gumbov

3500 različnih nians sukancev

500 različnih nians zadrg od 12 do 70 cm

Elita 35 **oktobra**

še dodatna presenečenja!

VIC MLADI VOZNIK

»VIC« — MLADI VOZNIK d. o. o.,
Podjetje - Center za izobraževanje voznikov vozil na motorni pogon
Zlato Polje 1,
64000 Kranj

Obvešča kandidate, da vpisuje v tečaj CPP s tehniko vožnje za A in B kategorijo. Kandidati z že opravljenim tečajem lahko takoj začnejo s praktično vožnjo na novih vozilih Citroen AX.

POZOR!

V mesecu oktobru 1990 boste odšteli za eno uro praktične vožnje samo 130,00 din, dijaki in študentje pa 120,00 din.
To pa še ni vse!!!
Za vse dodatne informacije pokličite po tel.: 23-619 vsak dan med 8. in 16. uro, ob sobotah med 8. in 12. uro.
Pokličite, pričakujemo vas!!!
Čakata vas strokovnost in prijaznost!

KMETIJSKA TRGOVINA Cegnar

Franc Cegnar
Virmaše 80
64220 Škofja Loka
Tel.: 064/633-881

Spoštovani,

odprli smo novo trgovino z namenom, da vam prihranimo čas in denar.
Naša ponudba je sedaj še skromna, vendar pa jo bomo z vašimi željami obogatili.

Trgovina je odprta:
vsak dan od 8. do 17. ure
ob sobotah pa od 8. do 12. ure

Za obisk se priporočamo!

gozdno gospodarstvo bled

Mehanična delavnica
Spodnje Gorje 1
Telefon 064/77-313

Lastnike traktorjev, kamionov, gozdarske in kmetijske mehanizacije

OBVEŠČAMO,

da v naši delavnici popravljamo in servisiramo vso našteto mehanizacijo.
Popravilo vam bomo naredili hitro in po konkurenčnih cenah.

NA VAŠO ŽELJO PRIDE NAŠ MEHANIK TUDI NA TEREN.

Pokličite nas po telefonu 77-313 vsak dan od 6. do 14. ure (tudi ob sobotah).

Prepričajte se o kvaliteti naših uslug!

Ženska oblačila, ki polepšajo jesen in naredijo zimo toplejšo

GORENJSKA OBLAČILA

Gorenjska oblačila Kranj, p.o.
Podjetje za proizvodnjo ženske konfekcije
64000 Kranj, Cesta JLA 24/a
Telefon: (064) 26 261; Telex: 34628; Telefax: 21 676

Gozdarstvo v primežu starih zakonov in pričakovanih sprememb

Gozdarji zavračajo očitke, da so osiromašili gozdove

V Gozdnem gospodarstvu Kranj zatrjujejo: "Čeprav se zdaj seka več, kot se je pred tridesetimi leti, so lesne zaloge višje za 70 odstotkov."

Kranj, 16. oktobra - Da je gozdarstvo v prehodnem obdobju in v nekakšnem primežu starih zakonov in pričakovanih sprememb, se kaže na različne načine, v Gozdnem gospodarstvu Kranj med drugim tudi v tem, da se je precej zmanjšala oddaja lesa iz zasebnih gozdov, da je zakon o začasni prepovedi sečnje lesa zajel polovico družbenih gozdov, da stari zakon velja samo še formalno, novega pa ni... O teh in drugih gozdarskih vprašanjih in problemih smo se pogovarjali z Milošem Martinovičem, direktorjem Gozdnega gospodarstva Kranj, in Janezom Ponikvarjem, direktorjem TOK-a Preddvor.

Kaj sta povedala o...

...o oddaji lesa

Tri četrtine slovenskih gozdnih gospodarstev nima problemov z odkupom lesa iz zasebnih gozdov, v kranjskem je ta problem precejšen. Ponavadi smo do sredine oktobra že 85-odstotno izpolnili letni načrt odkupa lesa pri kmetih, letos smo za zdaj šele pri 60 odstotkih. Gre za izpad 20.000 kubičnih metrov lesa. Čeprav zakon formalno še velja, so nekateri razprave o prostem trgu z lesom razumeli, kot da je trg že prost, drugi ne sekajo in čakajo, kaj bo prinesel novi zakon. Da oddaja zaostaja za načrtom, smo precej krivi tudi sami, ker smo maja in junija zaradi likvidnostnih težav lesne industrije plačevali les šele v 70 do 90 dneh. Junija so se razmere nekoliko izboljšale pa tudi v gozdnem gospodarstvu smo spoznali, da dolgi plačilni roki odbijajo kmeta od oddaje lesa.

Avgusta in septembra nam je že uspelo, da smo roke nekoliko skrajšali, zdaj pa je tako, da kmetje dobijo denar za oddani les že po 20 do 25 dneh. Upamo, da bo tako tudi v prihodnje, vendar lahko samo upamo, ker smo odvisni od tega, v koliko dneh dobimo denar od lesne industrije in tudi sicer od tržnih razmer.

...o oskrbi z lesom

Lesa, še zlasti kakovostnega manjka, in je po njem precejšnje povpraševanje. Tudi tako opevani uvoz lesa od vetrolomov v Švici, Nemčiji in v Franciji ne more nadomestiti domače surovine pa tudi finančno ni tako zelo zanimiv. Kličejo nas kupci iz Italije, sprašujejo po goleh, ponujajo tudi za 20 odstotkov višje cene, kot so bile doslej, vendar jim ne moremo ustreči.

...o cenah

Cene hlodovine smo v zadnjem času dvakrat povišali. Avgusta smo jih povečali tako, da smo v svojo škodo in škodo gozda zmanjšali prispevek za biološka vlaganja, za gozdne prometnice in za gozdarsko službo s 33 na 25 odstotkov, oktobra pa smo jih dvignili še za deset odstotkov, razen za celulozo, za katero nam v predelovalnih obratih zatrjujejo, da je že zdaj predraga.

...o moratoriju

Zakon o začasni prepovedi sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih, ki ga je slovenska skupščina sprejela julija letos, je v Gozdnem gospodarstvu Kranj zajel približno polovico vseh družbenih gozdov: v tozdu Škofja Loka 70 odstotkov, v tozd Preddvor 50 odstotkov in v tozdu Tržič 30 do 35 odstotkov. Samo letos bo izpad dohodka 10 milijonov dinarjev, za milijon dinarjev smo na republiko že postali zahtevo za povračilo izdatkov, ki smo jih imeli zaradi moratorija. Letos bomo še nekako preživeli, tudi na račun manjše skrbi za gozd, vprašanje pa je, kaj bo v prihodnjih letih.

Ker je moratorij sprejela skupščina, smo ga gozdarji sprejeli kot ukrep, ki ga je treba spoštovati, vendar smo pričakovali, da bo vlada hkrati sprejela tudi nekatere druge ukrepe in predvsem odgovorila na vprašanje, kako naj gozdarstvo dela in se organizira v prehodnem obdobju, kako bo država na korekten način reševala problem odvečne delovne sile...

...o spremembah gozdarske zakonodaje

Zavzemamo se za ločitev strokovnega gozdarskega dela od podjetništva in za ustanovitev javne gozdarske službe, ki bi skrbela za strokovno gospodarjenje z zasebnimi in družbenimi gozdovi in za uveljavljanje družbenih interesov. Kot kažejo razprave, je za zdaj najbolj problematično, kako zagotoviti denar za vlaganja v gozdove, ki so zaradi naravnih ujm in umiranja potrebni še večje nege in varstva kot doslej. Na kmetijah, ki so življenjsko odvisne od gozda, brškone ne bo težav pri strokovnosti gospodarjenja, težje bo tam, kjer jim je gozd samo lastnina. Na območju temeljne organizacije kooperantov Preddvor je šest tisoč lastnikov gozda, med katerimi je samo pet odstotkov takih, ki imajo več kot deset hektarov gozda. Razdrobljenost je velika, povprečna gozdarska posest obsega 2,4 hektara, podobno pa je tudi na drugih območjih gozdnega gospodarstva.

...o prosti prodaji lesa

Gozdarji ji ne nasprotujemo, že pred leti smo jo zagovarjali in jo še zdaj. Bojazni, kaj bo prinesla prosta prodaja, ni med nami, več jo je med kmeti, ki vedo, da s prodajo kakovostnega lesa ne bo problemov, sprašujejo pa se, kdo bo odkupil tudi slabši, manjvredni les. Za zdaj še nismo slišali za trgovca, ki bi se ukvarjal s preprodajo celuloze, goli, tanina, v Gozdnem gospodarstvu Kranj pa je približno polovica lesa slabše kakovosti.

...o očitkih

Gozdarji ne moremo sprejeti očitkov, da smo z gozdovi slabo gospodarili in da smo jih osiromašili. Kako smo gospodarili, dovolj pove podatek, da zdaj sekamo več, kot smo pred tridesetimi leti, zaloge lesa pa so 70 odstotkov višje kot nekdaj.

...o denacionalizaciji

Procesa ne zaviramo in ga ne bomo, želimo pa, da bi bilo vračanje razumno in postopno in da bi gozdove najprej dobili tisti, ki so od njih življenjsko odvisni. Prednost bi morali imeti kmetje, kazalo pa bi razmisliti tudi o tem, da bi z gozdom gospodarsko okrepili manjše kmetije in "polkmetom" omogočili, da ostanejo doma in sprostijo delovna mesta v tovarnah. ● **C. Zaplotnik**

Med starim in novim

Gozdarski sistem s kardeljansko-samoupravljalsko organiziranostjo, kakršna je veljala vrsto let, in s katero niso bili zadovoljni niti gozdarji, se podira; na "ruševinah" pa nastajajo zametki novega, s katerim naj bi se v Sloveniji približali dobrim evropskim zgledom. Za gozdna gospodarstva zdaj ni lahko, so v nekakšnem prehodnem obdobju, ko vsaj formalno še vedno velja zakon o gozdovih (gozdarji pa naj bi bili prvi, ki bi ga spoštovali), praksa pa na podlagi najavljenih sprememb ter novih rešitev in spoznanj že ubira svoja pota. Da bi bilo prehodno obdobje še težavnejše, sta prispevala zakon o začasni prepovedi sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih, ki je v kranjskem gozdnem gospodarstvu zajel polovico družbenih gozdov, v blejskem pa še precej več, ter napovedi o vračanju nacionaliziranih, zaplenjenih ali kako drugače krivično odvzetih gozdov prejšnjim lastnikom. Vrelišče dviguje tudi spoznanje, da se bodo gozdna gospodarstva po vseh lastninskih, organizacijskih in drugih pretresih znašla pred težko rešljivim problemom, kam z odvečno delo silo. Nekatere ocene kažejo, da jih bo polovico preveč, najbolj "črne variante" pa napovedujejo, da bo presežek še večji.

Čeprav je pogosto slišati očitke, da gozdna gospodarstva nasprotujejo gozdarskim spremembam, pa je vendarle treba reči, da so nekatere spremembe, za katere je dala pobuda kmečka zveza, sprejeli "odprtih rok", tudi zato, ker so jih poskušali že uveljaviti v preteklosti, a jim politika tega ni omogočila in dovolila. Samo en primer: čeprav so gozdarji po tihem podpirali ustavno opredelitev, češ da je les edini "pridelek", ki ga mora kmet obvezno oddati gozdnemu gospodarstvu, pa sicer niso bili zadovoljni z zakonsko rešitvijo, da so strokovno gozdarsko delo, trgovina z lesom in nadzor pod isto streho in da se gozdarji (naenkrat) pojavljajo v treh različnih vlogah - kot strokovnjaki, trgovci in policaji. Seveda pa iz enotnih stališč ob nekaterih vprašanjih še ni mogoče sklepati, da se gozdarske spremembe uveljavljajo brez odporov in da ni več razlik v mišljenju. Nasprotno: razlike so, tudi med člani komisije, ki naj bi pripravila osnutek novega gozdarskega zakona. Kdaj bo ta zakon ugledal luč sveta, je težko napovedati, še posebej zato, ker je sedanji zakon nastajal kar sedem let. Hiteti tudi zdaj ne kaže, bolje bi bilo, če bi za prehodno obdobje sprejeli začasne rešitve, potem pa v miru napisali nov zakon. Slabo bo, če ga bo pisala politika, in dobro, če bo imela glavno besedo stroka. ● **C. Zaplotnik**

Gospodarjenje z divjadjo

Uskladiti medsebojne interese

Ljubljana, 16. oktobra - V Sloveniji je približno 23 tisoč lovcev, ki v 411 lovskih družinah upravljajo z več kot poldrugim milijonom hektarjev lovnih površin. Člani slovenske lovske organizacije, ki deluje že 83 let, so v preteklosti uspešno opravljali svoje poslanstvo, so med drugim ugotovili na skupščini Lovske zveze Slovenije konec minulega tedna v Ljubljani.

Na letošnjem zboru so tudi ocenili, da je lovska organizacija sposobna skrbeti za živalske vrste in izpolnjevati vse zakonsko predpisane naloge v zvezi s tem. Oceno so podkrepili z ugotovitvijo, da je našim lovcem uspelo ohraniti nekatere živalske vrste, ki so drugod večinoma izumrle; to gotovo ne bi bilo mogoče brez strokovnega in načrtnega dela. Zato so odločno zavrnili očitke iz vrst gozdarjev in kmetov o čezmernem naraščanju divjadi zaradi nesposobnosti lovcev. Za takšne razmere so med drugim krivili tudi večletne mile zime, zaradi česar je bila okrnjena naravna selekcija divjadi.

Obenem so na skupščini sklenili, da bo Lovska zveza Slovenije predlagala republiškima sekretariatoma za kmetijstvo in gozdarstvo sodelovanje pri oblikovanju nove zakonodaje. Le tako bo namreč moč zgladiti dosedanje nesporazume okrog števila divjadi in uskladiti medsebojne interese pri gospodarjenju z živalskimi vrstami. ● **S. Saje**

Štrajk v kranjski Mlekarni

Nezaupnica vodstvu

Kranj, 17. oktobra - Nezadovoljstvo z vodstvom, ki se je med delavci Mercator Mlekarne zadnja dva meseca samo stopnjevalo, je v torek preraslo v (opozorilno) stavko, med katero so delavci s tajnim glasovanjem dali nezaupnico celotnemu vodstvu. Od 85 delavcev, kolikor se jih je udeležilo glasovanja, jih je bilo 77 za odstop vseh petih članov vodstva, peterica pa za odstop štirih. Ko so bili znani rezultati glasovanja, je direktor Miro Križnar skupaj z ostalimi člani vodstva pod pritiskom delavcev odstopil. Delavski svet je na seji v sredo imenoval dva nova člana petčlanske skupščine Mlekarne in za v.d. direktorja predlagal Ivano Valjavec, ki jo je skupščina, v kateri so štirje predstavniki Mlekarne in en zastopnik Mercatorja, tudi izvolila. "Mlečni udar" ni povzročil zastojev v predelavi in motenj v oskrbi.

Mlekarniški sindikat, ki ga vodi Joža Snedic, je v torek opoldne organiziral opozorilno stavko, na kateri so delavci zahtevali od vodstva izboljšanje odnosov in obveščanja in mu tudi zagrozili, da bodo začeli z generalno stavko. Dogodki so se potlej zasukali po svoje, delavcem so prišli "pomagat" tudi kmetje, ki so s traktorji in prikolicami zablokirali dostope do Mlekarne. Kasneje se je izkazalo, da pomoč kmetov, ki že nekaj časa zahtevajo v Mlekarni enako pomemben delež, kot ga ima Mercator, ali še večjega, niti ni bila potrebna, ker so delavci na tajnem glasovanju izrekli nezaupnico vodstvu, v imenu katerega je kasneje direktor podpisal odstop. Delavcem je pri organiziranju stavke in pri sestavljanju pisnih zahtev pomagal tudi kranjski občinski sindikat, ki ga vodi Jože Antolin.

Sindikalni zaupnik Joža Snedic je povedal, da so se delavci Mlekarne odločili za štrajk in za nezaupnico vodstvu zaradi slabih medsebojnih odnosov, vodstvene samovolje, "strategije", ki predvideva, da bi se mlekarna več ukvarjala s prodajo kot s predelavo odkupljenega mleka, lastninjenja, ki naj bi se v podjetju že začelo, čeprav še ni zakonskih rešitev (vodilni bi po statutu postali družbeniki, če bi v enem letu vplačali 50.000 dinarjev). Veliko očitkov je bilo tudi na račun nizkih plač nekaterih in visokih drugih pa na to, da del statuta ni bil sprejet po legalni poti...

Miro Križnar je torkov "udar" v Mlekarni komentiral takole: "Dogodki so posledica spremenjene "strategije", po kateri naj bi klasično industrijsko mlekarno, ki ima za glavni cilj predelavo mleka, preoblikovali v tržno ekonomsko organizacijo, ki bi dala poudarek ekonomiki in prodaji. Takšno usmeritev je potrdila tudi skupščina Mlekarne, ki je najvišji organ upravljanja; niso pa je sprejeli nekateri sodelavci, predvsem v tehnično-tehnološki službi ne, ker bi to zahtevalo prilagajanje tržišču, opuščanje nekaterih dejavnosti in spremembo določenih proizvodnih programov. Spremenjena strategija je bila očitno za nekatere prevelik izziv, kar se je med drugim močno odražalo tudi v velikem odporu do privatizacije dejavnosti, ki za mlekarno dohodkovno niso zanimive. Delavskemu svetu sem že pred desetimi dnevi ponudil odstop, če se ne strinja s "strategijo", vendar se ne ta organ ne sindikat nista opredelila in sta počakala na zunanjo podporo, ki je v torek odigrala najpomembnejšo vlogo; treba pa je tudi reči, da je osnutek zakona o privatizaciji spodbudil možne družabnike Mlekarne k takojšnjemu ukrepanju. Čas bo tudi pokazal, ali so bili očitki kmetov in zadrug o tem, zakaj se je Mlekarna najtesneje povezala z Mercatorjem, upravičeni ali ne." ● **C. Zaplotnik**

V Slogi zavračajo ustanovitev mlekarskega centra

Bo mleko "teklo" mimo domače mlekarne?

Kranj, 16. oktobra - V kranjski Slogi, ki je za zdaj še zadružna organizacija Gorenjske kmetijske zadruge, po novem letu pa bo samostojna, ugotavljajo, da je za zaplete med zadrugami in M-Mlekarno najbolj krivo to, da je bil zakon o podjetjih sprejet že lani, medtem ko zakona o zadrugah še vedno ni. Kranjska Mlekarna je to izkoristila, se reorganizirala v družbo, v kateri ima Mercator po finančni transakciji 25-odstotni delež, kmetje, ki so pomagali posodabljati nekdaj zadružno mlekarno in zagotavljajo več kot tri četrtine odkupa, pa nič. V Slogi (in tudi v drugih zadrugah) so mnenja, da bi se Mlekarna morala organizirati v mešano družbo, v kateri bi kmetje oz. zadruge imeli najmanj enakovreden delež (in vpliv) kot predelava in trgovina, če že ne nekoliko večjega.

Mlekarna zdaj predlaga zadrugam in večjim kmetom, ki so življenjsko odvisni od prireje in prodaje mleka, da bi ustanovili Gorenjski mlekarski center, družbo z omejeno odgovornostjo, v katerem bi večji živinorejci imeli večinski delež, zadruga in mlekarna pa preostalega. Marjan Roblek, direktor Gorenjske kmetijske zadruge - TZO Sloga, je v torek, še pred štrajkom v Mlekarni, povedal, da bi bilo ustanavljanje takšnega centra povsem nesmiselno, saj kmetom ne bi zagotovil vpliva na poslovno politiko Mlekarne; ob tem pa se jim tudi zdi nepošteno, da bi Mlekarna v družbo pritegnila le večje kmete, medtem ko bi manjše pustila zadrugam.

Kar zadeva reorganizacijo zadruge, Marjan Roblek pravi, da so o tem sicer že razpravljali na zborih kmetov, da pa zdaj čakajo predvsem na republiški zakon o zadrugah. Prve razprave o višini zadružnega deleža so pokazale, da je večina za dinarsko vrednost 500 mark, nekateri kmetje in tudi direktor pa zagovarjajo stališče, da bi le višji delež naredil selekcijo in zaostril odgovornost za dobro poslovanje. Marjan Roblek ocenjuje, da se bo v zadrugo včlanila manj kot polovica kmetov, sicer pa razmišljajo, da bi zaradi kmetov s Kokre, Jezerskega in besniškega območja organizirali v okviru zadruge tudi gozdarsko enoto, ki bi se ukvarjala s prodajo in delno tudi s predelavo lesa.

Ker v Mlekarni niso pripravljeni prisluhniti zahtevam kmetov oz. zadrug, se v Slogi že dogovarjajo o (dolgoročnem) odkupu mleka z nekaterimi mlekarnami v Sloveniji in v drugih republikah. Marjan Roblek pravi, da je v Sloveniji sicer trideset odstotkov mleka preveč, da pa ga drugod v Jugoslaviji še manjka. ● **C. Zaplotnik**

MODUL inženiring d.o.o.
REALIZACIJA INVESTICIJ OD IDEJNEGA PROJEKTA DO KLJUČA V ROKE
INFORMACIJE 064/77-278

VIDEOTEKA PALMA
Pajerjeva 3, 64208 Šenčur

KMEČKI STROJ
TRGOVINA Z NOVO IN RABLJENO KMETIJSKO MEHANIZACIJO
PO ZELO UGODNIH CENAH NUDIMO NOVO KMETIJSKO MEHANIZACIJO: TRAKTORJE ZETOR, IMT, URSUS, DEUTZ, CISTERNE CREINA, TROSILCE, KIPER PRIKOLICE, GOZDARSKO MEHANIZACIJO, VSE VRSTE RABLJENE KMETIJSKE MEHANIZACIJE (Na željo stranke prevoz organiziramo sami)
OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE O PESTRI PONUDBI IN KONKURENČNIH CENAH
INFORMACIJE: FRANC GUZELJ
SV. BARBARA 23, ŠKOFJA LOKA
tel.: 064 622-575

Kmetijstvo Kranj
Drevesnica PINO
Stražišče, Kržnarjeva pot 4, tel. 21-600
● SADIKE OKRASNIH RASTLIN
primerne za vrtove, grobove in korita
● STROKOVNI NASVETI
vsak petek in soboto, pri urejanju vrta in izbiri sadik.
Obiščite nas!

AVTO MOBILSKI TRG

(Pre)visoke cene

Kranj, 14. oktobra - Tudi za jesenske avtomobilske sejme rabljenih avtomobilov na Gorenjskem sejmu v Kranju je značilno vse, česar smo že vajeni. Brezbrižnost organizatorjev, skromna ponudba in visoke cene so se pokazale tudi minulo sončno nedeljo. Prodajalci so zaradi sejma stanovanjske opreme imeli to korist, da so jo tokrat odnesli brez parkirnine, vendar se jih je kljub temu nabralo le okoli trideset. Kot ponavadi je bilo naprodaj največ polizdelkov kragujevške Zastave, ponašali pa so se z nenormalno visokimi cenami. Tako je neka prodajalka za svojo "bolho" hotela kar 15.000 dinarjev, deset metrov naprej pa je bilo podobno čudo iste starosti naprodaj za borih 9.800 dinarjev. Takšnih primerov je bilo še nekaj, tako, da ni čudno, da ni bilo prodano skoraj nobeno vozilo. Med boljšimi avtomobili je bil naprodaj Alfa Romeo 33 1.3 S, letnik 1986. Cena: 96.600 dinarjev.

Cene rabljenih avtomobilov na kranjskem sejmu

Tip vozila	letnik	cena (v din)	cena (v DEM)
Renault 4 TL	1978	9.800,00	1.400
Renault 4 TL	1978	14.000,00	2.000
Fiat 126 P	1980	9.800,00	1.400
Fiat 126 P	1980	15.000,00	2.143
Fiat 125 P	1981	22.400,00	3.200
Zastava 101 55 GTL	1986	42.000,00	6.000
Yugo 45	1984	20.200,00	4.600
Alfa Romeo	1986	96.600,00	13.800

ABANKA
BANKA
ABANKA D.D. LJUBLJANA

Z DENARJEM POSLUJEMO PODJETNO!

LETNE OBRESTNE MERE ZA VEZANE DINARSKE VLOGE OBČANOV

nad 3 mesece	*25%*
nad 6 mesecev	*26%*
nad 12 mesecev	*27%*
nad 24 mesecev	*28%*
nad 36 mesecev	*29%*
Dinarske hranilne vloge na vpogled	*10%*
Tekoči in žiro računi občanov	*9%*

VPLAČILO DELNIC

Denar lahko naložite v nakup delnic.
Prednostna delnica ABANKE vam prinaša dobiček ki je 4% večji od obrestne mere za nenamenske vloge, vezane nad 1 leto.
Redna delnica vam daje pravico do dela dobička banke in možnost upravljanja vaše banke.

PLAČILNA KARTICA ABANKA VISA

Sodoben način življenja zahteva sodobno poslovanje. Kartica ABANKA VISA vam omogoča brezgotovinsko plačevanje blaga in storitev na številnih prodajnih mestih doma in v tujini.

DEŽURNI TELEFON

Naša bančna ponudba je tako obširna, da je ne moremo predstaviti v enem oglasu. Obiščite nas, ali pa pokličite dežurni telefon 061 311 926 in 062 27 174 kjer vam bomo od ponedeljka do petka od 7.30 do 18.00 in v soboto od 7.30 do 12.00 odgovorili na vsa vprašanja o našem poslovanju.

BANKA PRIJAZNIH IN PODJETNIH LJUDI

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 16. oktobra

država	devize	velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,5579
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9339
Švica	100 CHF	826,9539
ZDA	1 USD	10,6925
Japonska	100 JEN	8,3437

Dinar čez mejo - Na avstrijskem Koroškem je kljub vestem, da njihove banke ne menjajo dinarja, dinar še vedno moč zamenjati. Seveda ne po takšni menjavi kot v naših bankah (kadar šilinge imajo). Za sto dinarjev namreč banke plačajo 82 šilingov. Najugodneje še vedno menjajo enote Zveze bank - zveze slovenskih zadrug, kjer za sto dinarjev plačajo 85 šilingov. Menjava v trgovinah je različna, vendar se povsod giblje od 80 do 90 šilingov za 100 dinarjev. Sicer pa so v začetku tedna vodilne avstrijske banke sprejele priporočilo, po katerem za stodinarski bankovec izplačujejo 80 šilingov, za dvesto in petsto dinarske bankovce pa 150 oz. 375 šilinogov. Ocenjujejo namreč, da je prišlo do stabilizacije pri ponudbi dinarjev.

Bolj zanimiva je menjava v Italiji, kjer nove bankovce (brez dodanih štirih ničel) menjajo še vedno podobno kot prej - to je dinar za sto lir. Stari bankovci pa imajo vrednost le 90 lir za dinar.

Črna borza - Po večmesečnem zatišju na črni borzi zadnje čase spet postaja živahno. Preplačila so zelo različna - največkrat okrog dva odstotka, odvisno, za kako veliko vsoto gre in kakšna je ponudba. Vendar pa se črnoborzijanci že pripravljajo na nove čase in menda bo ponudba kmalu še večja.

CARINIK ODGOVARJA

CARINA
DOUANE

Rubrika je namenjena vašim vprašanjem s področja carine - od možnosti uvoza, do carinskih dajatev in dokumentov, ki so potrebni za uvoz posameznih artiklov. Na vaša vprašanja odgovarja **šef carinske izpostave v Kranju Mladen Mokotar**, pošiljajte pa jih na naslov **Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64 000 Kranj, s pripisom Carinik odgovarja.**

Klavdija iz Kranja sprašuje: Zanima me, kakšne so carinske dajatve za uvoz radiatorjev iz Italije?

ODGOVOR:
"Domača fizična oseba ima pravico uvoziti radiatorje za centralno ogrevanje za potrebe svojega gospodinjstva ob plačilu dajatev, ki po trenutno veljavnih stopnjah znašajo 57,2 odstotka od carinske osnove."

KERN

KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
KERN MARTA KOROŠKA 5 64000 KRANJ
TEL. (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

BRANE TAVČAR
DORFARJE 6

POVRATNA VZMET
ZA ELEKTRIČNE PRIKLJUČKE

NAROČILA SPREJEMAMO TUDI NA TELEFON 064/44-510

NAROČILNICA = BON ZA 10 %
Po povzetju nepreklicno naročam
____ kom POVRATNA VZMET cena: 50 din
Ime, priimek: .....
Ulica, kraj: .....
Datum: .....
Naročilnico pošljite na naslov:
BRANE TAVČAR, Izdelovanje vzmeti
Dorfarje 6, 64209 ŽABNICA, tel: 064/44510

iNTREST

Ihr Partner für optimale Geldanlage

DELNICE SO NALOŽBA ZA VSAKOGAR

Dandanes delnice niso več privilegij samo premožnih. Več kot 4,5 milijona Nemcev je namreč delničarjev. To pomeni, da vsak tri-najsti državljan vlaga svoje prihranke v nemške in tuje delniške družbe.

Delnica daje vlagateljem več možnosti zaslužka;
- pri dolgoročnih naložbah je zaslužek mogoč prek dividend in renditov,
- zaslužek s pozitivno razliko med nakupno in prodajno ceno delnice.

Pri tej vrsti naložbe moramo opozoriti na riziko, kajti včasih vrednost delnice tudi pade. To pa povzroči izgubo pri prodaji delnice.

Delnice se kupujejo in prodajajo na borzi vrednostnih papirjev. V Nemčiji je osem borz, ki so skupaj - takoj za ZDA in Japonsko - tretja največja borza na svetu. Na nemških borzah lahko kupite delnice nemških, prav tako pa tudi tujih firm.

Delničarji dobijo vse informacije preko dnevnega časopisja in revij, ki se ukvarjajo z gospodarstvom, ali pa preko BTX-a, na voljo pa je še dosti drugih elektronskih sredstev za prenos podatkov.

Delničarjev je vedno več. Delnice so naložba za vsakogar od otrok, gospodinj, delavcev do premožnih ljudi. Veliko ljudi pa se celo preživlja z delnicami.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH

Izšla je knjiga
INVESTICIJSKO VARČEVANJE

Varčevanje v bankah je v primerjavi z investicijskim varčevanjem manj varno in večinoma nedonosno. V industrijsko razvitih državah je več kot 80 odstotkov vsega denarja vloženega v investicijskih fondih. Zato smo izdali knjigo INVESTICIJSKO VARČEVANJE, kjer najdete vse napotke, kako varno in donosno naložiti denar.

Nudimo domačo in tujo strokovno literaturo. Za začetnike in izkušene organiziramo seminarje o vrednostnih papirjih.

Inf.: **Borzna svetovalnica FIRST,** Cankarjeva 3, Ljubljana. Tel.: (061)219-975 in 571-949 med 9.30 in 13.30.

S kranjske tržnice

1 kg	cena din
paradižnik	15
paprika	20 - 35
česen	50
čebula	9
solata	20
radič	25
korenje	20
zelje	15
zelje - za ozimnico	10
krompir	8

1 kg	cena din
krompir - za ozimnico	6
cvetača	30
kumare	20
grapefruit	25
limone	25
mandarine	30
grozdje	25
jabolka	15
orehi	100
jajca	2 - 2,4

VI NAM

Naročila za objavo v tej rubriki sprejemamo vsak delavnik od 7. do 13. ure osebno v oglasni službi na C. JLA 16, po tel.: 28-463 in non stop po telefaxu št. 25-366. Največja možna velikost objave je 10 tipkanih vrstic.

MI VAM

DOMO je tudi stanovanjska zadruga, je pa še veliko več

Nudimo vam popolno storitev od ideje do izvedbe za ceno, za katero vam drugje napišejo le naročilnico. Če pa želite samo to, smo za vas pol ceneje. Dovolj je, da pokličete ali nam pišete - ostalo je naša skrb. Naslov: DOMO, 61215 Medvode, Poštni predal 47 - tel. 061/612-590, vsak torek in četrtek od 9. do 12. ure, lahko tudi 061/484-853, izven tega časa.

POSEBNA PONUDBA v trgovskem centru v LESCAH

RIBNIŠKA SUHA ROBA ZA VAŠ DOM

leseni izdelki za vsak dan

~~nudimo vam jih kar~~

40% ceneje

med drugim lahko izbirate:

krožnike raznih velikosti
kuhalnice
kuhinjske garniture
košare

Nakup, ki se vam izplača

murka

Vozniki pozor !

Pravočasno si priskrbite zimsko opremo:

ANTIFRIZ (Megol)

ZIMSKE AVTOPLAŠČE (MS)

VERIGE

slovenija avto

Titov trg 1, Kranj

Vse to dobite pri SLOVENIJA AVTO!
Nakup možen na obroke
z ugodno obrestno mero!

STREŠNIK

MOJSTER STREŠKO VAM PRINAŠA SREČO

od 15. 10. do 15. 11. 1990 nagradna igra STREŠNIK

Z vsakim nakupom strešnikovih izdelkov kjerkoli v Sloveniji ali nakupom gradbenega materiala v trgovini Strešnik v Dobruški vasi pri Novem mestu nad vrednostjo **4.000,— din,** boste bližje:

- **betonski garaži Strešnik**
- **strehi Strešnik**
- **dimniku kip**
- **in še mnogim drugim praktičnim nagradam za graditelje**

Javno žrebanje srečnih dobitnikov bo 22. novembra 1990 v podjetju Strešnik

Izid žrebanja bo objavljen v dnevnikih Delo, Večer.

Še posebna ugodnost: brezplačen prevoz barvnih betonskih strešnikov

informacije na telefon: 068/76-230, 76-502, 76-102

KUPON ZA NAGRADNO ŽREBANJE

IME

PRIIMEK

NASLOV

KUPON S KOPIJO FAKTURE POŠLJITE NA NASLOV

STREŠNIK

Dobruška vas, 68275 Škocjan

Kegljanje

Triglavovi ekipi igrata doma

Kegljači Triglava iz Kranja upajo, da bodo dotrajane naprave na kegljišču vzdržale do konca sezone.

Kranj, 19. oktobra - V soboto, 20. oktobra (jutri), se začenja tekmovanje v I. ženski in moški slovenski kegljaški ligi. Kranjski Triglav ima zastopnika tako v ženski kot moški konkurenci. Po napovedih vodstva in kegljačev obstanek v ligi ne bi smel biti problem. Moška ekipa je pomlajena z nekaterimi mladimi odličnimi kegljači, ženska, ki je bila lani republiški prvak, bo nastopala brez Zoretove, vendar realno računa na uvrstitev v zgornji del lestvice.

Jutri popoldne bosta v Kranju dve tekmi. Ob 13.30 bodo dekleta igrala s Konstruktorjem iz Maribora, fantje pa ob 16. uri s Proletarcem iz Zagorja.

Tekmovanje bo za Kranjčane negotovo po drugi plati. Kegljišče je staro 30 let, avtomatika pa 22 let in je pravi čudež, da je vzdržala toliko let. Največ zaslug ima seveda vzdrževalec, ki zna streči napravi, na rezervne dele pa ni mogoče več računati, ker tovarne, ki je izdelala avtomatiko, že nekaj let več ni. Ker bi bilo novo napravo nesmiselno vgrajevati v sedanje poslopje, kjer so samo štiri steze, sodobna kegljišča pa jih imajo šest, kegljači planirajo modernizacijo kegljišča. Ubili bi dve muhi na mah. Z nadzidavo stavbe pri Zlati ribi bi v nadstropju dobili dvorano tudi igralci namiznega tenisa. Z eno potezo bi rešili dva kluba, obenem pa še polepšali ta del Kranja, s čimer soglaša tudi spomeniško varstvo. ● **J. Košnjek**

Mirtu zmaga, ekipi četrto mesto

Lesce, 19. oktobra - Po odličnem nastopu na svetovnem prvenstvu v Lescah je leška ekipa ponovno blestela na velikem tekmovanju v Luzernu v Švici, kjer je na mednarodnem tekmovanju nastopilo 22 ekip iz 10 držav. Padalci so opravili 6 serij dnevnih skokov in dve nočni. Za leško ekipo so skakali Intihar, Jug, Pogačar, Svetina in Mirt. Srečo Medven je bil član sodniškega kolegija, trener leških padalcev Drago Bunčič pa je bil tudi član žirije. Šteli so se rezultati vseh petih padalcev in ne le najboljših štirih, kot je veljalo doslej. Naši so bili po šestih serijah prvi s sedmimi centimetri prednosti, kar pa ni zadostovalo za zmago. S 33 centimetri so bili četrti za Sovjetsko zvezo 23, Češko 24 in Francijo 29 centimetrov. Za našimi sta bili Italija in Zvezna republika Nemčija.

Med posamezniki je spet blestel svetovni prvak v skokih na cilj Branko Mirt. Zmagal je z 1 centimetrom. Odločila je dodatna deveta serija, ko so ničlo zmanjšali na 3 centimetre. Jug je bil 14. s 5 centimetri, 26. Svetina s 7 centimetri, 37. pa sta bila Pogačar in Intihar z 10 centimetri. ● **B. Hrast**

Odprava Alpe-Adria proti domu

Ljubljana, 16. oktobra - O uspehu članov mednarodne alpinistične odprave Alpe-Adria Sagarmatha 1990 smo že poročali po vesti iz Katmanduja, da so se Marija in Andrej Štremfelj, Janez Jeglič in šerpa Lakpa Rita 7. oktobra 1990 povzpeli na vrh 8848 metrov visokega Mt. Everesta. Iz glavnega mesta Nepala smo pričakovali novice o nadaljnjem napredovanju odprave, vendar se je zgodilo obratno. Zadnje sporočilo navaja, da je odprava opustila poskuse novih vzponov na streho sveta, izkoristila pa tudi ne bo dovoljenja za vzpon na Lhotse. Za spremembo načrtov je po vsej verjetnosti krivo slabo vreme v Himalaji. Po napovedih naj bi odprava zapustila bazni tabor pod Everestom 17. oktobra, že 22. oktobra pa naj bi prispela v Katmandu. Seveda jo z veseljem pričakujemo tudi doma! ● **S. Saje**

Karateistom pokal Alpe Jadran

Celovec, 7. oktobra — V Celovcu se je končal tretji, sklepni del turnirja v karateju za pokal Alpe Jadran (pred tem sta bila turnirja v Zgoniku pri Trstu in v Škofji Loki). Za pokal so se potegovale ekipe avstrijske Koroške, Furlanije - Julijske Krajine in združena ekipa Gorenjske in Primorske. Našo ekipo so zastopali karateisti iz Kranja, Škofje Loke in Idrije. Tekmovalci gorenjsko-primorske ekipe so pokazali največ znanja in zasluženo osvojili prehodni pokal.

Uvrstitve tekmovalcev gorenjsko-primorske ekipe: Kate pionirke do 13 let: 1. Bratovž, 2. Mesarič; pionirji do 13 let: 2. Đuzdanovič, 3. Zelenovič; kadetinje do 16 let: 2. Perko, 3. Šistek; kadeti do 16 let: 2. Sever, 3. Kostič; članice: 3. Jelenc; člani: 2. Nadižar, 3. Pavšič; ekipni člani: 1. Gor. - Prim., 2. Kor., 3. FJK.

Končni vrstni red: 1. Gorenjsko-Primorska, 2. Koroška, 3. FJK.

A. Gasser

MEDICA
PRODAJALNA ALKOHOLNIH IN BREZALKOHOLNIH PIJAČ
Ul. 4. OKTOBRA 22, CERKLJE

● ZABOJ UNION	172
● RADENSKA 1 l	6
● STIL	8
● SWING	10
● COCA COLA 1 l	12
● VINO »ČRNI TRS«	14
● BELO VINO »UMAG«	14
● NAMIZNO BELO SLOVIN	18
● SOK RIVA C	3,50
● SADNI SIRUPI	od 24 din dalje
● BREZALKOHOLNA PIJAČA V PLOČEVINKAH	8,00
● PIVO V PLOČEVINKAH 0,33 l	12,00
0,50 l	15,00

PRI VEČJIH NAKUPIH POSEBEN POPUST!
MOŽNA DOSTAVA NA DOM, POKLIČITE ☎ 42-700

Košarkarice Jesenic igrajo v slovenski košarkarski ligi

Mlada ekipa se bo borila za obstanek med najboljšimi

Čeprav ima ženska košarka na Jesenicah dolgoletno tradicijo, je zadnji dve sezoni brez prve članske ekipe. Klub temu mlade igralke in vodstvo ekipe računajo na čimboljšo uvrstitev.

Škofja Loka, 14. oktobra - Minulo soboto so košarkarice Jesenic gostovale pri škofjeloški ekipi Odeja Marmor. Domače košarkarice, ki prav gotovo sodijo med najboljše ekipe v prvi slovenski ženski košarkarski ligi, so tekmo dobile, vendar pa so tudi Jeseničanke pokazale, da se znajo boriti in dosegati koše. Po tekmi smo se pogovarjali s trenerjem ekipe Jesenic, Tonijem Čebuljem.

"Lahko rečem, da je največji problem pri nas že drugo leto ta, da smo ostali brez igralk generacije 1964 - 1970, ki so prenehale igrati in je naša ekipa zelo mlada. Člansko ekipo tako sestavlja kar šest pionirk, tri kadetinje in dve mladinki. Le dve članici, Mateja Krznarič in Nataša Rozman, sta se odločili, da bosta še igrali. S pripravami na letošnjo sezono smo začeli 1. avgusta, trenirali smo petkrat ali šestkrat tedensko, imeli smo skupinske priprave v Novigradu, tako da glede na doslej odigrane tekme, večinoma tekme za trening, pričakujem, da bi morali ostati, kar je tudi naš glavni cilj," pravi **Toni Čebulj.**

Igralke z Jesenic, predvsem boljše, navadno kmalu odidejo drugam, h košarkarskim ekipam v Kranj ali Ljubljano. Tako je v zadnjem času k ekipi Ježice odšla Sabina Felc, k ekipi Kranja pa Anka Zrnič. Sedaj pa je ekipa mlada in računamo, da bi vsaj dve, tri sezone igrala skupaj.

"Prednost naše ekipe v prvi slovenski košarkarski ligi je gotovo višina igralk, trenutno pa dekleta še niso dobro uigrana, saj sta se Rozmanova in Krznaričeva priključili treningom šele pred kratkim. Mladim igralkam očitno manjka tudi nekaj samozavesti, mislim pa, da bomo sedaj formo stopnjevali iz kola v kolo," pravi trener.

Ekipa košarkaric Jesenic pa ima poleg težav z menjavo generacij tudi finančne težave.

Ekipa košarkaric Jesenic pred sobotno tekmo v Škofji Loki.

Ker nimajo svoje dvorane, porabijo več kot polovico denarja za plačilo najema dvorane, ostali denar pa porabijo za prevoze na treninge in tekme. "Prejšnja leta smo imeli dosti pomoči s strani Železarne in tudi drugih tovarn, glede na trenutno stanje v našem jeseniškem gospodarstvu pa je del[illegible] velik problem. Upravni odb[illegible] sicer trenutno išče pokrovitel[illegible] sam pa upam, da bomo to [illegible] zrešili do začetka prihodnje[illegible] leta," tudi dodaja Toni Čeb[illegible]

● **V. Stanovnik, foto: J. Cigl[illegible]**

Balinanje

Radovljičani zmagujejo

Radovljica, 19. oktobra - Po zmagoslavju na kvalifikacijskem turnirju za vstop v I. zvezno balinarsko ligo so Radovljičani preteklo nedeljo sodelovali na močnem mednarodnem turnirju v Ljubljani, ki ga je organiziral Balinarski klub Šiška, na njem pa je sodelovalo 16 moštev iz Slovenije, Hrvaške in Italije. Radovljičani so ponovili dobro igro in premagali vse nasprotnike, tudi balinarje Aluminija s Komna na Krasu v finalu in to kar s 13 : 1, ter na zaključku poželi zasluženo aplavz. Za Radovljico so igrali Rebec, Humerca, Uran, Raspet in Tonejc. ● **J. Rolc**

Spominski pohod v Žireh

Žiri, 19. oktobra - Planinsko društvo Žiri prireja v nedeljo, 21. oktobra, 9. tradicionalni spominski pohod okrog Žirov za vse državljane Jugoslavije in sicer v počastitev obletnice ustanovitve prvega narodnoosvobodilnega odbora 23. oktobra leta 1943 v Žireh. Začetek pohoda bo ob 8. uri pred Zadružnim domom v Žireh. Pohod bodo vodili planinski vodniki in sicer po trasi Žiri - Ledenica - Mrzli vrh - Javorč - Žiri. Hoje bo za okrog 5 ur. Na Mrzlem vrhu in Javorču bodo dobili pohodniki okrepčilo, na cilju na Javorču pa bronaste, srebrne in zlate značke za dvakratni, štirikratni in šestkratni pohod in plaketo za desetkratni pohod. Pohod bo ob vsakem vremenu! ● **J. K.**

Smučarski skoki

Zaključna tekma na plastiki

Kranj, 19. oktobra - Smučarski klub Triglav iz Kranja prireja v nedeljo, 21. oktobra, ob pol enajstih zaključno tekmo sezone tekmovanj na plastičnih skakalnicah. Tekma bo na največji plastični skakalnici na Gorenji Savi s K - 65. Tekmovali bodo člani, mladinci in starejši pionirji. Uradni trening bo med 9. in 10. uro. Razglasitev rezultatov bo 20 minut po končani tekmi. ● **J. K.**

Sprejem za leške padalce - Vodstvo radovljiške občine z županom inž. Vladimirom Černetom na čelu je v torek sprejelo vodstvo Alpskega letalskega centra iz Lesc, organizatorje zadnjega uspešno organiziranega svetovnega prvenstva v padalstvu in našo ekipo, ki je bila šesta, njen član Brane Mirt pa je postal svetovni prvak. - Slika: J. Cigler

Vabila, obvestila

Športno društvo Vodovodni stolp obvešča - Športno društ[illegible] Vodovodni stolp obvešča člane in krajane, da bo organiziralo [illegible] novembra izlet po Zasavju, združen s praznovanjem Mart[illegible] Odhod bo ob 6. uri zjutraj izpred Osnovne šole Simona Jen[illegible] vrnitev pa v poznih večernih urah, cena izleta, vključno s prehr[illegible] no in ogledom tovarne Presad, je 250 dinarjev. Informacije daj[illegible] jo po telefonu 23-004 in 23-718, prijave pa sprejemajo vsak pon[illegible] deljek med 16. in 18. uro v pisarni društva. Športno društvo V[illegible] dovodni stolp pa obvešča vse, ki jih zanima košarka, da se bo[illegible] začeli redni treningi v soboto, 27. oktobra, ob 16. uri. Če bo d[illegible] volj zanimanja, bo organizirana tudi rekreacija. ● **J. K.**

Košarkarji Radovljice igrajo doma - V II. kolu II. slovens[illegible] lige zahod so Radovljičani v gosteh premagali Jesenice s 77 - [illegible] Jutri, 20. oktobra, ob 18.30 pa bodo igrali v telovadnici osnov[illegible] šole v Radovljici z nevarno ekipo AET iz Tolmina. ● **J. Rolc**

Odbojka na Brezjah nad Tržičem - Športno društvo Brez[illegible] nad Tržičem prireja dva odbojkarska turnirja. Jutri, 20. oktobra, ob 13. uri bo ženski turnir, v nedeljo, 21. oktobra, ob 13. uri [illegible] moški turnir. Tekmovanji bosta na odbojkarskem igrišču pe[illegible] Domom družbenih organizacij. ● **J. Kikel**

Rokomet - Rokometaši Šeširja to soboto, 20. oktobra, ob 20. u[illegible] gostijo ekipo Drave. Tekma bo v športni dvorani Poden. Že d[illegible] nes odhajajo rokometaši Preddvora na tekmo z ekipo Dola. R[illegible] kometašice Alplesa gostujejo v Piranu.

Košarka - Košarkarji Triglava v II. B zvezni košarkarski ligi [illegible] soboto, 20. oktobra, ob 20. uri v dvorani na Planini igrajo tek[illegible] z Novim Zagrebom. Sezonske vstopnice za vse tekme je mo[illegible] kupiti v turistični agenciji Odisej po ceni 400 din za odrasle [illegible] 300 din za otroke. Košarkarice Kranja bodo v drugem kolu g[illegible] stovale pri Iliriji v Ljubljani. ● **J. Marinček**

Odbojka - Odbojkarice in odbojkarji Bleda v tem kolu gostuje[illegible] Ženska ekipa v II. zvezni odbojkarski ligi igra v Puli, moška [illegible] slovenski odbojkarski ligi pa gostuje pri ekipi Brezovice. ● **V. S[illegible]**

Vaterpolo - Komisija za vaterpolo pri ZTKO Kranj tudi leto[illegible] ganizira osnovnošolsko prvenstvo občine Kranj v vaterpolu. S[illegible] delovalo bo šest ekip, v prvem kolu, ki bo to nedeljo, 21. okto[illegible] pa bodo igrali: ob 8. uri OŠ S. Jenko : OŠ S. Žagar, ob 8.30 OŠ [illegible] Prešeren : OŠ L. Seljak, ob 9. uri pa OŠ M. Čopa : O.Š. Bra[illegible] in enotnost. ● **J. Marinček**

Nogometni spored

Slovenska nogometna liga v nedeljo, 21. 10., ob 14.30: Svobo[illegible] Ljubljana : Živila Naklo SNL, Triglav : Jesenice OČL-Z, Slav[illegible] Papir : Sava OČL-Z, Svoboda Ljubljana : Britof SML, Trigl[illegible] Jesenice OML-Z, **Gorenjska nogometna liga, člani A - sobota, [illegible] 10., ob 14.30:** Polet : Lesce, Trboje : Zarica, Britof : LTH, Bi[illegible] : Bled, Creina-Primskovo : Mavčiče, Alpina : Tržič; **člani B - [illegible] bota, 20. 10., ob 14.30 uri:** Podgorje : Preddvor, Šenčur : Hra[illegible] Kokrica : Podbrezje, Velesovo : Grintavec, Kondor : Visoko; **[illegible] deti - sobota, 20. 10., ob 10. uri:** Živila Naklo : Creina-Primsko[illegible] Triglav : Šenčur, Jesenice : Tržič, Polet : Alpina, Sava : Zar[illegible] LTH : Alples; **mladinci - nedelja, 21. 10., ob 9.30 uri:** Trboje : [illegible] va, Mavčiče : Zarica, Alpina : Bitnje; **pionirji - sobota, 20. 10. [illegible] 13. uri:** Jesenice : Bled, Tržič : Lesce, Živila Naklo : Triglav [illegible] Britof : Triglav A, Creina-Primskovo : Velesovo; Alples B : [illegible] let, LTH : Alples A, Šenčur : Mavčiče, Trboje : Bitnje, Hra[illegible] Zarica; **tekme za Jugoslovanski pokal — sreda, 24. 10., ob 1[illegible] uri:** Bled : Triglav, Bitnje : Mavčiče, Šenčur : Alpina; **tek[illegible] Mladinski pokal - četrtek, 25. 10., ob 15.15 uri:** Britof : Alp[illegible] LTH : Jesenice.

R. An[illegible]

POŠTNA

Prebivalci jugozahodnih kranjskih predmestij in vse tja do Žabnice proti škofjeloškemu koncu so po dolgem času le dočakali novo telefonsko centralo. Zdaj morajo telefona željni še čisto malo počakati, saj imajo prednost pri novih številkah stari naročniki, ki že leta pridno plačujejo račune. Medtem ko so prvi (tisti, ki so že pozabili, koliko jih je ta "luksuz" stal) v veselem pričakovanju nove pridobitve, oni drugi (ki jim telefon pomeni v glavnem zgolj voljo zaradi nemogočih zvez in seveda redno prihajanje računa) pa so te dni, ko jim "zvončke" prevezujejo na novo stražiško centralo, vse prej kot srečni. Če je sicer telefoniranje v naših krajih kolikor toliko normalno le izjemoma, je ob menjanju številk skoraj nemogoče. S tehničnega vidika je to seveda neizbežna nujnost, o času in trajanju brskanja po centrali bi se pa najbrž dalo kakšno reči. Kranjskim poštarjem bi le toplo priporočili, da se ob takih priložnostih pozanimajo pri ljubljanskih kolegih, kako se stvari streže, da ljudje dobijo vsaj vtis, da je vmes tudi nekaj poslovnosti. V Ljubljani so telefoniranje ob spremenjenih številkah namreč olajšali tako, da so na odzivnike posneli opozorilo, da je številka spremenjena. Tako so ljudem prihranili precej časa in slabe volje, sistemu zvez obremenitev, gospodarstvu pa tudi precej škode, ki lahko nastane tudi že zaradi spremenjene telefonske številke. Koliko obrtnike in podjetnike stane, da preko noči svoje stranke obvestijo o spremembi, za katero niso sami nič krivi, je pa najbrž že druga zgodba.

Anekdote

Iz zdravniške ordinacije je prišla objokana žena, ki je peljala za roko dečka z namrščenimi obrvmi. Zdravnikova sodba jo je močno prizadela. "Zelo neprijetno mi je, ker vam moram to povedati," ji je rekel zdravnik, potem ko je pregledal malčka in mu zastavil nekaj vprašanj, "toda vaš sin je umsko zaostal. Ne svetujem vam, da ga vpišete v šolo." Istega dne so na družinskem posvetovanju sklenili, da malega vseeno vpišejo v šolo: saj bodo kmalu videli, kaj bo. Niso dolgo čakali. Ni še minil mesec, ko je prišla k staršem fantova učiteljica in dejala: "Obupno je neumen: nobenega smisla nima, da bi še naprej hodil v šolo." Deček je je pisal Thomas Alva Edison.

Slavni ameriški iznajditelj Thomas Alva Edison (1847 do 1931) je avtor več kot 600 iznajdb. Med prepirom z ženo, ki ni hotela verjeti, da je vso noč prebil v laboratoriju, je Edison zakliknil: "Nič ni težjega, kot pripraviti žensko do tega, da bo verjela v resnico!" "Je to tvoja nova iznajdba?" je vprašala žena.

ljubljanska banka

GORENJC IN FORMULA 1 BANKA PRIHRANKA

LB – GORENJSKA BANKA d.d., KRANJ, JE ZVIŠALA OBRESTNE MERE ZA NENAMENSKO VEZANA DINARSKA SREDSTVA

Višina obrestnih mer je tako odvisna od dobe vezave in tudi od višine vezanih sredstev. Banka pa na željo občana depozite tudi razveže. Obrestne mere, glede na razpone pa so naslednje:

VEZAVE	do 10.000,00	nad 10.000,00 do 50.000,00	nad 50.000,00 do 100.000,00	nad 100.000,00
nad 3 mes.	13 %	15 %	20 %	23
nad 6 mes.	14 %	16 %	21 %	24
nad 12 mes.	16 %	18 %	23 %	26
nad 24 mes.	18 %	29 %	24 %	27
nad 36 mes.	20 %	22 %	25 %	28
RAZVEZAVE				
nad 1 do 2 meseca	10 %	11 %	14 %	17 %
nad 2 do 3 mesece	11 %	13 %	17 %	20 %

LB-GB d.d., Kranj, depozite vezane nad 3 – mesece sprejema le, če posamezni depozit znaša najmanj 500,00 din.

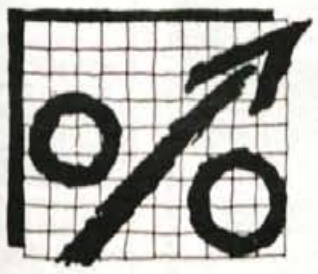

Gorenjska banka d. d., Kranj

Pomagajmo sebi in drugim ali

Smeh je pol zdravja

Vaši predlogi za tole rubriko, dragi bralci, kar pridno prihajajo. Kot kaže, ste ji naklonjeni in radi prebirate tovrstno spodbudo za dobro voljo. Vse, ki imate še kakšen predlog ali tiste, ki bi radi dokazali, da je njihova zakladnica humorja boljša, kot te, ki smo jih odprli doslej, vabimo, da nam pošljete vse, kar bo čisto zanesljivo zabavalo najširši krog naših bralcev. Najbolj veseli bomo kakšnih osebnih doživetij ali anekdot, ki jih tudi najraje prebiramo. Objavljene prispevke seveda honoriramo! Naslov ostaja isti: Gorenjski glas, Moše Pijadeja 1, Kranj (Smeh je pol zdravja).

Današnje pripomočke za dobro voljo je predlagala Petra Jeglič z Bleda. Pa na dobro voljo!

Pogum

- Ali je tale pes, ki mi ga priporočate za čuvaja, tudi kaj pogumen? - Seveda, kaj pa mislite, saj ponoči čisto sam spi v svoji hišici."

Zmota

Uslužbenec zagrenjeno razlaga svojemu kolegu: "Vedno sem bil zelo ponosen, kadar mi je šef dejal, da sem njegova desna roka. Potem sem nekega dne opazil, da je levičar!"

"Kam bi del?" se je verjetno vprašal šolar, ki mu je bila tale težka nadloga najbrž povsem odveč, ko je zapustil hram učenosti. Kam ga je v naglici tako vleklo in kaj si je za prvo "telegrafarico" vržena torba mislila o svojem nosaču, dobro obveščeni viri ne poročajo. Foto: J. Cigler

Potrpežljivost

Starejši gospod pokaže kontrolorju na vlaku svojo vozovnico. "Poslušajte, ampak to je otroška vozovnica!" pravi kontrolor. "No, zdaj si vsaj lahko predstavljate, kako dolgo sem moral čakati na vlak!" odvrne potnik.

Stopnjevanje

Pivski bratec omizju razlaga svojo gostilniško kariero: "Najprej sem pil vodo z viskijem, potem viski z vodo, nato samo viski brez vode, zdaj pa pijem viski kot vodo."

Zdravilo

Med poletom potnik ves iz sebe pride k stevardesi in reče: "Imate, prosim, stekleničko alkohola? Neka dama je padla v nezavest." Stevardesa mu da stekleničko in mož iz nje krepko potegne: "Kako to pomaga!" reče. "Veste, ne prenesem pogleda na nezavestne ženske."

Šoferka

Mlada voznica je prvikrat za volanom. Naenkrat zgrožena zavpije: "Emil, Emil, zavore ne delajo!" Mož na sosednjem sedežu takoj svetuje: "Skušaj se zaleteti v kaj takega, kar je čimbolj poceni."

Rodeo Jeans Co.

ANEKDOTA

V nekem ameriškem salonu je Edisona obdal cel roj občudovalk. "Gospod Edison," je rekla neka lepa gospa, "katera je bila vaša prva iznajdba?" Druge gospe so radovedno prisluhnile. Edison se je najprej upiral, ker pa je bil dobre volje, jim je povedal lepo zgodbico, ki je ustrezala vprašanju. Gospem je bila silno všeč. "Katera pa je vaša zadnja iznajdba?" ga je spet vprašala prva radovednica. "Zadnja? Torej bi rade vedele tudi, katera je zadnja? Prav, gospe, zadnja iznajdba je pa zgodbica, ki sem vam jo pravkar povedal."

Čvek

Zaposlena ambasadorka

Sosedje so pred nekaj dnevi opazili, da je hiša April Glaspie, še vedno uradne ambasadorke ZDA v Iraku, naseljena. Namreč, April je v soju baterijske svetilke obdelovala svoj vrt. Videti je, da ji vendarle ni prijetno, da bi v sedanjih razmerah sosedje videli, da je v Washingtonu in ne na delovnem mestu. Ambasadorka April je dan pred invazijo Iraka na Kuvajt odšla na redni letni dopust in tako se je v usodnem trenutku znašla na svojem domu v Ameriki. To, da šef ameriške ambasade v Bagdadu ni imel pojma, kaj se v deželi pripravlja, zveni neverjetno, toda dejstvo, da je mirno odšla na dopust, kaže prav na to.

Mathias Rust spet v središču pozornosti

Nemec, ki se je pred tremi leti z letalom spustil v sam center Moskve, na Rdeči trg, in se med preletom sovjetskega ozemlja izognil vsem kontrolam zračnega prostora, se je ponovno znašel v središču pozornosti. Tokrat iz čisto drugačnega razloga. Kakor je sporočilo tožilstvo v Hamburgu, je Rust obtožen za poskus umora neke medicinske sestre. Dvaindvajsetletni Rust je z nožem večkrat zabodel osemnajstletno dekle, zaposleno v bolnišnici, kjer, je on služil (alternativni) vojaški rok. Rusta je menda razjezilo, ker je odklonila poljub.

Glasbeni duo iz Leš

Miha in Cveto

Širok repertoar melodij imata na svojem seznamu harmonikar Miha Zupanc in kitarist in pevec Cveto Bohinjec iz Leš pri Tržiču. Za vsak okus, za staro in mlado. Nič čudnega, da sta tako iskana. - Foto: D. D.

Ko so zadnjič na proslavi v vasici Gozd pod Kriško planino končali z uradnim delom in so otroci s kriške šole zapeli zadnjo pesmico, se je izpod lesene marele oglasila prva vesela viža. Taka "štimunga" je bila v trenutku, da ljudem še dežja, čeprav se je kar vztrajno ponujal, ni bilo mar.

Kdo sta vendar ta dva živahna muzikanta, me je zanimalo. Predstavila sta se: Miha & Cveto, Glasbeni duo iz Leš. Da je tak uradni naziv njunega malega ansambla, vidim tudi na vizitki, lepo opremljeni s kitaro...

Triindvajset let že igrata skupaj harmonikar Miha Zupanc, Mihov, in kitarist Cveto Bohinjec, Tavčarjev iz Leš, s presledkom kakšnih dveh let, ko si je Cveto pred leti s sekolarko pri žaganju drv doma porezal kar štiri prste na desni roki. Le mezinec mu je ostal. A je imel srečo v nesreči. Zdravniki so mu v Ljubljani zašili nazaj kazalec in sredinec, počasi se je vse skupaj zaraslo in Cveto je spet imel kitaro v roki. Naredil si je leseno držalce, nanj pritrdil drsalico, vse skupaj z elastiko trdno stisnil med kazalec in sredinec in spet brenkal na strune. Malo čudno izgleda sicer, toda ljudje so se hitro navadili nenavadnega kitarista. Moraš pa pri igri imeti občutek v roki, pravi Cveto, sicer ti strune drsijo. Da Cveto svojo drsalico in kitaro odlično obvlada, dokazuje skorajda vsak konec tedna. Prejšnjo soboto sta igrala domačinom pri Sv. Neži, pogosto ju vabi agencija Mak na zaključne družbe, ohceti, v hotele k turistom. Bolj na blejsko stran sta nagnjena, pravita. Igrala sta pa tudi že po Avstriji, Štajerski, Prekmurju. Za prihodnji teden sta povabljena v Kropo, potem pa upata, da bosta kmalu zaigrala doma, Lešanom, ko bo skozi vas položen asfalt. Takrat si bosta pa dala duška! ● **D. Dolenc**

VIDEOTEKA PALMA
Pajerjeva 3, 64208 Šenčur

Kar mislite si, da zato, ker sem tukaj pri tleh, nič ne veljam! Od tule spodaj se vse še bolje vidi, posebej zdaj, jeseni, ko se je trava že malo polegla. Prisežem, da že voham zimo! Foto: J. Cigler

Art OPTIKA
Maribor
POSLOVALNICA KRANJ
Cesta JLA 18
tel. 22-196

PREGLEDI VIDA spec. okulist
pon. 14. - 15. ure z ZD Kranj
tor. 15. - 17. ure z očesne klinike Ljubljana
sre. 14. - 15. ure z ZD Kranj

Odprto: 8. - 18. ure
sobota 8. - 12. ure

ZA VSE, KI BI RADI JASNO VIDELI V SUVERENO PRIHODNOST, PRIPOROČAMO STROKOVNI PREGLED OČI V ART OPTIKI NASPROTI KRANJSKE PORODNIŠNICE

Naročamo vse vrste specialnih leč, razen kontaktnih, super stanjšane od 10,00 dsph dalje, stanjšane od 4,00 dsph dalje, fotocromatske, dvožariščne, za računalništvo in delo pri umetni svetlobi, za monitorje, polaroidne, plastične, lahko z dodatkom za manjšo občutljivost za razne, obarvana stekla v sivi, rjavi in zeleni barvi.

NA RECEPT ŠE UGODNOST PRI CENI!

Priporočamo se!

MIZARJI POZOR!

RAZPRODAJA

FURNIRJA - SAPELLI - II. razred
- LIMBA - III. razred

IZVOZNIH VRATNIH KRIL
in raznega repromateriala

Razprodaja bo od 23. 10. do 26. 10. 1990 od 8. do 12. ure v poslovalnici JELOVICE v Šk. Loki, Kidričeva 58

JELOVICA tel. 064/631-241 fax.: 064/632-261

ALPETOUR

ALPETOUR POTOVALNA AGENCIJA KRANJ p.o.
objavlja prosto delovno mesto
TEHNIČNI KOORDINATOR AVTOBUSNEGA PARKA

Pogoji:
VII. oz. VI. stopnja strojne ali druge tehnične usmeritve in 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj. Vozniški izpit B kategorije. Poskusno delo 3 mesece.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema 8 dni po objavi splošni sektor Potovalne agencije v Škofji Loki, Titov trg 4/b. Kandidate bomo o rezultatih objave obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

KOVINOTEHNA
Blagovnica FUŽINAR Jesenice

Kasetofoni SAMSUNG

Cene samo **2.679.- din**

nemogoče je mogoče - nemogoče je mogoče

CENTER SREDNJEGA USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA JESENICE
Bratov Rupar 2, Jesenice

Razpis študija ob delu tehnologije prometa

Obveščamo vas, da ima Višja pomorska in prometna šola Piran v štud. letu 90/91 za študij tehnologije prometa ob delu (formiranje odd. v Ljubljani) še prosta mesta.

Vse zainteresirane za tak študij obveščamo, da se lahko vpišejo, če do 25. 10. 1990 predložijo originalno spričevalo o zaključeni srednji šoli. Vpišejo se lahko kandidati, ki so končali popolno štiriletno srednjo šolo.

Študijski program tehnologije prometa je enoten s tem, da imajo zainteresirani možnost v drugem letniku poslušati izbirne PTT predmete.

Informativne prijave za jeseniško, radovljiško in druge občine zbira CSUI - enota za izobraževanje ob delu Jesenice po tel. 82-171, sporazumno z matično šolo Piran.

lek ljubljana

Verovškova 57
61107 Ljubljana

Lek, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, p. o., objavlja

JAVNO LICITACIJO

ki bo v petek, 26. 10. 1990, ob 10. uri v hotelu »Lek«, Kranjska Gora, Vršiška 27 za prodajo rabljenih osnovnih sredstev:
- kuhinjska oprema
- gostinska oprema
- sobno pohištvo

Licitacije se lahko udeležijo pravne in fizične osebe. Ogled opreme je mogoče pred licitacijo od 8. ure dalje. Prodajali bomo po načelu videno - kupljeno.
Varščino 10 % od izklicne cene plačajo kupci pred licitacijo. Kupec mora plačati kupnino in prevzeti blago takoj. Prometni davek na izklicno ceno plača kupec.

MALI OGLASI

27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Poceni prodam termoakumulacijsko PEČ Gorenje 3,5 kw. ☎ 51-368 15219

Prodam SEKULAR, gradbeno DVIGALO. Mikolič, Zg. Brnik 142, Cerklje 15242

Zelo poceni prodam kombiniran ŠTEDILNIK. ☎ 27-600 15244

Prodam 80 litrski BOJLER, možnost gretja vode na elektriko ali na centralno peč. Cena: 500 din ceneje od nabavne cene. ☎ 79-713 15247

Poceni prodam hladilno OMARO 1450 litrsko, primerno za gostinsko ali trgovinsko dejavnost. ☎ 26-208 15288

Ugodno prodam malo rabljen električni betonski MEŠALEC. Informacije dopoldan na ☎ 81-341 int. 22-50 15277

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, novo 3 KW (4000 din) in 2,5 KW (2500 din) prodam. Hrastje 123, Kranj

COMMODORE C64, kasetnik prodam. ☎ 37-785

prodaja uvoženih avtomobilov DAS DOBIS Kranj

FIAT, HONDA, TOYOTA, MAZDA, MITSUBISHI
STARO ZA NOVO

Sprejemamo prednaročila za
RENAULT 5 - 1400 ccm s katalizatorjem
Cena **166.000,00** Rok dobave 15. december.

Janka Puclja 9, 64000 Kranj, tel.: 35-981
Del. čas od 8. do 12. in od 15. do 19. ure.

DO GORENJSKA BOLNIŠNICA
TOZD SPLOŠNA BOLNICA JESENICE
64270 JESENICE

Na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Splošna bolnica Jesenice in v skladu z določili Statuta TOZD, razpisna komisija TOZD Splošna bolnica Jesenice razpisuje prosta dela in naloge

PREDSTOJNIK RENTGENOLOŠKEGA ODDELKA
za 4-letno mandatno obdobje

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
- dokončana medicinska fakulteta,
- specialistični izpit iz rentgenologije,
- 5 let delovnih izkušenj kot zdravnik specialist rentgenolog,
- sposobnost za organizacijo in vodenje dela na oddelku

Kandidat mora predložiti program dela.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni od objave na naslov: DO Gorenjska bolnišnica, TOZD Splošna bolnica Jesenice, v zaprti ovojnici z oznako "za razpisno komisijo".

O izbiri bodo kandidati obveščeni takoj po opravljenem postopku imenovanja.

KERN

KOZMETIČNI SALON IN SAVNA

KERN MARTA, KOROŠKA 5, 64000 KRANJ
TEL.: (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

SEMENARNA PEHTA
Tomšičeva 30, Kranj
(v bližini gostilni St. Majer in Šifrer)

KAJ PONUJA SEMENARNA PEHTA ZA JESENSKO KMETIJSKO SEZONO?

Poleg obstoječega stalnega programa je PEHTA poskrbela za
- najcenejše holandske čebulice vseh vrst
- najcenejše holandske vrtnice (tudi modre vrtnice)
- Pehta je ekskluzivni prodajalec nove sadne vrste aronije in krone
- Konec oktobra PEHTA odpira novo mini drevesnico locirano prav tako na Tomšičevi ulici
- 1. november - na razpolago bodo krizanteme vseh vrst po konkurenčnih cenah

Sprejemamo naročila za vse vrste aranžiranega cvetja!

DIDAKTA - RADOVLJICA

Z MESECEM NOVEMBROM POTREBUJEMO VEČ AKVIZITERJEV ZA PRODAJO KNJIG IN DIDAKTIČNIH IGRAČ

PISMENE PONUDBE POD:
DIDAKTA - RADOVLJICA, GORENJSKA CESTA 19/a, 64240 RADOVLJICA

GALANTERIJA
Lara
KRANJ - PLANINA
Jaka Platiše 11

POSEBNA UGODNOST DO 31. 10. 1990 NAKUP NA TR ČEKE

Nudimo vam bogato izbiro sintetičnih sukancev ter ostali pribor za šivanje in pletenje. Bogata izbira volne cena za kg že od 190,00 din dalje.
- otroške hlače od 150,00 din dalje
- otroške termo hlače od 190,00 din dalje
- otroške žametne hlače od 195,00 din dalje
- otroške bombažne trenirke od 190,00 din dalje
- otroške svilene trenirke 490,00 din
- otroški bombažni puloverji od 110,00 din dalje
- moške svilene trenirke od 740,00 din dalje
- ženske svilene trenirke od 715,00 din dalje

Nudimo še: nogavice vseh vrst otroške, ženske, moške

Odprto: od 9. - 12. in od 15. - 19.

Ugodno prodam namizni vrtalni stroj do 16 mm. ☎ 41-135 15

Ugodno prodam barvni TV Gorenje 701 KN in PRALNI STROJ Gorenje s programatorjem temperature. Justin, Čopova 25, Lesce 15

Prodam TRAKTOR univerzal 30 TT, dvojni pogon, nov, ceni 105.000,00 din. ☎ 049-53-155 15

ROLETARSTVO NOGRAŠEK
MILJE 13
64208 ŠENČUR
061/50-720

Cenjene stranke obveščamo, da ponovno sprejemamo naročila za rolete, žaluzije in lamelne zavese.

Poceni prodam barvni TELEVIZOR Iskra azur in PRALNI STROJ Gorenje. Šorlijeva 31, stanovanje 31, popoldne 15

Prodam električno PEČ. ☎ 24-15 15

Ugodno prodam dobro ohranjen črno beli TELEVIZOR - Panorama vega in TV STABILIZATOR ☎ 26-437 15

Prodam zamrzovalno ŠKRIN (2000 din), osebni računalnik NEC P 2 286/12 in TISKALNIK NEC P 2 ☎ 78-170 od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure 15

Ugodno prodam TV GOLDSTAR in VIDEO RECORDER Tesla ☎ 37-279 po drugi uri 15

Oeje

SVEŽE IN POCENI
DOBITE V NOVI DISKONTNI PRODAJALNI PRI OLJARICI

jedilno rafinirano rastlinsko
Oeje CEKIN

Trgovina ob tovarni
odprta vsak dan
od 9. - 12. ure in od 14. - 17. ure
ob sobotah
od 8. - 12. ure

PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE

DO IMPEKS & NORDMENDE ★ DO IMPEKS & NORDMENDE DO IMPEKS

DO IMPEKS & NORDMENDE

IMPEKS

ZA VAS V OKTOBRU!!! 13.990,00

TELEVIZORJI NORDMENDE
SPECTRA SL 63 IMC
- raven ekran 63 cm
- black matrix
- vgrajen matrix
- 40 programov
- 100 kanalov
- 2 x EURO priključek

KVALITETA, KI PRESEGA CENO ★ KVALITETA, KI PRESEGA CENO ★

Možnost nakupa na 3 obroke:
Pri vplačilu z gotovino vam nudimo **3 %** popusta! **SAMO 13.570,00 din**

Ponovno v naši prodajalni BTV GOLDSTAR
★ ekran 51 cm ★ zaščitno steklo ★ visoki kontrast slike
★ 30 programov ★ 100 kanalov
Možnost nakupa **na 3 obroke!** SAMO **6.190,00** din.
Pri vplačilu z gotovino vam nudimo **3 %** popusta! SAMO **5.990,00** din

gostilna sejem

Šlara cesta 25, tel. 21-8
vabi v svojo restavracijo na
JEDI IZ DIVJAČINE, MORSKE JEDI IN OSTALE SPECIALITETE PO ŽELJI

VSAKO SOBOTO ŽIVA GLASBA!

Sprejemamo rezervacije za zaključene družbe, poslovna kosila, poroke do 120 oseb...

Odprto: vsak dan od 11. - 23.
sobota od 19. - 23.
nedelja od 8. - 13.

Prisrčno vabljeni!

Prodam klavirsko HARMONIKO Melodija, 96 basno in barvno TELEVIZIJO Gorenje v okvari. ☎ 43-144 15396

Barvni TELEVIZOR Gorenje, star 6 let, prodam najboljšemu ponudniku. ☎ 51-960 15406

PLETILNI STROJ Pfaff-pasap z motorjem in vsemi dodatki, prodam. ☎ 37-244 15410

Prodam jugo vebasto 65, za ogrevanje garaže ali podobno. ☎ 25-145 15414

ŽELEZNA KAPLA

VAS VABI V PONEDELJEK, 29. OKTOBRA, NA

JESENSKI SEJEM

Z VELIKO

TOMBOLO

1. NAGRADA: ATS 2000.-

V DOBROPISU IN ŠE DODATNIH 24 LEPIH NAGRAD

ZADRUGA

MARKET

POVEČALI SMO PRODAJNI PROSTOR IN ZNIŽALI CENE.

NA ZALOGI 9000 RAZLIČNIH PRODUKTOV

PONUDBA MESECA:

MILKA ČOKOLADA 300 g SAMO ATS **19.90**

POZOR!

NAJNOVEJŠA IN NAJBOLJŠA KURJAVA ZA LES IN LESENE ODPADKE.

PREDSTAVLJA SE FIRMA

FRŐLING

PROIZVODE VAM V CELOTI NUDI ZADRUGA MARKET.

TESTIRANO V AVSTRIJI IN NEMČIJI - TÜV - BAYERN

JESENSKO-SEJEMSKA

AKCIJA

OB 30-LETNICI OBSTOJA FIRME

ELEKTRO

LUSCHNIG

V ŽELEZNI KAPLI

OD 26. 10 - 29. 10. 1990 NA VSE ELEKTRIČNE PROIZVODE

10 % POPUSTA

SPAR MARKET

ŽIVILA ● ČISTILA ● OBLAČILA ● ŽELEZNI PRODUKTI ● VSE ZA ŠIVILJE ● NOGAVICE ● STEKLENI IZDELKI ANANAS DOZA PONUDBA 1 KG

SAMO ATS **8.10**

URBAS

V CENTRU

MODA Z IZDELKI ZVENEČIH ZNAMK: MÁSER, TRIUMPH, ADIDAS, HUMANIC...

WOLL - ECKE

BREDA SADOLŠEK, ŽELEZNA KAPLA 21. VAM NUDI **BROTHER** PLETILNE IN ŠIVALNE STROJE (OVERLOCK) PO UGODNIH CENAH. POUČEVANJE TUDI V SLOVENIJI

Ugodno prodam STROJ za izdelavo tlakovcev ter 100 komadov podstavkov. Cena 2.700 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 061-731-032 15420

Več različnih gospodinjskih STROJE (rabljenih), zelo ugodno prodam. ☎ 21-208 15426

Zelo ugodno prodam zamrzovalno SKRINJO LTH 380 l., stara 5 let. ☎ 33-130 15429

Zelo ugodno prodam ŠTEDILNIK Gornje 2 plin+4 elektrika, 2 termoakumulacijski PEČI 2 KW in kupperbusch PEČ. Kališka 8, Drulovka - Kranj 15434

Ugodno prodam kombinirko (5 operacij), cena 18000 din. Cesta na Belo 6 15443

Prodam PEČ kombinirano z oljnim gorilcem za centralno kurjavo 40 KW rabljena. ☎ 75-802 15461

Prodam barvni TV Panasonic. ☎ 39-661 15476

Novo 380 litrsko zamrzovalno skrinjo LTH, prodam za 15 odstotkov cenje. Belehar Frankovo nas. 160 1/1, Škofja Loka 15481

Prodam KOSILNICO Reforum 158 in peč kuppersbusch. Noč Branko, Moste 4, Žirovnica 15500

Prodam peč za centralno kurjavo (novo) in molzni stroj na obroke. ☎ 36-078 15505

Ugodno prodam REZKALNO GLAVO s 7 pari profilnih nožev. Kuralt, Cerklje. ☎ 42-690 15524

Prodam nov ŠTEDILNIK kipperbusch ☎ 64-248 15531

Prodam 2 betonska MEŠALCA, rabljena, 100 l in 150 l. Ugodno! ☎ 70-245 15537

Prodam rabljen pralni STROJ Gorenje, starejši letnik, dobro ohranjen, ter TV Iskra portabel ČB z anteno, cena po dogovoru. Informacije ☎ 23-827 po 14. uri 15542

GRADBENI MATERIAL

Kupim smrekove HLODE in PRIZME debeline 8 cm. ☎ 64-103 15045

Prodam hrastove PLOHE, debeline 3 in 5 cm. ☎ 79-058 po 16. uri 15272

Prodam polna vratna KRILA in dvokrilna garažna VRATA. Cesta na Klanec 49, Kranj. ☎ 23-019 15295

Prodam suhe hrastove PLOHE. Boris Medarovski, Betonova 23, Kokrica ☎ 25-551 15316

Prodam starejšo KRITINO in 1,5 ton cementa po polovični ceni. ☎ 24-376 15402

Ugodno prodam rabljeno strešno OPEKO špičak. ☎ 73-556 15408

Prodam rabljena okenska KRILA. Aljaž, Šutna 55, Žabnica 15421

Zelo ugodno prodam 4 tone cementa. ☎ 622-182 15439

Ugodno prodam: porolit opeka 12 cm, ploščice 20x20 beš barve, klinker ploščice temno rjave 23x23, klinker opeka 6 cm, Schiedel tuljava za dimnik fi 20 cm, isto fi 13 cm z odprtino za vratca, cev za centralno 1", cev za vodo 1", silikatna opeka bela 6 cm, svinčene cevi fi 30 mm in fi 50 mm, vse 40 odstotkov popusta na veleprodajno ceno. Markič, ☎ 50-050 15473

Prodam garažna vrata Jelovica. ☎ 632-091 15497

Ugodno prodam 70 kvad. m smrekovega opaža, širine 7 cm, III. klasa. ☎ 622-605 15512

Prodam suhe smrekove DEŠKE, debeline 20 mm. Sr. vas 56, Šenčur 15538

IZOBRAŽEVANJE

Intenzivni tečaji nemščine, angleščine, francoščine, italijanščine, različnih stopenj, po klasični in video metodi, v manjših skupinah, z veliko konverzacije. Ugodne cene. Programi tudi za otroke od desetega leta dalje. ☎ 23-983 od 13. do 18. ure 15100

Inštruiram matematiko in fiziko za osnovne in srednje šole. ☎ 25-861 int. 336 dopoldne 15328

Iščem inštruktorja za poučevanje klavirske harmonike. ☎ 38-029 15485

IZGUBLJENO

Izgubila sem DIPLOMO izdano leta 1971/72 na Delavski univerzi Djuro Salaj v Beogradu. Mulej Božana 15506

KUPIM

Kupim GOZD v okolici Cerkelj, Vodic ali Šenčurja. Naslov v oglasnem oddelku. 15241

Kupim staro HIŠO na relaciji Žirovnica - Radovljica. Šifra: GOTOVINA 15292

Kupim staro HIŠO ali parcelo v Kranjski gori. Šifra: GOTOVINA 15293

nama

V Nami smo pripravili posebno ponudbo za konec tedna

Vsak teden bomo za soboto pripravili nekaj izdelkov po zelo znižanih cenah

V soboto nudimo naslednje blago:

● DŽEZVA 0 7 cm	58,80
● DŽEZVA 0 9 cm	86,60
● TEFLON GARNITURA	846,70
● PRT - NAMIZNI 130 x 160	138,40
● ŽENSKI PULOVER	299,00
● ŽENSKE IN OTROŠKE KRATKE NOGAVICE	11,40
● OTROŠKA FLANELASTA SRAJCA	125,90
● NAMIZNO BELO VINO	12,90
● KOMPOT ANANAS V KOŠČKIH - uvoz	17,90

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Kupimo GARSONJERO, centralno ogrevanje, Šorlijevo naselje ali Vodovodni stolp v Kranju. ☎ 064-28-861 int. 31-11 15304

Kupim TELIČKO simentalko, staro od 10 do 14 dni. ☎ 70-273 15424

Kupim klasični BUKOV PARKET, najmanj 1 kvad.m.. ☎ 89-109 15430

Kupim JUGO 45 do starosti dve leti. Robič Jaka. Za. Gorje 56 15492

ALMA-NAIL
ESTETSKO TERAPEVTSKA KOZMETIKA NOHTOV

Oblikovanje, podaljševanje, utrjevanje in modeliranje nohtov

ALMA KOČNIK
VODOPIVČEVA 13, 64000 Kranj
tel.: (064) 24-419

LOKALI

Oddam SKLADIŠČNI PROSTOR, 40 kvad. metrov, na Planini. ☎ 78-736 15256

V škofji Loki ali okolici najamem prostor za delavnico. ☎ 633-781 15273

Več prostorov primernih za lokal, delavnico ali pisarno oddam v strogem centru Kranja. Pismene ponudbe pod Šifra: JELEN 15289

V poslovnem centru na Deteljici pri Tržiču oddam lokal za trgovinsko dejavnost. (sade, boutique in podobno) v sklopu enosobnega stanovanja (lahko samo lokal). ☎ 064-52-088 15361

V centru Kranja najamem prostor za trgovino do 20 kvad. m. ☎ 36-286 po 19. uri 15389

MOTORJI KOLESA

Prodam JAMAHA MOTO CROSS 80 kubično. ☎ 24-640 15182

Najdeno je žensko kolo. Kličite na ☎ 21-295 15264

Ugodno prodam MOTOR APN 4. Češnjevek 25, ☎ 42-392 15278

Prodam TOMOS AVTOMATIK, star 11 mesecev, prevoženih 800 km, cena 45 % nove cene. Kobe, Tomšičeva 21 A, Jesenice 15297

Prodam ali menjam JAVO 350 za motor do 125 ccm - možno doplačilo. ☎ 26-340 15307

Prodam MOPED APN 4. Ogled v nedeljo od 8. ure dalje. Zebec Milan, Mače 6 a, Preddvor 15327

Prodam MOTOR APN 6. ☎ 64-258 15366

Prodam AVTOMATIK z litimi platišči, smerokazi, star 3 leta, nevožen in APN 6, moder malo vožen. ☎ 633-803 15391

Ugodno prodam TOMOS AVTOMATIK A3 SL, star leto in pol. ☎ 23-369 15431

Prodam MOTOR gilera KZ 125, letnik 1987, registriran do maja 1991, motor generalno obnovljen. Miran Jakopič ☎ 77-042 15543

OBVESTILA

Polagam, brusim, lakiram parket in polagam topli pod, tapison, itison in pluto. ☎ 622-065 14430

ROLETE: žaluzije, lamelne zavese, harmonika vrata, zasteklitev balkonov, naročite na ☎ 75-610! 14460

PLESNI STUDIO NAGELJ tel.: 37-308 vabi v ZAČETNE PLESNE TEČAJE: KRANJ- Hotel Creina četrtek 18.10. ob 19. MLADINA, ob 20.30 STAREJŠI nad 30 let. Škofja Loka - Discoteka PERLA sobota 20.10. ob 19. STAREJŠI, ob 20.30 MLADINA - TOREK 23.10 OB 19. MLADINA, ob 20.30 STAREJŠI!

Novo odprta orodjarska delavnica Osterman nudi možnost izdelave orodij, raznih delov, usluge rezkanja, razrez kosovnega materiala, popravilo strojev na terenu in ostalih uslug. ☎ 064-45-502 15231

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne ZAVESE izdelujemo, montiramo in kompletno obnovimo. ☎ 26-919

Vsi ljubitelji narodnozabavnih viž ste vabljeni v nedeljo, 21. 10 ob 19. uri v kulturni dom Poljane, kjer se boste po daljšem času zopet lahko zavrteli ob zvokih ansambla Ivana Ruparja. Vabljeni! 15301

Nujno potrebujem 20.000 DEM za dobo 2 leti, nudim 50 % obresti. Jamstvo lokal. Šifra: KRANJ 15380

Cenjene stranke obveščamo, da imamo spremenjeno telefonsko številko in sicer 11-688. Se priporočamo! Zidarstvo in fasaderstvo Plestenjak Jakob, Zg. Bitnje 177

RTV SERVIS, Sr. Bitnje 65, popravilo vseh vrst TV in radijskih sprejemnikov. Odprto ponedeljek, torek, četrtek, petek od 9. do 15. ure in od 17. do 19. ure., sobota od 9. do 12. ure. ☎ 35-589, od 19. do 20. ure 15459

LITERATURA ZA ZASEBNA PODJETJA

Izšli sta brošuri:
1. Osnove finančnega poslovanja
2. Vlaganje listin v carinskem postopku

Namen brošur je razjasniti marsikatero vprašanje, ki se poraja lastniku zasebnega podjetja, ko začne s poslovanjem.

Informacije vsak delavnik od 10. do 15. ure po tel.: 061/571-125.

OSTALO

Gospa, ki je bil 13.10.1990 v rdečem JUGI kranjske registracije v Beljaku in mi je gostoljubno zamenjala lire v šilinge, naj kliče na naslov: Slijepčević Ivan, Kutina, Marka Oreškoviča 47, ☎ 045/22-122. Pomotoma mi je dala preveč šilingov in bi se ji rad oddolžil! 15296

PRIDELKI

Prodam ZELJE v glavah in RDEČE KORENJE. Škofjeloška 33, Kranj.

Ugodno prodam debelejši krmilni KROMPIR. Milje 24, Milje pri Visokem. ☎ 43-096 15235

Prodam drobni KROMPIR za krmo. ☎ 47-383 15276

Prodam JABOLKA neškropljena po 4 do 5 din za kg. Sodja Franc, v Dobje 1 Ribno 15283

Prodam krmilni KROMPIR. Visoko 39, Šenčur. 15322

Prodam ZELJE v glavah in drobni KROMPIR. Sp. Bitnje 24. ☎ 44-699 15325

Prodam ZELJE v glavah. Hraše 52 ☎ 627-198 15326

Prodam drobni KROMPIR po 1,50 din, semenski desire po 4,00 din. Lahovče 32, Cerklje 15330

Ugodno prodam ZELJE v glavah in drobni KROMPIR. Srednje Bitnje 28, Žabnica 15362

Prodam REPO za kisanje ali krmo, po ugodni ceni. ☎ 43-165 15432

Ugodno prodam zimska, obrana, neškropljena JABOLKA. Platiša, Pungart 11, Škofja Loka 15442

Prodam ZELJE v glavah. Kokrica, c. na Belo 31 15454

Po zelo ugodni ceni prodam JABOLKA za predelavo. Zadraga 15, Duplje 15474

Prodam ZELJE v glavah. ☎ 633-381 15504

Prodam KROMPIR za krmo. ☎ 79-952 15508

Prodam ZELJE v glavah. Strahinj 7 15521

POSESTI

Prodam novo HIŠO na Bledu, 100 kvad. m., z opremo, GARAŽO in centralno za 130.000 DEM. V račun vzamemo garsonjero kjerkoli ali hišico ob morju. ☎ 39-001 15253

PIZZERIJA „POD GRADOM"

TRŽIČ, Koroška 26, tel.: 52-055
stari del mesta - 200 m od cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne peči

Odprto od 10. - 22. ure
nedelja od 17. - 22. ure
PONEDELJEK ZAPRTO

Prodam tri vzidljive rolete, še zapakirane, 120 x 120. Kumer, Drulovka 38, popoldne 15239

Prodam barvni TV Iskra azur, star 4 leta in POSTELJO 190 x 190 z jogijem. Lužan, Šolska 4, Stražišče 15240

Prodam nekaj OSTREŠJA, DRVA v hlodih. Drolec, Sidraž 1, Cerklje 15248

Prodam avtomobilsko PRIKOLICO, cena 5.000 din. ☎ 66-916 15265

DOMEVSCEK

FÜRNITZ PRED BELJAKOM
KÁRNTNERSTRASSE 50,
TEL.: 9943-4257-2210

ODLIČNE CENE IN TAKOJŠNJA DOBAVA

3 X 3 LETA GARANCIJE

● NAD. DELI IN SERVIS
● DODATNA OPREMA

MITSUBISHI

Kupim vseljivo HIŠO v okolici Kranja ali Preddvora do 13.000 DEM. Šifra: NOVEMBER 15262

Prodam starejšo HIŠO. ☎ 46-683 v soboto od 10 - 11. ure 15387

Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO, do 1000 kvad. m., na relaciji Kranj - Radovljica. Šifra: GORENJSKA 15417

V najem oddam PROSTOR v stari kmečki hiši, garažo in prostor za počitniške prikolice na Sp. Brniku. ☎ 21-208 15427

Prodam novo hišo na lepem kraju pri Kranju. Zaključna faza, parcela 670 kvadratov, sončna lega. ☎ 78-586, popoldan 15472

PRIREDITVE

Odlično GLASBO za ohceti in praznovanja nudita glasbenika. ☎ 42-827, Prosenc 15138

Ansambel JEVŠEK igra v soboto ob 20. uri v menzi Gradis Škofja Loka. 15540

RAZNO PRODAM

Avstrijski kombinirani otroški voziček z dodatno opremo prodam. ☎ 620-348 med 13. in 15. uro 15176

Prodam dva nova usnjena NASLANJAČA, novo ZAMRZOVALNO OMARO, žensko KOLO s prestavami, barvni TV Gorenje. ☎ 38-202 15261

Prodam nov ROBKALNIK za korozo in ŠROTAR. ☎ 39-320 15215

Prodam 180 komadov salonit PLOŠČ, 8 valjnih, rabljenih dve leti, 40 % ceneje, 30 komadov 8 valjnih SLEMENJAKOV, 150 komadov navadne OPEKE zidak in leva VRATA TANGANIKA - SOBNA. ☎ 45-136 15220

Prodam JABOLKA voščenke in zelen kuhinjski KOT. Kokrica - Dolžanova pot 2. 15226

Ugodno prodam otroško KOLO - kekec, tribuna VOZIČEK, otroško POSTELJICO in STAJICO. ☎ 42-245 od 15. ure dalje 15228

Prodam MOPED APN 6 s čelado in REPO za krmo. Šenčurska pot 25, Voglje 15234

Prodam KOMPOST za gnojenje vrtov. ☎ 35-833 15299

Prodam školko za R 4. ☎ 78-642 15302

Prodam ŠTEDILNIK, malo rabljen barvni TV Gorenje AHAT in vrtno MREŽO 40 kvad. m. ☎ 79-571 15303

Dvoredni pletilni STROJ Dopleta prodam ali menjam za P 126. ☎ 26-340 15308

Prodam otroško POSTELJICO. ☎ 34-457 15323

Prodam suhe BOTARE in bukova DRVA. Zg. Bitnje 19, Žabnica 15329

Prodam avstrijski kombiniran otroški VOZIČEK. Informacije na ☎ 73-155 ali na naslovu Mali Ksenija, Hlebce 38, Lesce 15348

Prodam hrastove in jesenove PLOHE. ☎ 633-934 zvečer 15350

Nov TRIKA oljni radiator, regal za dnevno, razstavljen, in 500 komadov strešne opeke špiček, nov, ugodno prodam. Prešernova 53 a, Bled 15351

Ugodno prodam italijanski športni VOZIČEK, otroški STOLČEK trip trap in AVTOSEDEŽ. ☎ 35-855 15353

Prodam rabljen ZMRZOVALNIK, vhodna vrata, gume 125 x 13, otroško športno kolo za 6 do 10 let. ☎ 77-834 15354

Prodam malo rabljen kombiniran otroški VOZIČEK in TORBO za nošenje. ☎ 70-507 15355

Prodam GOBELINE različnih velikosti in motivov, med njimi tudi zadnja večerja. 113 x 50 cm. ☎ 24-031 15357

Prodam 50 kvad. m. plastičnega jesenovega PARKETA. ☎ 66-595 15367

Prodam novo tovorno PRIKOLICO za osebni avto. ☎ 42-115 15370

Prodam kombiniran otroški VOZIČEK chicco, HOJICO in kopalno KAD za dojenčke, vse zelo malo rabljeno. ☎ 061-614-137 15372

Izdelujem in prodajam KONTEJNERJE (smetnjake) iz pocinkane pločevine. ☎ 34-457 15378

Prodam betonski MEŠALEC 80 litrov. ☎ 51-346 15382

RAUSCH

BOROVLJE
KLAGENFURTERSTRASSE 42
Tel.: 9943-4227-3745

● NADOMESTNI DELI ZA VSA VOZILA (NOVI IN RABLJENI)
● DODATNA OPREMA
● GUME VSEH DIMENZIJ
● VELIKA IZBIRA VOZIL

Prodam vsakovrstna neškropljena JABOLKA. Kupim PREŠO za mošt. Golc, Višelnica 15. Za. Gorie.

Prodam CISTERNO za kurilno olje in vlečno KLJUKO za Z 101. ☎ 631-800 15385

Ugodno prodam nova vrata, 1 komad 85 leve, 2 komada 65 desna, novo strešno okno, 65 x 93 cm, tri metre dimnika in verige 16 x 750. ☎ 631-420 15393

Prodam SADIKE ligustra za živo mejo. Vovk, Lesce, Boštjanova 4. ☎ 74-005 15399

Prodam dobro ohranjen AVTOSEDEŽ in otroško STOJICO. Jekovec, C. na klanec 55, Kranj 15401

Prodam suha bukova in kostanjeva DRVA. Bašelj 6, Preddvor ☎ 45-372 15404

Prodam JABOLKA, primerna za žganjekuho in LIKALNI STROJ, dolžina valja 90 cm, skoraj nov. Cerklje, Krvavška cesta 24. 15419

Hitachi gramofon, kavč, fotelj in tabure, zastekljena okenska in vratna krila, vse rabljeno, poceni prodam. ☎ 28-663 15440

Prodam SPALNICO. ☎ 46-561 15386

Kotno sedežno garnituro MEBLO prenovljeno prodam za 6500 din. ☎ 39-033 15448

Kuppersbusch štedilnik brez pečice prodam 50 odstotkov ceneje od novega. ☎ 28-558 15453

RAZPRODAJA rabljenih ležišč s posteljnino, omar in sten za predsobe pri Regovcu,ul. Viktorja Kejžarja 17, Jesenice, v soboto 20.10.od 10. ure dalje 15457

Iščem garsonjero v Radovljici ali njeni okolici. Šifra: CENTER 15470

Prodam peč za etažno centralno EMO 24. ☎ 36-675 15480

Prodam rabljeno sedežno garnituro za 3500,00 din. Skaza, Šorlijeva 4, Kranj 15488

Prodam termoakumulacijsko peč 3 KW. ☎ 27-538 15499

Prodam termoakumulacijsko peč AEG 4 KW. Papler, Zasavska 49 C, Orehek 15501

Prodam otroško zibelko. ☎ 25-129 15510

Auto-Krainer

CELOVEC, ROSENTALERSTRASSE 162,
TEL.: 9943-463-21415

- SERVIS
- NADOMESTNI DELI
- KAROSERIJSKI DELI
- MEHANIČNA POPRAVILA
- KLEPARSKA POPRAVILA
- LAKIRANJE

DODATNA OPREMA

SPOJLERJI - SPREDNJI, ZADNJI STREŠNI, ALUMINIJASTA PLATIŠČA, AVTORADIJI + AVTOZVOČNIKI, SPREDNJA MASKA Z ŽAROMETI »GRETJE NA MESTU«, OKRASNE ČRTE MEGLENKE + DOLGE LUČI AVTOPREPROGE - TUDI IZ GUMIJA SEDEŽNE PREVLEKE, SNEŽNE VERIGE, GUME VSEH VRST SONČNE STREHE ITD...

VELIKA IZBIRA NOVIH AVTOMOBILOV EKSPORTNE CENE

Audi

Hlevski gnoj, teleta 100 kg in TOMOS AVTOMATIK, prodam. Pšenična polica 20, Cerklje 15447

SUKANEC št. 40 raznih barv, 150 kom., ugodno prodam. ☎ 74-771 15456

Poceni prodam dve krzneni jakni in plašč nerc. ☎ 28-704 15462

Trajnožareč ptedilnik kuppersbusch popolnoma nov in globok otroški italjanski voziček zelo primeren za zimo, ugodno prodam. ☎ 27-028 15465

Prodam novo litoželezno kad, dolžine 140 cm. ☎ 25-124 15477

Prodam novo LONČENO PEČ 5x2x5, cena 1000 DEM. ☎ 25-558 15507

Prodam punte, VW 1200, neregistriran, vozen in plemenskega KOZLA srnaste pasme. Javornik 5, Kranj 15511

Poceni prodam FILC za tapetnike in KONTEJNER za smeti (7 kub. m). Informacije ☎ 78-249 15530

Prodam AUDI 80, letnik 1976, registriran do 31. 8. 1991 ter ročni RESKAR, ročni tračni BRUSILNIK in električno lakirno PIŠTOLO (vse Iskra). ☎ 33-023 15532

Prodam univerzalni otroški VOZIČEK z VREČO in PVC zaščito. ☎ 48-592 15533

Prodam OTROŠKO POSTELJICO z jogijem. ☎ 24-805 15534

Prodam suha trda mešana DRVA. ☎ 64-323 15539

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem. Britof 207 ali ☎ 36-148 15545

Poceni prodam malo rabljeno etažno peč EMO central, 20 in 80 litrski kombinirani bojler. ☎ 48-107 15513

Prodam kopalno kad Gorenje - rjava, cena 3500,00 din. ☎ 40-585 15514

STAN. OPREMA

Prodam garderobno OMARO. ☎ 35-865 15209

Ugodno prodam novo usnjeno sedežno GARNITURO. Pavlič Tine, Kidričeva 26, Kranj ☎ 41-919 15221

Poceni prodam OMARO za dnevno sobo. Šteblaj Ivanka, C. Staneta Žagarja 26, Kranj 15238

Prodam bambus POSTELJO z jogijem in raztegljiv TROSED. Šempeterska 9, Stražišče 15243

Ugodno prodam SPALNICO. ☎ 28-516 15312

Zelo ugodno prodam rabljeno KUHINJO. Kolarič, Tomšičeva 30, Kranj 15364

PEUGEOT MEYER — ZIRNIG

CELOVEC, FLEDERMAUSGASSE 14
Tel.: 9943-463-22152 in 24300
(BLIŽINA - UKH - BOLNIŠNICE)

- NADOMESTNI DELI IN DODATNA OPREMA
- SERVIS IN VSAKOVRSTNA POPRAVILA
- SPECIALIST ZA AVTO-IZVOZ V JUGOSLAVIJO
- BREZPLAČNA DOSTAVA DO MEJE

STANOVANJA

Starejši samski moški kupi na območju obč. Radovljica GARSONJERO ali 1-sobno stanovanje (v bloku ali hiši). ☎ 51-491 ali 57-848 15181

Na Bledu najamemo opremljeno GARSONJERO ali enosobno STANOVANJE, po možnosti s telefonom, za eno leto. Kličite dopoldne ☎ 061-328-577 15245

mazda BELJAK - JUG PRED KGM (COOP)

KLEINBERGER Tel.: 9943-4242-31500

SERVIS ● NADOMESTNI DELI ● DODATNA OPREMA
VELIKA IZBIRA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL
TAKOJŠNJA DOBAVA!
UGODNE EKSPORTNE CENE PRI 121, 323, 626

V Kranju na Planini II prodamo lastniško STANOVANJE 50 kvad. m, ali zamenjamo za dvo in pol sobnega z doplačilom. Šifra: STANOVANJE 15250

Enosobno STANOVANJE, 43 kvad. m., na Drulovki, zamenjam za večje kjerkoli v Kranju. Informacije ☎ 28-820 15259

Mlad par najame STANOVANJE. Šifra: PREDPLAČILO 15275

Prodam dvosobno STANOVANJE 60 kvad. m. v Frankovem naselju pri Šk. Loki. ☎ 621-145 15280

Oddam kabinet s souporabo kopalnice. ☎ 35-833 15298

Prodam enosobno STANOVANJE v stolpnici Podlubnik v Škofji Loki. ☎ 622-703 15306

Prodam takoj vseljivo enoinpolsobno STANOVANJE - 50 kvad. m., staro tri leta - Planina 3, cena 1800 dem/kvad. m. ☎ 39-195

Mlad par išče HIŠO ali 1 sobno STANOVANJE na relaciji Šk. Loka - Ljubljana. ☎ 061-572-117 15338

Samsko dekle najame sobo, nudim tudi pomoč v gospodinjstvu. Cesta kokr. odr. 5, Kranj 15422

Oddam SOBO na Krvavcu za zimsko sezono. ☎ 42-471 15335

Najamem garsonjero ali 1 sobno stanovanje v Kranju ali Radovljici. ☎ 66-186, vsak dan od 20. ure dalje 15441

Zamenjam dva manjša stanovanja za eno večje in prodam sedežno grt. ☎ 38-368 15489

Prodam trisobno STANOVANJE na Deteljici - Tržič v bloku, centralna, garaža in telefon. Informacvije po 15. uri ☎ 061-346-681 15526

Štiričlanska družina išče STANOVANJE v ali okolici Radovljice, Kranja, Tržiča. Ponudbe pod Šifra: NUJNO 15541

ORTNER
BELJAKAK / VILLACH

- TOYOTA
- SUBARU
- Lada
- Alfa Romeo

ZEHENTHOFSTR. 26
TEL. 9943-4242-41310
PICCOSTRASSE 42
TEL. 9943-4242-28494

VOZILA

BMW 318, I. avgust 84 z dodatno opremo, prodam ali zamenjam za zazidljivo parcelo v okolici Kranja ☎ 38-202 15227

Prodam ZASTAVO skala, letnik 1988. ☎ 28-646 popoldne 15164

Prodam GOLF JX diesel, letnik 1986. ☎ 25-257 po 16. uri 15192

Prodam JUGO 45, letnik 1986. Informacije na ☎ 633-268 15211

OPEL kadet karavan, letnik 1972, prodam. Informacije popoldne ☎ 51-269 15224

ŠKODO 120 L, letnik 1983/84, registrirana do maja 1991, prodam. Cesta 1. maja 65 - Nišandžić 15225

Prodam Z 101, letnik 1973, garažirarno. Mavec, Seljakovo naselje 26, Kranj, Stražišče 15230

Prodam ZASTAVA 101, po delih. Rebolj, Grosova 35, Kokrica 15232

Prodam JETTO GLS 1,6, letnik 1982, prevoženih 92.000 km ali menjam za VISO, JUGO itd. ☎ 68-535 15246

Prodam BMW 318, letnik 1983, novi tip, z dodatno opremo, za 18.500 DEM. ☎ 79-972 15251

Prodam GOLF diesel, letnik 1985, prevoženih 36.000 km, z dodatno opremo. Cena 11.800 DEM. ☎ 620-465, Hafner, vsak delovnik od 6. do 7.30 ure in od 13. do 14.30 ure 15252

Prodam ZASTAVO 850, letnik 1982 in ZASTAVO 850, letnik 1977 ter rezervne dele za DIANO in ZASTAVO 101 ter ZASTAVO 750. ☎ 50-826 15255

Prodam dobro ohranjeno, garažirano ZASTAVO 101, letnik 1978. ☎ 28-227 15257

Nujno prodam R 4, letnik 1978 in Z 750, neregistrirano, vse v dobrem stanju. Hafner Jože, lom 88, Tržič

Prodam ZASTAVO 750. Slak Zoran, Zg. Bitnje 168, Žabnica (pred gasilskim domom, v jami) 15267

Prodam R 5 GTL 1300 kubičen, letnik 1979. ☎ 70-492 15281

JUGO KORAL 55, letnik 2/90, prevoženih 5000 km, prodam. ☎ 70-770 15282

Prodam JUGO KORAL 45, letnik februar 1990, zelo ugodno, 9500 DEM v protivrednosti. Mulalič Irfam, Štrausova 1, Jesenice 15284

Prodam JUGO 45, letnik oktober 1986, garažiran, rdeč. Kern, Kokrški log 2, Kranj 15285

Prodam Z 101, letnik 1984. Pajerjeva 1, Šenčur 15288

Prodam GOLF diesel, 7/1984, S paket. ☎ 22-967, Mandeljčeva pot 12, Kranj 15290

Prodam Volkswagna HROŠČA, letnik 1974, registriran do junija, ugodno. Filipovski, Trg rivoli 3, Kranj. Ogled vsak dan. 15300

Prodam RENAULT 4, letnik 1977. Cena po dogovoru. Miklavčič Suzana, Trg Prešernove brigade 2, Planina III. 15305

Prodam GOLF, letnik 1980, dobro ohranjen, garažiran. Šolar Rudi, Sp. Dobrava 1 a, Kropa. 15311

Dobro ohranjen JUGO 45, letnik 6/89, temnordeče barve, z radiom in zvočniki, prodam. ☎ 064/23-240 popoldne.

Prodam BMW - 315, letnik 1982, prevoženih 73.000 km. Boris Medarovski, Kokrica, Betonova 23. 15315

Ugodno prodam ŠKODO 105 L, letnik 1988. Benedičič Stanko, Brezovica 7, Kropa 15319

Prodam R 30 in R 4 za rezervne dele. ☎ 73-852 15320

Ugodno prodam ZASTAVO 101, letnik 1989, Voglje 98. 15331

Prodam JUGO 45, letnik 1987, prevoženih 32.000 km. Lahovče 10 a. 15332

JUGO Koral 45, star 9 mesecev, z nekaj dodatne opreme, ugodno prodam. Cena 8500 DEM. ☎ 37-173 15339

Prodam Z 850, letnik 1982, prevoženih 54.000 km, registriran do junija 1991. ☎ 83-848 15340

Prodam AX 11 TRE, december 1987, prevoženih 34000 km, 5 prestav, 3 vrata, kovinsko sive barve - kot nov. ☎ 23-356 15343

Prodam GOLF diesel, letnik 1985, 5 prestav, nemški. Ogled možen dopoldne pred trgovino Trenča v Stražišču, popoldne na Galetovi 7 na Kokrici. 15344

Prodam OPEL kadet 1,3 ELS, letnik 1986, prevoženih 58000 km, cena 140.000 din. Tičar, Breg 25, Žirovnica 15347

Prodam ZASTAVO 101, GTL 55, letnik 1986. Štular Milica, C. 2. grupe odredov 19, Cerklje. ☎ 42-608

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1987, registriran do avgusta 1991, cena 6700 DEM. Zupančič Bojan, Planina 15 ☎ 38-079 15359

Prodam Z 128, letnik 1985. Kopač, C. na Brdo 53, Kranj - Kokrica

Ugodno prodam Z 101, letnik 1979 in BMW, starejši letnik, registriran do junija 1991, generalno obnovljen, prvi lastnik, ali menjam za manjši avto. Toporiš, Sr. vas 2, Golnik 15363

Prodam JUGO 55, letnik 1990. ☎ 74-585 15365

Prodam R 4, spredaj delno karamboliran, motor nepoškodovan, vozen, registriran do marca 1991, za 8.000 din. ☎ 061-614-137 15368

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1977. Čiča, Pševska 18, Kranj 15371

Prodam GOLF diesel, letnik 1983, registriran celo leto, prva barva, odlično ohranjen. Breg 8, Križe

Prodam VOLVO 343 GL, letnik 1978, lepo ohranjen, metalne barve. ☎ 77-013 - Mičo 15374

Prodam VOLKSWAGEN 1200, letnik 1974. ☎ 35-835 15375

Prodam NISSAN micra, letnik 1986. Šolar, Ljubno 70, Podnart

Z 128, letnik 1986, prodam za 6000 DEM. ☎ 622-133 15377

R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Gradnikova 7, Bled ☎ 78-285 15379

JUGO 45, letnik 1985, prevoženih 30.000 km, garažiran, prodam za 42.000 din. ☎ 23-929 15381

Prodam R 4, letnik 1985, registriran do junija 1991, za 30.000 din in LTŽ montažne stopnice po 200 din komad. ☎ 51-032 15383

GOLF letnik 1980, poškodovan, motor dober, 8.000 km po generalni, prodam ali menjam za drug avto. ☎ 48-265 15388

Prodam LADO samaro, letnik 1987. Informacije ☎ 40-642 15392

Prodam GOLF bencinar, modre barve, letnik 1986. ☎ 78-924 15394

Karambolirano LADO 1200 prodam. ☎ 50-728 15397

Prodam GOLF, letnik 1980. ☎ 78-277 - Tomažič Roman, Gregorčičeva 28, Bled 15398

Prodam Z 750, letnik 1980. Letališka 6, Voglje 15400

Prodam GOLF JXD, model 90, star 11 mesecev, metalno moder in GOLF JXD, januar 1990, rdeče barve. Možna zamenjava za starejši GOLF D. ☎ 75-534 15403

Prodam Z 128, letnik 1983, registriran do konca maja 1991, za 4.200 DEM. ☎ 51-426 15409

Prodam R 4, letnik 1977, registrirana do septembra 1991. ☎ 22-764 15411

Prodam R 4 TL, letnik 1983. Porenta, Breg ob Savi 32, Mavčiče 15413

JUGO florida, star 8 mesecev, 7.000 km, kot nov, ugodno prodam. ☎ 27-844 15415

Ugodno prodam karambolirano Z 101. ☎ 45-338 15416

Prodam dobro ohranjen GOLF, star 7 let. ☎ 50-554 15423

Prodam Z 128, december 1987, dodatno opremljen. ☎ 28-528 15428

Prodam GOLF, letnik 1981 z dodatno opremo. Suhodolnik Robert, Staretova 27 (Čirče) 15088

Ugodno prodam Z 750, letnik 19[illegible] zelo ohranjen, registriran, poceni Podlubnik 292, Škofja Loka

Prodam CITROEN BX 16 TRS, letnik 1988, metalne sivo-plave barve z klima napravo , cena ugodna ☎ 721-687, zvečer 15471

Ugodno prodam osebni avto LADA 1200, letnik 1973, registriran. Sedej Niko, Na Kresu 15, Železniki ☎ 66-692 15475

Prodam JUGO A, letnik 1986, 11000 prevoženih km. ☎ 27-164

Z 101 GTL 55, letnik 1986, dobro ohranjena, prodam za 6000 DEM ☎ 85-231, po 15. uri 15479

Prodam KOMBI IMV MERCEDESOV motor diesel, letnik 1980, 8 sedežev. ☎ 33-589 15482

Ugodno prodam GOLF JXD, letnik 1986. ☎ 77-176 15485

Prodam JUGO, letnik 1984, registriran do avgusta 1991. ☎ 77-360

Prodam Z 128, letnik 1984, registrirana do 19.10.1991. ☎ 82-735

Prodam VW 1200, letnik 1974, registriran do julija 1991. Ogled v petek popoldan. Ilič, Planina 30, Kranj 15493

Prodam 126 P, letnik 1985 ☎ 77-216 15494

NOV FORD ESCORT

SEDAJ PRI VAŠEM CELOVŠKEM GLAVNEM - ZASTOPNIKU FORDA

Ford **Sintschnig**

CELOVEC, SÜDBAHNGÜRTEL (PRI GLAVNI ŽELEZNIŠKI POSTAJI)
TEL.: 9943-463-32144
ZAHTEVAJTE GOSPODA OTROBA IN KRUSCHITZA, KI GOVORITA SLOVENSKO

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

Ugodno prodam FORD escort. Grašič, Pševska 10/c, Kranj. ☎ 10-001 15433

JUGO skala 55, letnik 1989, prodam. ☎ 66-097 15435

Prodam OPEL KADET, letnik 1968. ☎ 42-069 15438

Prodam JUGO KORAL 55, maj 1989. Koren Gordana, Gregorčičeva 33, Bled, ☎ 78-540 15446

Prodam ASCONO 2000 in ZAPRAVLJIVČEK. Visoko 5, Šenčur 15450

GOLF JX, letnik 10/88, ugodno prodam. ☎ 46-122, int. 363 dopoldan in 46-524 popoldan 15452

Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam. ☎ 73-047 15455

Zadnje tri vrata za Z 101, prodam. Perčič Milan, Olševek 63, Preddvor 15458

Ugodno prodam OPEL KADET, letnik 1973, registriran do 14.6. 1991. Kurirska pot 8, Cerklje 15460

Prodam OPEL CORA, letnik 1987. Ciperle, Dvorje 96, Cerklje. ☎ 42-257 15463

Prodam YUGO 45, letnik 1986, registriran, kot nov, stalno garažiran. Podlubnik 292, Škofja Loka

Prodam ŠKODO 120 L. ☎ 79-598

Prodam JUGO 45 A, star 4 leta. Drobnjak Zoran, Želenica 8, Tržič

Prodam Z 101, letnik 1985. ☎ 40-189 15503

Prodam JUGO 45 KORAL, letnik 1989/7. Žun Damjan, Krožna pot 8, Voglje 15515

Prodam Z 101 GTL, letnik 1986. Zalog 60, Cerklje 15516

Prodam R 4 TL, letnik 1986, dobro ohranjen. ☎ 27-015 15517

JUGO 45 A, letnik 87/6, prodam. ☎ 064/622-833 15021

KADET 1,3 LS, letnik 1986, odlično ohranjen, garažiran. ☎ 70-015

Prodam JUGO 55, star 2 leti. Informacije na ☎ 25-861 int. 439 dopoldne 15520

Prodam Z 101 confort 1300, september 1981, izredno ohranjena in TELEVIZOR Grunding super color. Koršič, Reševa 4 a, Kranj 15522

HONDA Ing.H.Wiesner

BELJAK, KARAWANKENWEG 34,
Tel.: 9943-4242-311000

- VSI MODELI V SKLADIŠČU - EKSPORTNE CENE!
- NAJMODERNEJŠA DELAVNICA
- NADOMESTni DELI IN DODATNA OPREMA

Prodam Z 128, letnik 1985, registriran do julija 1991, prodam. ☎ 78-579, popoldan od 16. do 19. ure 15461

PEUGEOT TALBOT
BRODNIK
● PRODAJA, DELI IN SERVIS
Beljak/ Villach
Klagenfurterstr. 37
Tel. 9943-4242-24300

BMW 318 I, oktober 1985, kovinske barve, prodam po ugodni ceni. Nastran Peter, Dolenja vas 92, Selca 15466

Prodam PEUGEOT 305, star 10 let, dobro ohranjen za 6500 DEM. Slapar, Tončka Dežmana 2, Kranj 15469

Prodam JUGO 55 AX, letnik 1986 Okroglo 17 15525

Prodam FORD escort, po ugodni ceni. ☎ 48-558 15526

Prodam dobro ohranjen SPAČEK charleston, letnik 1987. ☎ 39-006

Prodam Z 101, letnik 1975. Dovjak Podljubelj 94, Tržič 15529

Ugodno prodam Z 750, neregistrirano, v voznem stanju ter dve zimski GUMI z platišči. Zupančičeva 3, Bled 15530

Prodam Z 850, letnik 1981, Lahovče 31 15540

ZAPOSLITVE

Tkoj zaposlim PEKA, možna priučitev, dobro plačilo. Pekarna, Poljhom 9, Bled 15309

V Kranju honorarno zaposlim TRGOVCA-KO za pomoč v »neživilskih« trgovini. Šifra: ŽELEZNINA

Za prodajo ženskih svilenih RUT iščem resno akviziterko. ☎ 73-243 dopoldne 15233

KROJAČICO ali ŠIVILJO s prakso takoj redno zaposlim. Šifra: ODLIČEN OD 15237

Če ste ostali brez zaposlitve in imate prosti čas, poizkusite kot potnik DZS. Tedensko izplačilo provizije. ☎ 622-343 15254

Iščem IZVAJALCA del za gradnjo hiše. ☎ 33-543 zvečer 15263

Šteparico - šiviljo z veliko prakse honorarno zaposlim na vašem domu. Šifra: TROFAZNI TOK 15310

Sprejmem kakršnokoli delo na domu. Možna postavitev stroja. ☎ 70-780

ČE KUPUJETE ALI PRODAJATE NEPREMIČNINE, JE PRAVI NASLOV:

GLOBAL Kranj
C. JLA 4, Kranj
Tel. 21-320

Prevzamem vsa zidarsko fasaderska dela. ☎ 78-947 15324

Samostojno GOSPODINJO išče starejši upokojenec iz Nove Gorice. Nudi dobre pogoje. ☎ 065-26-085 15345

ZAPOSLIM šiviljo ali pletiljo. ☎ 26-408 15436

ČISTILKO za bife v Škofji Loki iščemo. ☎ 620-077 15437

Za pomoč v teksitlni trgovini iščemo prijazno, urejeno in predvsem sposobno trgovko. Šifra: ŠKOFJA LOKA 15464

Iščem osebe za prodajo zanimivega artikla. ☎ 38-501 15490

Zaposlim KV klima ali stavbnega kleparja. Zaželjeno znanje varjenja, izpit B kategorije in dve leti delovnih izkušenj. OD po dogovoru. ☎ 064/34-496 15502

ŽIVALI

Prodam TELIČKA starega 1 teden ali 4 tedne. Jan, Višelnica 13, Sp. Gorje 15223

Prodam KOZE. ☎ 48-041 15236

VRTIČKARJI

pripravite si kompost - gnojilo iz organskih odpadkov in prsti. Prodajam zabojnike različnih velikosti.

Tel. 064/23-339

Prodam KRAVO in TELICO, 8 mesecev brejo. Hafner, Binkelj 8, Šk. Loka 15266

PSIČKO mešanko, staro 6 tednov, prodam. ☎ 47-057 15269

Razprodajam eno leto stare KOKOŠI nesnice in KOKOŠI za zakol. Cegelnica 1, Naklo 15270

Prodam TELICO v 8. mesecu brejosti, ter KRAVO brejo 5 mesecev, obe simentalki in 10 m DRV. Sr. vas 12, Golnik 15279

Prodam KRAVO po izbiri, SILOREZNICO in Z 750. ☎ 65-445 15287

Prodam japonske PREPELICE in valilnik. Ogled zvečer. Gradnikova 87, Radovljica, Vuzem 15294

KONJA, mirnega, dobrega voznika, starega 11 let, prodam. Bodovlje 8, Škofja Loka. 15313

Prodam breje OVCE. Boris Medarovski, Kokrica, Betonova 23. ☎ 25-551 15317

Prodam TELIČKO simentalko, staro 7 dni. ☎ 68-255 15318

Prodam TELICO v 5 mesecu brejosti. Podbrezje 41. 15333

Prodam mlado KRAVO s teličkom. ☎ 42-471 15334

Prodam od 30 do 40 kg težke PRAŠIČE. Visoko 92, Šenčur 15337

Prodam PUJSKE, težke 15 - 20 kg. Dolenc, Sopotnica 15, Škofja Loka 15341

Poceni prodam KOBILO, vajeno vseh kmečkih del. Smokuč 26, Žirovnica ☎ 802-040 15349

Prodam več brejih OVC. ☎ 620-956 15352

Prodam 7 dni starega BIKCA. Podbrezje 57 15356

ŽREBE lipicanec, star 7 mesecev, prodam. ☎ 061-612-637 15405

UŽIVAJTE V SVOJEM VRTU!

Zdaj je pravi čas za ureditev vašega bivalnega vrta.
Ureditveni in nasaditveni načrt vam izdela podjetja NAMEN. Oglasite se po tel. 21-565 in 21-490.

Oddam črnega PSA jazbečarja. ☎ 061/613-397 15407

Prodam 6 mesecev staro ŽREBICO lipicanko, rjave barve. Ferčej, Zasip - Muže 4 15412

Prodam KOKOŠI. ☎ 78-608 15418

10 dni starega BIKCA simentalca, prodam. Stare, Tatinec 6, Preddvor 15425

Prodam 3 OVCE. ☎ 57-988 15444

TELICO simentalko, visoko brejo, prodam. Poljšica 10, Podnart 15445

Prodam jalovo KRAVO po prvem teletu. Virmaše 42 15449

Prodam KOZO, staro 7 mesecev. ☎ 65-631 15467

Prodam dva ŽREBETA norik, stara 6 mesecev. Čop, Koroška Bela Jesenice 15468

Poceni prodamo lovskega psa in psičko pasme Brak jazbečar z rodovnikom, stara 3 mesece. ☎ 79-873 15484

Prodam visoko brejo KRAVO simentalko in krmni krompir. Šter Jakob, Sp. Duplje 71 15493

30 po 160 kg težke prašiče ter rjave jarkice, prodam. Možna dostava na dom. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 15498

Nujno prodam KRAVO frizijko, ki je dvakrat telila in od iste krave leto dni staro telico. Zupan Mirjam, Savska 13 B, Bled 15509

Samčka, NEMŠKEGA OVČARJA, 10 tednov, zelo poceni prodam. ☎ 24-122 popoldne 15518

Prodam ŽREBICO norik, 16 mesecev, in ŽREBICO haflinger, 4 mesece. ☎ 89-182 15527

POGREBNE STORITVE

Nova vas 17
64240 Radovljica
tel: 064/73-365
(Jože Kristan, dipl.org.dela)

- krste, žare, žarne niše
- prevozi pokojnikov in žar
- urejanje dokumentov (matični urad, povrnitev pogrebnine,...)
- humanitarne akcije namesto vencev na grob
- osmrtnice, zahvale
- prodaja žalnih sveč
- elektronske sveče
- prodaja peska za grobove

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec iz Blagovnega prometa — sektorja skladiščenja in transporta

JOŽE KALTENEKAR

rojen 1936

Od njega smo se poslovili v torek, 16. oktobra 1990, na pokopališču v Kranju.

Delovni kolektiv Sava Kranj

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec iz obrata Vzdrževanje in energetika

LUDVIK TIČAR

rojen 1933

Od njega smo se poslovili v torek, 16. oktobra 1990, na pokopališču v Preddvoru.

Delovni kolektiv Sava Kranj

Nenadoma nam je cesta vzela nadvse ljubljenega sina, brata, strica

DARJANA ŠUŠTARJA

Iskrena hvala vsem, ki ste darovali cvetje, izkazali sožalja in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lep obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: ati, mami in sestra z družino

V SPOMIN

Vedno znova, ko jutro se rodi,
v dan zazrem se s solznimi očmi.
Srce v bolečini zaječi, je res,
da tebe več med nami ni.

14. oktobra je minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil

JANKO BERTONCELJ

Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu.

Vsi njegovi

KORLU in DARCU

prijateiji

Kranj, Hrastje

ZAHVALA

Ob smrti strica

JANKA JEKOVCA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem za pomoč, izrečena ustna in pisna sožalja in za cvetje. Zahvaljujemo se tudi UZRI Ljubljana, Društvu paraplegikov Gorenjske, Društvu invalidov Kranj in Društvu prijateljev Slovenije. Posebej se zahvaljujemo Francu Markiču iz Kranja za vso pozornost, ki jo je izkazal v času dolgoletne pokojnikove bolezni. Zahvaljujemo se tudi dr. Tomažu Hriberniku za zdravljenje na domu, župniku Marjanu Zupanu za pogrebni obred, cerkvenim pevcem in govorniku Jožetu Cudermanu. Hvala vsem, ki ste mu ob njegovi bolezni z obiski lajšali trpljenje.

Vsi njegovi

Sr. Bela, Preddvor, Duplje

Solze, žalost, bolečina
Te zbudila ni.
Tiha — nema je gomila,
kjer počivaš mirno Ti.
(narodna)

V SPOMIN

BRANKU BARIČU

1952—1988

Danes 19. 10. 1990 mineva dve leti, odkar si nas mnogo prezgodaj zapustil. V naših srcih si vedno z nami. Vsem, ki ste mu kdajkoli pomagali v težkih trenutkih, ki obiskujete njegov prerani grob, mu prižigate sveče.

Iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Kranj, Poljče, 19. oktobra 1990

Hiša tiha je postala,
ko vzela si od nas slovo,
a v srcu bolečina je ostala,
ki prenehala ne bo.

V SPOMIN

MARIJI JARC

22. oktobra mineva leto dni, odkar si se na tiho poslovila od nas draga mama in babica.

Vsi njeni

Naklo, 22. oktobra 1990

V SPOMIN

Nihče ne ve, kako boli,
ko Tebe, dragi Tata,
več v našem domu ni.

21. 10. 1990 mineva leto dni,
ko je odšel od nas naš dragi mož, oče in deda

BLAGOJE CVETKOVIĆ

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

BORISA DRNOVŠKA

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, mu darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sostanovalcem, dr. Bavdku za dolgoletno zdravljenje in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoči: žena Milica, sin Miran z družino in sestra Olga z možem

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moža, očeta, deda, sina in brata

MARJANA BERNIKA

z Jezerske c. 134 a, Kranj

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem Iskre stikala za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo gospodu kaplanu iz Kranja in gospodu Balažiču za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

Japec Jakopin o (navtični) družbi J-J Engineering

Pomoč Elanu pri razvoju in tehnologiji

Gorje, 17. oktobra - Japec Jakopin, ki je že doslej sodeloval z begunjskim Elanom pri razvoju bark, je v Elanovem obratu Fortuna pri Gorjah predstavil načrt sodelovanja delniške družbe J-J Engineering z Elanom. Družba, katere ustanovitveni lastniki so brata Jakopin in Janez Mulej, ki so za začetek prispevali vsak po 20 tisoč mark, je že najela na Fortuni Elanove prostore, prav tako pa tudi nekaj delavcev, ki bodo prednostno opravljali za Elan razvojne naloge; če bo Elan hotel, pa bodo prevzeli tudi druge posle. Družba načrtuje, da bi Elanu na področju navtičnega programa zagotovila delo 350 delavcem in da bi njihova letna proizvodnja dosegla vrednost 60 milijonov mark. Iz tega, kako naj bi rešili v Evropi in v svetu dobro uveljavljeni Elanov navtični program (navezava proizvodnje na družbe, ki bi skoncetrirale sposobne strokovnjake in podjetnike), je že mogoče domnevati, da bodo na podoben način, neodvisno od tega, ali bo šel Elan v stečaj ali ne, reševali tudi druge dele proizvodnje.

Kot je povedal Japec Jakopin, so bili glavni motivi za ustanovitev družbe J-J v tem, da bi izrabili navtično znanje in poslovne priložnosti ter prednostno pomagali Elanu na področju razvoja, tehnologije in trženja. Ker je družba povezana tudi z navtičnim podjetjem Seawy, ki interesno pokriva območje Jadrana in držav, ki gravitirajo na Jadransko morje, bo imelo še dodatne možnosti za domačo in tujo uveljavitev. Japec Jakopin, ki velja za dobrega poznavalca navtike v Evropi in v svetu, poudarja, da gre za dejavnost, ki se bo gospodarsko lahko še razvijala in krepila. Dovolj povedo podatki, da se z navtiko ukvarja štiri odstotke Evropejcev, da se v navtiki na leto obrne okrog 21 milijard nemških mark, da se poraba denarja za navtiko v zadnjih petih letih povečuje po 10 do 15-odstotni letni stopnji in da bodo Evropejci tudi v prihodnje imeli za navtiko dovolj denarja in časa. Po podatkih Turistične zveze Jugoslavije in Gospodarske zbornice Jugoslavije prinese turistični turizem Jugoslaviji okrog 8 odstotkov turističnega izkupička ali povedano v denarju - 220 milijonov nemških mark. Jugoslovanska navtika predstavlja le 1,7 odstotka evropske, po mnenju Japca Jakopina pa bi moral biti njen delež zaradi Jadranskega morja vsaj 5 do 10-odstotni. Obeti so tudi za naprej dobri: jadranska obala je dovolj členovita, zadosti je še tudi marin in privezov, izboljšuje se količina in obseg ponudbe, dobrodošle pa so tudi spremembe v nekdaj socialističnih vzhodnoevropskih državah, ki bodo odprle "meje" tudi proti Jadranu. Strokovnjaki napovedujejo, da se bo navtični turizem v območju, ki teži k Jadranu, povečeval 15 do 20 odstotkov na leto. Družba J-J Engineering si od vsega tega obeta posel zase pa kajpak tudi za Elan, ki zdaj zaposluje v proizvodnji jadrnic okrog 200 ljudi, dolgoročno pa naj bi jih, kot smo že zapisali, okrog 350. ● **C. Zaplotnik**

Predstavitve družbe J-J Engineering se je udeležil tudi Izidor Rejc, republiški sekretar za industrijo in gradbeništvo, je izrazil upanje, da bo Elan izplaval, in da bo na sodišču dosežena prisilna poravnava, sicer pa ni povedal ničesar takega, kar bi bilo pomembno za nadaljnji razplet Elanove usode.

Na vprašanje, kako bo Elan "držal distanco" do družbe J-J Engineering, pač zato, ker sta Japec Jakopin in direktor Elana Peter Lampič prijatelja, je Lampič dejal, da kakršnakoli "distanca" ni potrebna in da bo sodelovanje določala pogodba, ki jo bosta morali obe strani spoštovati.

Spoštovani naročniki

Pretekli teden smo vam poslali položnice za zadnje trimesečje. Nekateri ste nas poklicali nejevoljni zaradi podražitve. Naj poskusimo našteti razloge za to: najbolj nas je prizadela podražitev poštnine, ki je od meseca junija narastla od 0,30 na 1,40 din ali za skoraj 370 odstotkov, podražil se je fotostavek za 12 odstotkov, papir za 18 odstotkov in tisk za 20 odstotkov, da o podražitvah drugih stroškov (prostori, zveze, prevoz) sploh ne govorimo. Od 1. maja ne prejemamo tudi nobene družbene pomoči, tako da od naročnin in prodaje pridobimo približno 45 odstotkov potrebnih sredstev, od objavljenih oglasov pa 55 odstotkov. Tako velikih podražitev, kljub dobri volji in naporom, z boljšim delom in varčevanjem ne moremo nadomestiti, zato smo se morali odločiti za tako osovraženo podražitev. Priznati morate, da s ceno glede na druge časopise ne pretiravamo, saj našega naročnika stane izvod časopisa 6,4 din, za to ceno pa ne dobite, razen časopisa Družina (ki pa ima veliko večjo naklado), nobenega drugega časopisa. Morda ste tudi opazili, da vas skušamo v teh burnih časih kar najbolje obvestiti o vsem, kar se dogaja na Gorenjskem in širše, vam ponuditi kar največ zanimivega branja, seštevek pa pokaže, da se bo v tem letu nabralo skupaj kar 2.160 strani, kar je za 17 odstotkov več kot v preteklem letu (lani je bilo skupaj 1848 strani). Želimo, da nam ostanete zvesti!

Uredništvo

Radovljiška občina ustanavlja javno podjetje

Agencija za kulturo in komunikacije

Radovljica, 12. oktobra - Če bodo s predlogom, ki ga je na zadnjih dveh sejah podprl tudi izvršni svet, soglašali še delegati občinske skupščine, bo radovljiška občina kmalu ustanovila javno podjetje Agencijo za razvoj kulture in komunikacije. Občina želi s tem poudariti prizadevanje, da izdela svojo razpoznavno kulturno izkaznico in uveljavi simbole in vsebine radovljiške občine (npr. Radovljica - Linhartovo mesto, nacionalno informacijsko središče o dediščini na Blejskem gradu, zaščitena narava v Bohinju - Triglavski narodni park...). Agencija naj bi se ukvarjala z raznovrstno dejavnostjo, v začetku naj bi delovala kot javno podjetje, kasneje pa bi jo bilo mogoče tudi organizacijsko preoblikovati. Že zdaj, ko je osnutku odloka o ustanovitvi agencije razpravljal izvršni svet, so nekatera podjetja pokazala zanimanje za sovlaganje. ● **C. Z.**

Jutri srečanje aktivistov OF

Škofja Loka, oktobra - Jutri, v soboto, 20. oktobra, bo v jedilnici dijaškega doma Šolskega centra Boris Ziherl v Škofji Loki (na Podnu) 5. zbor in srečanje aktivistov OF medvojnega okrožja Škofja Loka, članov in osebja pokrajinskih političnih forumov in organov Gorenjske ter borcev zaščitnega bataljona pokrajinskih forumov. Nekdanji aktivisti škofjeloškega okrožja bodo razpravljali o delu v preteklem letu in sprejeli program za naprej. O najaktualnejših vprašanjih organizacije zveze borcev in o političnih dogodkih bo aktivistom spregovoril Bogdan Osolnik, član IO Republiškega odbora ZZB NOV Slovenije. Po zboru bo tovariško srečanje. Pripravljalni odbor vabi na zbor in srečanje tudi zakonske tovariše in aktiviste OF z drugih območij Gorenjskega. ● **D. Dolenc**

Žirovci praznujejo

Žiri, 17. oktobra - Ob krajevnem prazniku Žirov bo v soboto, 20. oktobra, ob 20. uri v kino dvorani v Žireh proslava s slavnostnim koncertom. Uvodni nagovor bo pripadal predsedniku skupščine krajevne skupnosti Radu Bogataju, nakar bodo podelili krajevna priznanja zaslužnim za razvoj kraja, v koncertnem delu pa bodo nastopili moški pevski zbor Alpina z gostoma, moškim in ženskim pevskim zborom iz Rovt. Uro pred koncertom bo v galeriji nad dvorano odprta stalna prodajna razstava del žirovskih slikarjev. ● **H. J.**

O LTH Vincarje bo odločala skupščina

Vlada zagovarja sanacijo

Škofja Loka, 18. oktobra - Z večino glasov (sedem od enajstih) so člani škofjeloškega izvršnega sveta v torek sprejeli odločitev, da skupščini predlagajo v sprejem ureditveni načrt LTH-jeve Orodjarne in livarne na sedanji (začasni) lokaciji v Vincarjih.

Ob tem bodo od podjetja zahtevali še zagotovilo, v kolikšnem času namerava speljati tehnološko-ekološko sanacijo livarne ter do kdaj kani ostati v Vincarjih oziroma do kdaj ji bo treba zagotoviti nadomestne površine (okrog tri hektare).

Nekateri v izvršnem svetu so namreč nezaupljivo dvomili, da bi se LTH splačalo podirati proizvodne hale v Vincarjih, če se bo najkasneje do izteka tisočletja umaknila iz mesta. Menili so, da je gospodarneje graditi drugje.

Kot alternativni predlog bo zato izvršni svet ponudil skupščini še drugo varianto, da namreč LTH vlaga v Vincarjih le toliko, kolikor je najnujneje za obstoj tovarne, ki taka, kot je zdaj, dejansko ne more več drugam kot v propad, občina pa ji čimprej zagotovi nadomestno lokacijo. V zvezi s tem je izvršni svet sprejel pobudo, da se bo z republiško vlado dogovarjal o možnosti preselitve tovarne na območje opuščenega rudnika urana v Todražu. Gorenjevaščani takšno rešitev podpirajo.

Kot pravijo v Zavodu za družbeni razvoj, ni res, da nadomestne lokacije za LTH Orodjarna in livarna ne bi bilo, res je le to, da ni idealne. Možni sta namreč lokaciji v industrijski coni na Trati ali v načrtovani novi coni Godešič. Potrebna bo le odločitev, ki pa ni več samo stvar stroke, ampak tudi "politike", izbrati manjše zlo od večjega. ● **H. Jelovčan**

Se vam zdi, da živite varno?

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti:

Vaša varnost so zavarovani 1 in prihranki pred inflacijo.

Vsako leto 2 se povečujejo.

Z vašim partnerjem zagotavljata varnost 3 življenskim si vzajemno skupnega življenja.

Ko se vam dobite dodatna miren začetek 4 rodi otrok, sredstva za novega življenja.

Zagotovili ste šolanje 5 sredstva za otrok.

Starost vas ne skrbi, da boste uživali varčevalne 6 ker že danes veste sadove razumne odločitve.

Tudi, če bo šlo kaj narobe, prebrodili z 7 v življenju kdaj boste krizo manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER